EMRAH SERBES

son hafriyat

iletişim

son hafriyat EMRAH SERBES

EMRAH SERBES • Son Hafriyat

EMRAH SERBES 1981 Yalova doğumlu. Akdeniz Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu'nu yarım bıraktı, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü'nü bitirdi. Öğrencilik yıllarında *BirGün* gazetesi için söyleşiler kaleme aldı, *Radikal 2* için tiyatro eleştirileri yazdı, *Hayvan* dergisinin Ankara muhabirliğini yaptı. Kitapları: *Her Temas İz Bırakır* (roman, 2006), *Son Hafriyat* (roman, 2008), *Erken Kaybedenler* (hikâye, 2009), *Hikâyem Paramparça* (seçki, 2012), *Deliduman* (roman, 2014).

İletişim Yayınları 1289 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 170
ISBN-13: 978-975-05-0566-9
© 2008 İletişim Yayıncılık A. Ş.
1-12. BASKI 2008-2016, İstanbul
13. BASKI 2017, İstanbul

EDİTÖR Tanıl Bora, Levent Cantek
KAPAK Suat Aysu
KAPAK İLLÜSTRASYONU Berat Pekmezci
UYGULAMA Hasan Deniz
BASKI Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11
Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212. 613 38 46
CİLT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 11935
Mahmutbey Mahallesi, Deve Kaldırım Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721
Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

EMRAH SERBES

Son Hafriyat

BEHZAT Ç.
Bir AnKara Polisiyesi

iletişim

Babam Sinan Serbes'in anısına...
ve minik Arda'ya, ömrümüze hoş geldin...

"Bir bebekten bir katil yaratan karanlığı sorgulamadan hiçbir şey yapılamaz kardeşlerim."

RAKEL DINK

23 Ocak 2007, Hrant Dink'e Veda Konuşması'ndan

1.

Çatışma ihbarını aldıklarında TED Koleji'nin önünden Kurtuluş'a çıkmak üzereydiler. Harun "Şu ihbar bir gün de doğru istikametteyken gelsin arkadaş," diye söylendi. Sevgililer Günü'ydü ve sulu kar yağıyordu.

Behzat Ç., *Posta*'nın arka sayfasına sarılı Tekel birasının dibinde kalanı fondipledi. İki parmağıyla çevirdiği şişenin bir yanında göğüslerini koluyla kapatmış manken, diğer yanında küresel ısınma nedeniyle zor günler geçiren kutup ayıları vardı. Ayılarla ilgili habere göz gezdirip şişeyi ayaklarının arasına koydu. Harun'un vites küçültmeden, akıllara ziyan bir U dönüşü yapmaya hazırlandığını anlayınca, camın üstündeki viraj tutamağına yapıştı. Saate baktı: 23.15.

Harun gazı kökleyip Renault Toros'un burnunu dönüş yapacağı yere kırdı ve birden el frenine asıldı. Arka taraf merkezkaç kuvvetiyle savrulunca, spin atmamak için direksiyonu viraj istikametinin ters yönüne çevirip şık bir kontra çekti. U'dan çok V'yi andıran bir dönüştü. Güçbela topladı, başkası olsa arka koltuğu orada bırakırdı.

Behzat Ç. normal şartlar altında –NŞA– "Biraz yavaş!" ya

da en azından "Dikkatli!" diyebilirdi ama demedi. Çünkü bir yılı aşkın süredir kimseyle konuşmuyordu. Çok gerekirse kendi kendine ses talimleri yapıyor, o anlarda da zamanlamayı tutturamayan bir dublaj sanatçısı gibi hissediyordu kendini. Yolu düzleyip Kızılay tarafına gittiklerinden emin olunca camı açtı, mavi tepe lambasını zarif bir turnikeyle bıraktı Toros'un üstüne. Karla yağmur arasında bocalayan karaktersiz hava, ıslak ve buzlu nefesini üflemeye başlamıştı yarı açık camdan içeri. Ambulansa yol vermeyen olabilir, ama arkadan gelen polisse, biraz sıkar.

Trafiğe kapalı Sakarya Caddesi'ne SSK İşhanı çiçekçiler tarafından girdiler. Harun, önüne çıkan çöp kamyonunu sollayıp direksiyonu toplamaya çalışırken, sallantıya dayanamayan tepe lambası düştü, sağ ön jant fırladı. Seyyar satıcı taifesi, üstlerine zikzaklarla gelen Toros'u görünce, ışıldaklı oyuncakları, dil çıkaran ördekleri ve bilumum zerzevatı toplayıp zabıta baskınından kaçar gibi sağa sola dağıldı. Mal canın yongasıdır diyen bir iki çiçekçi gül demetlerini içeri aldı. Sarhoşun biri yuvarlanan jantı yakalayıp "Hey koçum benim be!" diye bağırdı Toros'un arkasından. "FBI mısınız?" İşte ancak ondan sonra Harun, ayaklarının arasında bir fren pedalı da olduğunu hatırladı. Asılınca arka tekerler kilitlendi, bir süre kaydılar ve tam yerinde durdular. Çatışmanın ortasında. Behzat Ç. saate baktı: 23.19.

Harun, geri vitese takmaya uğraşırken –bir Toros'un en nazik yeridir, şefkat ister– "Ahlâk Büro bile Megane'a geçti, biz hâlâ bu dandik Toroslarla," diye söyleniyordu. "Hah! Akbaba da gelmiş."

Akbaba, Hosta Piknik'le çiçekçiler arasında kalan, yanına yöresine Ankaragüçlülerin sprey boyayla yazılar karaladığı acayip heykeli kendine siper almıştı. Olay yerine ondan önce varmanın imkânı yoktu; bir adama durup dururken Akbaba demezler. Harun'a el edip "Gelin, gelin!" diye

bağırdı. Ardından havaya iki el ateş etti: "At silahını! Polis!" Ama siyah ceketli adamlar silahlarını atmaya niyetli değildi. Balık tezgâhlarının arkasına konuşlanmış, SSK'nın girişine doğru saydırıyorlardı.

Harun, Toros'u heykelin önüne çekti. Arabadan çıktılar. Behzat Ç. boş Tekel şişesini çöpe atarken olay yerini kokladı. Çürümüş çiçek, taze çöp, köfte, kokoreç, döner ve mermilerden yayılan barut gazı kokusunun iç içe geçtiği kaotik bir karışımdı. Akbaba, iki büklüm dursa da kabak gibi meydandaydı ve taştan tasarruf eden heykeltıraş Finlandiyalıydı.

Harun, Akbaba'ya "Mesele ne?" diye sordu.

"Haraç kavgası."

"Öbür grup nerede?"

"SSK'nın önündeki bankamatik var ya, ikisi orada. Bir adam da bira fıçılarının arkasında."

"Hah! Hayalet de geldi."

Hayalet, yüz derisi kemiklerine yapışmış, gözleri içe çökük, bembeyaz ve incecik bir adamdı. Üstünde yazlık bir ceket, ceketin içinde yüz yıldır giydiği küf yeşili, kısa kollu gömleği vardı. Zabıta Noktası'nın önünden süzülüp geldi; görünmeyen bir raylı sistemin üzerinde ilerliyordu sanki.

Behzat Ç. işaretparmağını karşıya diktikten sonra bir çengel işareti yaptı. Harun, bir gözü amirinde, telsizi aldı, "45 32 - Merkez," dedi.

"Merkez dinliyor 45 32."

"Biz heykel tarafını tuttuk, öbür ekip havuzun oradan gelsin. Tamam."

"Hangi havuzun?"

"Ya bu milletin oturup bira içtiği havuz yok mu?"

"Havuz mu kaldı, doldurdular orayı."

"Ya uzatma Merkez! Oradan gelsinler işte."

"Anlaşıldı tamam."

Behzat Ç., Harun'un verdiği talimatı başıyla onayladıktan sonra bir 216 götürdü dudağının kıyısına. Eli titrediği için ateşle tütünün kucaklaşması gecikti biraz. Daha duman ciğerlerine varmadan, minik bir elin kadife ceketinin eteklerine asıldığını hissetti. Döndü, altı yaşında bir velet.

"Selpak lazım mı?"

Elindeki kâğıt mendili kaldırabildiği kadar yukarı kaldırmıştı. Sümüğü akmış, dudağının üstünde kurumuştu. O anda vızıldayarak gelen bir kurşun Behzat Ç.'nin gölgesini kalbinden vurdu.

Harun, "Amirim biraz geride dur!" dedi.

Behzat Ç., koltuk altlarından kavradığı selpakçı çocuğu bir çırpıda kokoreç tezgâhının arkasına kondurdu. İşaretparmağını sallamak suretiyle oradan ayrılmamasını tembihledi. Geri döndüğünde üç polis de aynı yere bakıyordu. Doldurulmuş havuzun önünden koşarak gelen kırmızı paltolu bir kız, silah seslerinden kaçayım derken tam çatışmanın ortasında bulmuştu kendini.

Harun "Yere yaaat!" diye bağırdı. "Yere yaaaat!"

Kız, iki elini yana açmış kıpırtısız duruyordu.

Behzat Ç. kırmızı paltolu kıza baktı ve O'nu gördü. Gözlerini kapadı. Şakakları zonkluyordu. Sakin ol, yanlış gördün, O değil. Gözlerini açtı, O. Silah kılıfının çıtçıtını açtı, 14'lüyü çekip yürümeye başladı. Üç adım sonra farkında olmadan koşuyordu. Harun "Amirim, dur!" diye bağırdı arkasından.

Bira fıçısının arkasından çıkan el tetiğe bastığında, kırmızı paltolu kız sarsıldı. Denize yavaş yavaş, su soğukluğuna alışa alışa girmek isteyenleri sırtından ıslatırsan sarsılır, bir an kasılıp kalırlar ya, O da öyle kaldı. Ardından Behzat Ç.'ye doğru iki adım attı, üçüncüde yıkıldı.

Karşıdan gelen ekip de sıkıştırınca, siyah ceketli adamlar NET Piknik'in önünden yıkım çalışmaları süren Yeni Sah-

ne'ye doğru tabana kuvvet kaçmaya başladılar. Harun, bira fıçısının arkasından ateş eden adamın peşinden SSK'ya daldı.

Behzat Ç., O'nun yanında kaldı. Yavaş yavaş meraklı bir kalabalık birikti başlarında. Ceptelefonları kayda başladı.

"Çek ağbi çek, Youtube'a koyarız."

Akbaba, telefon kamerasıyla amatör felaket muhabirliği yapan adamı itti elinin tersiyle. Adam "Ne itiyorsun kardeşim!" diye diklendi.

"Siktir git! Kırmayayım o telefonu."

İş işten geçince O'nun üstüne *Posta*'nın spor sayfasını örttüler. Uçmasın diye de bir taş koydular.

Bir görgü tanığı "Neredesiniz siz!" diye çıkıştı polislere. "Teksas mı burası?"

Yanındaki arkadaşı "Bunlara polis ne yapsın? Adamlar mafya," dedi.

"Sen sus lan pısırık!" diye azarladı onu görgü tanığı. Ortak bir arkadaşları, sinirli tanığın koluna girip "Bahattin Ağbi'ye öyle deme," dedi. "Özünde iyi bir insandır."

Kokoreççi, huzur ve güven ortamının sağlandığına kanaat getirince tezgâhının başına geçti "Senin ananı avradını," diyerek oraya sinen selpakçı çocuğu tekmeledi ilk iş olarak. Ardından, satırla, her zamanki 2/4'lük ritmini tutturmaya başladı tahtada. Tık tıkı tık tık... Tık tıkı tık tık...

Behzat Ç. kesik kesik havlayan Uyuz 3'ün yanına eğildi. Uyuz 3, havlamasını Behzat Ç.'den başka kimsenin umursamadığını görünce yere çöktü, patisiyle sırtını kaşıdı. Sulu karı yiyince ıslanıp ağırlaşmış, vasıfsız sokak köpeğiydi. Kulağında Veteriner Müdürlüğü'nün çaktığı mavi bir küpe vardı. Adını köşedeki büfeci koymuştu.

Omzuna minik bir el dokundu.

"Selpak lazım mı?"

Behzat Ç.'nin boş gözleri hâlâ Uyuz 3'e dikiliydi. Selpakçı çocuk, bir iki sefer daha ısrar ettikten sonra sinirlenmiş

olacak ki "Senin ananı avradını," diyerek kaçtı. Doktor Köftecisi'nin önünde durdu, Behzat Ç.'nin peşinden gelmediğini görünce rahatladı. Sümüğünü yenlerine silip başka bir müşteri aramaya başladı.

Şiddetlenerek gelen ambulans sireni, önce kokoreççinin tık tıklarını bastırdı, ardından diğer sesleri. O'nun üstüne örtülü spor sayfası rüzgârdan açılıp kapanıyordu. Yirmi, bilemedin yirmi bir yaşındaydı. Yüzünde, heyecanlanınca güzelleşen genç kızlara özgü bir ifade vardı. Küçük bir burun, ucu soğuktan kızarmış. İnce dudaklar, gülümser gibi, hafif aralık. Serseri kurşun, ense kıvrımından, tam sevgilisinin öpmesi gereken yerden girmişti. Behzat Ç. elini yaraya bastırdı. Cıvık kar kanı emerken, O'nun bakışları on metre ötedeki belediye levhasına çakılı kalmıştı: "Ankara Bir Başka Güzel Şimdi."

Behzat Ç., Cinayet Büro Amirliği'nde başkomiser, hayata karşı işlenen suçlar uzmanı, cıvık karda mürekkep lekesi gibi büyüyen kana baktı ve yine O'nu gördü. Gözlerini kapadı. Sakin ol, yanlış gördün, O değil. Gözlerini açtı, O. Sağ elinin ayasıyla 14'lünün şarjörünü yuvasına itti. Havaya iki el ateş etti. O'nu vuran adamı bulmak için SSK'ya doğru yürüdü.

2.

hayri baba'nın japon balıkları

Red Kit, otuz yaşına bastığı gün büyük arayışına son verdi ve Tunalı Hilmi'deki meşhur terapistin kapısında aldı soluğu. Kapıyı Selma açtı. Uyarı levhası gibi hatundu, "Burada sigara içilmez," dedi.

"İçen kim!"

Selma, Red Kit'in dudağının kıyısından sarkan Maltepe'nin yanmadığını fark etti. "Randevunuz dörtteydi değil mi?" diye sordu.

"Galiba."

"Daha yirmi dakika var."

"Olabilir."

"Randevularınıza hep böyle erken mi gelirsiniz?"

"Hep böyle çok mu sorarsın?"

Selma holdeki masasına kinli bir tebessümle döndü. Sekreterdi herhalde. Red Kit saten boyalı bekleme odasında kaldı. Üçlü koltuğun köşesine oturdu, siyah yeleğinin düğmesini açtı, sarı gömleğinin yakasını düzeltti. Birbirlerinin görüş alanına girmeleri için oturdukları yerde iki büklüm olmaları gerekiyordu artık. Bir süre sonra eğilen Selma

oldu, yanağı masaya değmek üzereyken sordu. "Nescafe içer misiniz?"

"Her sabah içerim."

Selma iki nescafe söyledi, biri kafeinsiz. Akşam Refik'le – sevgilisi olur– buluşacaktı. Profesör erken çıkmasına izin verir miydi acaba? Selma'ya kalsa Sevgililer Günü'nü resmî tatil ilan ederdi.

Bu arada Red Kit, ruh sağlığını bozan bir iki bekleme odası tablosuna baktı. Pencerenin önündeki kafesten caddeyi izleyen yeşil-sarı muhabbetkuşunun kulak tırmalayan cikciklerini dinledi. Eğilmeden sordu: "Bu kuşun adı Egocan mı?"

"Hayır, Zıpır."

Vakit geçsin diye cam sehpanın üstündeki *Cosmopolitan*'ı aldı eline. Önce tarttı, bir buçuk kilo çekerdi, yüzde yetmiş beşi reklam. *Erkeğinizi nasıl elinizde tutarsınız? Daha önce denemediğiniz 14 seks önerisi. Bu yıl kırmızı moda. Sapsız çantalar çok şık.*

Harbi nescafeyle –kafeinli– profesör aynı anda geldiler. Red Kit bir eliyle fincanı tutarken, boştakiyle profesörün elini sıktı. Profesörün gözlüğü yoktu, kravatı da yoktu ve hatta saçı sakalı da ağarmamıştı. Profesörün odasına geçtiklerinde, gözleri arkaya yatan koltuk aradı. Onu da göremeyince profesörün profesör olduğuna yönelik şüpheleri iyice arttı. Oturacak yer arıyormuş gibi yaparak duvardaki diplomayı kontrol etti. Ardından, masanın önündeki deri koltuğa oturdu. Profesör de geldi tam karşısına oturdu. "Sigara mı içmek istiyorsun?" diye sordu.

"Hayır, bıraktım."

"Ne zaman?"

"Bugün. Ağzımın kenarından sarkması rahatsız mı ediyor?"

"Hayır. Anlıyorum."

"Neyi anlıyorsun?"

"Ben de bayağı zorlanmıştım bırakırken."

"Buraya gelmemi bir arkadaşım tavsiye etti. Şimdi çocukluğumu mu anlatmam gerekiyor?"

Profesör ilk tanısını koymuştu: "Biraz agresif. Korkusunu espri yaparak dengeliyor."

Red Kit de ilk tanıyı koymuştu: "Yumuşak başlı bir tip. Espriden pek anlamıyor."

Profesör "Çocukluğun nerede geçti?" diye sordu.

"Yetiştirme yurdunda. Yani yedi yaşından sonrası. Ne oldu? Hemşeri mi çıktık?"

"Nerelisin?"

Red Kit güldü. "Ben bir yalnız kovboyum, yuvamdan uzaktayım."

* * *

Yurt müdürü Hayri Baba'nın odasına temizlik malzemeleriyle girdiler. Red Kit, Pembo ve Gorbaçov Hasan. Hizmetli Rakım Efendi kapıyı kapatırken, "Müdür bey gelene kadar pırıl pırıl olacak burası!" dedi. Red Kit toz almaya, yangında ilk kurtarılacak dolabın üstündeki Atatürk büstünden başladı. Pembo paspası aldı. Paspasın sapı kendi boyundan uzundu.

Ortak yapılan işlerdeki kişisel ense yapma payını hesaplayan Gorbaçov Hasan, bunu değerlendirmeye karar verdi. Zaten dokuz yaşındaydı, diğerlerinin ağbisi sayılırdı. Masanın arkasındaki akvaryuma yaklaştı, yüzünü dayadığı camda burnu yassılaştı. Sağa sola giden Japon balıklarını seyretmeye koyuldu.

Red Kit, büstün tozunu aldıktan sonra merakını yenemedi, ters çevirip içine bakmak istedi. Bir hayli zorlandı, zira yedi buçuk yaşındaydı. Az kalsın, üstüne çıktığı sandalyeden Ata'nın büstüyle beraber yere kapaklanacak ve böylece okkalı bir dayak yemeyi garantileyecekti. Ne aradığını bil-

miyordu ama büstün içinin boş olduğunu görünce hayal kırıklığına uğradı biraz.

Dışarıda sağanak vardı. Damlaların tıpırtısı panjurda büyürken Gorbaçov Hasan yüzünü akvaryumdan ayırıp Red Kit'e döndü, "Senin anan baban terörist miş," dedi. Red Kit, büstü ona atmayı düşündü bir an, yetiştiremeyeceğini anlayınca omuz silkmekle yetindi. Pembo da paspası bırakmış bakıyordu. Sakızdan şişirdiği balonu patlatıp yüzüne yapışan kısmı ayırdıktan sonra "Derörest ne?" diye sordu. Gorbaçov Hasan belki Red Kit konuşma ihtiyacı duyar diye hemen cevap vermedi. Pembo tekrar sordu "Dürorast ne?"

Gorbaçov Hasan "Dürorast değil, terörist," dedi. "Silahla adam öldüren teröriste terörist denir," diyerek de TDK sözlüğüne taş çıkaran bir tanım yaptı. Altı buçuk yaşındaki Pembo'nun kafası karışmıştı. Zihnindeki ihtimalleri tarttı. Tommiks'le Ten Ten'i eleyip "Yani Red Kit gibi mi?" diye sordu.

"Lan salak oğlu salak," dedi Gorbaçov Hasan. "Red Kit adam öldürür mü hiç?" Pembo düşünürmüş pozlarında kafasını kaşıyordu, "Öldürmez," dedi mecburen. Daha okula başlamadığından çizgi kahramanları resimlerinden, biraz da *Milliyet Çocuk* okuyanların anlattıklarından biliyordu. Gorbaçov Hasan konunun uzmanı edasıyla "Öldürmez tabii," diye devam etti. "*Teksas Postası*'nı okumadın mı? Red Kit, adamlar çok kaşınırsa ateş eder, o zaman da silahlarından vurur. Ama terörist öyle değil, öldürür."

"Kimi öldürür?"

"Bebekleri öldürür. Askerleri öldürür."

Pembo iyice düşünüp taşındıktan sonra "Daltonlar gibi mi?" diye sordu.

"Eh, ona yakın."

Pembo üzüldü. Hüzünle Red Kit'e baktı, severdi onu. 23 Nisan'da Çokomel dağıttıklarında boyu yetişemediğinden

alamamıştı, iki tane alan Red Kit, birini ona vermişti. Ranzaları da yan yana olduğundan, stratejik ortak olarak gördüğü bu arkadaşıyla arasını bozmak istemezdi. Daha fazla üstelemedi.

Red Kit ise bu terörle mücadele muhabbeti esnasında bir iki sefer Gorbaçov Hasan'a düşmanca bakmakla yetinmişti. Gerçi bir ara "Sen önce alnındaki lekeye bak," demeyi düşünmüştü ama sonra nedense vazgeçmişti. Zaten Hasan'a da Gorbaçov lakabının takılmasına daha çok uzun zaman vardı, şimdilik, yetiştirme yurdu ortamlarında umumiyetle Piç Hasan olarak biliniyordu.

Red Kit, pencere kenarındaki saksının tozunu almaya başladı. Saksının yanında unutulmuş su bardağını gördü, evirip çevirdi. Kahvelerde duble çay isteyince gelen milli su bardağıydı, Paşabahçe Palaks.

Gorbaçov Hasan tekrar balıklara dönüp "Bunların yemi nerede?" diye sordu. Sorunun yanıtını akvaryumun altındaki dolabı karıştırmaya başladığında buldu. Elindeki yem paketini salladı sevinçle. Böylece üç çocuk, akvaryumun içinde dolanan üç Japon balığının çevresinde toplandı.

* * *

Yurt Müdürü Hayri Baba'nın hayatta sevdiği üç şey vardı: Zilli, Hafız ve Yangider. Bu üçlüyü bir soyutlamayla aynı potada eritip "Hayri Baba hayatta en çok Japon balıklarını severdi," demenin âlemi yoktu. Zira Hayri Baba, her balığının kendine özgü bir mizacı olduğunu bilirdi. Örneğin Hafız hiçbir şeyi unutmazdı. Yangider'in zaten adı üstündeydi. "Bunlar havaya uçmadı ya evladım!" diye bağırdı.

Üç çocuk Hayri Baba'nın çevresine dizilmişti. Akvaryumda Japon balığı yoktu. Hizmetli Rakım Efendi "Hanginiz aldı lan! Çabuk söyleyin!" diye diklendi. Hayri Baba onu bir el işaretiyle yatıştırdı. Bu muammayı çözmek için pedagojik

inceliklerden faydalanması gerektiğini anlamıştı. "Bakın evladım," dedi en şefkatli sesiyle. "Korkmanıza gerek yok. Nereye koyduysanız söyleyin. Size tıpkısının aynısından böyle bir akvaryum alacağım. İçine de üç tane Japon balığı koyacağım."

Gorbaçov Hasan'la Pembo bu vaat üstüne sevindiler. Yüzlerine şapşal bir tebessüm yayıldı. İkisi de Red Kit'ten şüpheleniyordu. Gorbaçov Hasan onu göstererek "Bu almıştır Hayri Baba," dedi. "Söylesene lan, sen aldın değil mi? Bak şimdi Hayri Baba'cım, ben Pembo'yla tuvalete gittim, bu yalnız kaldı odada. O zaman almıştır. Anası babası terörist değil mi zaten? Kesin bu aldı."

Hayri Baba "Sen nereden duydun bakayım bu terörist laflarını?" dedi.

"Siz konuşurken duydum Hayri Baba. Geçen akşam..."

Hayri Baba sert bir tokat çıkardı. "Sen bizi mi dinliyorsun len gizli gizli!"

Gorbaçov Hasan yanağını tuttu. "Yok Hayri Baba!"

Boyu paspasa yetişmeyen Pembo, "Balıklara da yem vermişti kaybolmadan önce," diyerek fişteklendi.

Hayri Baba "Yemi nereden buldun len?" diye sordu.

Pembo parmağıyla dolabı gösterip "Orayı karıştırdı," dedi. Hayri Baba bir tokat daha yapıştırdı. "Gizli gizli odayı mı karıştırıyorsun len!"

Gorbaçov Hasan ağlamaya başlamıştı. Burnunu sildiği elini Pembo'ya sallayıp "Lan salak oğlu salak," dedi. "Ben senin en iyi arkadaşın değil miyim?"

Hayri Baba, dengeyi sağlamak için Pembo ve Red Kit'e de birer tokat attı. "Nerede len bu balıklar? Hanginiz aldı!"

Pembo kızarmış yanağını tutup "Ne vuruyorsun buşt!" dedi ve müdürün kaval kemiğini yirmi sekiz numara ayakkabısının ucuyla tepikledi. Odaya bir sessizlik çöktü, Hayri Baba ve Rakım Efendi şaşkın gözlerle Pembo'ya baktılar. Hayri Baba elinin dışıyla pantolonunu silkeledi.

Pembo esasen uysal bir çocuktu ama meşru müdafaa hakkına büyük önem verirdi. Hayatında bir kez gördüğü babası –geçen yıl bayram ziyaretine gelmişti– "Hiçbir şeyden korkma," demişti. "Biri sana küfrederse küfret, ne olursa olsun kavgadan kaçma." Bunu o zamandan beri hayat felsefesi haline getirmişti ve bu yüzden bir yıldır yemediği dayak kalmamıştı. Gorbaçov'un "Salak oğlu salak," demesi dışında, – ama o zaten herkese böyle hitap ederdi– hiçbir küfre ve fiilî saldırıya tahammülü yoktu. Elindeki bütün imkânlarla ânında misilleme arayışına giriyordu. Hayri Baba arka arkaya üç tokat atınca neye uğradığını şaşırdı.

Gorbaçov Hasan, Pembo'ya sarılıp "Valla billa biz almadık Hayri Baba," dedi. "Ekmek kuran nimet çarpsın!" Red Kit sustu. Hayri Baba, Gorbaçov Hasan'la Pembo'yu kolundan itti, "Siz çıkın dışarıda bekleyin!"

Red Kit'le baş başa kaldıklarında masanın üstünden Maltepe'sini aldı. Paketi kontrol etse eksilen sigaraları da fark edebilirdi. Eli çakmağa gitmeden Rakım Efendi yetişip yaktı. Nikotini alınca biraz sakinleşti. "Sen aldıysan söyle bak," dedi. "Valla kızmayacağım. Konuşsana oğlum. Ben de senin bir baban sayılırım."

Red Kit yine omzunu silkince Hayri Baba'nın şalteri attı. Dudağının kenarındaki Maltepe'nin dumanı tüterken, onu yakasından kavrayıp silkelemeye başladı "Susma len it! Nereye koydun balıkları! Konuşsana len! Susma len! Konuş len!"

3.

Behzat Ç. ellerini başının arkasında kenetlemiş, dikkatle tavanı inceliyordu. Odası saten boyayla kaplandığından beri, pürüzsüz tavanda şekil oluşturmak için ciddi bir hayal gücü gerekiyordu. Selim kapıyı tıklatıp "Müfettişler geldi amirim," dedi. Behzat Ç. ona bakmadan başını ileri geri salladı.

Selim'in sırtında deri ceket vardı, saçını lastikle toplamıştı. Harun, elindeki meyveli top kekin ambalajını açarken öfkeyle baktı onun arkasından; "Bu adam karı gibi saçını uzatıyor. Niye kimse bir şey demiyor!" Bir gözüyle amirini süzdü. Behzat Ç. oralı olmadı, tavana yoğunlaştı, bir köşede taç çizgisi gibi bir şeyler vardı.

Harun'un karşısında oturan Cevdet, "Polisin yeni imajı bu," dedi.

Harun "Sokarım öyle imaja," dedikten sonra Cevdet'e doğru eğildi. "Karı gibi saç uzatacaksa Narkotik'e gitsin, Cinayet'te işi ne!"

"Niye? Cinayet'te saç uzatılmaz diye bir kural mı var?"

"Var anasını satayım. Lan bu bizim mahalleden geçse,

ağzını burnunu eline verirler. Polis olduğunu söylese bir daha döverler, sen ne biçim polissin diye."

Behzat Ç. kazağının yakasını sağa sola çekiştirdi. Göğsüne bir ağırlık çöktü, nefes almakta güçlük çekiyordu. Taç çizgisinden umudu kesip kalktı, otoparka bakan gri pencereyi açtı. Ilık hava vurdu yüzüne.

Cevdet iç çekip "Yazdan kalma bir gün," dedi Çehov oyunlarından fırlamış bir edayla. "İki gün önce sulu kar yağıyordu. Şimdi havaya bak. Küresel..." Harun muhabbetin gideceği istikameti anlayıp "Küresel ısınma hiç umurumda değil!" cümlesini Cevdet'in önüne kırdı. Ardından bir süredir seyrettiği top keki bütün olarak attı ağzına. Keki çiğnerken "Kutup ayıları düşünsün," diye homurdandı.

Cevdet umutsuz bir yüz ifadesiyle baktı Harun'a. Bir insanın nasıl bu kadar duyarsız olabileceğini anlayamıyordu. Cinayet bürosuna, işsiz üniversite mezunlarına polis olma hakkı tanıyan yasadan faydalanıp geldiği için, fikirlerinin ciddiye alınmamasına alışkındı. Ama az çok uzmanı sayıldığı böyle bir konuda da –ziraat mühendisiydi esasen– susmaya niyetli değildi. Sera etkisinden, sıcaklık istatistiklerinden, velev ki Harun onlardan anlamazsa, Ankara'da son kırk bir yılın en kurak kışının yaşandığından bahsetmeye kararlıydı.

Harun, daha Cevdet sözlerine başlamadan "Kes!" dedi. "Zaten müfettişler gelmiş, kafam bozuk." Top kekin ambalajını çöp kutusuna atıp ıskaladıktan sonra "On yıl önce ozon delik diyordunuz," diye devam etti. "Şimdi onu diktiniz, küresel ısınma çıktı başımıza."

Cinayet ve Gasp'tan Sorumlu Asayiş Şube Müdür Yardımcısı Tahsin, yanında Hayalet'le beraber odaya girdi. Daha doğrusu önce Tahsin'in göbeği girdi, bir süre sonra yanında Hayalet'in de olduğu anlaşıldı. Cevdet'e baktılar. Cevdet özel bir konunun konuşulacağını anladığından, bir-

den kalktı. Kalkarken sandalyeyi ve telsiz telefonu devirmişti. Harun "Yavaş," dedi. "Yavaş! Götünle dağları devirdin. Ondan sonra yok küresel, yok kutup ayısı."

Cevdet küskün çıktı, kapıyı kapatırken Tahsin "Çay var mı?" diye sordu. Cevdet koridorda "Yeter ya!" diye isyan etti. Selim yanına seğirtip ne olduğunu sordu. Cevdet "Boş ver birader," diyerek içine attı.

Tahsin, önceki gün çizdiği krokiyi Behzat Ç.'nin masasına sermişti. "Bu iş mühim. Bakın buraya!" Dört polis krokinin üstüne eğildiler. Behzat Ç. 216 paketini sıradan uzattı. Hayalet aldı, Harun iki günde üç sigara içtiğinden almadı, Tahsin "Bıraktım," dedi. Behzat Ç.'nin hayatta anlayamadığı iki insan tipi vardı: biri çocuk katilleri, diğeri sigarayı bırakanlar. Gerçi ilkini meslekî tecrübelerinden ötürü anlayabiliyordu biraz. Tahsin'e ters ters bakarken Harun'un "İki günde müfettiş mi gelirmiş?" diye sorduğunu duymadı.

Tahsin "Artık böyle," dedi. "Hemen müdahale. Şu Ermeni vurulduktan sonra işler karıştı, müdürleri bile bir günde harcıyorlar artık. Yani ben sizden daha beter durumdayım şu an." Tahsin, müdür yardımcısı olarak, izinde olan asayiş şube müdürüne vekâlet ettiği için, kendisini de müdürler cemaatinde görmeye başlamıştı. "Şimdi," dedi. "Burası SSK İşhanı. Burası da olayın olduğu umumi tuvaletin önü..." Telefon zırıltısı böldü sözünü.

Harun açtı. "Alo. Kim dedin? Kim!" Harun bir es verdi, gülümseyip devam etti, "Memnun oldum, ben de Fantom. Söyle canım." Her zamanki alışkanlıkla üç tane tükenmez aldı kalemlikten, biri yazmasa öbürü yazardı. Başparmağıyla elindeki tükenmezin dibine bastırdı. Tahsin'in krokisini önüne çekti, kenarına not almaya başladı. "Neresi? Kuğulupark. Köpek mi? Ne köpeği? Kutu mu? Niye köpeği kutuya koydun? Ne yaptın! Gömdün. NE YAPTIN! Yani, gömdüm

diyorsun." Harun iki buçuk saniye düşündü, yüzündeki tebessüm silindi.

Polisler merakla bakıyordu. Harun davudi sesiyle "Oğlum senin var ya," diye gürledi. "Numaradan yerini tespit ederim, kim olduğunu bulurum, sonra da gelir tokat delisi yaparım. Telefon sapıklığı yapacaksan git 112'yi ara. Hadi bakayım, akıllı ol şimdi."

Harun telefonu kapatırken Tahsin'le Hayalet "Kim o ya!" diye düet yaptılar.

"Red Kit."

"Red Kit mi?"

"Kendine Red Kit diyen bir telefon sapığı. 'Kuğulupark'a bir kutu gömdüm, kutunun içinde bir köpek var,' diyor."

Hayalet solo olarak "Niye Cinayet'i aramış?" diye sordu.

"Ne bileyim."

Harun, Tahsin'e dönüp "Amirim," dedi. Tahsin bozuldu biraz, müdürüm denmesini tercih ederdi. "Şu 155'teki kızlara söyleyin. Her isteyene cinayetin telefonunu vermesinler."

Hayalet "Numaraya bakalım mı?" diye sordu.

Tahsin "Gerek yok," dedi. "Olmadı Akbaba'ya söyleyin, civara bir göz atsın. O nerede?"

"Nerede olacak, Numune'de."

"Ne yapıyor?"

"Ne yapsın, yaralama ihbarına gitti."

Tahsin "Neyse tamam, bırakın bunları," dedi. Krokiyi önüne çekti. Sigarayı bıraktıktan sonra taşımaya başladığı tespihin imamesiyle vura vura herkese yerini gösterdi. "Bu büyük kare SSK İşhanı'nın avlusu. Burası olayın olduğu umumi tuvaletin önü. Şimdi herkes anlasın yerini. Sen buradasın. Sen onun arkasında. İki sefer dur ihtarında bulundunuz. Adamın SSK'dan çıkıp kalabalığa karışma ihtimali vardı." Hayalet'e döndü: "Sen ortada yoktun. Bir şey görmedin."

"Tamam," dediler. Kırk sefer anlatmıştı zaten.

Tahsin "Şimdi Harun sen dikkat et," dedi. "Müfettişler, savcıya verdiğin ifade öyle değil, diyebilir. 'Adamı elimden kaçırdım,' diyeceksin."

Hayalet, Harun'u süzüp "Bu cüsseyle nasıl kaçırdın derler," dedi. Harun ters ters baktı Hayalet'e. İki Hayalet'i yan yana ve üst üste koyunca bir buçuk Harun etmezdi.

Tahsin "Abartmayın," dedi. "Adamlar alt tarafı müfettiş. Öyle ince düşünmezler."

Harun, tek müfettişin karşısına çıkacağını umduğundan telaşlandı. "Kaç tane müfettiş var ya?" diye sordu.

Tahsin "İki," dedi. "Biri polis müfettişi, diğeri mülkiye. Polis müfettişi seni kollayacak zaten, fazla üstüne gelmez. Ama mülkiye müfettişine dikkat et! Çatlak bir karıymış diye duydum. Sakın ola ters bir cevap vereyim deme."

Harun "Neden benim ifademi alıyorlar ki?" diyerek dudak büktü.

Hayalet "Sırf senin değil," dedi. "Önce üçümüzün ifadesini alacaklar."

"Üçüncü kim?"

"Akbaba. Olayı üçümüz gördük. Bir de umumi tuvalet sahibi."

Tahsin "Haaaağğğ!" diye girdi araya. "Tuvaletçiyle konuştunuz mu?"

Harun "Makul bir dille konuştum," dedi. "Hiçbir şey görmediğine yemin edecek durumda."

Hayalet "Adamlar savcılıktan beter çalışıyor," dedi. "Önce görgü tanıklarıyla konuşacaklar. Bütün bilgileri topladıktan sonra..." Bir es verdi, başıyla Behzat Ç.'yi gösterip "Ondan sonra üstüne gidecekler," diye tamamladı.

Tahsin, Behzat Ç.'ye "Susma hakkını kullanmasaydın iyi olurdu," dedi. "Şimdi şüpheleri daha beter çektin üstüne." Tahsin, cevap vermesini bekler gibi Behzat Ç.'ye baktı, "Normalde seni açığa almaları gerekirdi," diye devam etti.

Behzat Ç.'nin ağbisi Şevket, bakanlıktan birilerini sokmuştu araya; hayatta bildiği en iyi iş araya adam sokmaktı. Behzat Ç. açık camın önüne hava tebdiline gitti, bir iki derin nefes çekti içine. İkinci kattan otoparka atlamayı, sonra da arkasına bakmadan Şereflikoçhisar'a doğru koşarak uzaklaşmayı düşündü bir an.

Kapı hafifçe tekmelendi. Harun açtı. Cevdet iki eliyle sıkı sıkı sarıldığı çay tepsisiyle girdi. Döke saça çayları dağıttı, çıkarken Harun'a dönüp "Geç- geç- geçen yıl," diye kekeledi. "Suudi Arabistan'a kar yağdı. Kar!"

Harun "Kes," dedi. "Zaten iki gündür fazla mesai yapıyorum, sinirim bozuk." Odayı çay kaşıklarının çıngırtısı kapladı bir süre. Sonra ilk yudumlar höpürdetildi. Hayalet, Harun'a "O kaşığı çıkar, gözüne girecek," dedi. Harun pek umursamadı, kendini bildi bileli çayı böyle içerdi. Birden aklına bir şey gelmiş gibi kalktı, odanın kapısını açıp Cevdet'e "Ulan Allah'ın Arap'ından sana ne!" diye bağırdı. "Pilavı elle yiyen bir millet!"

Tahsin, "Küçük harflerle konuşun lan!" diye bağırdı. "Ne oluyor anasını satayım!"

Harun, küçük harflerle "Yok bir şey amirim," dedi. "Küresel ısınma muhabbeti."

"Her şeyiniz tamam da bir küresel ısınma muhabbetiniz eksikti."

Harun, konunun kendisiyle uzaktan yakından alakası yokmuş gibi Cevdet'i gösterdi. "Allah'ın ziraat mühendisinden polis yaparsan olacağı bu!"

Tahsin yüzünü buruşturup gözlerini kıstı, konuyla uzaktan yakından alakası olmayan bir şeyi hatırlamıştı. "O Toros'un hali ne!" diye çıkıştı.

"Ne olmuş amirim. Tepe lambası düştü, bir de sol ön jant fırladı."

Tahsin, "Sol değil, sağ," dedi. En küçük ayrıntıda bile

haklı olma isteği duyardı. Sanki o ayrıntıda yanılsa, bütün yanılgıları çorap sökü gibi gelecekti. Harun muhabbetin uzun süredir konuşmak istediği bir mecraya akmasından memnundu. "Müdürüm," diyerek damardan girdi. "Asayiş Şube'ye yeni Megane alınacakmış. Birini bizim Cinayet'e şey yapalım."

Tahsin "Siz nereden duydunuz?" diye yalandan sitem etti. Aklı müdürüm sıfatında olduğundan yüzündeki tebessümü gizleyemedi.

"Duyarız biz müdürüm, bunlar konuşulan şeyler. Bu dandik Toroslarla adam kovalanmıyor artık."

"Öyle deme, Toros iyi arabadır. Kullanırken anasını ağlatıyorsunuz, bana mısın demiyor. Size Megane versek, iki günde parçalarsınız."

Harun "Zaten ne gelse, en son Cinayet'e gelir," diye homurdandı. "Allah'ın Ahlâk Bürosu bile CZ 75'e geçti, bize gelince depoda kalmadı dediniz, hâlâ standart 14'lüyle dolaşıyoruz."

Tahsin, "CZ 75 alın da sıkın milletin kafasına," dedi.

Bir sessizlik oldu. Behzat Ç. dudağına götürdüğü tek şekerli çayı içmeden durdu. Elindeki bardak titriyordu. Sıcak çay, bardağı tuttuğu iki parmağına döküldü biraz. Elindeki çayı Tahsin'in suratına fırlatmaktan korkuyordu. Bu düşünceyi kafasından kovmaya çalışırken bardak iyice titremeye başladı. Hayalet sezdi bunu, birden yaklaştı, Behzat Ç.'nin elindeki bardağı aldı.

Tahsin gerginliği sezip "14'lü iyi silahtır," diye toplamaya çalıştı. "Emniyetlidir. Her şeyi en son Cinayet'e vermiyoruz. İki ay önce ilk buradan başlamadık mı saten boya yapmaya."

Tahsin işaretparmağını pürüzsüz duvara sürttü. Parmağına boya bulaşmadığını görünce tebessüm etti ve ikinci kez "Haaaağğğ!" dedi. Zaten telaşlı biriydi, her şeyi son dakikada hatırladıkça iyice telaşlanıyordu. "Müfettişler atış mesa-

fesini sorarsa," dedi Harun'a. "'O hengâmede göremedim,' diyeceksin. Çok sıkıştırırlarsa on metre de olabilir, on beş metre de olabilir de. Hatta yirmi de."

Harun "Neden?" diye sordu.

Tahsin "Vurulan adamın gömleğinden atış mesafesini tespit ettirebilirler," diye açıkladı. "Onu yaparlarsa 'Koşup yakalayabileceğiniz adama niye ateş ettiniz?' falan derler. Sen muğlak bir ifade verirsen, anlattığımız hikâye çökmez. 'Görmedim, bilmiyorum, hengâme,' diyeceksin. Akbaba'ya söyleyin, o da 'Tam göremedim,' diyecek."

Tahsin, Hayalet'e döndü, "Sen zaten 'Olay yerinde değildim,' diyeceğinden," dedi. "Kafadan bilmiyorum diyeceksin. İfadeleriniz arasında çelişki olmasın."

Hayalet "E, iyi de," dedi. "Hiçbiriniz mi görmediniz bu olayı demeyecekler mi?"

Tahsin "Desinler," dedi. "Orası mühim değil. Başka görgü tanığı yok." Birden Harun'a döndü. "Senin kravatın nerede?" diye sordu.

"Ne kravatı ya!"

"Kravatsız olmaz. Müfettiş bunlar, taşaklı adamlar, biraz şeklinize şemalinize dikkat edin."

Harun "Biz de karı gibi saç mı uzatalım yani?" dedi.

Tahsin bu laf üzerine vekâleten müdür olduğunu duydu bütün benliğinde. Sağa sola emirler yağdırmak, kırıp geçirmek isteği duydu. "Bu kafayı değiştirin," diye bağırdı. "Ben öyle salaş, tipsiz adam istemem şubede. Kravat diyorsam kravat!" Gözü Behzat Ç.'nin yüzde kırk beşi beyazlamış sakalındaydı. "Sen de kes artık şunu," diyecekti ama vazgeçti. Akademiye Behzat Ç.'den iki dönem sonra girmişti. Behzat Ç. soruşturma üstüne soruşturma geçirip haliyle kıdem tenzili üstüne kıdem tenzili alırken, Tahsin terfi basamaklarını ağır ve kararlı adımlarla çıkmıştı.

Behzat Ç. paslı çekmeceyi açıp acil durumlar için bulun-

durduğu gri çizgili kravatı uzattı Harun'a. Harun güçbela bağladı, kısa geldi. Boyu tam olsun diye tekrar bağladı, bu sefer de ip gibi durdu. Hayalet güldü. Harun "Gül, gül," dedi. "Nasılsa sen de bağlayacaksın bu mereti. Bak müdürüm, bunlar da takacak. Yoksa ben de bağlamam."

Tahsin "Tamam," dedi.

Selim kapıyı açtı: "Müfettişler hazır. Bekliyorlar."

Harun birden heyecanlandı, karnından göğsüne doğru bir ürperti yükseldi. Kurtuluş Lisesi'nde disiplin kurulunun karşısına çıktığı günleri anımsadı. Tahsin, Harun'un peşinden kalktı, koluna girdi, "FBI örneğini vermeyi unutma," dedi. "Onlarınki yüzde altmış yedi, bizimki yüzde seksen yedi."

Tahsin'in bir lafı kırk sefer söylemesinden fenalık gelmişti Harun'a. "Tamam amirim, tamam," dedi.

4.

Barni Moloztaş'a Benzeyen Müfettiş –kısaca BMBM– "İhbarın geldiği gece beraber miydiniz?" diye sordu. Harun'un gözü, mikrofonu kendisine dönük ses kayıt cihazındaydı; "O alet çalışacak mı sürekli?"

Yanındaki adam Barni Moloztaş'a benzediğinden, kendisi de biraz Betty Moloztaş'ı andıran müfettiş "Evet," dedi. "Buna göre rapor tutacağız." Eteği tam diz boyuydu. Üstünde dar kesim, gri bir ceket vardı.

"Çatışma ihbarının geldiği akşam, yani iki gün önce, beraber miydiniz?"

"Evet. TED Kolej'in önündeydik."

"Hangi TED Kolej?"

"Kaç tane Kolej var. Kolej'deki Kolej işte."

"Orayı belediye aldı. Koleji İncek'e taşıdılar."

"Teferruatı bilemem. Biz Kolej'in önünden Kurtuluş istikametine gidiyorduk."

"Saat kaçtı?"

"23.15 suları."

"Olay yerine kaçta intikal ettiniz?"

"23.19 olması lazım. O çöp kamyonu önümüzü kesmeseydi, daha erken varırdık."

Betty göz kırptı. "Usta bir şoförsünüz galiba, dört dakikada olay yerine vardığınıza göre."

Harun, annesi hastaneye yetiştirilmeye çalışılırken arka koltukta dünyaya gelmişti. Şu hayatta gördüğü ilk şey bir Renault'nun ön konsoluydu, motorlu taşıtları bilinçaltıyla bile idare edebilirdi. Ama bunları anlatma lüzumu görmedi, alçakgönüllü bir edayla "Fena sayılmam," dedi. "Babam belediyeden emekli şofördür. Dört yaşından beri otobüs kullanırım."

Barni Moloztaş'a Benzeyen Müfettiş –kısaca BM x 2– atağın yönünü değiştirdi: "Ne kadar süredir beraber çalışıyorsunuz?"

"Amirimle mi?"

"Evet."

"Sekiz yıldır."

Betty, "Şiddet eğilimi var mı?" diye sorunca, Harun onu boylu boyunca süzdü; "Şiddet derken?"

"Bildiğimiz şiddet, orantısız güç kullanımı."

"Gerekmedikçe kimseye yumruk attığını görmedim."

"Hangi durumlarda gerekiyor?"

"Şimdi, adam ayak yapıyor olabilir. Yalan söylüyor olabilir, bir şeyi biliyor ama söylemek istemiyor olabilir. Ne bileyim küfreder, rüşvet teklif eder falan. Böyle durumlarda..."

"Böyle durumlarda yumruk mu atıyor?"

"Bazen tokat da atar. Ama gerekmedikçe kimseye vurmaz."

Betty "Sık sık gerekir mi?" diye sordu. Harun'un gözleri Betty'nin dizkapaklarına takıldı bir an. Hemen kaçırdı bakışlarını. Barni Moloztaş kılıklı adamla –kısaca Birleşmiş Milletler'in karesi– baş edebilirdi, ama bu kadın hiç tekin değildi ona göre. "Bakın," dedi. "Ben burada samimi olmaya çalışıyorum. Bunları tongaya getirmek için mi soruyorsunuz?"

Barni, "Düzgün konuş!" diye uyardı.

"Düzgün konuşuyorum! Adam gelip polise terbiyesizlik yaparsa, devlete millete küfrederse, bizim de elimiz armut toplamaz! Doğal bir şey bu. Sizce doğal değil mi?"

Betty pabuç bırakmadı: "Değil!"

"Neden?"

Barni girdi araya, "Bırak da soruları biz soralım..."

Harun duymamış gibi devam etti "Yani efendi takılana, devletini milletini sevene biz niye vuralım. Psikopat mıyız? Hepimiz Türk'üz sonuçta, soyunda dönme olmayan özbeöz Türk evladıyız."

Bu sefer konuyu değiştiren Betty oldu. "Birkaç ay önce, Ulus'ta bir seyyar satıcı olayı olmuş. O gün beraber miydiniz?"

Harun, konunun çevresinde dönüp durmalarından rahatsız olmuştu. "Bu soruşturma iki gün önceki olayla ilgili değil mi?" diye sordu.

Betty, "Her şey birbiriyle ilgilidir," dedi yüzünde cin fikirli bir tebessümle. "O yüzden şu seyyar satıcı olayını konuşalım biraz."

"O özel bir durum!"

"Nasıl özel?"

"Adam terbiyesizlik yaptı."

Barni "Ne terbiyesizliği?" diye sertleşti. "Adam işini yapıyormuş. Bildiğimiz seyyar satıcı. Oyuncak satıyormuş."

"Oyuncak değil. Şu mıknatıslı taşlar var ya! Havaya atıyorsun, birbirini çekiyor cız cız diye."

Betty belli belirsiz bir yüz ekşitmeyle, "Evet, hatırlıyorum," dedi. "Bir ara her köşe başında satılıyordu. Sinir bozucu bir sesi var."

"Aynen öyle. İşte o yüzden!"

Barni "Anlamadım," dedi.

"Acayip bir ses çıkarıyor ya bunlar, cız cız. Biz önünden

geçerken bu terbiyesiz, neredeyse amirimin üstüne doğru attı tuttu taşları. Amirim durdu. Ben adama yapma etme dedim. Dinlemedi, yine attı tuttu. Bunun üzerine amirim bir sille attı adama."

"Sille?"

"Bildiğimiz sille! Tokattan ağır, yumruktan hafif el darbesi olarak tabir edebiliriz. Sonra satıcının hemşerileri gelince olaylar büyüdü biraz."

"Yani sırf taş attı tuttu diye mi?"

"Sırf atma tutma değil, neredeyse önüne attı diyorum."

Betty "Benim de neredeyse önüme attılar o taştan, ama kimseye vurmadım," diye cırladı.

"Az önce sinir bozucu diyordunuz?"

Cinayet bürosunda çalışan birine çelişkili ifade vermenin güçlüğünü kavrayan Betty, "O kadar kolay mı siniri bozuluyor?" diye topladı.

Barni, "Pet Shop sahibi Selami Kartal," diyerek atağa kalktı.

Harun "Haydaaa!" diye defansa koştu. "Bu soruşturma neden yapılıyor? Ben amirimin hayatındaki her şeyi bilemem ki. Selami Kartal olayından haberim yok. Yani talihsiz bir kaza olmuş diye duydum, masrafı neyse ödendi diye biliyorum."

"Alkollü araç kullanırken dükkâna dalmış arabayla. Sonra da tehdit etmişsiniz."

Betty "Çok içer mi?" diye sordu.

"İçmez, rakıyı bıraktı."

"Rakıyı bırakmış ama içmeye devam ediyor galiba."

"Bir adam rakıyı bıraktığı zaman içkiyi bırakmış sayılır. En azından bizim muhitte böyle bilinir."

"Sizin muhit neresi?"

"Cebeci Dörtyol."

Betty alnına düşen saçlarını düzeltip "En iyisi şöyle sora-

yım," dedi. "Görev başındayken içer mi? Ya da en iyisi şöyle sorayım, iki gün önceki olayda alkollü müydü?"

"Hayır."

"Bir tanık, ekip arabasından gazeteye sarılı bira şişesiyle çıktığını görmüş."

"Kim gördüyse yanlış görmüş. Ayrıca gazeteye sarılıysa bira şişesi olduğunu nereden biliyor?"

Betty "Neyse," dedi. "Asıl meseleye gelelim. Olayı kısaca anlatın."

"Sakarya Caddesi'ndeki çatışmanın ihbarını aldık. İlk ekip olarak olay yerine intikal ettik. İki grup çatışıyordu. Oradaki acayip heykeli siper aldık, havuzun önünden gelecek ekibi beklemeye başladık."

"Hangi havuz?"

"Ya bu Sakarya'nın ortasındaki havuz yok mu? Millet akşam toplanıp bira içerdi. Şimdi doldurdular."

"Anladım, devam edin."

"Sonra işte o şahıs bira fıçısının arkasından ateş etti. Ortada kalan kız boynundan vuruldu. Sonra vuran şahıs kaçtı."

"Kaçan şahsın ardından SSK İşhanı'na ilk siz mi girdiniz?"

"Evet."

"O sırada amiriniz neredeydi?"

"Tam bilmiyorum, herhalde öbür grubu kovalıyordu Yeni Sahne'ye doğru."

"Hangi Yeni Sahne?"

"Ya bu yıkılan Yeni Sahne yok mu? Eski Ormancılar Lokali'nin altı."

"Siz şahsı nerede yakaladınız?"

"İşhanının dibinde, umumi tuvaletin önünde yakaladım. Silahını aldım, kafa göz indirdim."

Betty, Harun'u boylu boyunca süzdü. "Kafa göz indirmek derken?"

"Etkisiz hale getirdim diyelim."

Betty bir es verdi, ardından en önemli sorusu olduğunu belli eden bir tavırla, "Amiriniz şahsa silah doğrulttuğunda siz neredeydiniz?" dedi.

"Arkasındaydım."

"Şahsın arkasında mı?"

"Hayır, amirimin."

"Nasıl yani? Az önce ben yakaladım diyordunuz. Savcıya verdiğiniz ifadede zanlıyı ilk yakalayanın siz olduğunu söylemişsiniz."

Polis Müfettişi Barni "Şahsı bırakıp amirinizin arkasına mı geçtiniz?" diye sorarak Harun'a yardımcı oldu. Mülkiye Müfettişi Betty meslektaşına yiyecekmiş gibi baktı.

Harun "Evet," dedi. "Şahıs elimden kaçtı. Ben de amirimin arkasına geçtim."

Tedirgin edici bir sessizlik oldu. Betty, "Sizin boyunuz kaç?" diye bozdu bu sessizliği.

"Bir doksan dört."

"Kilonuz?"

"Bu ne şimdi?"

"Lütfen soruya cevap verin. Kilonuz kaç?"

"Bilmiyorum. Yüzden fazla, yarım tondan az."

"Maşallah. Elinizden kaçırdığınız şahsın boyu bir altmış beş, kilosu altmış yedi. Neredeyse yarınız kadar bir adam."

"Eee?"

"Elinizden nasıl kaçtı?"

Harun, gri çizgili kravatı gevşetme ihtiyacı duydu. "Kelepçe çıkarırken..."

"Amiriniz ne zaman silahını doğrulttu?"

"Şahıs kaçınca."

"Şahsın arkasından dur ihtarında bulundunuz mu?"

"Evet."

"Kaç sefer?"

"İki."

"Şahıs koşup yakalayamayacağınız bir mesafede miydi?"

"SSK'dan çıkıp kalabalığın arasına karışma ihtimali vardı."

"Atış mesafesi ne kadardı?"

Harun "Bilmiyorum," dedi. "O hengâmede göremedim."

Betty hayret etti: "Nasıl yani? Nasıl göremediniz?"

"Göremedim dedim. O kargaşada durup atış mesafesini mi ölçecektim?"

"Takriben bir şey söyleyebilir misiniz?"

Harun "Şimdi," dedi. "Ne söylesem yalan olur. On metre de olabilir, yirmi metre de. Otuz metre bile olabilir."

Betty önündeki kâğıtlara gömüldü, kafasını kaldırmadan, "Komiser Sabri Özay da olay yerinde miydi o sırada?" diye sordu.

"O kim?"

"Yıllardır beraber çalıştığınız arkadaşınızı tanımıyor musunuz?"

"Anlamadım. Bizim Hayalet'i mi diyorsunuz?"

"Evet. Hayalet lakabıyla biliniyor galiba."

"Onun adı Sabri miymiş? Ben Sami zannediyordum."

"O da olay yerinde miydi?"

"Evet."

"Neredeydi?"

"Son gördüğümde ekip arabasının yanındaydı. SSK'ya filan girmedi."

Betty başını kâğıtlardan kaldırdı. "Ben SSK'ya filan girdi mi diye sormadım ki," dedi. Harun, Betty'ye hasmane gözlerle baktı. Bir es verdi, yakasını gevşetti. Barni'ye dönüp "Bakın," diye gürledi hayli yüksek desibelde. "Şerefsizin biri, yirmi yaşında bir kızı vuruyor. Siz burada bizi yargılıyorsunuz."

Barni gözlerini kâğıt yığınından ayırdı, tepesindeki bir tutam sarı saçı düzelttikten sonra hiç beklenmedik bir anda ayağa kalktı. Betty'ye "Bir saniye müsaade eder misiniz?" diye sorduktan sonra cevabı beklemeden Harun'un koluna

girdi. Kapı önüne çıktılar. Barni net bir dille "Akıllı ol," dedi. "Senin belanı sikerim." Harun afalladı. Barni, "Sen kiminle konuştuğunun farkında mısın?" diye devam etti. "Karı mülkiye müfettişi, istese şu an açığa alır hepinizi. Sen böyle konuşursan ben seni nasıl kollayayım?"

İçeri girdiklerinde Betty, "Öncelikle şunu söyleyeyim," dedi Harun'a. "Biz kimseyi yargılamıyoruz. İdari bir soruşturma bu. Son bir yılda üst üste gelen olaylar var. Yani amiriniz ondan önce bir süre idari izinli sayılmış. Emekli etmeyi düşünmüşler ama etmemişler nedense."

Harun "Evet, öyle bir şeyler oldu," dedi. Sesi biraz kısılmıştı.

Betty, "Bazı mevkilerde hatırlı dostları var anladığım kadarıyla," diye devam etti. "Ama bu sefer dostlarının faydasını göremeyecek. Tamam, daha önce de bazı soruşturmalar geçmiş başından, ama bu son olay..."

Harun, "Siz baştan kararınızı vermişsiniz," diye kesti Betty'nin sözünü. Barni yüzünü sıvazlayıp küfreder gibi Harun'a baktı. Harun el kol hareketleriyle açıklamaya çalıştı: "Yani siz bilmiyorsunuz müfettiş hanım. Büyük bir hadise yaşadı."

Betty "Biliyorum," dedi. "Haberim var."

"Yani psikolojikman kötü etkilendi biraz. Yoksa özünde iyi bir insandır. İnsanı hemen harcamamak lazım, bunları da göz önünde bulundurmak lazım. Biz burada her yıl kaç cinayet çözüyoruz. Bizim başarı oranımız FBI'dan yüksektir. Onlarınki yüzde altmış yedi, bizimki yüzde seksen yedi. Bunu biliyor muydunuz?"

Barni "Biliyorum," dedi. "On yıl önceki istatistikler bunlar."

"Ben de o yüzden söyledim zaten. On yıl önce de bu büronun başında o vardı."

Betty, "Ama Ankara'da fazla planlı cinayet işlenmiyor ki," diyerek pislik yaptı.

"Planlı plansız fark etmez. Cinayet cinayettir. Yani bu büronun başarısı FBI'dan yüksekse, bu büronun amirini de harcamamak gerekir."

Betty yerinden kalktı. "Seni anlıyorum," diyerek Harun'un omzuna koydu elini. Harun bu samimiyetten ziyadesiyle işkillendi hemen.

Betty, "Bana doğruyu söyle," dedi. "O tuvaletin önünde ne oldu?" Gözlerini süzüp "Daha çok gençsin," diyerek fısıldadı. Az önceki soğuk müfettiş gitmiş, yerine hararetli bir hatun kişi gelmişti. "Biliyorsun terfi tayin dönemi yaklaştı," dedi baştan çıkarıcı bir edayla. "Birkaç aya kadar komiser olacaksın. Önün açık. Yalan söylersen, kendi meslek hayatını da tehlikeye atarsın."

Harun iki buçuk saniye düşündükten sonra "Ben yalan söylemeyi sevmem," dedi.

5.

Behzat Ç. müfettişlerin geldiği günün akşamı, Toros'u Güzel Sanatlar Lisesi'nin sokağına çekmiş, Hoşdere Caddesi'nden geçen arabaların uğultusunu dinliyordu. Rutin uğultunun arasından bağrı yanık minibüs motorlarının feryadını ayırt etmek mümkündü. Mesai bitiminde tıkanan trafiği klaksonlarıyla açmaya çalışan sinirli şoförleri de. Harun'a göre Barni Moloztaş kılıklı adamla baş etmek mümkündü, ama raporu o hatun kişi yazacaksa işleri zordu.

Müfettişler Behzat Ç.'nin umurunda değildi. Gözlerini elli metre ötedeki anaokuluna dikmişti. Bahar az önce girmişti içeri. Birazdan altı yaşlarında bir çocukla çıkacaktı. Adını bilmiyordu bu çocuğun, henüz o kadar yaklaşamamıştı Bahar'a. Sanki her an biri ön camı tıklatacak, "Altı yaşında çocuğu olan dul bir kadını takip etmeye utanmıyor musun?" diyecekti. Suçluluk duygusuyla karışık bir kasvet çökmüştü içine. Yoldan geçen herkes kendisine bakıyormuş gibi geliyordu.

Daha önce birkaç sefer Bahar'a yaklaşmayı düşünmüş ama hemen vazgeçmişti. Yaklaşıp ne diyecekti ki? Zaten

bunun için önce konuşmaya başlaması lazımdı. O da ayrı bir dertti. Şimdilik uzaktan uzağa seyretmekle yetiniyordu. Belki de altı aydır bir tesadüfün peşindeydi, karşılaşmaları hem kaçınılmaz ve doğal olsun hem de konuşmasına gerek kalmasın. Örneğin bir kapkaççı Bahar'ın çantasına asılsa, o da olayı gören bir polis gibi koşsa hemen. Her kırk saniyede cana ve mala yönelik bir saldırının olduğu güzel memleketimizde, olmayacak iş de değildi hani.

Bir oldu mu da artık hiç kimse tutamazdı onu, kapkaççıya bir kafa, bir yumruk, sonra serbest stilde tekme tokat, telsiz... Ama böyle olmaz. Romantik ortamı zedelemeyecek babacan bir tokat yeterli. Hadi olmadı bir de sille. Ardından "Benim yerimde hangi başkomiser olsa yapardı bunu" anlamına gelecek jest ve mimiklerle uzatırdı kapkaççıdan aldığı çantayı. Bahar "Sağ olun memur bey," derdi. Memur beyin Behzat Ç. olduğunu görünce de kalbinden vururdu yine. "Bende kafa olsa zaten senden ayrılmazdım yirmi küsur yıl önce," derdi. "Hadiseyi duydum, çok üzüldüm. Başın sağ olsun," derdi. Sonra da boynuna sarılıp "Eee! Nerede kalmıştık..."

Kriminal bir tip camı tıklattı. Behzat Ç.'nin yüreği ağzına geldi bir an. Adamın tipini görünce rahatladı. Yan camı açmak için kolu çevirdi.

"Beş lira alayım ağbicim, park ücreti."

Adamın şapşal suratına dikti gözlerini. İşaretparmağıyla sakalını kaşırken anlamaya çalışıyordu. Ciddi miydi yoksa şaka mı yapıyordu?

"Öyle ters ters bakma. Beş lira alayım!"

Adamı, sağ eliyle yakasından kavrayıp hızla kendine çekti, soluyla ritmik ve sersemletici tokatlar atmaya başladı. Adam, Behzat Ç.'den kurtulmak için debelenirken, bir kriminal tip daha koşarak geldi. Behzat Ç.'yi yakadan ayırmaya çalışan kolların sayısı dörde çıktı.

Elli metre ötede Bahar, elinden tuttuğu çocukla çıkmıştı anaokulundan. Onu görünce yakayı bıraktı. Sonradan gelen "Kusura bakmayın amirim," dedi. Behzat Ç. elinin tersiyle uzaklaşmalarını işaret etti. Bahar'ın böyle bir olayla kendisini fark etmesini istemiyordu.

Sonradan gelen, yakası büzülenin ensesine bir tokat attı, "Görmüyor musun lan polis arabası olduğunu!"

"Nereden bileyim Bahattin Ağbi. Sivil araç."

"Lan şaşkın ördek! Polisten başka beyaz Toros kullanan mı kaldı?"

* * *

İki gün sonra, 18 Şubat Pazar akşamı, anahtar kilitte iki sefer döndü. Behzat Ç. eve girince holün ışığını yaktı. Pazar günleri işlenen aile içi cinayetlerin haddi hesabı olmadığından yorgundu biraz. Kafayı sıyıran bir memur, iş günleri başlamadan çoluğunu çocuğunu doğramaya kalkmıştı yine.

Botlarını çıkarıp terliklerini giydi. Hoppa üç ayağıyla zıplayarak geldi hemen, ön ayaklarından biri içe dönüktü. Zıplarken topallıyor, dengesini sağlamakta güçlük çekiyordu. Behzat Ç. ona bakmadan mutfağa yürüdü, dolabı açtı, Tekel biralarını buzluğa koydu. Marul bitmişti, iki salatalık soydu. Hoppa, Behzat Ç.'yi görünce yemek saatinin geldiğini anlamıştı. Yemek kabının önünde beklerken kabın altındaki kartonu kemiriyordu sabırsızca. Önüne koyulan salatalıkları yemeye kabuklarından başladı. Kabuklar bitince "başka yok mu" gibilerden baktı, olmadığını görünce mecburen salatalıklara yumuldu.

Behzat Ç., Hoppa'nın kabuklara olan ilgisini anlayınca tekrar dolabı açtı. Sebzelikte üç tane taze fasulye buldu, içlerini çıkarıp kabuklarını uzattı. Hoppa salatalıkları bir yana bırakıp fasulye kabuklarını dişledi hemen. Behzat Ç. şaşırdı, her geçen gün başka bir huyunu öğreniyordu Hoppa'nın. İlk

şaşkınlığı, havuç sevmediğini öğrenince yaşamıştı. Hoppa havuca burun kıvırıyordu, ama gördüğü bütün yeşilliklere saldırıyordu. Yeşil kazağını bile kemirmişti.

Pimapenle kaplı mutfak balkonuna çıktı, burası Hoppa'nın evi olmuştu. Manav sandığından bozma eğreti bir kulübesi bile vardı. Kulübe evin en manzaralı yerindeydi, dikkatli bakınca iki apartmanın arasından Dikmen Vadisi'ni görmek mümkündü. Kulübenin yanındaki plastik tuvalet kutusunu aldı, banyoya gitti, Hoppa'nın çişini döktü, sonra kendi işedi, sifonu çekti. Balkona dönüp tuvalet kutusunu yerine koydu. Kutunun zeminine *Posta*'nın baş sayfasını serdi. Boşalan su kabını doldurdu.

Hoppa önündekileri yedikten sonra kulaklarını V şeklinde uzatıp yüzünü eğmiş, süzgün kırmızı gözleriyle en sevimli ifadesini takınmıştı. Behzat Ç. dolabı açıp iki avuç kuru mama aldı, yemek tasına koydu. Hoppa, ön dişleriyle mamaya saldırdı. Şule'ye göre bir buçuk avuçtan fazla kuru mama vermek zararlıydı. Hoppa ismini de Şule bulmuştu zaten.

Behzat Ç., yemek sırası kendisine gelince çeyrek ekmeğin arasına Çiftlik kaşarı koyup tost makinesine bastı. Hoppa aç gözlerle bakmaya devam ediyordu. Geldi, Behzat Ç.'nin ayaklarına sürtündü. Behzat Ç. ayağının dışıyla ittirdi Hoppa'yı. Hoppa küstü hemen, homurdandı biraz, topal olduğunu vurgulamaya dikkat ederek balkon kapısına gitti. Gri beyaz tüylerle kaplı sırtını Behzat Ç.'ye döndü, arada kafasını çevirip bakıyor mu acaba diye kontrol ediyordu.

Behzat Ç. ömrü boyunca evcil hayvan beslememişti. Hayvanlar âlemiyle ilişkisi *TRT*'nin *BBC*'den devşirdiği Büyük Kedilerin Günlüğü'nü seyretmekle sınırlıydı. Tercihini sorsalar çita yavrusu falan beslemek isterdi herhalde. Bir de, O çocukken henüz, ara sıra Çiftlik'in hayvanat bahçesine giderlerdi. Kaplanlara bakarken kâğıt helvasını dişlerdi O. Bu görüntüyü kovdu hemen aklından.

Altı ay önce, gece yarısı bir büyüğü devirip Selami Kartal'ın Bestekâr Sokak'taki Pet Shop'ına Toros'un burnuyla göbekten dalınca, bu Hoppa da girivermişti hayatına. Böylece hayatında, Şule'nin ifadesiyle "Yeni Rakı'ya Veda Hoppa'ya Merhaba" dönemi başlamıştı. Kazanın ertesi günü, takribi camekân parasını güçbela denkleştirip Pet Shop'a gitmişlerdi. Selami Kartal parayı kabul etmemişti, dava açmaya kararlıydı. Ancak Harun, makul bir dille, dava açmamasının kendisi için daha hayırlı olacağını anlatınca vazgeçmiş, parayı almıştı.

Polisler dükkândan çıkmaya hazırlanırken Hoppa'yı ensesinden kaldırıp "Peki bu tavşanı ne yapayım?" demişti Selami Kartal. "Hayvan sakat kaldı. Atsan atılmaz, satsan satılmaz." Kazada Hoppa'nın sol ayağı kafese sıkışmıştı.

Behzat Ç.'nin karar vermesi iki buçuk saniye sürmüş, adamın elinden Hoppa'yı alıp ceketinin cebine atmıştı. O zaman parmak kadar bir şeydi, şimdiki gibi bir kilo çekmiyordu. Yirmi lira verince Selami Kartal kaşlarını kaldırıp ellerini açmıştı. "Olur mu yani? Cins tavşan bu." Yirmi lira daha vermiş, sonra biraz düşünüp on lirasını geri almıştı.

Çeyrek tostu makineden alıp kahvaltı tabağına koydu. Dolaptan Tekel birasını çıkarıp çakmağının tersiyle açtı. Tam mutfak ışığını kapatmak üzereydi ki Hoppa'nın balkon kapısı önünde hâlâ aynı küsme pozisyonunda durduğunu gördü. Döndü, buzdolabını karıştırmaya başladı. Sebzelikte bir tane yeşil elma buldu. Şule'ye göre elma da zararlıydı, ishal olabilirdi. İki negatif değer arasında sıkışmıştı, en sonunda tercihini c şıkkından yana kullandı: "Aç kalacağına ishal olsun!" Elmanın kabuklarını soydu, ince ince dilimledi. Hoppa yanaştı hemen, sevinçle yamuk yumuk hopladı. Burnunu Behzat Ç.'nin baldırlarına sürttü. Elma önüne konduğunda yine kabuklardan başlamıştı kemirmeye.

Behzat Ç. salona gitti. Tekli koltuğuna oturdu, televizyo-

nu açtı, sesini kapattı. *NTV*'de Real Madrid maçı vardı. Çeyrek tostun yarısını yiyip kalanını sehpanın üstüne koydu. Koltuğunu biraz arkaya yatırıp bir 216 yaktı, sonra da Tekel birasına yüklendi. O bitince ikinciye yüklendi. İkinci bitince üçüncüye yüklendi. Üçüncü bitince iki Tekel'le döndü geri, git gel zor oluyordu. Karnını doyuran Hoppa da mutfaktan gelmiş, üçlü koltuğun önüne yüzüstü uzanmıştı, keyfi yerindeydi.

Behzat Ç. beşinci Tekel'i açarken Roberto Carlos'a taç çizgisinin önünde taban girdiler. Hakem, sağlık görevlilerini sahaya davet etti. Roberto Carlos, eliyle sedyeye gerek olmadığını işaret etti, tek ayağının üstünde seke seke taç çizgisinin dışına çıktı. Hoppa, hakemin vereceği kartın rengini merak ediyormuş gibi başını kaldırmıştı. Sonra aynen taban yemiş Roberto Carlos gibi seke seke ilerledi. Televizyon kablosunun önünde durdu, birden kemirmeye başladı. Behzat Ç., Hoppa'nın ne yaptığını görünce ellerini çırptı hızla. Hoppa korkup viyk viyk etti. Dikkati dağılmış, kabloyu bırakmıştı. Tekrar kabloya eğilince, Behzat Ç. 216 paketini aldı, içini boşaltıp paketin dışındaki naylonu sıyırdı. Boş paketi Hoppa'nın kafasına fırlattı. Hoppa sevinçle kendi çevresinde dönmeye çalıştı. Kemirmeyi en çok sevdiği şey 216 paketiydi, televizyon kablosunu bıraktı.

Behzat Ç. maç biterken altıncı Tekel'i açtı, el titremesi azalmıştı. Tavana dikti gözlerini. Bir süre sonra tavandaki çizgiler çıldırıp sağa sola koşmaya başladılar. Sonra da birleşip üstüne yürüdüler. Doğruldu, nefes alamıyordu. Duvarlar yassılaşıp üstüne gelince, eşyalar da şeklini kaybetti, baktığı her şey bir girdap olup yakasından çekmeye başladı.

Otoparka bakan pencereye gitti yalpalayarak. Hızlı nefeslerle soğuk havayı çekti ciğerlerine. Ay bulutların arasından göz kırpınca kendine gelir gibi oldu, tuvalete gidip elli dört saniye işedi. Ellerini yıkarken aynaya baktı. Eşkâli görünce

korktu biraz. Saçın sakalın yüzde kırk beşi ağarmış, alkol 215 promil, vaziyet bombok. Havluya uzanırken ayağı kaydı, çamaşır makinesinin önüne serildi. Kaldı öyle, içinden kalkmak gelmiyordu. Gözlerini makinenin alt kapağındaki yazıya dikmişti: "DİKKAT! MAKİNENİZİ BU KAPAĞIN ALTINDAN TUTARAK KALDIRMAYINIZ".

Ne kadar süre orada yattığını hatırlamıyordu. Salonda telefon çalmaya başlayınca yerde yattığının farkına vardı. Hoppa, korkulu viyk viykler ve dengesiz sekişlerle geldi, tam gözünün önünde durdu, burnunu sakallarına sürttü. Telefon çalmaya devam ediyordu. Behzat Ç. elleriyle fayansa abanıp kalktı, salona döndü. Banyoda yalnız kalan Hoppa ağlamaklı gözlerle baktı arkasından.

Ahizeyi kulağına götürdü.

"Alo. Bahattin Ağbi... Sesim geliyor mu? Bahattin Ağbi!"

Sevimsiz bir erkek sesiydi. Mola yerlerindeki kafeteryalarda, gecenin bir vakti, tezgâhın arkasındaki elemana "Dört çay çek!" diye bağıran tiz sesli garsonları hatırlatıyordu. Telefonu kapatıp yedinci Tekel'i açtı. Daha ilk yudumu çekmeden telefon tekrar çalmaya başladı.

"Alo. Bahattin Ağbi'yle görüşebilir miyim? Sesim geliyor mu? Bahattin Ağbi!"

Behzat Ç. ahizeyi kapattı. Telefonun fişini çekti. Tekel'e yüklendi.

* * *

Kucağındaki şişeyle uyuyakalmıştı. Son yaktığı 216 yere düşmüş, halıda net bir delik açmıştı. Sokak kapısından ses gelince gözlerini açtı birden. İki ihtimal vardı, ya kapı çalma huyu olmayan Hayalet ya da yedek anahtar sahibi Şule.

Dokuz adımlık salonda Alkolize Ekipler Amirliği yazacak kadar boş şişe vardı. *NTV*'de Mustafa Varuy haftanın ilk iş gününün İMKB endeksini yorumluyor, her zaman olduğu

gibi tarifsiz bir melankoliyle bakıyordu. Başkomiserin de ondan aşağı kalır yanı yoktu, bütün birikimini az önce borsada batırmış bir müflis gibi bakıyordu. Pek haksız da sayılmazdı; maaşını üç gün önce çekmiş, ev kirası, mutat faturalar ve kredi kartları derken cebinde doğru düzgün para kalmamıştı.

Şule, "Hâlâ 'Hangi Hasan? Florhasan' diye espri yapmaya çalışan adamlar var bu ülkede," diyerek daldı salona. Ionesco oyunlarından fırlamış bir edayla Hoppa'yı kucağına alıp üçlü koltuğun çevresinde iki tur attı. Beş Tekel şişesini devirdikten sonra perdeyi ve pencereyi açtı. Önce temiz hava girdi içeri. Sonra ışık, biraz daha ışık.

Şule, Hoppa'yı burnundan öpüp "Hâlâ fotoğraf çekilirken tavşan yapan adamlar var," diyerek sürdürdü repliğini. "Daha da korkuncu bunun komik olduğunu düşünenler var." Yine bir şeylere kızmıştı. O kadar karışık bir öykü anlattı ki Behzat Ç. hiçbir şey anlamadı. Çünkü öyküyü anlatmaya her yerinden birden başlamıştı. Gelirken yolda birileri fotoğraflarını çekmesini istemişti herhalde. Sonra karışıyordu iş. Behzat Ç. dünden kalan çeyrek tost yarısının yarısını yedi. Telefonun fişini taktı. İki aydır ortalarda gözükmeyen Şule'yi gördüğüne çaktırmadan sevinmişti.

Gıdığı okşanınca Hoppa gevşedi hemen, yüzüne huzurlu bir ifade yayıldı. Şule sırtını kanepenin kolçağına yaslayıp bacaklarını sırt koyacak yere uzattı. Behzat Ç. onun herhangi bir kanepeye ya da sandalyeye düzgün oturduğunu görmemişti.

Şule "Merak etme," dedi. "Senin için gelmedim. Hoppa'nın parazit aşısı olması lazım. İki ay geçti."

Şule birtakım tehlikeli entrikalar çevirdikten sonra, varlığını zorla kabul ettirmişti Behzat Ç.'ye. Başkomiser ara sıra gıcık olsa da seviyordu onu. Konuşmaya zorlamıyordu en azından. Soru sormuyor, sorsa bile cevabını kendi veriyordu. Başkası söylese kavga nedeni olabilecek sözler onun

ağzında tatlı bir patavatsızlık olarak kalıyordu. Herhangi bir düzenle gelmiyordu, bazen iki ay ortalarda gözükmüyor, bazen üç gün kanepeye yerleşiyordu.

Şule, Hoppa'yı göğsüne bastırıp "Tavşanlar sosyal hayvanlardır," dedi. "Yalnız kalırlarsa bunalıma girerler. Hem de dişilerden uzak kalmış bir erkek tavşandan bahsediyoruz burada." Hoppa, Şule'nin iki bukle saç düşmüş yanağını yaladı. Behzat Ç., Hoppa'ya pis pis baktı.

"Eee! Nasıl gidiyor takip işleri!"

Behzat Ç. kaşlarını çatıp zihnindeki ihtimalleri tarttı. Biraz da utandı. Bu deli nereden biliyor Bahar'ı takip ettiğimi? Yoksa...

Şule, Hoppa'yı halıya bıraktı. Telefon çalmaya başladı. Hoppa'nın hayatta en çok korktuğu şey telefon zırıltısıydı, viyk viykleyerek üçlü koltuğun arkasına saklandı.

"Açsana şu telefonu."

Ahizeyi kaldırdı. Yoksa... Bu deli de beni mi takip ediyor?

Ahizeyi kulağına götürdü. Harun'du.

"Hemen Gençlik Parkı'na gel amirim!"

Sessizlik. "Eeee! Ne oldu?" demekti.

"Kendine Red Kit diyen bir telefon sapığı vardı ya. Hani müfettişler geldiği gün aramıştı."

Sessizlik. "Hatırladım. Bekleme yapma, devam et."

"Telefon sapığı değilmiş, harbi sapıkmış. Gençlik Parkı'na bir tabut gömmüş. 'Tabutun içinde bir kadın var,' diyor."

Telefonu kapattı. Tozlu sehpanın üstünden bir aspirin alıp çiğnedi.

"Şu aspirini suyla içsene, çiğnemek zararlı."

Ağzındaki acı tadı gidermek için şişenin dibinde kalanı fondipledi. Daha beter bir tat yayıldı ağzına. Eskiden içtiği harbi Tekel biralarını hatırlayıp Özelleştirme İdaresi'ne ana avrat düz gitti içinden.

6.

hayri baba'nın japon balıklarının ıstırabı

Profesör deri koltuktan kalkıp dürülülü eden telefonun başına gitti. Ahizeyi kaldırıp bir süre dinledikten sonra, aceleyle "Tamam! Sen çık," dedi. Herhalde, Sevgililer Günü nedeniyle sevgilisiyle buluşmaya hazırlanan Selma aramıştı. Red Kit anlattığı öykü boyunca elinde evirip çevirdiği Maltepe'yi tekrar dudağının kıyısına koymuştu.

Profesör, elini kapattığı telefondan ayırmadan, merakla sordu: "Eee! Balıkları sen mi almıştın?"

* * *

Red Kit şartlarını söyleyince, Hayri Baba önce sinirli bir kahkaha atmış, sonra kahkahası delişmen bir sırıtmaya dönmüştü. Sırıtması kaş çatmaya dönerken yaklaşmış, onunla aynı hizaya gelmek için eğilmişti.

Az önce söylenenleri tam olarak kavrayamadığından, onaylatma ihtiyacı duydu.

"Balıkları sakladım diyorsun?"

Red Kit başını öne arkaya sallayıp onayladı.

"Yurdun içinde bir yerde?"

Red Kit başıyla onayladı.

"Fazla ömürleri kalmadı?"

Baş onayı.

"Biz arayıp bulacağız?"

Onay.

"Senin amını yolunu sikerim orospunun evladı!"

Hayri Baba, iki kombine tokat ve yeşil sahalarda plase olarak tabir edilen, sert bir ayak içi çıkardı. Hırsını alamadı taban girdi. Sonra boş akvaryumun önüne gitti, gözlerini kapayıp iki parmağıyla burun kökünü ovarken bu boku çıkan muammaya bir anlam vermeye çalıştı. Yedi buçuk yaşında bir velet, hayatta en çok sevdiği o üç varlığı, güzelim Japon balıklarını, akvaryumdan alıp saklamıştı. Nereye, neden? Hayri Baba düşünmeye ara verip iki tokat daha attı. "Susma len! Konuş len! Nereye koydun balıkları?"

Hayri Baba'nın ardından hizmetli Rakım Efendi ve bir bakıcı –sanki Red Kit kendilerinin atacağı tokadı bekliyor da o yüzden konuşmuyormuş gibi– sıraya girip şanslarını denediler.

On beş dakika sonra Hayri Baba, baktı olmayacak, bütün yurdu ayağa kaldırdı. Dört katlı yurtta dört koldan, hummalı bir Japon balığı arama tarama faaliyeti başladı. Gorbaçov Hasan ve Pembo dahil olmak üzere yurtta kalan bütün çocuklarla, çekirdekten yetişme hizmetlisinden pedagojik formasyon almış bakıcısına kadar bütün sözleşmeli ve kadrolu personel yurdu didik didik ettiler. Arada Hayri Baba odasına dönüyor, Maltepe'sinden yer gibi nefesler çekerken Red Kit'e iki tokat aşk ediyor, sonra yine çalışmalara katılıyordu. Gün battığında Japon balıklarının izine rastlayan olmamıştı. Ama bu vesileyle, yurttaki pek çok zula patlamış; yirmi dört paket sigara, on şişe şarap, bir ufak rakı ve çeşitli ebatta elli dört parçalık kesici ve delici alet koleksiyonu ele geçirilmişti.

Hayri Baba, Red Kit'i dövmekten yorulunca taktik değiştirdi; en şefkatli pozlarını takındı, alttan aldı, bütün çokomelleri "Al ye len," diyerek önüne sürdü. Bütün *Milliyet Çocuk*'ları "Al oku len," diyerek önüne dizdi, hatta kimseye çaktırmadan yalvardı yakardı. Utanmasa ağlayacaktı. En sonunda "Madem öyle," dedi. "Sen balıkları sakladın, ben de seni saklarım."

Red Kit'i yurdun bodrumundaki karanlık odaya kapattılar. Çocukların kendi aralarında mezarlık adını taktıkları bu odaya kapatılmak yurttaki en ağır cezaydı. Red Kit, hakkında türlü rivayetler uydurulan bu odanın düşüncesinden bile ürkerdi. Işıksız, penceresiz odaya girince daha kapı üstüne kapatılmadan, korkudan kafayı sıyıracak gibi oldu. Kapı kapanıp da koyu karanlığın içinde kalınca ağladı, bağırdı, duvarları yumrukladı. Bir saat sonra Rakım Efendi kapıyı aralayıp "Söyleyecek misin?" dedi. Red Kit, Rakım Efendi'nin loş ışıkta parçalı bulutlu gözüken korkunç suratına kinle baktı, dilini ısırdı.

* * *

Rakım Efendi bir hafta sonra, 10 Kasım sabahı, Hayri Baba'nın odasındaki Atatürk büstünü tören için yerinden kaldırınca muamma çözüldü. Büstün içinde, kahvelerde duble çay isteyince gelen milli su bardağını gördü önce – Paşabahçe Palaks–, sonra, yarısına kadar su dolu bardağın içinde cansız yatan üç Japon balığını.

Hayri Baba balıklarını o halde görünce odasının kapısını kilitleyip gizli gizli ağladı. Balıkların bulunmasına içten içe de sevinmişti. En azından muamma sona ermişti, öldüler mi, yaşıyorlar mı, neredeler gibi sorular cevaplarını bulmuştu.

Günler geçti. Hayri Baba yeni balıklar aldı kendine. Hatta birinin adını, en sevdiği balığını onda yaşatmak için Hafız 2

koydu. Red Kit ceza olarak, gündüzleri bütün yurdu paspaslıyor, geceleri mezarlıkta yatıyordu. Hâsılı, bir yandan canı çıkıyor, diğer yandan korkudan ödü bokuna karışıyordu. Öyle ki Gorbaçov Hasan bile acıdı kendisine, paspasa gizlice yardım etti. Pembo da iki tane Pembo sakızı verdi dayanışma duygularını göstermek için.

* * *

Profesör "Bu ceza ne kadar sürdü?" diye sordu.

"Bir yıla yakın."

"Sonra ne oldu? Hayri Baba insafa mı geldi?"

"Hayır, tayini çıktı."

"O yaşta çocuk için çok ağır bir ceza."

Red Kit gözlerini odanın içinde gezdirirken, "Temizlik alışkanlığı iyidir," dedi. "Hiçbir şey öğretmese, arkanda gereksiz iz bırakmamayı öğretir."

Profesör bu temizlik obsesyonunu aklının bir köşesine not etti. Red Kit, "Karanlık da iyidir," dedi. "Neden bilmiyorum ama iyidir."

Profesör randevu defterini açıp "Anlıyorum," dedi.

"Neyi?"

Profesör dirseğini masaya dayadı. "Efendim?"

"Neyi anlıyorsun?"

"Yani bir çocuğun karanlıktan korkmamayı öğrenmesi iyidir. Bunu demek istiyordun."

"Hayır, ben sadece karanlık iyidir," dedim. "Ondan korkup korkmamak ayrı bir konu."

Profesör gülümserken, "Öbür randevuyu ne zaman yapalım?" dedi. "Beş gün sonra, 19 Şubat uygun mu?"

"O gün pazartesi değil mi?"

"Evet."

"O gün bir işim var. Eğer uygunsa ertesi gün yapalım."

7.

Pazartesi trafiği korkunçtu. Behzat Ç. Dikmen'den inerken tepe lambasını taktı ama nafile; Kuğulu Kavşağı'ndaki çalışma nedeniyle ortalık öyle bir kördüğüm olmuştu ki polise bile yol verecek yer kalmamıştı. Sıhhiye'ye kadar hız ibresi on beş kilometreyi geçmedi. Çinko renkli, hafif sisli, ayazı kulak kızartan standart bir Ankara sabahıydı. Toros'u kaldırımın ortasında bırakıp Gençlik Parkı'na ana kapıdan girdi. Solmaz Kılıçtepe Karakolu'nun önünde nöbet tutan polis, işaretparmağıyla ekibin olduğu yeri gösterdi. Behzat Ç. gözünü parkın içinde gezdirdi ama çay bahçelerine balyoz indiren işçilerden başka kimseyi göremedi. Nöbetçi, "Nikâh salonunun arkasındalar," diye bağırdı.

Suyu çekilmiş, beton zemininde deniz bisikletlerinin dizili durduğu absürt gölete doğru yürüdü. Her yerde öbek öbek moloz yığınları vardı. Kemerli köprünün üstünden geçip nikâh salonuna saptı. Yine kimseyi göremedi. En sonunda lunaparkın önünden el eden Hayalet'i gördü. Salaş piknik masalarının olduğu lunapark duvarının önündeki açıklık alanda bir kepçe, bir operatör ve yarısından fazlası

üniformalı on beş polis vardı. Kendi bürosundaki elemanları otuz metreden tanıdı, diğerleri şenlik var diye olay yerine akın eden Solmaz Kılıçtepe Karakolu polisleriydi herhalde.

Akbaba yere çömelmiş, elleriyle toprağı yokluyordu.

Harun, "Sen emin misin burada olduğundan?" diye sordu.

"Eminim."

"Nereden biliyorsun?"

Akbaba kırmızıya çalan korkunç suratıyla Harun'a baktı: "Biliyorum!"

Cevdet de onun yanına eğilip toprağı yokladı: "Burada kazma izini andıran şeyler var."

Hayalet, "İndirin o zaman kepçeyi," dedi. "Herif kafa bulmuyorsa, tabutun içindeki hâlâ yaşıyor olabilir."

Harun, "Allah'tan parkı yıkıyorlar da kepçeyi hazır bulduk," deyince güldüler. Ne kadar uğraşsalar da olayı ciddiye almakta zorluk çekiyorlardı.

Operatör kepçenin başına geçti. Tam kepçeyi indirmek üzereyken Selim koşarak geldi. Saçları sağa sola sallanırken "Durun!" diye bağırdı. "Red Kit denen herif aradı, yeri söyledi. Lunapark duvarının oraya gömmüş."

Harun "Lan zaten lunapark duvarının oradayız," dedi.

"Siz nereden biliyorsunuz burada olduğunu?"

Hep beraber Akbaba'ya baktılar. Akbaba başını öne arkaya sallayıp sırıttı. Selim, Akbaba'nın olduğu yeri gösterip "Ama orada değil," dedi. "Çarpışan arabaların hizasındaymış. 'Bu sefer de ciddiye almazsanız ben daha ne yapayım,' diyor."

Selim'in çarpışan arabaların hizası dediği yer, Akbaba'nın gösterdiği yerin yirmi metre ötesindeydi. Yirmi hektarlık parkta yirmi metrelik sapma payı doğaldı. Behzat Ç., Selim'in gösterdiği yere gitti. Önce belli belirsiz kazma izlerini gördü, sonra da hafif bir kümbet. Kamufle etmek için çalışıldığı belliydi. Elini mangal yeller gibi hızla sallayıp

kepçe operatörünü çağırdı. Behzat Ç.'nin bu el işaretinden sonra, olayın ciddiyeti üzerindeki son şüphe kırıntıları da silindi. Kepçe mekanik homurtular çıkararak yaklaştı.

Akbaba, "Çok derinden girme," dedi. "Hadi, çabuk!"

Tam kepçe toprağa değmek üzereyken nikâh salonunun önünden "Duruuuğğğğğnn! Duruuuuğğğğğğnnn!" diye bir haykırış yükseldi.

Kepçe operatörü, kıyılmak üzere olan nikâha son anda bir itiraz gelmiş gibi durdu. İtirazın sahibi, otuz metreden dikkatli bakınca Temel Reis'i andırıyordu. Koşarak yaklaştı, önlerinde durdu.

Harun yüzünü ekşitip "Sen kimsin kardeşim?" dedi.

"Ankara Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma Daire Başkanlığı Park ve Bahçeler Müdürlüğü..." Temel Reis'in sıfatı bitmek bilmiyordu.

Harun "Kes," dedi. "Zaten beş gündür fazla mesai yapıyorum, sinirim bozuk."

Akbaba "Ne istiyorsun?" diye sordu.

Temel Reis bir süre soluklandıktan sonra kollarını göğsünde kavuşturup "Burayı kazamazsınız," dedi.

Harun, "Kazarım arkadaş, ihbar var!" diye çıkıştı.

"Kazamazsın! Başkandan kâğıt gelmesi lazım."

"Ulan siz üç yıldır kazmadık yerini bırakmadınız parkın. Biraz da biz kazalım ne olacak!"

"Düzgün konuş!"

"Düzgün konuşmazsam ne olur?"

Kabasakal'a benzeyen iki-üç belediye görevlisi daha gelip Temel Reis'in arkasında durdu. Temel Reis onları görünce ıspanak yemiş gibi cesaretlendi, pazılarını şişirdi, kepçe operatörüne "Sen in bakayım oradan," dedi. "Polis molis dinlemem, başkandan kâğıt gelmeden kazamazsınız!"

Harun, Temel Reis'i kendine çevirip "O başkanın var ya," diye başladı. "Ta amına koyarım! Senin de aklını alırım!

Sen kimsin lan polise molis diyorsun!" Arkadaki Kabasakallardan biri "Hişşş! Terbiyesizlik..." Muhtemelen, "yapma" gibi bir fiille bitirecekti cümlesini ama diyaframına Behzat Ç.'nin solunu yiyince nefesi kesildi, cümle yarım kaldı. Kabasakal ilk şaşkınlığı üstünden atamadan Behzat Ç. ASELSAN telsizi çenesine geçirmişti.

Cinayet mahallinde Behzat Ç., kayıp yakınlarını coplayan on Robocop gücündedir derler. Kabasakal yere düşünce ayağının dışıyla öyle bir tekme çıkardı ki, görenler Hami Mandıralı'nın attığı frikikleri hatırladılar ister istemez. Kabasakal kendi ekseni etrafında dönüp kıvranırken Behzat Ç., Temel Reis'i aramaya başladı. Temel Reis kaçıyordu, peşine düştü, nikâh salonuna doğru otuz metre kovaladı, iş acil olmasa daha da kovalardı. En sonunda Cevdet'e işaret etti yakalaması için. Aynı hızla kepçe operatörünün yanına dönüp işaretparmağıyla kazması gereken yeri gösterdi. Operatör başıyla onaylayıp hiç duraksamadan kepçeyi toprağa daldırdı.

Bir metrelik derinliğe inildikten sonra tak diye bir ses geldi. Kepçe durdu. Akbaba'yla Hayalet çukura atlayıp toprağı eşelediler. Akbaba "Tabut," diye bağırdı. "Hepiniz buraya yüklenmeyin, kürek bulun."

Polisler "Kürek! Küreeeeğğk!" diye parka dağıldılar.

"Kürek yok, balyoz var!"

Tabutun kapağına ulaştıklarında Akbaba, Hayalet'e, "Sen çık," dedi. "Şuradan moloz parçaları getirin!" Akbaba, moloz parçalarını çökme olmasın diye çukurun bir yanına dizdi. Molozların üstünden uzanıp tabutun kapağını açtı.

* * *

Kış günü, terk edilmiş bir lunapark. Üst üste yığılmış çarpışan arabalar, pas tutmuş Gondol, kollarını açmış Balerina, anlamsız bir dönmedolap. Behzat Ç. gözünü lunapar-

kın kasvetinden ayırıp da bir türlü elindeki kimliğe yoğunlaşamıyordu. Yine O'nu gördü. Yerinde sayan atlıkarıncanın üstünde, kırmızı paltosuyla oturmuş, sevinçle el sallıyordu. Bu görüntüyü kendisinin uydurduğunu hissediyordu ama aklından kovacak gücü yoktu. Gözlerini kapayınca bir matkabın şakağını oyduğunu hissetti. Boğazına bir yumru oturdu, başını lunapark demirliklerine yasladı. Koşmak istiyordu ama parmağını oynatacak gücü yoktu.

Hayalet koluna girip "Gel ağbi şöyle," dedi. Bir şişe şaşal uzattı. Behzat Ç. suyun yarısını içti, kalanıyla yüzünü yıkadı. Tabuttan çıkan cesedin yanına yürüdüler.

Ambulans ve Olay Yeri İnceleme gelmiş, Akbaba çoktan kordonu çekmişti. Behzat Ç. kimliği okudu: Necmiye Karapınar. 1937, Ankara. İsmi bir yerden hatırlıyordu, ama yerde yatan, ismin sahibi yaşlı kadın hiç tanıdık değildi.

Olay Yeri İnceleme'yle gelen uzman personel Sıtkı, kadının başına eğilmiş, siyah çantasını karıştırıyordu. Necmiye Karapınar'ın elleri ayakları koli bandıyla bağlanmıştı, boyu normalden uzundu.

Harun Coco Star'ın ambalajını açarken, Sıtkı'ya, "Ne iş birader?" diye sordu.

"Asfiksi."

"O ne ki?"

"Havasızlıktan ölmüş. Dudaklarda ve yüzde morarma. Çene düşük, dil dışarıda."

"Yani canlıyken mi gömmüş?"

"Şimdilik öyle gözüküyor."

Sıtkı kadının gözünden bir doku aldı.

Harun yine, "O ne ki?" diye sordu.

"Çevresinde kızarıklık var. Göz yaşartıcı sprey olabilir."

Cevdet, "Herhalde etkisiz hale getirmek için sıkılmış," dedi.

Harun Coco Star'ı çiğnerken elindeki ambalajı Cevdet'e

fırlatıp "Lan lahana mühendisi," dedi. "Yetmiş yaşındaki kadının nesini etkisiz hale getireceksin?" Cevdet, bu lahana mühendisi lafına içerledi, biraz uzaklaşıp Harun'la bir daha konuşmamaya karar verdi. Sonra birden vazgeçti, "Top- top- toprak," diye kekeledi. "Toprak donmuş. Kazmak için kompresör kullanılmış olabilir. 'Ses duyan var mı?' diye soralım."

Harun ikinci Coco Star'ı açarken "Aferin!" dedi. "Senin bu lahana bilgin ilk defa bir işe yaradı."

Cevdet bir şey söyleyecek gibi oldu, anlamsız bir iki hece kekeledi, sonra vazgeçip içine attı yine. Yapay gôletin çevresindeki çay bahçelerine doğru yürüdüler. Harun, kepçenin yıkamadığı, ölü noktada kalmış bir duvar parçasına balyoz indiren işçinin başında durup "Kolay gelsin," dedi. İşçi, başıyla soğuk bir selam verdi, balyozu duvara geçirdi. Sıvanın altında, çatlayan tuğladan tok bir ses çıktı.

"Bu sabah kompresör sesi duydun mu buralarda?"

Balyoz tekrar duvara indi, az önce darbe alan tuğla un ufak oldu. İşçi, boştaki eliyle, az ôtede yaktıkları ateşin çevresinde toplanmış domates ekmek yiyen sınıf kardeşlerini gösterdi. Onların yanına doğru yürüdüler. Taşeron işçilerin başındaki yıkım ekibi şefi ellerini ovuşturarak yaklaştı, "Buyurun amirim?"

"Bu sabah lunaparkın oradan kompresör sesi duydunuz mu?"

"Valla komiserim biz burada birbirimizi zor duyuyoruz."

Behzat Ç., Selim'e kimlikteki ismi yazdırıp tabutun çıktığı yere geri döndü. Necmiye Karapınar'ı ceset torbasına koymuşlardı, Sıtkı fermuarı çekti. Behzat Ç. gözlerini kapatıp iki parmağıyla burun kökünü ovdu. Bu hengâmede görgü tanığı bulmak zordu. Dakikada altmış balyoz inip kalkıyordu. Akıl yürütmeye en basit soruyla başladı. Tabut parka nereden girdi? Lunapark duvarının dibinden en

yakın çıkışa doğru kıyın kıyın yürüdü. Harun da peşine takılmıştı.

Talat Paşa Caddesi'ne bakan otoparka çıktılar. Buradan tabutun olduğu yer yüz-yüz elli metre kadardı. Parka araba girişi olmadığına göre buradan taşınması akla yakın bir ihtimaldi. Hatta bu yakınlarda bir görgü tanığı da bulunabilirdi. Behzat Ç.'nin düşündüğünü on beş dakika önce düşünen Hayalet, otuz metre öteden el etti. Yanında bir seyyar satıcı vardı. Onlara doğru yürüdüler. Hayalet, "Şimdi," dedi. "Adamlar, muhtemelen Celal Bayar Bulvarı'ndan, Havagazı Fabrikası'nın önünden geldiler."

"Hangi Havagazı Fabrikası?"

"Ya bu yıktıkları Havagazı Fabrikası yok mu?"

"Ha, tamam."

"İşte oradan gelip arabayı bu otoparka bıraktılar, buradan tabutu taşıdılar."

Harun çoğul ekini soru eki gibi kullanarak "Adamlar?" dedi.

"Bir kişinin yapacağı iş değil bu."

Polisler konuşurken seyyar satıcı mütemadiyen elindeki ördeğin kafasına basıyor, kafasına basıldıkça viyk viykleyen yeşil ördek, kırmızı dilini çıkarıyordu.

Harun "Kolay gelsin," dedi.

Ördekçi şaşı olduğundan Behzat Ç.'ye baktı, başıyla gönülsüz bir selam verdi: "Viyk viyk."

"Sen ne zamandır buradasın?"

"Sabah sekizden beri. Viyk viyk."

"Buralarda şüpheli bir araç gördün mü?"

"Şüpheli derken, viyk viyk."

"Ne bileyim, şöyle içinden tabut çıkan, çevresinde kazma kürekli adamlar olan."

Ördekçi "Valla amirim," dedi. "Saat dokuza doğru böyle panelvan gibi mi desem, viyk viyk... Kamyonet gibi mi

desem, viyk viyk... Böyle nakliye kamyonu gibi bir şeydi, viyk viyk... Öyle bir yarım saat durdu, sonra gitti."

Behzat Ç.'nin gözleri ördeğe kilitlenmişti. Harun onun gerildiğini görünce, ikinci bir seyyar satıcı muharebesi yaşanmaması için, "Şunu şöyle yapmadan konuş," dedi.

"Nasıl yani? Viyk viyk."

"Şu ördeği diyorum, viyk viykletmeden konuş."

"İyi de komiserim, ördek viyk viyklemezse olmaz. Bizim müşterimiz sese bakar. Üç ay önce de böyle mıknatıslı taşlar vardı. Cız cız atıp tutuyorduk. İyi iş yapmıştık."

"Tamam kardeşim! İki dakika öttürmeyiver, bir şey olmaz."

Çarşı izninde olduğunu saç tıraşıyla belli eden bir asker yanaşıp "Ördekler ne kadar?" diye sordu. Polisleri de ördek için biriken müşteriler sanmıştı herhalde.

"İki lira."

"İki tanesi üç lira olur mu?"

"Olmaz. Üç buçuk olur. Viyk viyk..."

Beraber gezdiği devre arkadaşı on metre öteden, "Gelsene lan," dedi. "Ördeği ne yapacaksın yarraam?"

Asker "Kalsın," diyerek uzaklaştı. Seyyar satıcının yüzü asıldı.

Hayalet "Nasıl bir kamyonetti bu?" diye sordu. Ördekçi, Behzat Ç.'ye bakıp "Valla orta boy bir kamyonetti," diye açıklamaya başladı. "Nakliye kamyonları var ya, öyle bir şey. Ama resmî araçtı, özel değil."

"Nasıl resmî?"

"Valla Su İşleri gibi mi desem, viyk viyk... Doğalgaz gibi mi desem, viyk viyk... Belediye gibi mi desem, viyk viyk... Karayolları gibi mi desem..."

Harun, Behzat Ç. seyyar satıcının boğazına sarılmadan hemen önce davranıp çekti aldı ördeği. Ördekçi korkuyla Hayalet'e baktı.

Hayalet, "Kamyonetin içindekileri gördün mü?" diye sordu.

İşin ciddiye bindiğini gören ördekçi, "Görmedim," dedi. "İşimdeyim gücümdeyim, o kadar dikkat etmedim."

Selim koşarak yaklaştı. Sağa sola savrulan saçları gören Harun, öfkeyle boynunu kütletti. Selim, polisleri bir köşeye çekti, "Kadın, bizim TEM'den emekli Memduh Ağbi'nin annesiymiş," dedi. "Memduh Karapınar."

Behzat Ç. ve Hayalet bir an göz göze geldiler. Hayalet ikisinin aklından geçen soruyu sordu: "Bizim Avarel Memduh mu?"

"Evet."

Harun ördekçiyi dirseğinden tutup "Sen biraz gel bakalım," dedi. "Ne gördüm demiştin?"

"Viyk viyk..."

8.

Eskişehir Yolu'ndan Balgat'a saptılar. Necmiye Karapınar'ın evi Dostlar Sitesi'ndeydi: Sayıştay'ın karşısı. Basık bulutlar, beton ve araba yığını. Bir süredir telefonla konuşan Harun, tek eliyle direksiyonu idare ederken Behzat Ç.'ye döndü, "'Dün aldığımız ördekçiyi ne yapalım, bırakalım mı?' diyorlar," diye sordu. Behzat Ç. elini bilek ekseninde sağa sola çevirip, ne bırakın ne bırakmayın anlamına gelebilecek muğlak bir hareket yaptı. Harun telefona "Bırakın," dedi. "Ama irtibatı kesmeyin. İleride lazım olabilir."

Behzat Ç. torpido gözünden aspirin kutusunu çıkardı, titreyen parmaklarla açması zor oldu biraz. Aspirini çiğnemeye başladığında evin kapısına gelmişlerdi. Kapıyı açan emekli polisi gözü bir yerden ısırıyordu.

"Hatırladın mı Cenk Ağbi'ni?"

TEM'den emekli ağbiyi hatırlamıştı, el sıkıştılar. Cenk Ağbi vurgulamaya dikkat ettiği bir kederle, "Coşkun Ağbi de geldi, içeride," dedi. Terörle Mücadele'den emekli bütün ağbiler eve dolmuştu. Salona geçtiler. Coşkun Ağbi iki kolunu açıp yaklaştı, Behzat Ç.'yi yanaklarından öptü. "Sen Cinayet'te miydin hâlâ, ayrıldın diye duyduk," dedi.

Harun, "Kısa bir ara verdi, sonra döndü," diye açıkladı.

Coşkun, Behzat Ç.'nin sırtına babacan bir tokat atıp "İyi, iyi," dedi. "Senin gibi Cinayetçi kolay yetişmez."

Harun, "Memduh Ağbi burada mı?" diye sordu.

"Mutfak balkonunda, sigara içiyor. Burada içilmiyormuş."

Bakışlar, Behzat Ç.'nin elindeki 216'ya kilitlendi. Behzat Ç., derin bir nefes çektikten sonra, en yakın saksının toprağına bastırdı eski dostunu.

Coşkun, "Sizin Hayalet de buradaydı az önce," dedi. "Eksilen eşyaları sordu."

"Eksilen eşyalar?"

"Dünkü hengâmede söylemeyi unutmuşlar. Eve giren orospunun evlatları, oturma odası takımını almışlar, koltuklar falan. Bir de büfenin üst kısmını."

Cenk, "Necmiye Teyze'yle beraber koltukları da götürmüşler," dedi. "Yani aldıkları ne tutar ki, iki koltuk, bir büfe. Hırsızlık süsü falan mı vermek istediler?"

Harun "Yok," dedi. "Hırsızlık süsü vereceksen, ortalığı dağıtırsın, ziynet eşyalarını falan alırsın."

Coşkun "Tabii canım," dedi. "Koltukları yüklenmezsin, büfeyi taşımazsın. Başka bir şey var bunda."

Behzat Ç. pencereyi açtı, bir iki derin nefes çekip beton avluda minyatür kale top oynayan gençlere baktı. Takımın biri, üçüncü korneri yaptırıp penaltı kazanmaya çalışıyordu. Coşkun, arkasından seslenip "Sen ne diyorsun bu işe?" deyince bir şey demedi. Bunca emekli polisin arasında tarif edilemez bir sıkıntı çökmüştü içine.

Cenk, "Ağbi bana sorarsan," dedi Coşkun'a bakarak. "Biraz Hizbullah işine benziyor bu. Hani bunların bir ara mezar evleri falan vardı ya!"

Coşkun, "Şeklen benziyor ama olamaz," dedi. "Hizbullah, yetmiş yaşında, dini bütün kadını niye gömsün?"

Duvardaki guguklu saat 10'u gösterince, mekanik bir kuş,

kafasını uzatıp ötmeye başladı. Hep beraber kuşa odaklandılar. Cenk, kuşun onuncu ötüşünden sonra, "Biz vaktinde bir Hizbullah operasyonu yapmıştık," dedi. "Hatırlıyor musun?"

"Eee..."

"Yani onun için falan..."

Salon kapısının camı buzluydu. Arkasında bir karartı belirdi, Ahlâk Büro Amiri Ekrem, bir eli kapı kolundayken, "Hizbullah'ın tarzı değil bu," dedi. "Eylem pratiklerinde de böyle bir şey yok zaten."

Coşkun, "Her yerde belli edeceksin eski Terörcü olduğunu ha!" dedi. "O kadar biliyordun da niye Ahlâk'a geçtin?" Ekrem, bir cenaze evinde edilebileceği kadar tebessüm etti. Coşkun, Harun'a dönüp Ekrem'i tanıtma ihtiyacı duydu. "Benim yanımda başladı bu. Sonra baktı kurşunlar havada uçuşuyor, bize küstü, Ahlâkçı oldu."

Harun, hazır Ahlâk Büro Amiri'ni yakalamışken, "Memnun musunuz Meganelardan?" diye sordu.

Ekrem, bileğine düşen kol saatini gömlek kolundan içeri soktuktan sonra "Memnunuz," dedi. "Size vermediler mi daha?"

"Bakalım, bu ay bekliyoruz."

Coşkun yüz altmış santimetre civarında bir adamdı, Harun'la arasında bir kulaca yakın boy farkı vardı. Sessizce yaklaştı, şık bir jestle Cinayetçileri salonun bir köşesine çekti: "Var mı bir ihtiyacınız? Bizim çocuklara söyleyeyim mi?"

Harun "Yok ağbi, sağ ol," dedi.

Coşkun, Behzat Ç.'yi dikkatle süzerek "Sen niye konuşmuyorsun?" diye sordu.

Harun, "Ses tellerinde bir sorun var," dedi. "Konuşması yasak."

"Geçmiş olsun."

Coşkun sesini alçaltıp "Kulağıma bir köpek gömülme hadisesi geldi ama," dedi. "Olayla alakası var mı onun?"

"Araştırıyoruz ağbi, bir gelişme olursa bildiririm."

Coşkun'un kaşları çatıldı, Harun'un koluna girdi. "Bak şimdi Harun'cuğum," dedi. "Sen daha gençsin. Kaç yıldır Cinayet'tesin?"

"Sekiz."

"Sekiz çok değil, bize göre daha dün başladın sayılır. O yüzden böyle, bir gelişme olursa bildiririm falan, yapma bize. Bir gelişme olursa, biz zaten duyarız."

"Haklısın ağbi. Özür dilerim."

Coşkun gözlerini Behzat Ç.'ye dikmişti. "Memduh'a yapılmış iş, bize yapılmıştır. Biz birbirimizin sırtını kolladık yıllarca, bu devlet için savaştık." Arkasına döndü, "Ekrem de bizleydi," dedi. "Değil mi Ekrem?"

Ekrem, "Evet ağbi," diyerek onayladı.

Harun, "Aynen," dedi. "Hepimize yapılmıştır."

Mutfağa yöneldiler. Avarel Memduh onları görünce döndü, ağlamaktan kızaran gözlerini ovuşturdu. Tedirgin edici bir sessizlik oldu. Behzat Ç.'nin sessizliği bozmaya niyeti yoktu ama Harun ne diyeceğini şaşırmıştı. Avarel Memduh, Hanımeller bisküvisi –çokodamlalı– yiyordu. Paketin dibinde kalan iki bisküviyi polislere uzattı, Harun dışında alan olmadı. Avarel son bisküviyi ağzına attıktan sonra boş paketi buruştururken Behzat Ç.'ye, "Vaka senin mi?" diye sordu. Başkomiser başıyla onayladı.

Nikotin ihtiyacı dolayısıyla beton avluya bakan balkona çıktılar. Pimapenle kaplı balkonun bir köşesinde gürül gürül çalışan bir kombi vardı. Gençlerin, üç kornerden kazandıkları penaltıyla gelen gol sevinci, kombi gürültüsüne karıştı.

Avarel Memduh, "Dört kardeşiz," dedi. "Annem en çok beni severdi. Babam öldükten sonra 'Gel bizde kal,' dedim, 'Yok,' dedi. Burası bizim baba evimiz."

Behzat Ç. bir 216 yaktı. "Bu iş çok uzar mı?" diye sorulunca, başını "hayır" manasında yukarı kaldırdı. Avarel

Memduh, Behzat Ç.'yi ceket yakasından tuttu: "Niye bir şey söylemiyorsun?"

Harun, "Nodülü var," dedi. "Yasak."

Avarel, "Nodül ne ki?" diye sordu.

Evden çıkarlarken Ahlâkçı Ekrem, Behzat Ç.'nin koluna girip, "Bana uğra bir ara," dedi. "Konuşmak istediğim şeyler var."

Adımını eşikten dışarı atınca rahat bir nefes aldı. Bu konuşma muhabbetinden fenalık gelmişti. Harun, "Eee, nereden başlıyoruz?" diye sordu. Behzat Ç. başparmağıyla alt katı gösterdi. Her katta iki daire vardı. Necmiye Teyze'nin evi ikinci kattaydı. Bir alt kata indiler. İki daire de boştu.

Bir üst kata çıktılar. Harun'un dizlerine gelen, dört yaşlarında bir çocuk kapıyı sonuna kadar açtıktan sonra, "Kim OOOO?" diye bağırdı. Harun, çocuk kendisini görsün diye eğildi. "Baban evde mi?"

"Yok."

"Annen?"

"Bakkala gitti."

"Evde kimse var mı?"

"Ablam var."

"İyi, çağır ablanı."

Çocuk içeri koşturdu. Ablası kendisinden üç santim uzun ve taş çatlasa bir yaş büyüktü. El ele tutuşup geldiler.

Harun, "Ne yapıyorsunuz içeride?" diye sordu.

"Ninja Kalbumbağları seyrediyoruz."

"İyi, kapıyı annenizden başkasına açmayın."

Dördüncü katın ikinci dairesindeki kapı da sonuna kadar açıldı, ağzı kulaklarına varmış yedi yaşlarında bir çocuk çılgınca baktı, "Ben Çelik, Arçelik," dedi. "Ya sen kimsin?"

Harun, "Polis," dedi. "Baban evde mi?"

"İşte."

"Annen?"

Çocuk kıyameti kopardı: "Anneeee! Anneeee!"

Elindeki bulaşık köpüğünü önlüğüne silen bir kadın yanaştı. "Evet?"

Harun, "Polis," dedi, başka bir şey söylemeye fırsat bulamadı. Kadın "Dün sabah işte," diye anlatmaya başladı. "Bir nakliye kamyonu geldi apartmanın önüne. Mutfakta kahvaltı hazırlarken gördüm, çocuğu okula gönderirken. Bir şeyleri yükleyip götürdüler."

Çocuk, "İkiye geçtim ben!" diye bağırdı.

Harun çocuğun yara bantlı alnını okşayıp "Aferin," dedikten sonra kadına "ne götürdüler?" diye sordu.

"Koltuk falan. Anlattım ama bunları?"

"Kime anlattın?"

"Bugün bir polis daha geldi."

"Kim? Hayalet mi?"

"Yok, normal sivil polis. Ufak tefek bir şeydi."

"Anlıyorum. Nasıl bir kamyondu bu?"

"Orta boy, nakliye kamyonu."

"Ne renk? Markası ne?"

"Markadan anlamam. Rengi de, sizi yanıltmayayım, beyaz olabilir."

"Taşıyanlar kaç kişiydi?"

"O kadar dikkatli bakmadım. Böyle normal taşınma işlemi işte. Hamallar falan."

"Apartmanın içinde bir ses duydun mu?"

"Yok, ben zaten karşı apartmandan birileri taşınıyor zannettim."

"Bu apartmanda başka kimse yok mu?"

"Gündüz vakti herkes işinde gücünde, çocuklar okulda falan."

Çocuk, Behzat Ç.'nin ceketine asılıp "Bizim öğretmenimiz hastalandı!" diye haykırdı. "Biz tatil olduk bugün." Behzat Ç. çocuğun başını okşadı.

Harun, "Neyse," dedi. "Biz uğrarız yine." Kadının telefonunu not ettikten sonra, "Şu Hayalet de yani," dedi. "Bir gün de koordineli çalışalım demedi adam!"

* * *

Kuğulupark'taki kuğu ve ördek popülasyonu tedirgindi. Havuzun ortasındaki kulübelerine çekilmiş, korkulu gözlerle sağı solu kolaçan ediyorlardı. Çevredeki kavşak çalışması nedeniyle ortalık toz dumandı. Akbaba, taksi durağı tarafındaki çalıların arasına eğilmiş, avuç içleriyle toprağı yokluyordu.

Harun, "Sen emin misin burada olduğundan?" diye sordu.

Akbaba cevap vermedi. Bu gösterdiği sekizinci yerdi. Arkasında bir kepçe, bir operatör ve irili ufaklı yedi çukur vardı.

Harun, Behzat Ç.'ye dönüp "Köpeği de çıkarmayalım o zaman," dedi. "Ne yapalım yani?"

Cevdet, "Olur mu?" dedi en bilmiş haliyle. "O da bir kanıt."

Harun, "Sen bir sus," diye susturdu onu. "Git şu büfeden Panço al, midem kazındı."

İş ciddiye bindiğinden Tahsin de parka gelmişti. Sigaranın yerine koyamadığı tespihi, sinirle Harun'a sallayıp "Asıl sen sus!" dedi. "Senin yüzünden oluyor bunlar. Telefon sapığı diye hemen fırçalamasaydın herifi, bir dinleseydin, meseleyi anlasaydın."

Harun elini savurup "Yeter ya!" dedi. Havuzun önündeki minyatür çitlere doğru yürüdü, paytak adımlarla labada lubada gezinen ördeklere dikti gözlerini.

Cevdet öteden bağırdı: "Doritos Alaturka mı olsun?"

Harun, "Ya bildiğin Panço işte," dedi. "Üstüme gelmeyin!"

Tahsin, Cevdet'in arkasından "Bana da bir milyonluk çekirdek al," diye seslendi.

Akbaba bütün bu tartışmaya kulaklarını tıkamış, dikkatini toprak üstünde yoğunlaştırmıştı. Eğilip kalkmaktan pantolonu ceketi çamur içinde kalmıştı.

Tahsin, "Sen bulabilecek misin bu köpeği?" diye sordu.

Akbaba, "Bulurum, bulurum da," dedi. "Gömüleli dört gün geçmiş, biraz vakit alacak." Kepçe operatörüne son yokladığı noktayı gösterip "Buradan gir," dedi. "Çok derin olmasın."

Kepçe toprağa değmek üzereyken adamın biri, Tunalı Hilmi Bey'in heykelinin önünden "Kazın kazın!" diye bağırdı.

Karısı, adamı kolundan çekiştirdi, "Sen karışma Tuncay, sus!"

Operatör umursamadı, alışmıştı artık tam kepçe toprağa değmek üzereyken gelen seslere. Toprağa yaklaştı, karnın yardı kepçeyinen belinen.

Tuncay'ın susmaya niyeti yoktu, "Kazın, kazın," diye yineledi. "Zaten şu Ankara'ya kazma vurmayan bir polis kalmıştı. Siz de kazın."

Harun çitin oradan dönüp "Sus lan!" diye bağırdı ona.

Tuncay altta kalmadı, daha bas bariton bir yaklaşımla "Sen bana lan diyemezsin," diye cevapladı. "Benim ödediğim vergilerle maaş alıyorsun."

Harun, "Kes lan," dedi.

"Düzgün konuş! Sen bana lan diyemezsin."

Harun'un gözleri karardı, eli kolu titredi. "Lan diyorum lan, ne var lan," diye korkutucu bir tekerleme tutturarak heykele doğru yürümeye başladı.

"Tuncay sus lütfen!"

Tuncay karısının elinden kurtuldu, desibelden tasarruf etmeye niyeti yoktu. "Diyemezsin kardeşim! Senin paranı ben veriyorum. Benim ödediğim vergilerle maaş alıyorsun."

Harun, uzun süredir ilk defa kendi sesinden daha gür bir ses duyuyordu, adamı yakasından kavradı, "Ödemeseydin

lan o zaman vergi!"

Tuncay'ın karısı alto bir çığlık attı, yankısı Buğday Sokak'a kadar ulaştı. Tahsin yetişip Harun'u çekti, geldiği yere itti. Tuncay'a dönüp "Sen de küçük harflerle konuş kardeşim," diye bağırdı.

"Sen bana küçük harflerle konuş diyemezsin."

Kadının gözleri dolmuştu: "Tuncay, Allah'ını seversen sus!"

Tahsin, iki eliyle iki hayalî basket topunu sektirmeye başladı, vücut diline göre sakinleşelim anlamına geliyordu herhalde. "Tamam. Tepkini dile getirdin. Yeter!"

"Ne yeter!"

Tuncay'ın çevresinde hak verici bir kitle birikmişti.

Tahsin, "Tamam kardeşim," dedi. "İhbar var, kazıyoruz. Daha fazla konuşma."

"Konuşurum."

Hak verici kitleden "Konuş! Konuşur!" benzeri sesler yükseldi.

"Konuşurum! Bu parkı kazamazsınız, sit alanıdır."

"Bir sus lan!"

"Susmuyorum!"

Tahsin basket toplarını potaya atıp "İyi," dedi. "Alın bunu!"

Kadın bir çığlık daha attı. Cevdet, Panço paketini Harun'a atıp adamı yakasından çekti. Selim geldi, kolunu kıvırdı. Kadın önlerine atlayıp kocasını kurtarmaya çalışırken Cevdet'in yüzünü yırttı tırnağınan elinen. Tahsin, "Bunu da alın," dedi. Onu da aldılar. Harun çevredekileri itip "Siz de dağılın lan!" deyince hak vericiler dağıldı.

Tahsin kepçenin yanına dönüp bütün bu hengâmeye ortak olmayan Behzat Ç.'nin yanında durdu. Eli kolu rahat durmayan bir adam, Tahsin'e yanaşıp elini uzattı. Tahsin de elini gayri ihtiyari uzatınca tokalaştılar. Adam, "Merhaba ağbi, ben Ahmet," deyip manyakça sırıttı. Ardından Behzat Ç.'yle de tokalaştı. "Merhaba ağbi, ben Ahmet." Arkası-

na bakmadan, geldiği gibi, hızlı ve sarsak adımlarla uzaklaştı. Kuru soğukta hasır şapkayla dolaşıyordu.

Tahsin adamın arkasından, "Deliye bak!" dedi. "Zaten bir tane akıllı adam yok şu memlekette!" Tam memleketin ruh sağlığına dair bir şeyler daha söyleyecekken, telefonu çalmaya başladı. Açmadan önce tespihi cebine attı, öksürerek ses ayarı yaptı.

"Evet müdürüm. Kazıyoruz. Yok. Ördekçiden bir şey çıkmadı. Adam şaşı. Bir gözü Anya'ya bakıyor bir gözü Konya'ya. Ne gördüğü belli değil. Oldu müdürüm. Tamam müdürüm. Emredersiniz." Telefonu kapatıp "Ben size dedim," diye bağırdı. "Ercü'ye kadar gitti işte mesele. Herif ilk telefonu açtığında gelip bakacaktınız."

Behzat Ç. ters ters baktı Tahsin'e. Konuşmayı bırakmış olmasa, "Sen değil miydin lan 'Neyse boş verin,' diyen," diyecekti.

Selim, yaklaştı. Gerginliği sezip söylemeye hazırlandığı şeyi erteledi.

Tahsin, "Bu Red Kit pezevenginin ihbarları yaptığı kulübeyi tespit ettiniz mi?" diye sordu.

Selim, "Ettik," dedi. "Ulus'ta bir kulübe."

"Çevresinde güvenlik kamerası var mı?"

"Yok."

"Hayalet nerede?"

"Az önce konuştuk, Gençlik Parkı'ndan çıkan tabutun peşindeymiş. Nereden alındığını bulmaya çalışıyor."

"İyi. İçinizde kafası çalışan bir tane adam var bari. Sen ne diyeceksin?"

"Bu aldıklarımız..."

"Eee?"

"Karı koca opera sanatçısıymışlar, ne yapalım?"

"Çıkan sesten belliydi zaten."

Cevdet boydan boya tırnak izli yanağını gösterip "Kadın çok pis cırmaladı," dedi.

Tahsin, "Tamam," dedi. "Biraz korkutup bırakın. Bir de onlarla uğraşmayalım. Çekirdeği aldın mı?"

"Ne çekirdeği? Ha unuttum, alırım şimdi."

Tahsin elini cebine atıp "Ya bırak çekirdeği falan," dedi. "Sen bana bir uzun Marlboro al."

Cevdet, "Yok amirim," dedi. "Başlama yine. Ben sana alırım çekirdek."

Kepçe operatörü çıkardığı toprakları bir yana yığıp "Daha ineyim mi?" diye sordu. Akbaba çukurun başına eğildi. Başını ellerinin arasına aldı, "Yok," dedi. "Burada değil."

Polisler, gömülü köpekten umudu kesip boş çukurların başına oturdular. Behzat Ç. uzun süre, Atatürk Bulvarı'ndan geçen, camına kadar çamura batmış, tıklım tıklım dolu otobüsleri seyretti. Bütün gün hiç görünmeyen güneş, batmak üzereydi. Günbatımı tarafındaki çinko bulutlarda, ancak dikkatli gözlerin görebileceği hafif bir kızartı vardı. Hayal gücü kıt biri, renkleri silip yerine kuru soğuk üflemişti.

Tahsin çekirdek çitlediği çukurun başında, "Yeraltındaki bir kutuyu nasıl bulabiliriz?" diye sordu ortaya. "Buna uygun bir cihaz falan yok mu?"

Kepçe operatörüne başka bir yeri göstermeye hazırlanan Akbaba, bu söz üstüne alındı biraz. Güvercinler Tahsin'in attığı çekirdek kabuklarını gagalıyordu.

Cevdet, "Belki defineciler bilir bunu," dedi.

Harun "Saçmalama," dedi öteden. Yere düşürdüğü Panço tanesi yüzünden beş-altı güvercin kafa göz birbirine girmişti. Hengâmeden faydalanan minik bir serçe Panço'yu kaptı ve ardına bakmadan uzaklaştı.

Akbaba ve Tahsin aynı anda Behzat Ç.'ye baktılar. Onlar bakınca, diğerleri de bir bok varmış gibi başkomiserin yüzüne bakmaya başladılar. Behzat Ç.'nin DSİ'den emekli amcası Rasim, uzun yıllar definecilik yapmıştı.

9.

Harun cepten arayıp "Neredesin Rasim Ağbi?" diye sordu.

"Platin Ekspres'teyim."

"O nerede ağbi?"

"Sakarya'daki Öğütler'i biliyor musun?"

"Hangisi?"

"Mithat Paşa'daki değil, iç taraftaki. Üstünde Beyin Fırtınası Dershanesi var."

"Ne fırtınası?"

"Ya bu yanında İddaa bayisi olan."

"Ha biliyorum orayı."

"İşte tam onun karşısında."

Yedi dakika sonra oradaydılar. Harun, Toros'u Akbank'ın önündeki "Park Yasaktır" levhasının tam önüne park etti. Rasim akşam rakısına oturmuştu. Behzat Ç.'ye bakkaldan Tekel birası aldırmaya karar verdiler.

Harun, "Ben bir şey almayayım," dedi. Sonra fikir değiştirdi, topsakallı garson çıkmak üzereyken "Gitmişken bana da BELSO'dan portakal suyu al," diye seslendi.

"Tamam komiserim."

Rasim, herkesin bir şeyler danışma ihtiyacı duyduğu insanlardandı. Yan masadan *Tempocu* bültenini uzatıp "Şu üçüncü ayağa iki at yazsana Rasim Ağbi," dediler. Rasim, boynunda duran ipli gözlüğünü burun üstüne aldı. Galopları inceledikten sonra iki at çizip uzattı.

"Sağ ol Rasim Ağbi."

Harun durumu açıklayınca, Rasim rakısından ince bir yudum alıp "Sizin aradığınız alet definecilerde olmaz," dedi. Sudan da aynı oranda bir yudum alıp bir çentik beyaz peynir yedi. "Ama şimdi yeni bir alet çıktı. Yüzeyaltı Tomografi Sistemi. Türk icadı."

"Türk icadı mı? Ağbi dalga geçmiyorsun değil mi?"

Rasim mendiliyle kafasını silip "Ne dalgası," dedi. "Bu memlekette yeraltı yerüstünden daha karışık. Bu alet, yeraltındaki kabloları, bir ton boku püsürü tespit etmek için. Sağı solu kazıp doğalgaz borularını patlatmasınlar diye TÜBİTAK MAM geliştirdi."

"TÜBİTAK ne?"

"MAM. Marmara Araştırma Merkezi. Ama alet piyasada yok. Arayın, isteyin."

Behzat Ç. aletin ismini 216 paketine not etti. Platin Ekspres, toplam dokuz adımlık bir yerdi. Kişi başına düşen oksijen oranı, kızartma siparişlerinin artmasıyla birlikte gitgide azalmıştı. Akşamcıların uğultusu tabak çanak tangırtısıyla yarışıyor, alttan alta, çok dikkatli kulaklar için, Neşet Ertaş çalınıyordu.

Başkomiser, sırtını duvara yaslayıp bir 216 yaktı, sonra da Tekel'e yüklendi. O bitince ikinciye yüklendi. İkinci bitince üçüncüye yüklendi. Üçüncü bitince, topsakallı garson iki Tekel'le döndü geri, git gel zor oluyordu. Nevaleyi masaya koyduktan sonra Rasim'in kulağına eğilip "O bizim haritaya bakabildin mi ağbi?" diye sordu.

"Baktım, ondan bir şey çıkmaz."

"Ne yapalım?"

"İddaa'ya yüklenin."

Rasim, garson gittikten sonra, "Rakı içseydin bari," dedi. Kaşları taranacak kadar gürdü, sandalye uzak olmasına rağmen göbeği masaya değiyordu.

Harun üçüncü portakal suyunu içerken "Bıraktı," dedi.

"Rakıyı mı? Neden?"

"Kazadan sonra tövbe etti."

Behzat Ç. ters ters baktı Harun'a. İçki masasında konuşma mezesi olmaktan canı sıkılmıştı.

"Hayrola, ne kazası?"

"Bestekâr'da Pet Shop'a daldı bizim Toros'la."

"Geçmiş olsun."

Behzat Ç. altıncı Tekel'i söyleyip söylememekte kararsızlık yaşıyordu. Neşet Ertaş, Ayaş Yolları'na başlayınca topsakallı garsona boş şişeyi salladı.

Rasim mavi damarlı ellerini Behzat Ç.'nin elleri üstüne koyup "Şevket bana uğradı geçen," dedi. "Morali bozuktu biraz, para mı batırmış ne!" Behzat Ç. bakışlarını kaçırdı, işaretparmağıyla camın buğusuna bir çarpı yaptı. Çarpının kenarından, bir damla su, yavaş yavaş pencerenin pervazına süzüldü.

Rasim elini çekmemişti. "Muhabbeti kesme," dedi. "Ne de olsa ağbindir. Yine senin için araya adam sokmuş, soruşturma işleri falan feşmekân diye bir şeyler anlattı, ama kafam iyiydi tam anlamadım. Birini mi vurdun sen?"

Harun, "Sen dert etme Rasim Ağbi," dedi. "Şerefsizin biriydi zaten."

Rasim terli eliyle Behzat Ç.'nin çenesini kavrayıp "Bak," dedi. "Bak!" Behzat Ç. ister istemez baktı.

"Ben de senin bir baban sayılırım. Bunu biliyorsun değil mi?"

Behzat Ç. oralı olmadı. Rasim, Harun'a dönüp "Sen Rah-

met Albay'ı bilir misin?" diye sordu. Behzat Ç. amcasına düşmanca baktı.

Harun, "Tanışmadık ama biliyorum," dedi. "Nur içinde yatsın."

"Bunun babası, benim de ağbimdi. Aksi adamdı. Benim bu gömü işleri falan feşmekân derken küslük girdi araya. On yıl konuşmadık. Sonra bir gün telefon geldi, kalpten gitmiş, ver elini Karşıyaka Mezarlığı. İşte o zaman 'Allah'ım,' dedim, 'bir gün daha yaşasaydı da şöyle doya doya muhabbet etseydik, eski günlerdeki gibi.'"

Rasim'in gözleri doldu. Behzat Ç. boğulacak gibi oldu. Tuvalete hava tebdiline gitti. Daha beter bir halde döndü geri. Masadaki adisyonu alıp hesabı ödemek için kasaya gitti. Kredi kartıyla verecekti ama bakkaldan aldıkları için, ayıp olmasın diye vazgeçti.

Rasim ayrılırken ikisinin de yanaklarından öptü. Behzat Ç.'nin kulağına eğilip "Bir elli lira çıkabilir misin bana?" dedi. "Aybaşında veririm." Behzat Ç. çaktırmadan uzattı elli lirayı. Bütçesinde onulmaz bir yara daha açılmıştı.

Temiz havaya çıkınca Harun, "Seni eve bırakayım mı amirim?" diye sordu. Başkomiser kaşlarını yukarı kaldırmak suretiyle reddetti bu teklifi. Sakarya'nın göbeğine, ışıkların ve gürültünün arasına doğru, yalnız ve gururlu adımlarla yürüdü.

* * *

Babacan Çayevi'yle Otlangaç'ın arasında durdu. Dönüp arkasına bakmaktan korkuyordu. Gözlerini o uğursuz çatıya dikmekten, çatının ucundan sarkan O'nu görmekten korkuyordu. Döndü, önce afişleri okudu tek tek: Her Gece Canlı Müzik. Horon Şöleni. Adres Cafe Bar. El titremesi azalmıştı, 14'lüyü kafasına dayayabilirdi, tam O'nun düştüğü yerde. Eli kılıfa gitti.

Uyuz 3 sarsak adımlarla yanaştı, gelip yanında durdu. Kanlı gözlerini aynı çatıya dikti. Behzat Ç., Uyuz 3'ün başını okşayıp Ziya Gökalp Caddesi'ne doğru yürüdü. Uyuz 3 bir süre takip etti, sonra vazgeçti. Yeni açılan D&R'ın önünde bir kedi gördü. Kovalasam mı, diye düşündü, ondan da vazgeçti. Olduğu yere çöküp patisiyle sırtını kaşıdı.

Behzat Ç., Tavukçu'nun karşısındaki apartmanın bahçe duvarına yaslandı. Paltosunun cebindeki Tekel'i yudumluyordu hafiften. Bahar, salı günleri arkadaşlarıyla buluşuyordu Tavukçu'da. Tam anlayamadığı bir Salı Toplantıları geleneği vardı. Bu bahçe duvarını iyi bulmuştu, durduğu yerden içeriyi görmek mümkündü, ama görülmesine imkân yoktu.

Her zaman Bahar'ın yanına oturmaya dikkat eden kırçıl sakallı bir adam vardı; sürekli pipo içiyor, arada gözlüğünü düzeltiyordu. Adamı araştırmış, profesör olduğunu öğrenmişti, bir sürü kitabı vardı. Bu gece de Bahar'ın yanına konuşlanmıştı. Akademik kariyerine saygı duymasa fena benzetecekti adamı.

"Selpak lazım mı?"

Çocuğun dudağının üstünde kurumuş sümüğe baktı. Ceplerini karıştırdı, bozuklukları verdi, Selpak'ı almadı.

"Bira alayım mı büfeden?"

Beş lira uzatıp iki parmağıyla tuttuğu Tekel birasını gösterdi. Bu haliyle, sessiz sinema dönemi bittikten sonra iş bulamayan alkolik aktörlere benziyordu biraz.

Selpakçı çocuk beş lirayı aldı, "İki Tekel mi? Ha, tamam," diyerek uzaklaştı.

Biralar gelene kadar, apartmanın arka bahçesindeki Megane'ın tekerine işedi. Dönüşte kendine engel olamadı, iyice yaklaştı Tavukçu'ya. Altı aydır ilk defa bu kadar yaklaşıyordu Bahar'a. Dünyaya küsüp, dilini yutup ölmek için Toros'u Pet Shop'a sürdüğü akşam, iki yüz kalmıştı aklın-

da. Biri O'nun yüzü, biri de Bahar'ın. Ondan sonra başlamıştı takip etmeye. Kapının önüne kadar gitti, camdan içeriye baktı, belki de artık görülmek istediğinden bu kadar yaklaşmıştı. "Hadi hadi hadi," diyordu içinden bir ses. Yeşille kahverengi arasında gidip gelen gözleri gördü önce, oradaydı işte. Göz göze geldiler. Beni gördü. Hayır. Evet. Bahar masadan kalkmıştı. Evet, gördü. Eli ayağına dolaştı. Arkasını dönüp yürümeye başladı.

Cinayet mahallinde Behzat Ç.'nin yürüyüşü, hafif tempolu bir koşu gibidir derler. Arkasından Bahar'ın seslendiğini duydu, dönüp bakmadı. Kaçıyordu resmen. Ziya Gökalp'e çıktı, karşıdan gelen taksinin önüne atladı, kaportasına vurdu. Ön kapıyı açıp bindi.

"Nereye ağbi?"

İleriyi gösterdi. Elini domates dilimler gibi hızla sallayarak. Selpakçı çocuk taksinin yanında koşuyordu. Siyah poşeti açık camdan içeri uzattı, "Tekel yoktu," diye bağırdı. "Kırmızı Tuborg aldım."

* * *

Taksiden Gönül'ün evinin önünde indi. Gönül'ün oturduğu ev Demetevler'deydi. Artık hangi yaratıcı zihnin ürünüyse, apartmanın adını Demet koymuştu. Dış kapı açıktı. İki kat çıktı. Bir kapı aralandı, sırtında sinsi bir göz hissetti. Dönünce kapı kapandı hemen. Aklına kapı numarasını not etti: sekiz.

Aynı anda ışıklar söndü, Behzat Ç. otomatı aradı, bir türlü bulamadı. Gönül bir üst katta oturuyordu. Çakmağının dibindeki feneri yakıp merdivenleri aheste ve tedirgin adımlarla çıktı.

Gönül'ün zilini çaldı.

"Kim o?"

Sessizlik. "Ne olur aç," demekti.

Gönül kapı deliğinden bakıp tanısın diye otomatı yaktı. Kapının demir kilidi kalktı, yavaşça açıldı.

Gönül, başını biraz geri atıp tanımak ister gibi baktı. Buraya yolu düşmeyeli uzun zaman olmuştu başkomiserin. Tanıyınca, ceketinden nazikçe tutarak içeri çekti. Gönül'ün sırtı duvara yaslıydı. Bir soluk mesafesinde durdular. Saniyeler elle tutulabilirmiş gibi uzadı, hissedilir oldu, yoğunlaştı, hatta birkaçı ansızın donuverdi. Behzat Ç., donmuş saniyeleri kırıp Gönül'ü boynundan öptü, yüzünü ense kıvrımına yasladı, kokusunu uzun uzun çekti içine. Tabutun kapağı açılmış da aylar sonra nefes almış gibi bir his. Eliyle belini kavradı. Diğer el, omuzdan geceliği sıyırdı, dolgun göğsü avuçladı. Soluklar birbirine karıştı, dudaklar birleşti, olaylar gelişti.

Sabah...

Gönül Behzat Ç.'ye, Behzat Ç. tavana bakıyordu.

Uyanıp da Gönül'ün yatak odasının tavanını görünce, eski bir dostu görmüş gibi sevinmişti. Tavanda yelkenli yapmak kolaydır, üç noktayı birleştirmek kâfidir çünkü. Okyanus yapmak kolaydır, alakasız yerlerdeki beş-altı noktayı birleştirmek yeter. Bir kalp içinse ciddi hayal gücü gerekir.

"Aç mısın, bir şeyler hazırlayayım mı?"

Gönül, elini Behzat Ç.'nin alnında gezdiriyordu.

"Kimseyle konuşmuyor musun hâlâ?"

Gönül iki parmağıyla alındaki çiziği ovaladı.

"Kazada mı oldu bu çizik?"

Burun kırığına indi.

"Burayı da yüzbaşı mı kırmıştı?"

Boynuna indi.

"Aaa! Bunu yeni gördüm. Cam kırığı mı bu? Bu da mı kazada oldu? Tavşan ne yapıyor?"

Behzat Ç. vicdan azabı duydu. Hoppa açlıktan koltukları kemiriyordu herhalde, Şule'ye mesaj çekmeye karar verdi. İşi yoksa, doyursun hayvanı. Allah belanı versin Selami Kartal.

Gönül'ün eli, yüzde kırk beşi beyazlamış sakala indi.

"Kes şunları artık, çok uzamış."

Gönül, kulağını Behzat Ç.'nin göğsüne yaslayıp uzaklardan esen bir rüzgârı andıran hırıltıları dinledi. "Şu 216'yı azalt biraz."

El daha aşağıya indi. Behzat Ç. gözlerini tavandan ayırıp Gönül'e döndü. Olaylar gelişmek üzereyken telefon çaldı.

"Alo amirim! Ne yapıyorsun?"

Sessizlik. "Allah belanı versin" demekti.

"Hemen Kuğulu'ya gel, köpeği bulduk."

Telefonu kapattı. Gönül'e sarıldı, kollarında sıktı biraz, boynuna dökülen saçlarını okşadı. Yataktan kalkıp pantolonunu giydi.

* * *

Kuğulupark delik deşikti. Akbaba'nın arkasında, bir kepçe ve irili ufaklı kırk çukur vardı. Harun, "Kepçe operatörü isyan edip gitmiş," dedi. "Akbaba, kavşak inşaatından ışık çekip sabaha kadar kazmış. Bulunca bizi aradı."

Akbaba, ölü Alman kurdunun yanına çömelmiş sigara içiyordu. Üstü başı çamur içindeydi, kırmızıya çalan korkunç suratında, dünyayı anlamış, huzurlu bir ifade vardı. Bir kulağı telsizdeydi. Behzat Ç., Alman kurdunun yanındaki büyük deterjan kolisine baktı.

Harun çubuk kraker paketini açarken "Köpek bu deterjan kolisinin içinden çıktı," dedi. "Şu tahtaları da çökme olmasın diye içine yerleştirmişler. Bir tür ilkel tabut yapmış adamlar."

Behzat Ç. deterjan kolisinin başına eğildi.

Harun, "Barkodu yok," dedi. "Yırtmışlar. Ama üretim tarihinden nereye gönderildiğine bakıyoruz." Hüzünlü bir es verdi. "Eda araştırıyor."

Behzat Ç., uzun zaman sonra büroda bir de kadın polis

olduğunu hatırladı. Eda'nın, Selim nişanı attıktan sonra aldığı bir aylık izin yeni sona ermişti.

Akbaba sigara izmaritini ayağının altında ezip "Ben gidiyorum," dedi. Kalktı, Tunalı Hilmi çıkışına doğru sarsak adımlarla yürümeye başladı.

Tahsin, arkasından "Nereye?" diye bağırdı.

"Nereye olacak, Numune'ye."

"Neden?"

"Neden olacak, yaralama ihbarı."

"Ölürse haber ver."

Akbaba, işine karışılmasını sevmediğini belli eden bir tonla "Tamam," dedi.

Tahsin, "Haağğğ," diye bağırdı arkasından. "Buraya bak!"

Akbaba döndü.

"Öğleden sonra büroya uğra. Müfettişlere ifade vereceksin."

"Biraz daha bağır, bütün Ankara duysun."

"Ne dedin!"

"Tamam, uğrarım."

Tahsin köpeğin başında durup "Ne oluyor ya?" dedi. "Bu ne biçim iş!"

Sustular.

Eli kolu rahat durmayan adam geldi, punduna getirip Tahsin'in elini sıktı yine. "Merhaba ağbi, ben Ahmet."

Hasır şapkasını düzeltip elini Harun'a uzattı.

"Merhaba ağbi, ben Ahmet."

Harun adamın eline vurup "Tamam lan anladık," dedi. "İki gündür ben Ahmet, ben Ahmet! Bir siktir git, işimizi yapalım."

Adam biraz uzaklaşıp ceptelefonuyla bağıra çağıra konuşmaya başladı.

"Alo. Ben Ahmet. Buyurun. Ahmet'im ben, Süleyman yok. Yanlış numara. Yanlış numara dedim kardeşim! Şerefsiz oğlu şerefsiz! Süleyman değilim ben. Ahmet'im." Telefo-

nu kapattı. Kafasını sallayıp "Hayret bir şey ya," dedi.

Tahsin, "Sen bir gel bakayım buraya," dedi.

Adam yaklaşıp elini uzattı, "Evet ağbi, ben Ahmet."

"İndir elini!"

Adam elini indirmedi.

"Sen her gün burada mısın?"

"Buradayım ben ağbi, Ahmet."

Çay bahçesindeki sandalyeleri taşıyan komi, "Ne haber lan Süleyman?" diye bağırdı öteden.

Adam çıldırdı.

"Ahmet'im ben. Ahmet'im lan ben! Sensin Süleyman, şerefsiz!"

Masaları düzelten garson, kominin ensesine bir tokat attı. "Dalga geçmeyin lan şu adamla, günahtır."

Çıldırmış adam garsona dönüp "Sen ne karışıyorsun lan!" diye bağırdı. "Ahmet'im ben! Sana diyorum, baksana lan buraya şerefsiz, sensin Süleyman!"

Garson, "Hadi lan oradan," diyerek hemen saf değiştirdi. "Herkes biliyor Süleyman olduğunu."

Adam nüfus cüzdanını çıkarıp sallamaya başladı, bir yandan kafasını kavak ağacına vuruyordu.

"Ahmet'im lan ben. Ahmet'im lan! Şerefsiz, sensin Süleyman."

Harun yaklaştı. Adamın elinden nüfus cüzdanını aldı. Baktı, "Süleyman yazıyor lan burada," dedi.

Kendini Ahmet Sanan Süleyman zıplayarak nüfus cüzdanını almaya çalışıyordu.

Harun, "Bir dur, yersin tokadı," dedi.

"Ahmet'im lan ben!"

Harun nüfus cüzdanını verdi, garsonu çağırdı.

"Nedir bunun olayı?"

Garson, "Şimdi komiserim bu deli var ya," dedi. "Kendine Ahmet'im deyip duruyor."

"Anladık o kadarını."

"Ama asıl adı Süleyman. 'Ahmet'im ben, Süleyman değilim,' deyip duruyor."

"Neden?"

"Bilmiyorum. Ama zararsızdır. Süleyman'sın deyince kafasını ağaçlara falan vuruyor. Ahmet'sin deyince seviniyor. Arada ceptelefonuyla konuşuyor yalandan, yine aynı muhabbet. Kendi halinde bir deli işte. Suyuna gitmek lazım."

Kendini Ahmet Sanan Süleyman kavak ağacına vura vura alnını kanatmıştı.

Harun, "Ahmet," diye bağırdı. "Ahmet kardeş! Bir bak bakalım buraya. Kafa atıp durma, kavağın amına koydun!"

Kendini Ahmet Sanan Süleyman, "Buyur ağbi, ben Ahmet," diyerek yaklaştı. Kafa atmak için çıkardığı hasır şapkayı tekrar başına geçirdi. "Evet. Nasıl yardımcı olabilirim?"

"Sen her gün buralarda mısın?"

"Evet ben Ahmet, her gün buradayım."

"Buralarda bir kamyonet gördün mü? Çukur kazan adamlar gördün mü?"

"Ben bir şey görmedim. Ben Ahmet. Bombayı Süleyman attı kaçtı. Kaçarken de, 'Katil devlet hesap verecek,' diye bağırdı. Benim olayla bir alakam yok."

"Ne bombası?"

Kendini Ahmet Sanan Süleyman koşarak uzaklaştı. Cevdet peşine düştü. Tahsin "Bırakın Allah'ın delisini," deyince, Cevdet kovalamayı bıraktı.

Tahsin, Behzat Ç.'ye dönüp alçak sesle "Deli demişken," dedi. "Senin de bir doktora görünmen lazım. 'Psikolojik sorunu yoktur' diye rapor alacaksın. Yoksa bu müfettişler harcayacak seni!"

Behzat Ç. bir 216 yaktı, kazağının yakasını sağa sola çekiştirdi.

"Şevket ağbin doktoru ayarladı, sen sadece gidip görüneceksin!"

Behzat Ç. pis pis baktı.

Tahsin "Yan yan bakma öyle!" diye bağırdı. "Sinirimi bozma benim! Gideceksin, doktor seni görecek, imzayı atacak! Konuşmana gerek yok."

Tahsin, köpeğin yanına eğilip bağırmaya devam etti, "Hayret bir şey ya! Hangi birinizle uğraşayım ben! İyilik de yaramıyor. Lan benim Şevket gibi ağbim olsa, gider her gün elini öperdim." Behzat Ç., Tahsin'i çukurlardan birine atıp üstünü toprakla örtmeyi düşündü bir an. Harun gerginliği sezip araya girdi. Selim saçlarını savura savura geldi, Tahsin'in başında durdu. Yüzünden düşen bin parçaydı.

Tahsin, "Konuşsana lan," dedi. "Ne oldu?"

"Bu köpek var ya."

"Eee?"

"Bizim Çevik Kuvvet'in köpeğiymiş."

"Ne! NE!"

Tahsin, "Bir yanlış olmasın," dedi. "Bu köpek bir deri bir kemik bir şey, neresi Çevik Kuvvet."

Selim, "Yaşlanınca Moral Eğitim Merkezi'nin bahçesine koymuşlardı ya," dedi.

Tahsin köpeğin siyah burnuna dokunurken, hepsinin aklından geçen soruyu sordu: "Bu bizim Rin Tin Tin mi yoksa?"

"Evet o."

Tahsin, "Hay Allah belasını versin," diyerek kalktı. "Ne oluyor lan, ne oluyor! Bu ne biçim iş!"

Gömleğini sıyırıp kolunu Cevdet'e gösterdi. "Bu nikotin bandı kaç saatte bir değişiyordu?"

"Ne bileyim amirim."

"Alırken sormadın mı?"

"Sormadım. Etkisi geçti mi?"

"Bir etkisini görmedim ki geçtiğini anlayayım."

10.

yüzbaşı tommiks'in kedisi

20 Şubat Salı... Red Kit, profesörün bekleme odasında yere eğilmiş, sehpanın ayağını inceliyordu. Selma içeri girince birden doğruldu. Selma korktu, elindeki nescafe fincanını düşürecek gibi oldu. Red Kit, yere düşürdüğü minik hoparlörü, ayağını üstüne koyarak kapattı, Selma'nın elindeki fincanı teskin edici bir tavırla aldı. "*Teksas Postası*'nı okudun mu?" diye sordu.

"O ne?"

"Benim önemli bir maceram. Vaktinde *Milliyet* gazetesi salı ekleri arasında vermişti."

"Hayır, okumadım."

"İşte orada, sabah kendime kahve koyarken bir yılan gördüm. Ateş ettim, yılan öldüğünde çaydanlık hâlâ havadaydı, çaydanlığı tuttum, kahvemi koymaya devam ettim."

"Ama bu mümkün değil."

"Gölgenden hızlı ateş edersen mümkün."

Selma yüzündeki alaycı tebessümle masasına yürüdü, tam oturacakken döndü, kafasını eğip baktı. "Kendini ne zamandan beri Red Kit sanıyorsun?"

"Sen kendini ne zamandan beri Selma sanıyorsun?"

* * *

Profesör, "Askerliği ne olarak yaptın?" diye sordu.

Red Kit arkasına yaslanırken tedirgin oldu, bu deri koltuğa bir türlü alışamamıştı. "Jandarma," dedi. "Niye bu konuya girdik?"

"Geçen hafta bir kedi olayından bahsetmiştin?"

"Evet."

Profesörün gözleri ışıldadı, sakalı beyazlatmamıştı ama görmüş geçirmiş adamdı, neyin gerçek neyin fantezi olduğunu şıp diye anlardı. "Nerede jandarmaydın?" diye sordu.

"Merkez Cezaevi, Ulucanlar."

"Hangi Ulucanlar?"

Red Kit, "Kaç tane Ulucanlar var?" dedi. Sonra hatırladı. "Doğru ya, orayı da taşıdılar şimdi."

Profesör, "Nereyi taşımadılar ki," diye hak verdi. "Sürekli inşaat halindeyiz. Şehir değil, şantiye."

Red Kit iç çekip "Doğru," dedi. "Kimin nereyi kazdığı belli değil."

* * *

Ulucanlar Cezaevi'nin caddeye bakan ana kapısında iki jandarma nöbet tutuyordu. Biri Red Kit, diğeri Ayaşlı. Gece, soğuk. Nöbetçi kulübesinin çinko damında yağmur tıpırtısı. Pas tutmuş demir kapıdan süzülen sular. Yağmur şiddetini artırdığından beri nöbetçilerin başları hafif eğikti. G3'leri, ıslanmasın diye kamuflajın içine almışlardı.

Napolyon, nöbetçi kulübesinin içinde, elektrik sobasının karşısına uzanmış, sıcaktan mayışmış, aheste aheste yalanıyordu. Yüzbaşının kedisi olduğundan karışanı görüşeni yoktu, istediği gibi dolaşıyordu. Red Kit'in bir gözü az ötedeki çöp tenekesinin yanındaki boş deterjan kolisindeydi, diğer gözü Napolyon'da.

Ayaşlı, "Sivilde ne yapacaksın?" diye bağırdı.

Red Kit kapının öbür ucundan, "Dolaşacağım," diye yanıtladı.

"Ne!"

Red Kit, "Dolaşacağım," diye bağırdı.

"Öyle demiyorum, iş olarak?"

"Yaparız bir şeyler. Sen?"

Ayaşlı cevap vermedi, sağı solu kolaçan edip ağır adımlarla yaklaştı. Kare çeneli, parlak gözlü, tipi kayık, ruhu temiz, soğukkanlı ve samimi bir delikanlıydı. "Kanlımı vuracağım," diye bağırdı kulağındaki işitme cihazını düzeltirken.

"Kanlı?"

Ayaşlı anasının, babasının ve kardeşinin öldürüldüğünü anlattı. "Bir Maltepe olsaydı keşke," dedi. Nöbeti devretmelerine yarım saat vardı. Bir elini Red Kit'in omzuna koydu. "Seni sevdim, yoksa anlatmazdım," dedi. "Normalde kısa dönemden senin gibi adam çıkmaz, sen benim bir can yoldaşımsın bundan sonra."

Napolyon, nöbetçi kulübesinin camını tırmalıyordu.

Ayaşlı, "Şu kediye var ya, ifrit oluyorum," dedi. "Biz bir haftadır pırasa yiyoruz, ciğere burun kıvırıyor şerefsiz."

Red Kit deterjan kolisine alıcı gözle baktı, "Mamaya alıştıysa ciğer yemeyebilir," dedi.

Ayaşlı, "Sen hiç hayvan besledin mi?" diye sordu.

"Bir köpeğimiz vardı."

"Adı neydi?"

"Rin Tin Tin."

"Öldü mü?"

"Öldü."

"Ne zaman."

"Uzun zaman oldu."

* * *

Üç saat sonra bütün nöbetçiler kulübede toplanmıştı. Uzman Çavuş nöbetçileri tek tek süzüp cep konyağından sıkı bir yudum aldı. "Oğlum nerede bu Tommiks'in kedisi?" dedi. "Görmüyseniz söyleyin." Kimseden ses çıkmadı. Cezaevi doktoru, elektrik ocağının üstünde kaynayan sütü karıştırıyordu. Çay kaşığından düşen bir damla süt, ocağın üstünde cız etti.

Uzman Çavuş, "Oğlum bu adam kediye hasta," diye ikinci bir giriş yaptı. "Bütün cezaevini ayağa kaldıracak." Dört nöbetçi sırayla, "Görmedik valla," dediler. Red Kit ve Ayaşlı konuşmadı.

Doktor, Uzman Çavuş'a, "Kedi de bir şeye benzese gam yemeyeceğim," dedi. "Şu konyaktan bir fırt versene." Doktor konyağa asılınca Uzman Çavuş'un da yüzü asıldı. Doktor konyağın yarısını halletmişti. Uzman Çavuş konyağı alınca sinirle yüklendi, dibinde kalanı bitirdi, adı konyakçıya çıkmıştı, Red Kit'in koluna girdi. Pencerenin önünde, "Oğlum bak," dedi. "Bu cahiller laftan anlamaz, sen üniversite bitirmiş adamsın, görüyorsun söyle." Red Kit ifadesiz baktı.

Uzman Çavuş diğerlerine dönüp "Kediye bir şey mi yaptınız lan yoksa?" dedi.

Askerin biri, "Yok komutanım," dedi. "Kulübede duruyordu işte."

Yüzbaşı Tommiks'in, albayın kızı Suzan'dan sonra, hayatta sevdiği tek şey vardı, kedisi Napolyon. Kulübeye girdi, her sözcüğü vurgulamaya dikkat ederek, "Bu gece görevli olan, amına kodumun nöbetçileri siz misiniz?" diye bağırdı.

Jandarmalar hep beraber yanıtladı: "Biziz komutanım!"

"Napolyon nerede?"

"Görmedik komutanım."

"Nasıl görmediniz lan!"

Red Kit dışındaki bütün nöbetçiler sırayla yemin billah etti. Ayaşlı sert bir ifadeyle, "Görmedim komutanım," diye

bağırdı. Dürüst biri olarak bilindiğinden, yemin etmemesi şüpheyle karşılanmamıştı. Red Kit susuyordu, bütün bakışlar ona döndü. Yüzbaşı, alnına düşen kâkülleri eliyle yana ayırdı. Kendisine Tommiks lakabının takılmasında bu kâkküllerin rolü büyüktü. Sakinleşmek için, doktorun uzattığı ılık sütü bir dikişte içti. Elinin dışıyla dudağının kenarını sildi, Red Kit'in önünde durdu, düşmanca bakıyordu. "Sen niye konuşmuyorsun mühendis?" diye sordu.

Üç saniyelik gergin sessizlikten sonra cezveden dökülen iki damla süt elektrik ocağında cızcızladı. Yüzbaşı Tommiks kendini daha fazla tutamadı, Red Kit'in yakasına yapıştı, silkelemeye başladı. "Niye susuyorsun lan! Gördün mü? Görmedin mi? Sen mi aldın lan Napolyon'u? Konuşsana lan! Susma lan!"

11.

Rin Tin Tin'in bulunduğu günün öğleden sonrası, Behzat Ç. odasındaki masanın üstüne çıkmış, elindeki sopayla tavan boyasını kazıyordu. On beş dakika boyunca, pürüzsüz tavanda, umutsuz bir çabayla; bir köpek, bir deterjan kutusu, bir yaşlı kadın ve bir tabut bulmaya uğraşmıştı. Kapı birden açıldı. Tahsin'de astlarının kapısını çalma huyu yoktu.

"Ne yapıyorsun orada?"

Tahsin masanın önündeki, iki yerinden çatlamış deri taklidi koltuğa oturdu. Ağzının kenarındaki kürdanı yedi yerinden dişlemişti, önce tavana, sonra Behzat Ç.'ye baktı. "Ne yapıyordun orada?" diye yineledi. "Daha yeni boyatmadık mı?"

Behzat Ç. cevap vermedi, masadan indi, ayakkabılarını giydi, koltuğuna oturdu. Normal şartlar altında da –NŞA– konuşkan biri sayılmazdı, hatta konuşmayı bıraktığı zaman, iki haftaya yakın bir süre anlaşılmamıştı bu durum.

"Akbaba nerede?"

Tahsin'de idrak problemi vardı. Cevap alamayacağını bildiği halde aynı dakika içinde dördüncü sorusunu sormuş-

tu. Ağzındaki kürdanı sekizinci noktadan dişledi. Behzat Ç. ellerini yüz seksen derece açtı. "Ne bileyim," anlamına geliyordu herhalde.

Harun, "Gelir birazdan," diyerek odaya daldı.

"Müfettişler neredeyse gelecek yahu, nerede bu adam?"

Harun sanki Akbaba'yı arıyormuş gibi ceplerini karıştırmaya başlamıştı, balık kraker paketini çıkardı. "Gelir birazdan," diye tekrarladı. Behzat Ç., Harun'u görünce rahat bir nefes almıştı. Yanında, Tahsin'in sorularına cevap verecek biri olması iyiydi. Harun aklına bir şey gelmiş gibi birden döndü, açık kapıya doğru gidip koridordaki Cevdet'e "Yemişim sera etkisini!" diye bağırdı. "Yemişim Kiyoto'sunu!"

Tahsin "Küçük harflerle konuşun lan," dedikten sonra, odanın önünden geçen Eda'yı görür görmez, "Eda!" diye haykırdı. "Bu köpeği koydukları deterjan kolisi var ya, nereden alındığını buldunuz mu?"

Eda odaya girdi. "Ayaş'tan," dedi. Saçını atkuyruğu yapmıştı. Yüzünde dingin bir tebessüm vardı. Uzun süre ağladıktan sonra birden gülmeye başlamış gibi, hafif dalgın, bir parça hüzünlü, garip bir karışım.

"Ayaş'ta nereden?"

"Belli değil. Kolinin üstündeki barkodu yırtmışlar. Firmayı aradım, üretim tarihinden baktılar, o tarihte üretilenleri Ayaş'a göndermişler."

Harun ağzına on tane balık kraker atıp "İyi de Ayaş'ta kırk tane yer vardır o deterjanı satan," diye homurdandı. Gözleri Eda'nın siyah kazağına takıldı. Göğüslerin kazağa mukavemet ettiği bölgeye odaklandı bir an, sonra hemen kaçırdı bakışlarını.

Tahsin, "Kırk tane yer varsa gidin dolaşın hepsini," dedi. "Hayret bir şey ya!"

Harun, "İyi de," dedi. "Deterjanı satanı değil, kutuyu alanı bulmamız lazım."

"Hele bir satanı bulun, onu da bulursunuz."

Hayalet girdi, yazlık ceketini çıkarıp masanın önündeki koltuğun arkasına astı. Telsizinin sesini kıstı. Yüz yıldır giydiği küf yeşili gömleğinin yakasını silkti. Bir çizgi filmden fırlamış gibiydi, odanın solgun atmosferine hiç uymuyordu. Tahsin, "Tabuttan bir şey çıktı mı?" diye sorunca, "Çıkmadı," dedi. "Bildiğin, dört kollu, standart tabut. Alınıp satılan bir şey değil, cenazen varsa mezarlıklar müdürlüğü veriyor bir tane, işin bitince iade ediyorsun. Tabii, yakınların iade ediyor."

"Bir yerden çalınmış olabilir mi?"

"Olabilir, ama samanlıkta iğne aramak gibi bir şey."

"Ne zaman bulursun?"

"Ne bileyim."

Hayalet gömleğinin üstündeki tüyü alıp "Onu bırakın da," dedi. "Bu parklardaki çukurlar çok düzgün açılmış."

"Nasıl yani?"

"İki metre uzunluk, bir on derinlik. Jilet gibi. Standart mezar."

"Eee?"

"E'si, artık kim kazdıysa daha önce bu işi yapmış olabilir."

Tahsin, "Hımmm," dedi. "Mezarlıkları gezerken, mezarcılarla da konuş o zaman."

Harun, "Peki," dedi. "Bu Necmiye Teyze'nin evinden eksilen eşyalar ne?"

Hayalet, "Aklıma bir şey geliyor ama olacak iş değil," dedi.

"Ne?"

"Bir ara Birlik Mahallesi'ni soyanlar vardı ya. Hacılama nakliyat."

Tahsin kemerini gevşetip "O ne ya?" diye sordu.

"Ev sahipleri dışarıdayken dayıyorlar kamyonu evin önüne. Taşınıyormuş gibi evi toparlayıp götürüyorlar. Gündüz vakti..."

Harun odadakilere balık kraker ikram ederken büyük bir

sırra o an vâkıf olmuş gibi, "Haaaağğ," dedi. "Hatırlıyorum. Gorbaçov Hasan diye biri vardı, bu Birlik Mahallesi'ni soyan o değil miydi?"

Hayalet, "Evet," dedi. "*Posta*'ya kapak olmuşlardı. Bir de sürekli sakız çiğneyen bir ekürisi vardı bunun. Pembo."

"Yani koltukları, vitrini falan o yüzden mi götürmüşler diyorsun. Taşınma süsü vermek için."

"Olabilir."

"Hiç şüphelenen olmaz mı ya?"

"Olmaz, kim kimi tanıyor bu devirde?"

"O zaman Hırsızlık Büro'ya git, bu Pembo'yla Gorbaçov Hasan'ı, bir de bu işi yapan ne kadar adam varsa toplayıp getir."

"Kaç kişiyle?"

"Ne bileyim. Cevdet'i falan al yanına."

Tahsin, "Cevdettt!" diye ünledi. "Gel buraya!" Behzat Ç. iki dakika içinde bütün ekibin odasına dolmasından rahatsız olmuştu. Yarım saat de olsa, kafasını toplayıp tavana bakarak vakayı şekillendirmeyi düşünüyordu.

Cevdet girerken kapı önündeki sandalyeyi devirdi, onu düzelteyim derken duvardaki takvimi düşürdü. Harun'a, "Sen öyle diyorsun ama," dedi. "Kyoto Protokolü çok mühim bir şey." Harun, vereceği cevabı düşünürken Tahsin "Çay var mı?" diye sordu.

Cevdet, "Yeni demledim, beş dakikaya olur," dedi. "Endüstriyel gazlar var ya, atmosferi örtü gibi kaplıyor, o yüzden ısınıyor ortalık, güneş ışınları geri yansımıyor."

Harun, "Hadi lan oradan," dedi. "Ben mi salıyorum gazı, önce Amerika imzalasın."

Tahsin, "Oğlum ne oluyor lan," dedi. "Ne oluyor anasını satayım!"

Harun, "Yok bir şey amirim," dedi. "Kiyoto Protokolü'nü tartışıyoruz."

"O ne?"

"Ne bileyim, anlatıyor sabahtan beri. Yok atmosfer, yok karbondioksit oranı, yok bilmem ne! Kafamı sikti."

Tahsin net bir dille, "Allah belanızı versin," dedi. "Bırakın bu gereksiz muhabbetleri. Cevdet!"

"Evet müdürüm."

"Sen şimdi Hırsızlık'a git, bu hacılama nakliyat yapanların eşkâlini, adresini al." Tahsin, Harun'a döndü: "Sen de şaşı olsun, ev hanımı olsun, deli olsun fark etmez, bu olayla ilgili ne kadar görgü tanığı varsa topla gel."

"Kaç kişiyle?"

"Bütün ekiple git anasını satayım!"

"Tamam oldu."

"Kes."

"Ama bizim önce Rin Tin Tin için bir Moral Eğitim'e uğramamız lazım."

"Tamam, önce oraya uğrayın, sonra görgü tanıklarını toplayın."

Harun of çekti.

Tahsin, "Hiç oflama," dedi. "Baştan efelendiniz, biz hallederiz dediniz, ihbar ilk bize geldi, iş bizim dediniz, ben de TEM'i karıştırmadım işe. Şimdi çözeceksiniz. Varsa bir ihtiyacınız söyleyin."

"Megane istiyoruz."

"Onu geç."

Behzat Ç. ceketinin iç cebinden buruşuk bir 216 paketi çıkarıp Tahsin'e uzattı. Tahsin paketin üstündeki acayip sayılara baktı. "Bu ne?" dedi.

Harun yaklaştı, "Yüzeyaltı Tomografi Sistemi," dedi. "Rasim Ağbi söylemişti."

"O ne?"

"Şimdi müdürüm, bu alet yeraltındaki kabloları, boruları, bir ton boku püsürü tespit etmek için. Türk icadı."

"Hadi len, kafa bulmayın."

"TÜBİTAK MAM geliştirdi."

"TÜBİTAK ne?"

"Ne bileyim, araştırma soruşturma merkezi işte. Bildiğin tomografi cihazı var ya, onun yeraltına uyarlanmışını düşün!"

"Eee... Bana ne faydası var?"

"Yeraltındaki tabutu, kutuyu bulmak için işte. Sen sormadın mı yeraltındaki bir kutuyu nasıl buluruz diye."

"İyi de köpeği bulmadınız mı? Bunu niye istiyorsunuz?"

Hayalet, Tahsin'in koluna girdi. "Sen yine bir istet bunu müdürüm," dedi. "Bakarsın ileride lazım olur."

Tahsin "Tamam," dedi. "Bir bakarız." Kapının önünden geçen Selim'i gördü. "Selimmmm!" diye ıkındı. Selim, Eda'nın odada olduğunu görünce duymazlıktan geldi. Tahsin, "Alooo!" diye gürledi. "Kime diyorum!" Selim girdi, telsizi deri ceketinin cebine attı, saçındaki lastiği düzeltti. Eda, Selim'le göz göze gelmemek için pencereye döndü hafif, otoparkta gerisingeri park etmeye çalışan minibüsü seyretmeye başladı. Harun hüzünle iç çekti, öfkeyle boynunu kütletti.

Harun, Eda'ya âşıktı, kendi ifadesiyle, "seviyorum amirim, elimde değil"di. Eda nişanlanana kadar her yolu denemiş ama onunla yakınlaşmayı bir türlü başaramamıştı. Şimdilerde "ben demiştim size modu"nda geziyordu. Cevdet'in odaya girerken devirdiği sandalyeyi gözüne kestirdi. Selim ters bir laf ederse kafasına geçirmeyi planlıyordu. Hayalet sandalyeyle Harun arasındaki mesafeyi hesaplayıp ona göre konum aldı çaktırmadan. Tahsin hariç odadaki bütün polisler Harun, Eda ve Selim arasındaki gerilim üçgenin farkındaydılar. Herkesin bildiği ama konuşulmaması gereken şeyler vardır.

Selim, Tahsin'e bakıp titrek bir sesle "Evet müdürüm," dedi.

"Şu Kuğulupark ve Gençlik Parkı civarındaki bankaların falan güvenlik kameralarına baktınız mı?"

"Baktık, bir şey yok."

"Bir daha bakın. Beyaz kamyonet gördünüz mü durun, baştan seyredin. Müfettişler geldi mi?"

"Beş on dakikaya gelirler."

Tahsin ayağa kalktı, elini masaya vurdu: "Nerede bu adam ya! Gidin bulun şu Akbaba'yı."

Harun, "Gelir birazdan," dedikten sonra balık kraker paketini dürüp çöp tenekesine attı, paket çöp tenekesinin kenarında sekti, ribaundu odaya giren Akbaba aldı.

"Neredesin sen!"

Akbaba cevap vermedi. Üstü başı hâlâ toz toprak içindeydi. Kapının yanındaki, Cevdet'in devirdiği, Harun'un yakın dövüş silahı olarak kullanmayı düşündüğü sandalyeye oturdu, ceketinin düğmesini açtı.

Harun pencere önündeki saksıyı gözüne kestirip "Numune'deki yaralama ihbarı ne oldu?" diye sordu.

"Yarına kaldı."

"Neden?"

"Adamı ameliyata aldılar, yarına kadar anca ölür."

Tahsin, Akbaba'ya döndü, sinirli bir tonda, "Bir baksaydın ne iş diye," dedi.

Akbaba, "Bölge karakolu baksın," dedi. "Ölmeyen adamla işim ne?"

Hayalet, Harun'la Selim ve onlarla saksı arasındaki mesafeyi hesaplayıp odanın içindeki konumunu değiştirdi.

Tahsin, "Neyse tamam," dedi. Cebinden SSK krokisini çıkarıp Behzat Ç.'nin masasına serdi. "En kritik zamanda, bir de soruşturma işi çıkardınız başımıza!" Selim ve Eda, özel bir konunun konuşulacağını anladıklarından çıktılar. Kapının önünde birbirlerine bakmadan, ayrı yönlere yürüdüler.

Beş polis krokinin başına eğildi. Behzat Ç. 216 paketini

sıradan uzattı. Akbaba ve Hayalet aldı, Harun iki günde üç sigara içtiğinden kararsızdı, aklına Eda'nın solgun yüzü ve bilhassa yaprak yeşili gözleri gelince bir tane tellendirmeye karar verdi. Tahsin dudağının kıyısındaki kürdanı dokuzuncu yerinden dişledi, bir elindeki tespihe, bir kolundaki nikotin bandına baktı, polisler merakla vereceği kararı bekliyordu.

"Olur olmaz yerde uzatma şunu! Bıraktığımı biliyorsun."

Behzat Ç. 216'yı yakmadan önce titrek parmaklarında tuttu bir süre, dudağının kenarına koydu. Tahsin'in yüzündeki pişmanlığı görebiliyordu. Hayatta anlayamadığı iki insan tipinden biriydi Tahsin.

Akbaba'nın bir kulağı hâlâ telsizdeydi, susmak bilmeyen üçüncü kanaldan genel asayişi dinliyordu. Tahsin, "Kapat şunu," dedi. Akbaba biraz kıstı ama kapatmadı. Bir süre gergin bakıştılar.

Tahsin tespihin imamesiyle krokiye vura vura, "Bakın buraya," dedi. "Burası SSK İşhanı, burası olayın olduğu umumi tuvaletin önü."

"Tamam amirim, yeter, kırk sefer anlattın."

"Sözümü bölmeyin."

Tahsin, Akbaba'ya dönüp "Bak," dedi. "Sen buradasın."

Akbaba, "İyi de ben orada değildim ki," dedi. Krokiye iyice sokuldu, işaretparmağıyla olay esnasında durduğu yeri gösterdi. "Şuradaydım işte."

"Oradaydım dersen bir çuval inciri berbat edersin."

"Neden?"

"Orası SSK'nın çıkışı, adam oraya doğru kaçıyordu dedik. Sen, 'Ben çıkış kapısında duruyordum,' dersen, 'O zaman niye arkasından ateş ettiniz?' derler."

Akbaba, Harun'a dönüp salondaki vazoyu kırmış suçlu bir çocuk gibi, "Müfettişler ne soruyor?" dedi.

Harun konunun uzmanı edasıyla, "Ne sorsunlar," dedi.

"Dur ihtarında bulundunuz mu? Niye koşup yakalamadınız? Atış mesafesi, falan."

Tahsin, Akbaba'ya her sözcüğün üstüne basa basa "'SSK'dan çıkıp kalabalığın arasına karışma ihtimali vardı,' diyeceksin," dedi. "Atış mesafesini sorarlarsa, 'Bilmiyorum, görmedim, o hengâmede onu mu ölçecektim,' diyeceksin."

Harun, "Ben de öyle söyledim," dedi.

Hayalet, "Ezberlemiş gibi aynı ifadeyi vermesin," dedi.

Tahsin oturduğu yerde bir kümbet oluşturan göbeğini toplayıp hafif alaycı, "Ne desin?" dedi. "Zevkten mi vurduk diyecek?"

Behzat Ç. kalkıp pencereyi açtı. Kuru soğuğu çekti ciğerlerine. Basık tavanlı havasız odalarda, 216 üstüne 216 yakarak geçen yirmi iki yılı düşündü. Bin beş yüz ölü, iki bini ağır üç bin yaralı görmüştü. Arkasına bakmadan koşarak uzaklaşmak istiyordu ama gidecek yeri yoktu. Bilanço biraz ağır da olsa hayatta bildiği tek iş cinayetti.

Tahsin birden Akbaba'ya döndü. "Kravatın nerede senin?"

"Ne kravatı?"

Hep beraber Akbaba'ya döndüler, boylu boyunca süzdüler. Üstü başı toz toprak içinde, saç sakal birbirine karışmış, ayakkabılar çamurlu.

Tahsin "Bu halde mi çıkacaksın müfettişlerin karşısına?" diye ayıpladı. "Bu ne biçim devlet memuru demeyecekler mi?"

Akbaba, "Desinler," dedi. "Anasını siktiğimin yerinde sabaha kadar kırk tane çukur kazdık."

Tahsin, "Yeter ya," diyerek isyan etti. "Yeter ya!" Ceketini çıkarıp Akbaba'ya verdi. "Al şunu giy. Sen de şu kravatı ver."

Behzat Ç. paslı çekmeceyi açıp gri çizgili acil durum kravatını uzattı. Akbaba, Sarar'dan altı taksitle alınmış ceketi giydi, bol gelmesine rağmen "Güzelmiş, istersen değişelim," dedi. Tahsin nah işareti yaptı.

Akbaba kravatı aldı. "Nasıl bağlanıyor bu?"

"Bilmiyor musun?"

Kravatı Harun bağladı, ip gibi durdu. Tekrar bağladı, kısa geldi. Hayalet güldü. Akbaba, "Gül gül," dedi. "Nasılsa sen de bağlayacaksın bu mereti."

Selim kapıyı tıklattı.

"Müfettişler hazır, bekliyorlar."

Akbaba bir kusur işlemiş gibi vicdan azabı duydu. Tahsin koluna girdi, "Heyecanlanma," dedi. "Onlarınki yüzde altmış yedi, bizimki yüzde seksen yedi."

Harun, "Ben de onu söyledim, on yıl önceninki dediler," dedi. "Hem Ankara'da planlı cinayet işlenmiyor diye pislik yaptılar."

Tahsin, "Olsun," dedi. "Cinayet cinayettir. Nesi plansız? 'Burada millet birbirini gömüyor, sabaha kadar çukur kazdık,' de."

Akbaba hafif küskün, "Müfettişlerin de çok umurundaydı sanki," dedi. Heyecandan eli ayağına dolaşmıştı, telsizin sesini kısayım derken iyice açtı.

Tahsin, "Kapat şunu," dedi, anasını ağlattığı kürdanı çöp tenekesine atıp ıskaladı, Akbaba'nın kulağına eğildi. Ceplerinde yeni bir kürdan ararken, "İki müfettiş var, biri kadın," dedi. "Erkek olan polis müfettişi, bizden. Seni kollayacak. Kadına dikkat et, mülkiye müfettişi. Ters bir laf edersen belanı siker. Bir imza attı mı açıktasın. Tamam mı?"

Akbaba, "Tamam," dedi.

Behzat Ç. ve Harun da kapıya yöneldiler. Tahsin dönüp "Siz nereye?" diye sordu.

"Moral Eğitim'e. Rin Tin Tin'e bakacağız."

Tahsin, "İyi," dedi. "Çok belli etmeyin, suhuletle konuşun."

"Suhulet ne amirim?"

"Ortalığı ayağa kaldırmayın yani. Küçük harflerle konuşun."

Tahsin giderayak gömlek cebinden dörde katlanmış bir kâğıt çıkarıp Behzat Ç.'nin avcuna sıkıştırdı. Behzat Ç. kâğıdı açıp ne yazıyor diye bakmak yerine Tahsin'in tombik yüzüne bakmayı tercih etti. Tahsin de inat olsun diye ya da sen susarsan ben hiç konuşmam mesajını vermek istediğinden, bir şey demedi. On saniye kadar bakıştılar. Behzat Ç. idmanlıydı, suskunluğa son veren Tahsin oldu: "Sakın ihmal etme," dedi. "Yoksa bu müfettişler seni harcayacak. İş büyürse bizi de harcayacaklar senin yüzünden."

* * *

Toros'a binince dörde katlanmış kâğıdı açtı. Tahsin'in, ortaokulda düzenli takdir belgesi getiren bir kız öğrencininkine benzeyen yazısını hemen tanıdı.

"Tunalı Hilmi 40/8.
23 Şubat Cuma 14.00
Adam profesôr, seni görüp imza atacak.
Sakın ihmal etme!"

Moral Eğitim Merkezi, Ankara'nın Dikmen'indeydi. Behzat Ç.'nin evinin iki sokak aşağısında. Sıkıntılı bir yolculuk oldu, Behzat Ç. her kasiste tavşan gibi hopladı, genzinde zift tadı vardı. Üstelik fanilasının etiketi boynuna batıyordu. İki sefer düzeltti, Moral Eğitim'e girerken kopardı. Haliyle hiç konuşmadılar: Suskunluk bulaşıcıdır.

Rin Tin Tin'in gömülme ihbarı müfettişlerin geldiği 16 Şubat'ta alındığına göre, bir önceki akşam ya da o gün kaçırılmış olabilirdi. Harun kendi kendine, "Bu herifler ana kapıdan girmediğine göre, Moral Eğitim'in bahçesine nereden girebilirler?" diye sordu. Behzat Ç. Dikmen Vadisi tarafındaki kapıyı gösterdi. Oranın gece bekçisi Çağdaşımız Ruknettin'e danışmaya karar verdiler.

Harun, Çağdaşımız Ruknettin'e suhuletle yanaşıp kafe-

teryaya davet etti. Çağdaşımız, bir deri bir kemik, sesi bağırdığı zaman bile güç duyulan biriydi. En centilmen İngiliz'den bile daha centilmendi ama kimi zaman da sağı solu belirsiz, arıza bir adamdı. Kendisine neden Çağdaşımız dendiği konusunda kimsenin en ufak bir fikri yoktu. Hırsızlık Büro'da komiserdi vaktiyle. Bir akşam tepesinin tası atınca balkona çıkmış, beylik tabancasıyla sağa sola ateş edip ikisi ağır üç kişiyi yaralamıştı. Olayı örtbas edip Moral Eğitim'e gece bekçisi yapmışlardı. Mütemadiyen arka kapıda durduğundan Moral Eğitim'in bütün girdisini çıktısını bilirdi.

Çaylar geldi. Behzat Ç. tek, Harun iki, Çağdaşımız üç şeker attı.

"Rin Tin Tin bağlı mıydı ağbi?"

Çağdaşımız, "Değildi canım," dedi. "Nesini bağlayacaksın, bahçede dolaşırdı hayvancağız."

Çağdaşımız, beş gün öncesi sorulunca, sanki beş yüzyıl öncesi sorulmuş gibi yüzünü ekşitti. İlk afallamayı üstünden atmak için "Bugün günlerden ne canım?" diye somut bir soru sordu.

"21 Şubat Çarşamba."

"Sen hangi gün diyordun canım?"

"16 Şubat, Cuma. O gece ekstra bir durum oldu mu?"

Çağdaşımız düşündü taşındı, Behzat Ç.'nin ikram ettiği 216'yı yaktı, dumanını havaya üfledi, yakasını gevşetti, gerindi, çayın yarısını içti, en sonunda, "Valla böyle gece on ikiye doğru canım," dedi. "Panelvan gibi mi desem, böyle kamyonet gibi mi desem, beyaz bir araç yanaştı. 'Deterjan getirdik,' deyip girdiler."

Harun'un kulakları dikildi, Behzat Ç.'nin kaşları çatıldı.

"Deterjan mı?"

"Evet."

"Nereye getirmişler?"

"Çamaşırhaneye."

"Çamaşırhane sorumlusu kim?"

Çaylar bitene kadar başka bir şey konuşmadılar ya da Çağdaşımız bir şeyler söylediyse de duyulmadı. Çamaşırhane sorumlusu geldi, "Deterjanımızı kendimiz alırız, kimse getirmez," dedi.

Çağdaşımıza dönüp adamların eşkâlini ister gibi baktılar.

"İki kişiydiler canım," dedi Çağdaşımız. "Direksiyonun başındaki, böyle kare çeneli, tipi kayık biriydi."

"Öbürü?"

"Göremedim, karanlıktaydı canım."

* * *

Harun, Toros'u Sıhhiye Köprüaltı Fazilet Piknik'e çekti. Tüm ekmek tavuk döner artı ayran iki lira yirmi beş kuruştu. Harun döneri dişledi, ayranı salladı. Behzat Ç., *Posta*'ya sarılı Tekel birasını yudumladı. İki beyaz leblebi yedi. Hava kararmak üzereydi, köprünün üstünden, trafik uğultusuna mekanik bir gurultuyla karşılık veren banliyö treni geçiyordu. Basık bulutlar, ömürlerinde hiç gülmemiş gibi bakan kireç yüzlü adamlar. Kayaş yönüne doğru, sisleri yararak giden trenin arkasından baktılar.

Harun, metronun Sıhhiye girişindeki korsan CD'ciye el edip, "Karayip Korsanları İki var mı?" diye bağırdı. Korsancı, Karayip Korsanları'nı getirdi, tırstığı için uzatılan parayı almadı, "Müesseseden," dedi.

Cebeci Dörtyol'a geldiler. Behzat Ç.'nin gözleri, Uyuz 3'ten beter kan çanağıydı. Kırmızı ışıklarda sallantı azalınca Tekel'i fondipledi, boş şişeyi torpido gözüne koydu. Tam postanenin önünde, saat iki yönünden kırmızı paltolu bir kız geçti. Behzat Ç. Toros hareket halindeyken, kızı görebilmek için kafasını saat beş yönüne kadar çevirdi. Şakakları zonkladı. Bir anda, şakağına iki beton çivisi çakıldı, boy-

nundan soğuk terler aktı. Gözlerini kapadı. Sakin ol, yanlış gördün, O değil. Gözlerini açtı, O. Kapıyı açtı.

"Amirim dur!"

Palas pandıras atladı Toros'tan. Asfaltta omzu üstünden döndü, doğruldu. Toros'un arkasından gelen Volvo acı bir fren yaptı, kaydı, tam Behzat Ç.'nin burnunun ucunda durdu. Volvo'nun yanından geçti, postaneye doğru koşmaya başladı. Harun el frenini çekip indi, "Amirim nereye..."

Kırmızı Paltolu Kız, postanenin önünden Ulus Siteler minibüsüne binmişti. Behzat Ç. minibüsü kovalamaya başladı. Yirmi metre sonra omzunda iki güçlü kol hissetti, daha fazla ilerleyemedi. Harun, Behzat Ç.'yi iki koluyla omuzlarından kavrayıp güç zapt etti. İki buçuk saniye boyunca, otomatik kilit sistemi olan Meganeları düşündü. Behzat Ç.'nin hareket halindeki arabadan atladığı ikinci vakaydı bu.

12.

İki marul, iki yüz elli gram beyaz leblebi ve altı Tekel birasıyla, "Yük Taşımak Yasaktır" levhalı asansörün önünde bekliyordu. Apartmanın kapıcısı Kamber, elindeki boş çöp kovasıyla geldi. Son kattan başlayıp alt katlara doğru çöpleri toplayacaktı. Başıyla soğuk bir selam verdi, küskündü başkomisere. Bir sene öncesine kadar karısı Gülsün –herkes Gülsüm derdi– on beş günde bir temizliğe giderdi ona. Behzat Ç. o üzücü hadiseden sonra eve kapanıp bırak kapıyı, perdeleri bile açmadan Yeni Rakı'yla terapiye başlayınca, bu temizlik seansları da son bulmuştu. Bu durumun Kamber'e maliyeti ayda seksen liraydı. "Kabini Görmeden Binmeyiniz." Kabini görünce dördüncü katın düğmesine bastı, asansörün kirli aynasına bakmamaya özen gösterdi. Kamber'le aralarında çöp kovası olduğundan, kabinin köşelerine iyice sıkışmışlardı. Asansör ağır ağır çıkmaya başladı.

Soruşturmada ilerleyen şeylerin özeti, hemen hemen hiç. Eldeki veriler... Kendini Red Kit sanan biri. Canlı canlı gömülen bir köpek ve bir kadın. Eve gelen beyaz nakliye kamyonu. Bir deterjan kolisi. Standart bir tabut. Çığırından

çıkmış bir dünya. Boğularak ölmek, karanlığın içinde. Belki de asıl sorulması gereken soru diğerlerinin arasında kaybolmuştu. "Neden gömüyor?"

İkinci katla üçüncü kat arasındayken asansör zangırdadı, sarsıldı ve tak diye durdu. Karanlık. Asansörde kalanları kurtarma görevi –NŞA– Kamber'e aitti. Şimdi iş Gülsün'e düşüyordu. Kamber elinin içiyle demir kapıya vurdu art arda. "Gülsün lan Gülsün!" diye seslendi. Behzat Ç.'nin tanımadığı bir iki komşu, asansör önüne geldiler. Kamber, asansör kapısını açacak anahtarı, nereye takıp hangi yöne nasıl çevirmeleri gerektiğini anlattı uzun uzun.

Gülsün anahtarı taktı, takır tukur sesler geldi, asansör sarsıldı.

Kamber, "Lan Allah seni davul etsin karı!" dedi. "Yavaş yavaş çevir şunu!"

"Kim kalmış içeride?"

"Kamber'le on altı numaradaki polis."

Gülsün anahtarı zorladı.

"Açılmıyor!"

Meraklı bir komşu, "Ne olmuş, ne olmuş?" diye sordu.

"Asansörde mahsur kalmışlar."

O âna kadar Behzat Ç. için bu olay, beş on dakika içinde son bulacak sıradan bir talihsizlikti. Ancak bu mahsur kalma sözü yakasına yapıştı. Asansör kabininden bir daha hiç çıkamayacağı saplantısına kapıldı. Bir tür kapana kısılmışlık hali, kabir azabı. Uğultu. Kalp atışları hızlandı. Boğularak ölmek, karanlığın içinde. Nefes alamadığını düşündüğü için bir süre sonra sahiden nefes alamamaya başladı. Asansörün buzlu camına bir yumruk attı. Cam sağlamdı.

Kamber, "Amirim sakin ol," dedi.

Art arda iki yumruk attı. Cam çatırdadı. Dördüncü yumruğu sert bir sol kroşeydi, cam üç yerinden çatladı, eli dört yerinden kesildi. Tam iki kat arasında kalmışlardı. Sanki

üstünde tonlarca toprak vardı. Bir karabasan, yukarıda hayat akarken aşağıda kimsenin duymadığı haykırışlar. 14'lünün çıtçıtını açınca Kamber sıkı sıkı sarıldı ona: "Sakın ha amirim, sakın ha! İkimizi de öldürürsün."

Asansör kapısı beş dakika sonra açıldığında, Kamber hâlâ Behzat Ç.'ye sarılı vaziyette duruyordu. Kapıyı açanlar aşağıdan onlara bakıyordu. Açılan asansör kapısıyla zemin arasında bir buçuk-iki metreye yakın bir boşluk vardı. Meraklı komşu "Koş bir sandalye getir çocuğum," dedi. Behzat Ç. sandalyeyi beklemedi, elindeki nevaleyle, aradaki boşluktan dangıl dungul atladı. Yüzüstü yere kapaklanmamak için bir iki adım yalpaladı. Derin bir nefes aldı. Arkasından "Geçmiş olsun," dediler, bakmadı.

* * *

Koridorda terliklerini giydi. Hoppa ortalıkta yoktu. Tekelleri buzluğa koydu. Elini soğuk suyla yıkadı. Temiz bir fanilayı yırtıp ilkel bir bandaj yaptı. Hoppa kulübesinde de yoktu. Uzun ve dar koridoru yürüyüp yol üstündeki banyoya girdi. Sararmış küvete, çamaşır sepetinin içine ve klozetin arkasına baktı, yoktu. Bitmiş tuvalet kâğıdının silindir kartonunu ceketinin cebine koydu. Mutfağa dönünce çöpe atmayı planlıyordu. Yatak odasına girdi. Kapağı açık dolaptaki giysileri eşeledi. Başköşeye koyduğu, sırtında Mehmet Çakır yazan 10 numaralı Gençler formasının altına bile baktı, yoktu. Yatağın altına eğildi. Ara sıra buraya saklanmayı severdi. Yok. Heyecanlandı biraz. Kapıyı çekip gitmiş miydi yoksa? Salona girdi. Üçlü koltuğun arkasında gördü Hoppa'yı, duvarın köşesine büzülmüştü. Başkomiseri görünce öfkeyle homurdandı, başını öbür tarafa çevirdi. Küsmüştü.

Mutfağa gidip marulları yıkadı. Tekel'i açarken elindeki acıyı fark etti. Hoppa'nın tuvalet kabı boştu, suyunu da içmemişti. Salona döndü. Marulu ve suyu önüne koydu.

Tekli koltuğuna oturup televizyonu açtı. Sesini kıstı. Hoppa marulla suya bakmamıştı bile. Zaping yaparken Tekel'e yüklendi. Yeşil bir saha görünce durdu, golf maçı olduğunu anlayınca değiştirdi. *NTV*'de tekrar durdu, hayvani bir belgesel vardı. Daldan dala atlayan çam sansarlarıyla alakalı bir şeydi. Sincaplarla ve kuş yumurtalarıyla beslenen bir hayvandı. Büyük Kedilerin Günlüğü'nde olduğu gibi kovalama, gırtlaktan dişleme, mideye indirme gibi aksiyonlar olmadığı için pek sarmadı. Ama yine de diğer programlardan iyiydi işte. Bir duvar yazısında dendiği gibi, insanları tanıdıkça hayvanları daha çok seviyordu.

Halıya uzandı, yüzünü Hoppa'ya döndü. İlgi gösterirse, Hoppa'nın marulları yiyeceğini zannediyordu. Tekel birasına yüklendi. O bitince ikinciyi almak için mutfağa gitti. Mutfakta, "bir şey daha yapacaktım ama unuttum" hissine kapıldı. Kırmızı gözlü beyaz şeytan, Behzat Ç.'nin bira almaya gittiğini görünce yemek kabına yanaştı, marulları kemirdi biraz. Selami Kartal'ın Pet Shopu'ndaki arkadaşlarını düşündü. Yan kafeste kalan şerefsiz bir İguana yavrusu vardı, gece olunca dilini uzatır, korkuturdu kendisini. Yine de buradaki yalnızlığından iyiydi işte.

Behzat Ç. kendi yokluğunda Hoppa'nın marulları kemirdiğini anlamamıştı. Yaktığı 216 dudağına yapışmış, ince bir deri koparmıştı. Naylonunu sıyırdığı paketi Hoppa'nın önüne koydu. Hoppa 216 paketine de burun kıvırdı. Telefon çalmaya başladı. Behzat Ç.'ye kalsa, önemli bir şey olsa cepten ararlar felsefesiyle hareket eder, kulaklarını tıkar, telefonu açmazdı. Hoppa korkup viyk viyk etmeye başlayınca ahizeyi kaldırdı.

"Alo! Bahattin Ağbi! Alo!"

Yine o sinir bozucu tiz ses.

"Bak böyle olmuyor, benim de ödemelerim var. Zor durumdayım Bahattin Ağbi."

Ahizeyi hırsla çarptı. Sadece elleri değil, gördükleri de titriyordu biraz. Eşyalar çizgilerini kaybetmesin diye Tekel'e yüklendi. Sürekli bir felaket beklentisiyle yaşıyordu. Sanki her an dünya başına yıkılabilirmiş gibi, en çok da kapı ve telefon çalışlarında hissediyordu bunu. Telefon tekrar çalmaya başladı. Bu sefer hiç bekletmeden açtı. Karşı taraf yılmamıştı.

"Alo. Neden konuşmuyorsun Bahattin Ağbi?"

Sessizlik. "Allah belanı versin" demekti.

Ahizenin öbür ucundaki tiz ses isyan etti: "Allah belanı versin Bahattin Ağbi! Batırdın beni! Haram zıkkım olsun o para!"

Küfretmek üzereyken dilini ısırdı. Sen konuşma konuşma, ondan sonra yanlış telefona cevap ver. Ahizeyi kapatıp telefonun fişini çekti. Aynı anda kapı zili çaldı.

Sarhoş polisle topal tavşan, yattıkları yerden, korkuyla birbirlerine baktılar.

* * *

Bir gözünü nişan alır gibi kapatıp diğerini kapı deliğine yasladı. Bahar. İnanamadı, bir daha baktı. Kapıyı aralamadan önce tereddüt etti. Bahar zili bir daha çaldı. Kapı aralandı. Eşiğin iki yanından birbirlerine baktılar. Bu o kadar eski bir öyküydü ki yeni sayılırdı. Yirmi beş küsur yıl önce, Behzat Ç. polis akademisine girdiğinde ayrılmışlardı. Sonra ikisi de evlenmiş, boşanmış, arada da çocuk sahibi olmuşlardı.

Bahar'ın girmesi için kenara çekildi. Kapı yarı aralıktı, salondan gelen ışıkla apartman boşluğundan gelen ışık koridorda tuhaf bir ortalamayla birleşiyor, duvarlarda boylarından büyük gölgeleri çıkıyordu.

Bahar, "Beni neden takip ediyorsun?" diye sordu.

Hoppa salondan topallayarak çıkınca Behzat Ç. ona pis pis baktı. Hayvanda özel hayata saygı diye bir şey yoktu.

"Tavşan mı besliyorsun?"

Behzat Ç. yutkundu, öksürdü. Çok hazırlıksız yakalanmıştı. Geleceğini bilse ses talimi falan yapardı. Bahar'ın adresini nasıl bulduğu konusunda hiçbir fikri yoktu.

"Kendini zorlamana gerek yok. Konuşmadığını biliyorum."

Nereden biliyorsun, nasıl, kim söyledi... Kulağın arkasında, tokadan kurtulan saça baktı. Yanağa düşen perçeme, hafif çatılmış ince kaşlara. Hatta ense kıvrımına dokunmak istedi bir an, güç zapt etti titrek ellerini. Aynı anda keder duydu ve sevindi. Bahar elini uzattı, başkomiserin yüzünde gezdirmeye başladı. Burun kırığında durdu biraz, ortak geçmişin ağırlığıyla, sevgiyle; hile hurda yok. El, alnındaki çizikte durdu.

"Takip etmeyi bırak lütfen."

Bahar, gitmek için bir adım geriledi, eli kapı kolundaydı. Bir nefes kadar yakın ama dokunması imkânsız olduğunda, tam giderayak, bir kadının birdenbire güzelleşivermesi, başkomiser bunun da bir nevi cinayet olduğunu anladı. Bahar gittikten sonra şöyle bir çevresine göz attı. Aylar sonra ilk defa evi bok götürdüğünün ayrımına vardı.

* * *

Koltuğunda uyuyakalmıştı. Anahtar kilitte iki sefer dönünce gözlerini açtı. Salonda, Tekel'in Yozgat'taki bira fabrikasına yetecek kadar boş şişe vardı. Şule, "Dersimiz kasvet konumuz Ankara," diyerek daldı salona. "Ayrancı, aşağı ve yukarı olmak üzere ikiye ayrılan bir semtimizdir. Burada temiz kalpli, munis insanlar yaşar."

Hoppa'yı kucağına alıp üçlü koltuğun çevresinde iki tur attı. Perdeyi çekti, pencereyi açtı.

"Aşağı olsun yukarı olsun, bütün Ayrancılılar telefon faturalarını vaktinde yatırır, askerlikten kaçmak için açıköğretime yazılmaz ve kesinlikle ironiden anlamazlar."

Şule, Behzat Ç.'nin kendisine düşmanca baktığını görünce, "Tamam," dedi. "Öyle ters ters bakmana gerek yok. Bahar'a adresini ben verdim."

Behzat Ç. telefonun fişini geri taktı.

"Ben süreci hızlandırdım sadece. Sana kalsa daha on yıl takip ederdin. Bak, medeni insanlar birbirini gizlice takip etmez tamam mı? Oturup konuşurlar."

Şule üçlü koltuğa uzanıp bacaklarını kolçaktan aşağı uzattı, her zamanki gibi, nefes almadan, makineli tüfek üslubuyla konuşuyordu.

"Ama sen diyeceksin ki, ben konuşmuyorum. Eyvallah. Ona göre bir yöntem geliştireceksin o zaman, mesaj çekeceksin, mektup yazacaksın. Ayrıca suskunluğunu da bir avantaja çevirebilirsin. Her şeyden önce gizemli bir hava katıyor sana. Yani bir parça gizem ve makul düzeyde acayiplik her zaman hoşuna gider kadınların."

Şule konuşurken bir yandan da Hoppa'yı havaya atıp tutuyordu. Behzat Ç. ona karşı nasıl bir tavır takınması gerektiğini kestiremiyordu. Bir hastane koridorunda tesadüfen tanıştıkları günden beri de hiç kestirememişti zaten.

Yaklaşık bir yıl önce, o üzücü hadiseden sonra, Yeni Rakı terapisinin sürdüğü dönemlerde yani, Şule birkaç sefer kapıya gelmiş, Behzat Ç. açmamıştı. Son gelişinde kapıyı tekmeleyip bütün apartmanı ayağa kaldırmıştı. Kamber'i kırdığı Tekel şişesiyle kovalayana kadar açılmamıştı kapı. Şule, cinayet teşebbüsünde bulunursa Behzat Ç.'nin kapıyı açacağını biliyordu.

Behzat Ç., onun bütün bunları neden yaptığını anlayamıyordu. Neden ilgileniyordu kendisiyle, ne istiyordu? Ayrıca salak değildi yani, Şule kendisine kadınca bir ilgiyle –hadi orta yaşlı erkeklerden hoşlanan bir genç kızın safiyane hisleriyle diyelim– yaklaşsaydı, anlardı bunu.

Şule yaklaştı, Behzat Ç.'nin boynundaki cam kırığına

dokundu. *"Umutsuz durumda olmayan hiçbir şeye ilgi duyamıyorum,"* dedi. "Paul Auster, *Şans Müziği*, sayfa 29." Sevdiği yazarların kitaplarını ezberlemek gibi bir huyu vardı. Hâlâ böyle insanlar vardı yani. Muadili olmayan insanlar. Yaptığı iyiliği karşı tarafın gözüne sokmaya çalışmayan insanlar.

Behzat Ç.'nin hayatında çoğu insan bir başkasının yerini tutabilirdi. Harun'la Cevdet yer değiştirebilirdi mesela. Ya da ağbisi Şevket'le Tahsin yer değiştirse, hemen hemen hiçbir şey değişmemiş olurdu. Ama Şule giderse, biri sahiden gitmiş olurdu. Maçın ilk dakikalarında on kişi kalmak gibi bir şey, akşam Tekel bayisinde 216 bulamamak gibi bir şey. Ya da hiç beklemediği bir anda, O'nun bir apartman tepesine çıkıp kendini boşluğa bırakması gibi bir şey. Betonda kan izi, çevrede meraklı kalabalık. Ve hâlâ nefes almak, ay sonunu düşünmek, rakıyı bırakıp biraya yüklenmek, elin arada bir 14'lüye gitmesi, eski bir aşkın izini sürmek, konuşma isteksizliği, sağır olma isteği, damarlarda dolaşan yedi kilo kan, iki kilometre sinir, yaşamak aşağı yukarı böyle bir şeydi herhalde. Zırıl da zırıl... Zırıl da zırıl...

"Baksana şu telefona."

Behzat Ç.'nin ahizeyi kaldırmasıyla indirmesi bir oldu. Yüzü asılmıştı. Telefon tekrar çalınca Şule'ye açması için işaret etti. Şule, Hoppa'yı halının üstüne bırakıp ahizeyi kaldırdı. "Alo," dedi. Biraz dinledi. "Bahattin Ağbi mi?" diye sordu.

Şule, Behzat Ç.'ye baktı, olayı anlamaya çalışıyordu. "Burada öyle biri yok," dedi. "Yanlış numara. Kaç gündür aradığını bilemem. Hayır, yok dedim. Kimseyle konuşmayan alkolik bir başkomiser oturuyor burada. İki bine yakın ceset görmüş. Topal bir tavşanı var, adı Hoppa. İsmi ben buldum, nasıl? Aslında erkek. Ama tavşanlar yavruyken cinsiyetleri pek belli olmuyor. Benim kim olduğum seni hiç ilgilendirmez. Şule, Jale, Berna ya da Selma, ne fark eder?"

Eliyle ahizeyi kapatıp Behzat Ç.'ye döndü. "Konuşmayacaksan niye telefonu açıyormuşsun?" Tekrar telefona döndü. "Bak, tavşan telefon sesinden korkuyor, anlıyor musun? Evet, bazen yanlış numara demek bu kadar zordur. Adam kimseyle konuşmuyor diyorum, kafayı sıyırmış psikopatın teki. Yerinde olsam bir daha aramazdım. Onu bilemem. Baştan düşünecektin. Ben ismi Bahattin olanlara borç vermemekten yanayım."

Şule ahizeyi küt diye kapattı, Behzat Ç.'ye dönüp "Ayrıca şunu söyleyeyim," dedi. "Bu Bahar mevzusunda fazla umutlanma. Çocuklu kadınlar, kocaları ölmemiş de boşanmak suretiyle dul kalmışlarsa, eski kocalarına dönerler genellikle. Buna çocuklu dul kadınlar teoremi denir."

Telefon tekrar çalmaya başlayınca, "Ulan sen ne laftan anlamaz adammışsın," diye aldı ahizeyi. "Ha, pardon. İsmi Bahattin olan birine borç vermiş salak bir adamla karıştırdım seni. Ben mi? Tanıyamadın mı? Şule, Jale, Berna ya da Selma, ne fark eder. Evet, o benim, hatırladın mı? Ooooo! 'Unutmak mümkün mü,' diyor. Bana kur mu yapıyorsun? Hani sizin orada bir polis kız vardı ya, ondan hoşlanmıyor muydun sen? Adı Eda mıydı? Öyleyimdir ben, hiçbir şeyi unutmam. Eda'ya ne oldu? Sana yüz vermiyor mu? E, doğal. Selim senden daha yakışıklı. Kafana takma. Kadınlar öyledir, kendilerini sevmeyen erkeklere 'Seni seviyorum,' dedirtmeye bayılırlar. Tamam, burada. Veriyorum."

Şule, "Harun," diyerek uzattı telefonu.

Harun, "Alo amirim," dedi. "Ya bu deli kız geçen yıl bir sefer büroya geldi. Her şeyi hatırlıyor valla."

Sessizlik. "Bu konuları geç" demekti. Behzat Ç.'nin kırk yedi ayrı sessizlik türü vardı. Harun bunların otuz kadarını biliyordu. "Amirim," dedi. "Hani bu Kendini Ahmet Sanan Süleyman vardı ya. Kuğulupark'ın delisi."

Sessizlik no 2: "Bekleme yapma, devam et."

"Valla bu köpeği gömen elemanları görmüş. Bir şeyler geveliyor ama anlamadık."

Sessizlik no 3: "Tamam geliyorum."

Ahizeyi kapattı. Sehpanın üstünden aspirin alıp çiğnedi. Şişenin dibinde kalan birayı gözüne kestirdi ama içmedi.

Şule, "Şimdi ne bok yiyeceğim diye kaygılanmana gerek yok," dedi. "Telefonunu Bahar'a verdim. Bugünlerde arar seni."

Behzat Ç. çaktırmadan rahatladı, kapıya doğru yürüdü. Bir an durdu, konuşmayı bırakmış olmasa, "Cebi mi verdin, evi mi?" diye sorardı.

Şule, "İkisini de verdim," diye bağırdı arkasından. "Bari bir tıraş ol! Robinson gibi çıkma hatunun karşısına. Kamber'e de otuz lira ver, asansörün camını taktıracakmış. Olur olmaz yerde camı çerçeveyi indiriyorsun, ondan sonra ay sonu gelmeden paran bitiyor."

13.

Behzat Ç. sorgu odasının kapısını hızla açtı. Kapı Tahsin'e çarpınca, "kusura bakma" der gibilerden sırtını sıvazladı müdür vekilinin. Kendini Ahmet Sanan Süleyman –kısaca KASS– dikdörtgen masanın arkasında oturuyordu. Üstünde kirli bir kot pantolon vardı, hasır şapkası boynuna bağlıydı. Behzat Ç. telefonuna göz attı, arayan soran yoktu henüz.

Harun bir tokat atınca KASS, "Bombayı Süleyman attı, benim olayla bir alakam yok," dedi.

"Ne bombası?"

KASS nefes nefeseydi, abartılı el kol hareketleri ve gözlerindeki delice pırıltıyla açıklamaya çalıştı: "Ben gördüm sadece ağbi. Ben Ahmet'im. Bombayı Süleyman attı kaçtı. Kaçarken 'Katil devlet hesap verecek,' diye bağırdı. Süleyman; DHKP-C, TDKP, TKPML/TİKKO ve MLKP/FESK üyesidir. Hizbullah sempatizanıdır. Hamas'a hayrandır. İllegal düşüncelerle lise çağında tanıştı. Arkadaşlarının etkisinde kaldı."

Tahsin daha fazla dayanamadı, çığırından çıkmış bir polis tutanağı gibi konuşan KASS'ı gösterip "Bu mu lan tanık dediğiniz!" diye fırçaladı odadakileri. Harun işaret-

parmağını tehdit eder gibi Cevdet'e salladı. KASS'ı, her şeyi görüp bildiği iddiasıyla getiren oydu. Heyecanlandığı zamanlarda olduğu gibi "Va- va- valla," diye kekeledi Cevdet. "Valla konuşuyordu. Olayı anlatıyordu. Köpeği nasıl gömdüklerini falan."

Cevdet, bir kulağı telsizdeki Akbaba'ya döndü, "Ağbi sen de duymuştun," dedi. "Şöyle gömdüler, böyle gömdüler diye anlatmıyor muydu?"

Akbaba, "Ben bir şey duymadım," dedi.

Cevdet, Akbaba'dan da beklediği desteği göremeyince bozguna uğradı, "Na- na- nasıl yani," diye söylenmeye başladı. İşsizlikten bunalıp da polis olmak için sınava girdiği güne lanet etti. Şu bürodaki herkes kendi aleyhine çalışıyordu sanki.

Sorgu odasında her kafadan bir ses çıkmaya başlayınca Akbaba telsizin sesini açtı biraz. Behzat Ç.'ye telefonu titriyormuş gibi geldi bir an, cebinden çıkarıp baktı, titremiyordu. O arada sinirden eli kolu titreyen Cevdet, KASS'ın yakasına yapıştı, "Konuşsana lan, hani gördüm diyordun, hani dört kişiler diyordun!"

KASS, "Bir saniye ağbi," dedi. "Ben Ahmet."

"Hay sikeyim Ahmet'ini!"

Ama KASS, "16 Şubat Cuma günü, sabah dokuzda," diye başlayınca bütün bakışlar ona döndü. "Kuğulupark'a Tunalı Hilmi girişinden beyaz bir kamyonet yanaştı." Odada çıt çıkmıyordu. Akbaba aylar sonra ilk defa telsizini kapattı. Cevdet'in içine su serpildi.

KASS, "Beyaz kamyonetin içinden dört kişi çıktı," diye sürdürdü. "Birinin ağzının kenarında yanmayan bir sigara vardı. Liderleri oydu. Birinin alnında kırmızı bir leke vardı, Gorbaçov gibi. Biri sürekli sakız çiğniyordu, ona Pembo diyorlar. Birini de Ayaşlı diye çağırıyorlar. Arabanın önüne 'Çevreye Verdiğimiz Rahatsızlıktan Ötürü Özür Dileriz'

yazan bir levha koydular. Çukur önceden kazılmıştı. Büyük bir deterjan kolisini çukura yerleştirdiler. Kamyonetle üstünü düzlediler belli olmasın diye."

KASS anlatmayı kesip hasır şapkasının lifleriyle oynamaya başladı. Behzat Ç. unutmamak için, KASS'ın söylediklerinin belli başlı noktalarını 216 paketinin üstüne not aldı. Harun ve Tahsin KASS'ın başına çöktüler.

"Anlat lan! Sonra?"

"Sen adamlarla konuştun mu?"

"Görsen tanır mısın?"

"Çevrede başka kimse var mıydı?"

"Kamyonetin plakasını aldın mı?"

"Markası ne?"

"Anlat lan! Başka?"

KASS, sanki bütün bunlar kendisine sorulmuyormuş gibi susuyordu. Harun yakasından tutup kaldırdı, ayakları yerden kesilen KASS, tokalaşmak için elini Tahsin'e uzattı.

"Ben gördüm sadece ağbi, ben Ahmet'im. Bombayı üç kişi hazırladılar. Fünyeyi pastanenin tuvaletinde Süleyman taktı."

Tahsin, KASS'ın eline vurup "Başlayacağım lan bombana," dedi. "Bırak bombayı, kamyoneti anlat. Dört kişi dedin, birine Ayaşlı diyorlar."

KASS, "Hepsini anlatacağım ağbi, sen merak etme," dedi. Sonra da "Süleyman kaçarken," diye başladı. "'Katil devlet hesap verecek,' diye bağırdı. İllegal düşüncelerle lise çağında tanıştı. Arkadaşlarının etkisinde kaldı. Önce MLSPB üyesi oldu. Sonra Türkiye İhtilalci Komünistler Birliği'ne katıldı. Aynı zamanda ESP Tuzluçayır sorumlusuydu. Oradan ayrılıp İBDA-C'yi kurdu. Sonra Liberal Demokrat Parti'ye geçti, ofsaytın kaldırılması için mücadele etti. Ben Ahmet'im. Evet. Süleyman yaptı."

* * *

Harun kontak anahtarını çevirince, koltuklar dahil, Toros'un bütün aksamı titredi. Behzat Ç. telefonu titriyor zannetti yine, baktı, hâlâ arayan soran yoktu. Hacılama nakliyat işinin duayenleri Gorbaçov Hasan'la Pembo'yu bulmaya gidiyorlardı. KASS'ın ifadesinin akla mantığa uygun kısımlarından anlaşılan onların da bu olaya karıştıklarıydı. Harun geri vitese takıp emniyetin otoparkından çıkarken, arka koltukta oturan Hayalet'le göz göze geldi. "Bu Kendini Ahmet Sanan Süleyman da," dedi. "Çeşit midir, cins midir? Nedir bunun olayı? Sen bilirsin..."

Hayalet'in Ankara il sınırları içinde, kendi ifadesiyle bir milyona yakın tanıdığı vardı. "Benim bildiğim," dedi. "Bunu yedi-sekiz sene önce bir bombalama olayından sonra TEM almış. Bizim Avarel Memduh'la, Coşkun Ağbilerin ekip yanılmıyorsam. O zamanlar aradıkları bir Ahmet varmış. 'Bombayı beraber attınız, nerede bu Ahmet?' diye yüklenmişler buna. Bu da, 'Ahmet'i tanımam,' diye ısrar etmiş. Yüklemişler elektriği, copu. Gözaltı süresinin uzun olduğu zamanlar... Bu da kafayı sıyırmış, 'Ahmet benim, ben Ahmet'im,' demeye başlamış. Mahkemede beraat etmiş ama bir daha düzelememiş. Kendi halinde bir adam, herhangi bir siyasi geçmişi yok."

"Bütün örgüt isimlerini nasıl biliyor?"

"TEM'de seni de sorgulasalar bir hafta, sen de öğrenirsin hepsini!"

Behzat Ç. pencere kolunu çevirdi. 216'nın uzamış külüne baktı, gökyüzü de aynı renkteydi. Toros'un içinden bir soğuk hava dalgası geçti. Harun, "Fenerbahçe Roberto Carlos'la prensipte anlaşmış," diyerek değiştirdi konuyu. Elleri direksiyondayken Behzat Ç.'ye döndü, "Cavcav da Çakır'ı satacakmış," dedi.

Hayalet yazlık ceketinin düğmesini açıp "Hadi ya," dedi arkadan. "Kime satacakmış?"

Harun, "Valla," dedi. "AZ Alkmaar, Beşiktaş, bir de Trabzon'un adı geçiyor."

"Üçüne birden mi satacakmış?"

"Cavcav bu, onu da yapar!"

Behzat Ç. derinden sarsıldı. Oğlu gibi severdi Mehmet Çakır'ı. Hatta bir maçtan sonra sahaya inmiş, insanlarla öpüşme âdeti olmamasına rağmen, Çakır'ı yanaklarından öpmüştü. Çakır da terden ağırlaşmış 10 numaralı formasını çıkarıp vermişti başkomisere.

Harun, "Bu Gorbaçov Hasan'la Pembo'yu hemen bulabilecek miyiz?" diye sordu.

Hayalet, "Sen Bitpazarı'na çek," dedi. "Gerisini bana bırak."

Adam bulma uzmanı Hayalet olduğu için, Harun Bitpazarı'na kadar başka bir şey demedi. Sadece, İtfaiye Meydanı civarında trafik sıkışınca küfretti biraz. Samanpazarı'nda, ikinci el mobilya satan dükkânların arasından geçtiler. Bitpazarı daracık iki sokağın arasında kurulmuş, boks eldiveninden teleskop kapağına kadar envaiçeşit ıvır zıvırın alınıp satıldığı bir yerdi. Korsancılar, beyaz Toros'un yaklaştığını görünce konulu konusuz ayrımı yapmadan bütün porno CD'leri tezgâh altına sakladılar. Hayalet camı açtı, tezgâhların arasında dolaşan korsancıbaşına el edip "Cafer," diye bağırdı. "Bir bak bakayım buraya."

Ankara il sınırları içinde satılan her korsan CD'den haberi olan Cafer elini kolunu sallayıp "Amirim valla porno değil, erotik," diyerek yaklaştı. "Gelin bakın isterseniz."

Harun, "Kes lan," dedi. "Sana sorulana cevap ver şerefsiz!"

"Niye kızıyorsun ki! Ben ne yaptım?"

"Senin bir eleman var ya, Sıhhiye Köprüaltı'nda çalışıyor."

"Piç Rauf mu?"

"Piç midir, orospu evladı mıdır bilemem ama bana bir

Karayip Korsanları sattı, ikinci CD'si çalışmıyor. Takılıp durdu, sinir etti akşam beni."

"Sorun değil komiserim, hemen değiştirelim."

"Yanımda değil ama."

"Hiç önemli değil."

Cafer tezgâh tarafına dönüp "Muhittin! Lan Muhittin," diye bağırdı. "Oradan bir Karayip getir." Harun'a dönüp "Bir mi, iki mi?" diye sordu.

Harun "İki," dedi.

Cafer, Muhittin'e zafer işareti yaptı. "Var mı başka bir ihtiyacınız? Bütün vizyon filmleri var."

Hayalet, "Sen onu bırak da," dedi. "Bu Hasan nerede?"

"Hangi Hasan?"

"Gorbaçov Hasan. Hacılama nakliyatçı. Bir de ekürisi var ya bunun, Pembo."

Cafer aynı zamanda gayriresmî polis muhbiriydi, "Valla onlar *Posta*'ya kapak olmuşlardı biliyorsun," dedi.

"Evet."

"Bir iki yıl yatıp afla çıktılar ama pek itibarları kalmadı, ortamlardan çekildiler. Birkaç ay önce Pembo'yu gördüm. Yolsuz kalmış, tezgâh istedi, vermedim. Bana psikopat ayağı çekti. Tezgâha tekme atmalar falan... Bizim çocuklar dövmek zorunda kaldı. Hırsızla arsızla işimiz olmaz."

"Nerede gördün?"

"Bu müzisyenler kahvesi civarında."

"Nerede takılıyor bunlar?"

"Bentderesi'ne, Çinçin'e bakacaksın. Akşamları Ulus'a inerler."

"Pavyona mı?"

"Yok, birahanelere falan."

"Bunlar Ankaragüçlüymüş diye duydum ben. Maçta bulamaz mıyız?"

"Evet, bunlar Ankaragüçlü de, bu hırsızlık olayı duyu-

lunca Gecekondu'da ağızlarını burunlarını kırmışlar, tribünden atmışlar diye duydum."

Hayalet, "Bunların cebi var mı sende?" diye sordu.

"Valla bende yok. Ama bir bakayım."

"Sen bir bak. Bulursan bana mesaj çek."

Behzat Ç., üstüne not aldığı 216 paketini Hayalet'e uzattı. Hayalet pakete bakıp "Haağ aklıma gelmişken," dedi. "Red Kit diye birini duydun mu ortamlarda?"

"Bir Red Kitçi Sedat var ama cinayetlik işi olur mu bilmem!"

Harun, "Niye Red Kitçi diyorlar?" diye sordu.

"Bu Cebeci Dörtyol'daki Red Kit birahanesi yok mu? Adı değişti, Köyüm Red Kit oldu."

"O neredeydi ya?"

Cafer, "Ya bu Kaderim Gazinosu yok mu," dedi. "Onun yanında. Can Dostlar Pavyon'un tam karşısı. Salon Başkent'in orlarda..."

Harun, "Tamam lan uzatma, anladık," dedi. "Biz de Dörtyol çocuğuyuz."

"İşte bu Sedat oraya takılırdı, babadan kalma bir işhanıyla üç tane apartman dairesini yedi orlarda konslarla orospularla..."

Harun ve Hayalet aynı anda "Haaa," diyerek olayı idrak ettiler.

Cafer bıyığını çekiştirip "Ama dedim," dedi. "Cinayetlik işi olur mu bilmem, günahını almayayım, Narkotik belki. Bir de Polatlı'da Red Kit Birahanesi var ama oranın insanı üşengeçtir, cinayet işlemez."

Hayalet, "Ayaşlı denen birini duydun mu?" diye sordu.

"Valla tanıdık bir iki Ayaşlı var ama. Direktman o sıfatla çağrılan birini bilmiyorum."

Cafer, Muhittin'in getirdiği Karayip Korsanları'nı Harun'a verdi. Harun paketten çıkardığı CD'yi evirip çevirdi. "Bu da

bozuk çıkarsa dağıtırım tezgâhınızı ha," dedi.

Cafer, "Yok," dedi. "Bizim ürünlerimizde hata payı binde birdir."

"Hata payı binde bir, o da hep bize denk geliyor!"

Cafer gidince camları kapattılar.

Harun, "Bu ne cins bir iştir ben anlamadım," dedi.

Hayalet, "Şimdi bakın," dedi. "Adamların yöntemi çok açık. Necmiye Teyze'yi evden nasıl kaçırdıkları ortada."

"Nasıl?"

"Kamyoneti dayamışlar evin önüne. Taşınıyormuş ayağına kadını paketleyip götürmüşler. Gömme yöntemleri de ortada. Tadilatta ya da inşaat halinde olan yerlere gidiyorlar, kazı çalışması süsü verip işlerini görüyorlar."

Harun, "Her şeyi anlıyorum da ağbi," dedi. "Neden gömüyorlar? Onu anlamıyorum."

Hayalet, "İlginçtir ama," dedi. "Ben de anlayamadım henüz. Ama merak etme, kokusu çıkar yakında."

Harun, 45 32 anonsunu duyunca telsizin sesini açtı.

Akbaba "45 34 Merkez 45 32," dedi.

Merkez, Harun'a "Duydun mu 45 32?" diye sordu.

Harun "Duydum Merkez," diye teyit etti. "45 32 dinlemede."

Akbaba irtibatı kurduğunu anlayınca, "üçüncü kanaldan çık, hemen altıya geç," dedi.

Üçüncü kanal, bütün teşkilatın ve polis muhabirlerinin dinlediği genel asayişti. Altıncı kanalsa Asayiş Şube'nin özel kanalıydı. "Gelirken sigara al," ya da "Nerede kaldınız lan adiler?" gibi şube içi özel görüşmeler yapılacağında bu kanalı kullanırlardı. Harun Altıncı kanala geçince Akbaba, "Red Kit denen herif aradı," dedi. "Kurtuluş Parkı'na bir tabut gömmüş, 'İçinde bir adam var,' diyor."

"Sen neredesin?"

"Nerede olacağım, Kurtuluş Parkı'ndayım."

Polisler birbirine baktı. Harun kontağı çevirdi, fazla gaz verince stop ettiler. Bir Toros'u kaldırırken dikkat edilmesi gereken hususların başında boğmadan gaz vermek gelir. Behzat Ç., Toros titreyerek durunca telefonuna baktı, arayan soran yoktu. Telefon ekranının tarih kısmında 22 Şubat Perşembe yazıyordu.

14.

yüzbaşı tommiks'in kedisinin ıstırabı

Red Kit, anlattığı öykü boyunca elinde evirip çevirdiği Maltepe'yi tekrar dudağının kıyısına koydu. Profesörün gözleri parlıyordu. "Eee, sen mi almıştın Napolyon'u?" diye sordu.

* * *

Red Kit şartlarını söyledikçe Yüzbaşı Tommiks'in kaşları çatıldı, burun delikleri büyüdü. Hadiseye tam olarak vâkıf olamadığından emir tekrarlatır gibi başına dikildi.

"Napolyon'u sakladım diyorsun?"

Red Kit başını öne arkaya sallayıp onayladı.

"Cezaevinin içinde bir yerde?"

Red Kit başıyla onayladı.

"Fazla ömrü kalmadı?"

Baş onayı.

"Biz arayıp bulacağız?"

Onay.

Yüzbaşı Tommiks iki buçuk saniye düşündü, hadiseyi tüm boyutlarıyla anladığına kanaat getirince Konyakçı Başçavuş'a, her sözcüğü ve bilhassa odunu vurgulayarak "İki tane odun kap gel," dedi.

Konyakçı Başçavuş iki odunla geldi, birini yüzbaşına verdi. İşin boka sardığını anlayan Red Kit'in sırtından soğuk bir ürperti geçti. Yüzbaşı Tommiks aslında bu tip işlerle uğraşmazdı, ama konu Napolyon olunca bizzat odunu eline alma ihtiyacı duymuştu. Odunu Red Kit'in kafasına, omzuna ve kaba etlerine indirirken, arada duruyor, kâküllerini düzeltiyor, mütemadiyen "Nereye sakladın lan Napolyon'u?" diye soruyordu. On tutuklunun demir çubuklarla dövülerek öldürüldüğü Ulucanlar Katliamı'nda gösterdiği üstün hizmetlerden sonra yüzbaşılığa terfi ettirilmişti.

"Konuş lan! Susma lan!"

Red Kit odunları yerken, bütün tedirginliğinin dayak başlayana kadar olduğunu anladı. Artık, öldür Allah söylemezdi. On beş dakikalık odunlu seansın ardından Yüzbaşı Tommiks, baktı olmayacak, bütün cezaevini ayağa kaldırdı. Cezaevi bloklarında, dört koldan, yüzbaşının kedisi Napolyon'u arama tarama faaliyeti başladı. Ayaşlı da dahil olmak üzere bir bölük jandarma, koğuşların, havasız hücrelerin, karanlık dehlizlerin, ucu bucağı belirsiz ürkütücü koridorların arasında dolanmaya başladı. O gece nöbetçi olan jandarmalardan biri, "Askerliğini yaktı eleman. Yazık," dedi.

Gecenin köründe, tatlı uykusundan uyandırıldığı için sinirlenmiş başka bir jandarma, "Kısa dönem değil mi? Götü kalkmış ibnenin," dedi.

Ayaşlı, uyku sersemi jandarmanın üstüne yürüyüp "Sus lan," dedi. Götü boklu bir kedi için Red Kit'in ağzının burnunun kırılmasını içine sindiremiyordu. Ayaşlı'yı ve uyku sersemi jandarmayı ayırdılar.

Ayaşlı, "Bence iyi yaptı arkadaş," diye bağırdı. Sesi loş koridorda yankılandı. "Biz pırasa yerken, siktiğimin kedisi ciğere burun kıvırıyordu."

Jandarmanın biri çevreye göz atıp "Biraz yavaş konuş," diyerek itidal çağrısında bulundu.

"Evet," dediler. "Hepimizin başını yakacaksın."

Ayaşlı "Yansın," dedi. "Ders olsun Tommiks'e de. Askerin anasını ağlatıyor, kediyi yere göğe koyamıyor." Koridorun ucunda cezaevi doktoru görünmüştü. Jandarmalar Ayaşlı'nın üstüne atlayıp "Sus lan sus," dediler. Ağzını kapadılar. Doktor'la yüzbaşının arasından su sızmazdı.

* * *

Bir hafta sonra cezaevi kantincisi, deterjanları rafa yerleştirirken, kolinin birini içine sıçan girmiş iddiasıyla elinden fırlatıverdi. İlk başta tanıyamadılar boylu boyunca yatan Napolyon'u. Yüzünde katı bir ifade vardı, gözlerindeki ışık sönmüştü. Yüzbaşı Tommiks kolinin kenarındaki tırmık izlerini görünce, hayatta en sevdiği ikinci varlığın –birincisi albayın kızı Suzan'dı tabii– canlı canlı paketlendiğini anladı. "Madem öyle," dedi. "Ben de seni paketlerim."

Tommiks, en yakın arkadaşları Doktor ve Konyakçı Başçavuş'la uzun süre en karanlık, en havasız ve en pis hücrenin hangisi olduğunu tartıştı. Red Kit'i oraya kapattılar, dört ay boyunca ışık görmedi.

Bazı geceler Ayaşlı, elinde yarın bir mumla Red Kit'in yattığı hücreye iniyor, tel örgüyle sağlamlaştırılmış mazgalların arasından Maltepe paketi geçmediği için, yaktığı sigaraları atıyordu tek tek. Red Kit karanlığa alışkındı gerçi, ama kol kadar sıçanlarla mücadele etmesi biraz zor oluyordu. Gerçi onlara da alıştı bir süre sonra, hatta sıçanlar gelse de dövüşsek diye bekler oldu. Hem yaşadığına dair bir belirtiydi sıçanlar hem de meşgale oluyordu işte; tetikte durmasını sağlıyor, kendini koyvermesini engelliyordu.

Bir gece gardiyanlar, yandaki hücreye iki kişi getirdi. Beş dakika sonra on kadar jandarma gelip ellerindeki hortumlarla adamlara girişti. Jandarmalar gittikten sonra Red Kit "Geçmiş olsun," dedi. Adamlar cevap vermeyince öldükle-

rini düşündü bir an. Ama esasen ilk şaşkınlığı üstlerinden atamadıkları için cevap vermemişlerdi.

Red Kit, "Yaşıyorsanız ses verin," deyince, yan hücreden iniltiyle karışık bir "Sağ ol birader," nidası yükseldi. Red Kit'in kulağı iyiydi, bu sesin sahibini bir yerden hatırlıyordu. "Siyasi misiniz?" diye sordu.

"Siyasetle işimiz olmaz," dedi yan hücredeki. "İftiradan geldik."

"Kim iftira attı?"

"*Posta* gazetesi."

Hücredeki öbür eleman, sakızlı bir ağızdan çıktığı belli olan boğuk sesiyle "Biz esasen nakliyatçıyız ağbi," dedi. "Taşıdığımız evin sahibi ortalıktan kayboldu. Hırsızlık yapıyorsunuz diye iftira attılar."

Red Kit, "Lan Pembo," dedi. "Sen misin yoksa?"

"Vay Red Kit!"

İşte yıllar sonra böyle karşılaştılar. Arada duvarlar olmasa uzun uzun sarılacaklardı.

Red Kit, "Öbürü de sen misin Piç Hasan?" diye sordu.

Pembo "Piç değil, Gorbaçov diyeceksin artık," dedi. "Alnındaki lekeyi görünce, *Posta* gazetesi Gorbaçov diye lakap taktı."

Gorbaçov Hasan, Pembo'ya, "Lan oğlum," dedi. "Bir daha bana Gorbaçov dersen, çok pis bozuşuruz ha!"

"Bozuşalım. Daha ne kadar bozuşacaksak. Ayrıca o elini omzumdan çek."

"Elim omzunda değil ki."

"Bu ne o zaman?"

Red Kit, "Sıçandır," dedi. "Kulağını kolla."

Pembo gayri ihtiyari bir çığlık attı. Gorbaçov Hasan, "Lan salak oğlu salak," dedi. "Benim üstüme attın sıçanı."

Sıçanı püskürttükten sonra, Red Kit'e "Sen ne yapıyorsun burada?" diye sordular.

"Askerlik."

"Bu ne biçim askerlik!"

"Uzun hikâye."

Bir hafta boyunca uzun hikâyeleri konuştular. Gorbaçov Hasan'la Pembo, arada yabancı olmadığı için, kurdukları hacılama nakliyat sistemini bütün ayrıntılarıyla anlattı. Karşılıklı olarak adresler, telefonlar ezberlendi. Akşamları jandarmalar gelip Gorbaçov Hasan'la Pembo'yu düzenli olarak hortumla dövdüler. Sekizinci gün, tam dayak saatinde jandarmalar gelmedi. Hücrede bir ölüm sessizliği vardı. Pembo demirlere vurup "Hadi lan gelecekseniz gelin," diye bağırdı. "Gelin lan!"

Gorbaçov Hasan oturduğu yerden "Lan salak oğlu salak," dedi. "İyi alıştın dayağa. Rahat mı battı!"

Pembo alnı lekeli yoldaşını duymadı, demirleri tekmelerken, belirsizliğin son bulmasını isteyen bir tutkuyla, karanlığın bağrına doğru avazı çıktığı kadar bağırıyordu: "Gelin lan adiler! Gelin lan!"

Gorbaçov Hasan ayağa kalktı, gayet sakin bir üslupla, "Askere lan deyip durma!" dedi.

"Ne diyeyim?"

"Onlar vatani görevini yapıyor."

"Vatani göreve bak! Her tarafım morardı, su topladı."

"Oğlum komutanı emrediyor, jandarmanın günahı ne!"

Pembo, "Sen bu kafayla daha çok dayak yersin," deyip oturdu. "Az bile dövüyorlar seni."

"Bak sus! Alacağım ayağımın altına ha!"

Bir gardiyan elindeki copla, karanlık koridor boyunca sıralanmış hücrelerin demirlerine vura vura yaklaştı. "Ne oluyor lan! Ne bağırıp duruyorsunuz!" dedi. Hücrenin kilidini açtı. Arkasındaki başka bir gardiyan elindeki feneri Gorbaçov'la Pembo'nun yüzüne tuttu.

"Hadi kalkın! Gidiyoruz!"

"Nereye?"

"Koğuşa!"

Pembo, Red Kit'in kaldığı hücrenin önünde durdu. Tam giderayak, "Sana bir şey soracağım," dedi. "Hayri Baba'nın balıklarını neden saklamıştın?"

"İdman olsun diye."

"Neyin idmanı?"

Gardiyan, Pembo'yu copuyla dürtüp "Çok konuşma, yürü," dedi.

Pembo gardiyanın kaval kemiğine bir tekme atıp "Çek lan o copu puşt!" deyince ortalık karıştı. İki gardiyan aynı anda Pembo'ya girişti. Ardından beş-on gardiyan daha geldi, iki arkadaşı tekme tokat döverek götürdüler. Gorbaçov, "Yeter ya!" diye isyan etti. "Lan Pembo! Sus lan! Lan salak oğlu salak! Yine senin yüzünden dayak yiyoruz."

Red Kit yine yalnız kaldı.

* * *

Profesör, bir gözü ajandasındayken, "Ne kadar kaldın o hücrede?" diye sordu.

"Terhis olana kadar."

"Ağır bir ceza."

Red Kit, "Sen benim Petrolcüler isimli maceramı okudun mu?" diye sordu. "Vaktinde Milliyet Yayınları basmıştı, büyük boy."

Profesör biraz şaşkın bakıyordu. "Hayır, okumadım," dedi.

"Teksas'ta henüz petrolün değerinin bilinmediği zamanlardı. Bir kasabada kazma vurulan her yerde petrol çıkıyordu. Bütün kasaba birbirine girmişti. Beni çağırdılar şerif olur musun diye? Gittim. İlk icraat olarak Bıngıl adında birini tutukladım, memura hakaretten, bir hücreye attım. Bu Bıngıl tünel kazıp kaçmaya çalışırken hücrenin altındaki topraktan da petrol fışkırdı. Kolundan tuttuğum gibi

attım dışarı adamı, ama bu Bıngıl hücreden çıkmak istemiyordu. Özgür olmasına rağmen rahatsızdı, tekrar o hücreye dönmek için çeşitli suçlar işlemeye başladı. Ama ne yaparsa yapsın onu tutuklamadım. İronik değil mi?"

Profesör, "Evet," dedi. "Önümüzdeki randevuyu ne zaman yapalım. 22 Şubat Perşembe uygun mu?"

Red Kit, "O gün bir işim var," dedi. "Sana da uygunsa 23 Şubat Cuma diyelim."

Profesör ajandasına baktı. Saat 14.00'te bir polise sağlamdır raporu vermesi gerekiyordu. Hatır gönül işi olduğundan, çok uzun sürmez diye düşündü. "14.30 uyar mı?" diye sordu.

Red Kit, "Uyar," dedi.

15.

Altındağ Belediyesi'nin önünde trafik tıkanmıştı. Hayalet, "Dön, aşağıdan gidelim," deyince Harun, Toros'u Tezveren Sultan Türbesi'ne doğru gazlayıp el frenine asıldı. Merkezkaç kuvvetiyle savrulan arka taraf, türbenin önünde dua edenlerin tozunu aldı. Harun, spin atıp daha fazla günaha girmemek için direksiyonu viraj istikametinin ters yönüne çevirdi. Karşı şeritten gelen körüklü otobüs şoförü aynı anda frene ve kornaya asılmasa Emniyet Teşkilatı üç şehit verecekti. Otobüs, ön koltukta oturan Behzat Ç.'nin burnunun ucunda durdu. Mavi gömleğin üstüne lacivert kravat takmış otobüs şoförü küfretmek için başını camdan çıkardı ama Toros'un içindeki kolluk kuvvetlerini görünce vazgeçti. Behzat Ç. Numune Hastanesi tarafına döndüklerinden emin olunca viraj tutamağını bıraktı.

Hayalet, "El freniyle dönüş yapacaksan vites küçült bari," diye söylendi. Harun umursamadı pek, dudağının arasından belli belirsiz bir "Gerek yok," ibaresi çıktı.

"Nasıl yok! Takla atıyorduk. Onu bırak türbeye giriyorduk. Günah."

"O türbeye bir şey olmaz, merak etme. Kavşak inşaatı için o türbeyi yıkmak isteyen kepçenin ağzı yamulmuş. Duymadın mı?"

Hayalet, "Duydum," dedi. "Kepçenin operatörü de çarpılmış diyorlar."

"O zaman niye panik yapıyorsun?"

"Türbeye bir şey olmaz olmasına da, senin yüzünden biz de çarpılacağız burada."

Kurtuluş Parkı'na, yedi dakika sonra, Vedat Dolakay Nikâh Salonu'nun önünden yanaştılar. Özel güvenlikçi koştu, demir çubuk biçimindeki bariyerin kilidini açtı. Harun parkın ortasındaki havuza doğru sürdü. İlk olarak Akbaba'yı gördüler, havuzun kenarındaki ağaçlıklı alanda, yere eğilmiş toprağı yokluyordu.

Koşu parkurunun önünden koşarak gelen Tahsin, sağa sola sallanan göbeğini toplayıp "Neredesiniz lan?" diye bağırdı.

"Buradayız."

Cinayetçilerin dışında iki kepçe, iki operatör, iki de TEM'ci vardı çevrede. Harun TEM'cileri gösterip "Biz ihbar işini altıncı kanaldan konuşmadık mı ya?" diye sordu.

"Demek ki adamlar Asayiş'in telsizini de dinliyor."

Cinayetçiler isteseler bile ikinci kanaldaki TEM'in telsizini dinleyemezlerdi. Birtakım gazetelerin polis muhabirleri de olay yerindeydi.

Harun, "Bunlar nereden duymuş?" diye sordu.

Tahsin, "Allah bilir," dedi.

Akbaba, iki kepçe operatörüne, havuz çevresinde şüphelendiği üç noktayı gösterdi. Adamlar biraz ağırdan alınca sinirlendi, "Ya çabuk şu kepçeleri çalıştırın," diye bağırdı. "Ya da inin lan aşağı ben kazacağım!" Ceketini çıkarmaya çalışan Akbaba'yı tuttular, kepçeler çalıştı.

Behzat Ç., Tahsin'e yaklaşıp 216 paketini gösterdi. Tah-

sin'de anlayış kıtlığı vardı, "Olur olmaz yerde tutma şunu demedim mi?" diye sordu. Behzat Ç. gömlek cebinden çıkardığı adi tükenmezle, paketin üstüne "Tomografi" yazdı. Tahsin nihayet anlayıp "Hağğ," dedi. "Ben onu istemeyi unuttum ya! Tam adı neydi?" Cebinde Behzat Ç.'nin kendisine birkaç gün önce verdiği 216 paketini aramaya başladı. Cihazın tam adı orada yazıyordu. "Bulamıyorum yahu! Yüzeyüstü Tomografi şeysi miydi?"

Harun, "Yüzeyaltı şeysiydi," diye düzeltti.

Kepçeler Akbaba'nın gösterdiği yere yaklaşırken Safinaz'a benzeyen bir kadın, otuz metre öteden, kepçe operatörlerine "Bir durun!" diye bağırdı. Akbaba başını ellerinin arasına aldı. Safinaz yaklaştı, elini uzattı, Behzat Ç. ayıp olmasın diye sıkınca da "Ben," dedi. "Büyükşehir Belediyesi Trafik İşleri Dairesi Başkanlığı..." Akbaba, Safinaz'ın üstüne yürüdü. Behzat Ç. erkek erkeğe dövüşmek varken, kadına yönelik şiddeti pek şık bulmadığı için araya girdi. Safinaz'ı Eda'ya teslim etti.

Tahsin tespihini ısırırken, "Evet müdürüm, emredersiniz müdürüm," diyordu ceptelefonuna. "Kuğulupark'taki tanıktan bir şey çıkmadı. GBT'sinde bir bombalama olayı var ama, adam esasen deli. Cihazı acil bekliyoruz. Evet, hemen lazım." Telefonu kapatıp "Az önceki kadın kimdi?" diye sordu.

"Bilmiyoruz."

"Bilmiyorsanız niye dövmeye kalkıyorsunuz?"

Tahsin çevresindeki cinayetçileri süzdü. Behzat Ç.'ye "Tomografi cihazı helikopterle geliyor, bir saate kadar burada olur," dedi. Selim'e "Asayiş Şube'de ne kadar eleman varsa gelsin," diye bağırdı. Harun'a da, "Parkı kordon altına alın, gazetecileri atın, geri kalan herkesi toplayın," diye haykırdı. Alnındaki teri silerken "Şimdi dört ekibe ayrılıyoruz," diye devam etti. "Bütün parkı tarıyoruz, küm-

bet gören altıncı kanaldan haber versin." Bütün hal ve hareketleriyle müdürlüğün hakkını vermeye çalışıyordu.

Akbaba, "Bütün parka dağılmayın," diye uyardı. "Havuzun çevresine bakın yeter."

"Nereden biliyorsun burada olduğunu?"

"Biliyorum."

Tahsin, "Tamam, havuzun çevresinden başlayın, sonra bütün parka dağılın," diyerek orta yolu buldu.

"Trafiğe haber verelim mi müdürüm?"

"Vermediniz mi?"

"Verin demedin ki."

"Her şeyi ben mi söyleyeceğim? Ne kadar nakliye kamyonu varsa çevirsinler. Dört adam. Eşkâlleri biliyorsunuz. Birinin alnında kırmızı leke var. Birinin ağzında sigara, diğerinde sakız. Dördüncü adam, kare çeneli, tipi kayık."

Cevdet yanında beş tane özel güvenlik elemanıyla geldi.

"Bunlar parkın özel güvenliği mi?"

"Evet."

Hayalet, güvenlikçilere "İçinizde nakliye kamyonu gören var mı?" diye sordu.

"Yok."

"Bu sabah bir vukuat oldu mu?"

Güvenlikçilerden en uzun boylusu, "Fazla bir şey olmadı," dedi. "Bir ara ağaç altında öpüşenler vardı, kovaladık."

"Aferin. Peki, kazı yapan birilerini gördünüz mü?"

"Her gün kazıyorlar buraları."

"Kim kazıyor?"

"ASKİ, Başkent Elektrik, Karayolları, kim denk getirirse kazıyor."

"Bu sabah kazan oldu mu?"

"Başkent Elektrik olması lazım. Şu kaldırıma yeni elektrik direkleri bağlıyorlar."

Tahsin, çevrede anlamsızca gezinen dört polise, "Sen,

sen, sen, bir de sen," dedi. "Elektrikçileri toplayıp getirin."

Yarım saat içinde, Hırsızlık'tan Gasp'a, Ahlâk'tan Kayıp Şahıslar'a kadar, bütün Asayiş Şube büroları Kurtuluş Parkı'na dolmuştu.

"Parkı kordon altına aldık da, bu içeride kalan milleti ne yapalım?" dediler.

"Şu piknik masalarının olduğu yer var ya, İtfaiye'nin karşısı. Oraya toplayın. Kimlik, adres, telefon alın. Kazma kürekli adam gören varsa bırakmayın. Diğerlerinin GBT'sine bakıp bırakın. Cevdet, yanına dört eleman al."

Tahsin çevreye bakındı yine, "Sen, sen, sen, bir de sen," dedi.

On beş dakika sonra Cevdet geldi. "Mü- Mü- Müdürüm," dedi. "Şöyle bir sorun var. Kazma kürekli adam görenleri bir kenarı alıyoruz ya, millet gitmek için bir şey görmedik demeye başladı."

Tahsin, "Evet," dedi. "Sen bana şu büfeden bir uzun Marlboro al. Bu milletin de ta amına koyayım! Kimseyi bir yere bırakmayın. Beklesinler akşama kadar."

Bir saat sonra Cebeci semalarından Kurtuluş Parkı'na doğru süzülen bir helikopter gördüler. Helikopter, hafif yan dönüp havuzun kenarındaki boş alana indi. Helikopterin içinden, her an ölecekmiş gibi duran yaşlı bir bilim insanı çıktı. Pervane henüz durmadığından adam yaprak gibi titriyordu, düşmesin diye koluna girdiler.

Tahsin, "Ee, cihaz nerede hocam?" diye bağırdı.

Bilim insanı, elindeki küçük, dikdörtgen çantaya vurdu.

"İşte bu?"

"Bu mu?"

Adamın Yüzeyaltı Tomografi Cihazı dediği şey, dandik televizyon antenlerinden biraz daha halliceydi. Dış görünümüyle, aransa Bitpazarı'nda falan bulunurmuş gibi duruyordu.

"Eee, aradığınız şey nerede?"

Tahsin "Bilmem, nerede?" dedi. "Sen söyleyeceksin."

"Bütün parkı göremem bunda. Bana bir alan gösterin, orayı tarayayım."

Akbaba, koluna girip "Gel hocam şöyle," dedi. "Önce şu havuzun çevresine bak, burada."

Çantayı açtılar. Cihazı helikopterden getirdikleri laptopa bağladılar. Bilim insanına oturması için büfeden bir sandalye, laptopu koyması için de eğreti bir plastik sehpa verdiler.

Bilim insanı, "Biraz susun," dedi.

Tahsin "Susun lan susun," diye bağırdı çevredeki polislere. Susma talimatı kulaktan kulağa yayıldı. Bir süre sonra bütün park derin bir sessizliğe gömüldü. Anneler, ellerini ağlamaya yeltenen çocuklarının ağzına bastırdılar. Kuşlar çekirdek kabuklarını gagalamaz oldu. Köpekler bile sustu. Çıt çıkmıyordu. Behzat Ç. huzur duydu.

"Niye herkes sustu?"

"Sen sus demedin mi?"

"Yoo... Susmanıza gerek yok. Bu alet her türlü seste çalışır. Ben kafam karışıyor diye öyle dedim."

Tahsin, "Tövbe estağfurullah," dedi, adamın suyuna gitmesi gerektiğini düşündüğünden gerisini getirmedi. Yarım paket uzun Marlboro'yu bitirmişti. "Cihaz hazır mı hocam?" diye sordu.

"Hazır."

"Neyi bekliyoruz?"

"Bilgisayarın açılmasını. Format atmam lazım artık, çok yavaşladı."

Bilgisayar üç dakika sonra açıldı. Monitörde birtakım eğriler, doğrular, kesitler ve anlaşılması güç şekiller belirdi. Bilim insanı, "Üç yerde olabilir," dedi. "Birini kazmışsınız."

Akbaba, "Evet," dedi. "Ben kazdırdım. Su borusu çıktı."

Bilim insanı, "Hımın," diyerek Akbaba'yı süzdü. "Siz de TÜBİTAK'tan mısınız?"

Akbaba, "Yok," dedi. "Ben lise ikiden bıraktım."

Adam inanmayan gözlerle Akbaba'ya baktı. Yaşı ilerlediği için kendisiyle dalga geçildiğini zannetti. Hiçbir şey olmamış gibi devam etti:

"Şimdi, iki yerde obje var. Bir tanesi, eğer yanılmıyorsam, havuzun aydınlatılmasını sağlayan elektrik kabloları olabilir. Diğeri, kutu tarzı bir şey. Sizin aradığınız dikdörtgen prizma üstünde üçgen prizma mı?"

Tahsin, "Dikdörtgen prizma üstünde üçgen prizma aramıyoruz biz," dedi. "Tabut arıyoruz?"

"Tabut dediğiniz şey de zaten teorik olarak dikdörtgen prizma üstünde bir üçgen prizmadır."

"Ha iyi. Sen tabutu bul hocam da, teorisini bilahare yaparız."

Tahsin monitördeki prizmalara dokunup "Burada mı diyorsun?" diye sordu.

"Evet."

"Peki, şu ekrandaki yer, bu bastığımız toprakta nereye denk geliyor?"

"Biraz sessiz olun, hesaplayalım."

"Aman hocam, çabuk, gözünü seveyim!"

Bilim insanı ölçtü biçti, düşündü taşındı, çevrede iki tur atıp yerine oturdu, birtakım ince hesaplara daldı. En sonunda işaretparmağıyla oturduğu taburenin altını gösterdi.

"Burada."

"Biz deminden beri tabutun üstünde mi duruyorduk yani?"

"Evet."

Kepçe yaklaşırken Akbaba ceketini çıkardı, silahını çekip kepçe operatörünün yanına tırmandı. Meraklı kalabalığa dönüp "Şimdi burayı kazacağız," diye bağırdı. "İtirazı olan varsa şu silahı kafasına sıkarım!"

Tahsin, "Delirdi mi lan bu," dedi.

Cevdet ve Selim, kepçeye tırmanıp Akbaba'yı indirdiler aşağı. Büfeye götürüp öfkeden patlıcan moruna dönmüş yüzünü soğuk suyla yıkadılar. Behzat Ç. solgun akasyalara baktı, kuru dalların arasında, sonbahardan kalma birkaç dirençli yaprak vardı.

16.

Behzat Ç. ölünün kimliğine baktı: Hamdullah Özdal, 1932, Ankara. Soyadı yabancı gelmiyordu. Yöntem aynıydı. Koli bandı, biber gazı, tabutlu nakliyat. Beş dakika sonra, tabuttan çıkan şahsın TEM'den emekli Coşkun Ağbi'nin babası olduğu anlaşıldı. On dakika sonra Terörle Mücadele olaya el koydu. Tahsin bu durumu, "Koordineli çalışacaksınız," diye açıkladı. Koordineli çalışmaya, Kurtuluş Parkı'ndan aldıkları, GBT'si kabarık birkaç şüpheliyi tokatlayarak başladılar ama bu aktivitenin stres atma dışında bir faydası olmadı. Bütün gece olay hakkındaki bilgileri, raporları ve ifade tutanaklarını TEM'den gelen meslektaşlarına aktardılar. Omzu kalabalık bir sürü müdür, Cinayet Bürosu'na gelip gitti. Tahsin ezilip büzüldü, Cevdet çay yetiştirmekte zorlandı.

Hamdullah Özdal, Kore gazisiydi, evi Batıkent'teydi. Harun ve Behzat Ç. ertesi gün öğlene doğru Batıkent'e girdiler. Yan yana yükselen apartmanların arasına serpiştirilmiş, salıncağı yamuk, kaydırağı kıytırık çocuk parklarının önünden geçtiler. Harun ağzını kapamadan esnedi, sonra

da elinin tersiyle uykusuzluktan yaşaran gözlerini sildi. Behzat Ç. ufuk çizgisine yakın, tiftik tiftik olmuş ve merdiven basamakları gibi sıralanmış kara bulutlara baktı. Biraz hayal gücü dopingiyle Daltonlara benzetmek pekâlâ mümkündü bu kümülüsleri.

Hamdullah Özdal'ın oturduğu siteye girerken Harun keskin bir direksiyon hamlesi yapmasa kapağı çalınmış logar kuyusuna giriyorlardı. Behzat Ç. torpido gözünden aspirin kutusunu çıkardı, içi boştu.

Kapı önündeki kordonu kaldırıp Hamdullah Özdal'ın evine girdiler. Küf kokusu çarptı burunlarına, yer yer isli duvarlarda, kaldırılmış çerçevelerin çivi izleri seçiliyordu. Ahlâk Büro Amiri Ekrem gelip ellerini sıktı. Salona girdiler, boştu.

Ekrem, "Ne diyorsunuz?" diye sordu.

Harun, "Aynı mantık," dedi. "Kanepeler yok, büfe yok. Hacılama nakliyat."

Duvara asılmış dikdörtgen çerçeve içindeki büyütülmüş fotoğrafa baktılar. Vaktinde gazetenin birinde yayımlanmış fotoğrafın üstünde "Kunuri Cephesi" yazıyordu. Çamura batmış sekiz asker, siperde silahlarına yaslanmış, kaygıyla bakıyordu. İçlerinden biri Hamdullah Özdal'dı herhalde.

Coşkun Ağbi geldi, öfkeden eli kolu titriyordu. Behzat Ç.'nin yakasına yapıştı.

"Konuşmuyor musun hâlâ!"

Harun araladı.

"Ağbi bir dakika, nodülü var."

"Sıçarın nodülüne!"

Behzat Ç. yakasındaki ellerden kurtuldu. Coşkun Ağbi'nin yaşına saygı göstermese tokadı yapıştıracaktı. Adam, Behzat Ç.'den otuz santim daha kısaydı, ama Harun'la Ekrem güç zapt ettiler onu. Daltonların Joe'sundan beter öfkelenen Coşkun, "Sen ne biçim cinayetçisin?" diye bağırdı. "Nefret ediyorum senden. Nefret ediyorum! Ben sana sordum o kadar,

'Bu Kuğulupark'taki köpek işi ne?' dedim. İki olay arasındaki rabıtayı kurdun ama bize söylemedin."

TEM'cilerden genç bir polis yanındakine, "Rabıta ne ağbi?" diye sordu.

Ondan daha genç olanı, "Ne bileyim lan, sözlük müyüm ben," diye yanıtladı.

Coşkun Ağbi, kendisini salondan çıkaran polislerin elinden kurtuldu, Harun'a, "Bu iş TEM'in işi, sakın daha fazla karıştırmayın ortalığı," dedi. Behzat Ç.'yle aynı rütbedeki bir TEM amiri gülümseyerek yaklaştı. Elini rütbedaşının omzuna koyup, "Sen Coşkun Ağbi'nin kusuruna bakma ağbi," dedi.

Behzat Ç. salona göz attı ama dikkatini çeken herhangi bir şey olmadı. Sokak kapısına doğru yürüdü. Harun peşindeydi. Tam çıkarken Ahlâkçı Ekrem yaklaştı, Behzat Ç.'yi kolundan tuttu, "Bu akşam bana uğrayın," dedi. "Sakın ha ihmal etme!"

Dışarı çıktıklarında nereye gitmeleri gerektiğini düşündüler. Apartmandaki bütün görgü tanıklarını TEM toplamıştı. Behzat Ç. boş aspirin kutusunu gösterince Toros'u sitenin girişindeki bakkalın önüne çektiler. Bakkalın çırağı, saçı beyazlamaya başlayan her kişiyi ihtiyar sanacak bir yaştaydı, alçak kapıdan başını eğerek giren Behzat Ç.'yi görünce "Buyur amca," diye doğruldu.

Harun telsizini tezgâha koyup "Buranın sahibi nerede?" diye sordu.

Sivilceli çırak, "Cumaya gitti," dedi. "Polis misiniz amirim?"

"Evet."

"Hep çingeneler çalıyor abi, ben size söyleyeyim."

"Neyi çalıyorlar?"

"Logar kapaklarını. Onun için gelmediniz mi?"

Harun, "Ne logar kapağı lan," dedi. "Buralarda şüpheli bir minibüs gördün mü dün? Nakliyat yapan."

"Yok."

"İyi o zaman. Bir kutu aspirin ver, bir de Tekel birası sar."

Behzat Ç. başını olumsuz manada sallayıp Tekel birası istemediğini belirtti.

Harun şaşkın nazarlarla amirini süzüp "İyi o zaman, aspirin ver sadece," dedi.

Ergenlik bunalımındaki çırak eline iki paket alıp "Normal mi? Suda eriyen mi?" diye sordu.

Harun başıyla Behzat Ç.'yi gösterip "Şu adama bir bak," dedi. "Suda eriyen aspirin içecek tip var mı?"

"Özür dilerim amirim, ben çeşit açısından sordum."

"Sorma! Çokoprensler nerede?"

"Çokosandviç mi?"

"Ne sandviçi ya! Bildiğin Çokoprens!"

"Onun adı Çokosandviç oldu amirim."

"Çok konuşma!"

Harun aspirinle beraber üç Çokoprens –üstünde harbiden Çokosandviç yazıyordu–, iki Eti Puf, bir Haylayf, ayrıca çubuk, pizza ve balık kraker aldı. Toros'u Batıkent'ten çıkarırken, nereye gideceği konusunda en ufak bir fikri yoktu. OSTİM GİMAT kavşağı civarında Çokoprensleri bitirmişti. İş çığrından çıktığından, meseleyi çözene kadar tam gün çalışacaklardı. Harun titreyen cebinden telefonu çıkarırken, Behzat Ç. de kendi telefonunu kontrol etti. Arayan soran yoktu. Bahar'ın arama ihtimali yüzünden Tekel birasından da olmuştu. Olası bir buluşmada alkollü başkomiser imajı uyandırmak istemiyordu.

Harun, "Hayalet arıyor," dedikten sonra, "Alo. Neredesin?" diye bağırdı telefona.

"Mamak Çöplüğü'ndeyim."

"Hangi Mamak Çöplüğü?"

"Kaç tane Mamak Çöplüğü var anasını satayım?"

"Çöplük mü kaldı, doldurdular orayı."

"Yahu Allah'ını seversen bir dinle!"

Harun sanki muhabbeti uzatan karşı tarafmış gibi, "Ne oldu. Çabuk söyle," dedi.

"Evden eksilen eşyaları buldum galiba."

"İyi, geliyoruz."

İstanbul Yolu'ndan İvedik'e saptılar. AOÇ'nin önünde, trenin geçmesi için beklediler. Tren yolundaki bariyer kalkmak üzereyken Harun'a mesaj geldi. Dikiz aynasından, çaktırmadan birbirlerini süzdüler. Harun tren yolunu geçtikten sonra Toros'u sağa çekti. "Amirim," dedi ezilip büzülerek. "Seni psikoloğa götürmem lazım. Tahsin Müdür'ün kesin emri var."

Behzat Ç. yeni açtığı paketi dibinden tutup iki parmağıyla yaptığı sete vurdu, çıkan üç 216'dan en öndekini ağzının kenarıyla çekti. On iki yıl önce boşandığı karısı, ayrıldıktan altı ay sonra psikiyatrıyla evlendiğinden, ruhbilim dünyasından nefret etmek için haklı nedenleri olduğunu düşünüyordu. "Sıkıysa götür" gibilerden baktı.

"Öyle bakma amirim. Kesin emir var. Merak etme zaten, yanında ben varım, adam seni görüp imza atacak, konuşma falan olmayacak. Şevket Ağbi her şeyi ayarlamış sağ olsun. Yoksa bu müfettişler harcayacak seni. Senle beraber bütün ekibi de harcayacaklar."

Behzat Ç. önce Harun'a, sonra Kayaş istikametine doğru ağır ağır ilerleyen trene baktı. Ceketine düşen 216'nın külünü elinin dışıyla silkeledi. Yanlarından geçen okul servisindeki çocuklar, ortada hiçbir neden yokken başkomisere el sallamaya başladılar. Gözden kaybolana kadar da kimi sırıttı, kimi dil çıkardı. Hatta nah işareti yapan bile oldu. Çocuk milletinde devlet memuruna saygı diye bir şey yoktur zaten.

Harun, "Bak yanlış anlama," dedi. "Beni harcasınlar mühim değil. Açarım bir büfe, işime de gelir. Ama Akbaba

var, Hayalet var. Bunların hayatı cinayet olmuş, bu adamlar başka bir iş yapamaz."

* * *

Harun ve Behzat Ç., 23 Şubat Cuma günü, profesörün bürosuna, randevularına on beş dakika geç kalarak, ikiyi çeyrek geçe girdiler. Randevularına ortalama yirmi dakika önce gelen Red Kit de oradaydı. Onu, sandalyenin üstüne çıkmış, bekleme odasındaki perdeyle oynarken buldular. Polislerle beraber odaya giren Selma, "Ne yapıyorsun orada?" diye sordu.

Red Kit, "Perde kornişten çıkmış da onu düzeltiyordum," dedi. Behzat Ç. bunun önceden hazırlanmış bir cevap olduğunu hissetti. Aynı hisse kapılan Harun, yolun karşısındaki apartmana baktı, Red Kit'in oradan birilerini dikizlediği ihtimali üstünde duruyordu. Selma polislere dönüp "Profesör sizi birazdan kabul edecek," dedi.

Üçlü koltuğa, Red Kit'in yanına oturdular. Harun *Cosmopolitan*'ı alıp "Daha Önce Denemediğiniz 14 Seks Önerisi" isimli makaleyi büyük bir ciddiyetle okumaya başladı. Behzat Ç. yeşil-sarı muhabbet kuşunun kulak örseleyen cikciklerini dinlerken bir 216 yaktı, daha ilk duman ciğerlerine varmadan Selma koşarak geldi. 4207 Sayılı Kanun gibi hatundu, "Burada sigara içilmez!" diye bağırdı.

Behzat Ç. gözleriyle, ağzının kenarında Maltepe olan Red Kit'i gösterdi.

Selma, "Onunki yanmıyor ama," dedi.

İki polis şüpheyle baktı. Red Kit, Maltepe'yi yelek cebine atıp "Ne yapayım?" dedi. "Benim için de çok zor. Buradayken mecbur ağzımın kenarında tutuyorum ara sıra."

Behzat Ç. 216'yı en yakın begonyanın toprağına basınca Selma'nın gözleri doldu. "İsteseydiniz küllük getirirdim," dedi.

İfadede çelişki yakaladığını düşünen Harun, "Sigara içilmeyen yerde küllük ne geziyor?" diye sordu.

Red Kit "Yakan olursa söndürtmek içindir," dedi.

Harun, Red Kit'e dönüp "Cin fikirli gördüm seni birader," dedi. "Meslek ne?"

"Mühendisim."

"Elektronik mi?"

"Yok, makine."

Red Kit, Harun'un elindeki telsize bakıp "Siz hangi şubedensiniz?" diye sordu.

"Asayiş."

"Cinayet mi?"

"Cinayet."

Profesör geldi. Behzat Ç.'nin elini sıktı. Eliyle odasını gösterip "Buyurun geçelim," dedi. Harun da ayağa kalkmıştı. Profesör kapı önünde durup "Siz?" dedi soru dolu gözlerle.

Harun "Ben refakat ediyorum," dedi.

"Refakate gerek yok! Biz hallederiz."

Harun, Behzat Ç.'ye baktı. Ondan onay alınca, üçlü koltuktaki Red Kit'in yanına döndü.

Odaya girince profesör masasına geçti. Çekmecelerini karıştırıp bir sigara kutusu çıkardı. "Tütünü çok sevdiğini duydum," dedi. "Bu puroları Havana'ya giden bir arkadaşım gönderdi. Denemek ister misin?"

Behzat Ç. eski dostunu Küba purosuna değişecek cinsten bir adam değildi. Gözü profesörün yeşil kazağının üstündeki tüye takıldı, uzanıp almak geçti içinden ama vazgeçti. Profesör kutuyu geri çekti, "Şevket bana senden uzun uzun bahsetti," dedi. "Durumunu biliyorum. Seni anlıyorum."

Behzat Ç. hafiften titremeye başlayan ellerine baktı, adamın tıraşlı suratına bir tokat yapıştırsa, çok net bir çat sesi elde edilebilirdi. Duvardaki diplomaya baktı, taşaklı biriydi. Kapıya baktı, hemen çekip gidebilirdi.

Profesör "Sesin sana yabancı bir deri gibi geliyor olabilir," diyerek girdi muhabbete. "Konuşmak işkence gibi geliyor olabilir. Ama bu durumu ifade etmenin yolu da, bu sorunu çözmenin yolu da konuşmaktan geçiyor. Eğer bana katılıyorsan başınla onaylayabilirsin."

Behzat Ç. başını öfkeyle çevirip "senin belanı sikerim" der gibi bakınca –kırk yedi ayrı küfürlü bakış şekli vardı– profesör daha fazla uzatmadan önündeki raporu imzaladı. "Tamam," dedi. "İmza önemli değil. Zaten atacaktım. Sadece diyalog kurmak istemiştim."

Behzat Ç. çıktıktan sonra Harun, "Bir saniye amirim," diyerek profesörün kapısına yöneldi. Selma, "Nereye," diye seslendi arkasından. "Durun!"

Harun, "İki dakika bir şey danışacağım," dedi. Selma "Ama yani nasıl," diye çırpınırken çoktan içerideydi. "Doktor bey, iki dakikanız varsa, benim de bir maruzatım olacaktı."

Profesör saatini kontrol edip "Buyurun oturun," dedi. "Sorun nedir?"

Harun, "Benim bir sorunum yok Allah'a şükür," diyerek oturdu. "Gayet normalim."

"Ben o tip ayrımlar yapmıyorum."

"Nasıl?"

"Normal-anormal gibi ayrımlar."

"Şimdi orasını bilemem hocam. Ben bir tanıdığım için danışmak istiyorum. Onun bazı sorunları var."

"Nedir?"

"Şimdi şöyle. Bu tanıdığımın kızı geçen sene intihar etti. Adı Berna, yirmi bir yaşındaydı. Tam doğum gününde, intikam alır gibi intihar etti. Tanıdığımı buluşacakları yere çağırdı, apartmanın tepesinden atladı."

"Anlıyorum. İntiharlarda zaten genel olarak bir intikam hissi vardır."

"Şimdi orasını bilemem. Bu hadiseden sonra ben bile kendimi uzun süre toplayamadım. Tanıdığım kişi bu hadiseden sonra sessize aldı, hiç kimseyle konuşmuyor. Kendini de alkoliklik derecesinde sarhoşluğa vurdu. Her gün bir büyük içti diyebilirim. İşyerinden idari izinli saydılar falan. Hani bunlar o kadar önemli değil, sonuçta hepimiz içiyoruz üç aşağı beş yukarı. Zaten bu ağbimiz de bir trafik kazasından sonra rakıyı bıraktı, biraya döndü. Ama bunun dışında arızaları da var."

"Ne tip arızalar?"

"Yani bu ölümü kabul edemedi sanki. Hani cenazeye bile gelmedi zaten. Ben de size bu konuda danışmak istiyorum. Bu hastalığın bir çözümü var mı?"

Profesör arkasına yaslandı. "Benim uzmanlık alanım bu değil açıkçası," dedi. "Ama şu kadarını söyleyeyim. Bu tip bir kaybı kabul etmek kolay değil. Bu kaybın yarattığı davranışlara bir hastalık gözüyle bakmamak lazım. Yakınlarını kaybetmek herkeste farklı arızalara yol açabilir. Yani bu durumda keder şahsi ve muhteremdir. Kimi onu yolda gördüğünü zanneder. Kimi vurup kırar. Kimi susar."

Harun, "Valla tanıdığımda saydıklarınızın hepsi var," dedi. "Bunun dışında viyk viykleyen ördeklere de gıcık oluyor."

"Ama işte bu sadece tanıdığınıza özel bir şey değil. Kimisi de sürekli konuşmaya başlar, viyk viykleyen ördekleri sever. Ya da ne bileyim, kimisi de başkalarına kayıp duygusu yaşatmak ister. Onların evcil hayvanlarını öldürür mesela. Yani dediğim gibi, bu hastalık değil, ya da şöyle söyleyeyim, tedavisi mümkün olan bir şey değil. Hayatın kendisi bu."

"Anlıyorum hocam, anlıyorum da. Bana yine de bu ölümü kabul etmesi lazımmış gibi geliyor. Yani iki sefer hareket halindeki araçtan atladı kızını gördüğünü zannettiği için. Hayır, bizde Megane da yok. Otomatik kilit sistemi

olmadığından, bir gözüm sürekli onda. Ha atladı, ha atlayacak diye sürüyorum Toros'u. Benim size sormak istediğim şu, mezarlığa falan gitse, hani mezarını falan görse, iyi gelir mi? 'Ha, demek ki ölmüş, benim sağdan soldan atlamama gerek yok,' der mi?"

"Bunu bilemem."

"Peki kötü gelir mi? Mezarını görürse falan, kafayı daha beter mi sıyırır? Onu söyleyin en azından."

"Kötü geleceğini zannetmiyorum. Söylediğin gibi bir sıyırma durumu olmaz."

"Sağ olun doktor bey. Çok teşekkür ederim."

Harun profesörün elini sıktı, çıkmak için doğruldu. Kapının önündeyken profesör, "Ben de sana bir şey sormak istiyorum," dedi. "Amirin hiç konuşamadan nasıl yürütüyor bu cinayet işlerini?"

Harun önce şüpheyle, sonra da tehditkâr bir ifadeyle baktı.

"Amirim için danıştığımı biliyorsan bu durum aramızda kalacak değil mi?"

"Evet."

"Rapora falan yansımayacak yani."

"Merak etme. Ben zaten bütün bu hadiseyi tafsilatıyla biliyorum."

"Nereden?"

"Şevket anlatmıştı."

Harun, "Doğru ya," dedi.

"Soruma cevap vermedin?"

"Ha ona mı? Bizim cinayetlerde fazla konuşmaya gerek yoktur."

17.

Barni Moloztaş'a Benzeyen Müfettiş –kısaca BMBM– "Kaç yıldır beraber çalışıyorsunuz?" diye sordu.

"Amirimle mi?"

"Evet."

"On dört."

Behzat Ç. ve Harun psikolog karşısında terlerken, Hayalet de müfettişlerin karşısında terliyordu. Betty, Hayalet'i boylu boyunca süzdü. "Şiddet eğilimi var mı?"

"Bir başkomiserde olması gerektiği kadar."

"Nedir bu?"

"Gerektiğinde babacan tokatlar atabilmektir."

Betty yüzünü ekşitti, bu tip laubali cevapları hoş görmediğini belli etmeye çalışıyordu. Siyah bir takım giymişti, eteği diz boyundan iki parmak yukarıdaydı. Hayalet, küf yeşili gömleğinin üstünde zevksiz ve eğreti duran gri çizgili kravatla oynuyordu.

Betty kibarlığı elden bırakmadan, ama sabrının sonunda olduğunu da vurgulamaya dikkat ederek, "Siz olayı gördünüz mü?" diye sordu. Hayalet başıyla onayladı. Kendisin-

den önce ifade veren Harun ve Akbaba, "Senin olayı gördüğünden şüpheleniyorlar," dedikleri için "Gördüm," dedi. "İki defa dur ihtarında bulunulmasına rağmen şahıs kaçmaya devam etti. Amirimiz gerekeni yaptı."

Betty çantasından çıkardığı krokiyi masanın üstüne açıp eliyle Hayalet'i çağırdı. Hayalet şaşırdı, kimse bundan bahsetmemişti; hayat sürprizlerle doluydu işte. Polis müfettişi Barni, Betty'ye pis pis baktı, o da ilk defa görüyordu bu krokiyi.

"Olay esnasında neredeydiniz? Krokinin üstünde gösterebilir misiniz?"

Hayalet, vurulan adamla SSK'nın en yakın çıkışı arasındaki mesafeyi ölçüp işaretparmağını ikisine en uzak noktaya koydu. Betty gülümsedi, saçını topuz yapmıştı, ya çok anasının gözüydü ya da zarf atıyordu. "Peki," dedi. "İsmet Karasu neredeydi?"

"O kim?"

"Beraber çalıştığınız arkadaşınızı tanımıyor musunuz?"

"Bizim Akbaba'yı mı diyorsunuz?"

"Evet."

"Onun adı İsmet miymiş? İnanması güç."

"O neredeydi?"

Hayalet, "Tam olarak bilmiyorum," dedi. Tahsin'in ilkel krokisinde, Akbaba'ya, "Şuradayım diyeceksin," dediği yerin bu krokide nereye denk geldiğini düşünüyordu. Bulduğuna kanaat getirince, "Tam olarak hatırlamıyorum ama şu civarda olabilir," diyerek işaretparmağını krokinin üstüne koydu. Betty bir açık yakalamış gibi, anlamlı nazarlarla süzdü Hayalet'i.

Hayalet tekrar yerine oturdu. Betty, "Bir tanığın ifadesine göre," dedikten sonra gözlüğünü takıp –inanması güç ama gözlük takıyordu– önündeki kâğıtları incelemeye başladı. "Amiriniz ikinci sefer ateş etmeye hazırlanırken, uçarak gelen bir adam son anda üstüne atlamış."

Gözlüklü kadınlar her zaman çekici gelirdi Hayalet'e. "Eee," dedi muhabbetin korktuğu yere gelmemesini umarak.

Betty sessizlikle oynamayı seviyordu.

"Böyle bir adam gördünüz mü?" diye sordu hayli bekledikten sonra.

"Nasıl bir adam?"

"Uçarak gelen."

"Ben Süpermen falan görmedim."

Betty, "O adamın sen olduğunu biliyoruz," deyince Hayalet'in sırtından soğuk bir ürperti geçti. Gri çizgili kravatı gevşetme ihtiyacı duydu. Gözleri bir an Betty'nin dizkapaklarına takıldı ama hemen kaçırdı bakışlarını. Ne dendiğini anlamamış bir salak gibi, "Hangi adamın ben olduğunu biliyorsunuz?" diye sordu.

"Uçarak gelen adamın."

"Öyle bir yeteneğim olsaydı polis olmazdım."

"Ne olurdun?"

"Bilmem... Pilot olurdum belki."

"Zaten uçabilen biri neden pilot olmak istesin ki?"

"Uçak düşerse..."

"Zeki biri olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Zeki değilim, polisim. Kafam tedbir almaya yönelik çalışır."

Betty, "Madem öyle," diyerek gülümsedi, dişleri hayalet kadar beyazdı ve meydanı hazırcevaplığa bırakma niyetinde değildi.

"Kafanız tedbir almaya yönelik çalıştığına göre, bana şunu söyleyebilir misiniz? Amiriniz, şahsı, neden bacağından vurmadı?"

"Tarz meselesi."

"Nasıl yani?"

"Amirimiz eski futbolcudur. Bacağa kurşun sıkmaz."

Betty bunun önceden hazırlanmış bir cevap olduğunu

sezdi. Artık açık seçik konuşmanın zamanının geldiğini belli eden bir ses tonuyla, "Bu soruşturmadan sonra amirin meslekten ihraç edilecek," dedi. "Buna kesin gözüyle bakabilirsin. Çünkü amirinin tarzı, Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanunu'na aykırı. Silah kullanma yetkisini de hayli aşıyor. Şimdi..." Üç saniye sustu, gözlüklerini çıkardı, dirseklerini masaya koydu, avuç içlerini yanaklarına yaslayarak öne doğru eğildi. "Ya olayı olduğu gibi anlatırsın ya da seni de meslekten ihraç ederiz. Tabii seninle birlikte, bu ekipte ne kadar yalan ifade veren varsa, onlar da ihraç edilecek. Yeterince açık mı?"

Hayalet "Açık," dedi.

"Doğruyu söyleyecek misin? O tuvaletin önünde ne oldu?"

Hayalet iki buçuk saniye zarfında, ardında bıraktığı on dört yılı düşündü. "Ben," dedi. "Yalan söylemedim ki..."

* * *

Behzat Ç. ve Harun, Asayiş'in kapalı otoparkında, üçlü kanepelere bakıyordu. Tahsin, "Bir işi de doğru düzgün yapamıyorsunuz," dedi. "Ne arıyor bu koltuklar burada!"

"Ne bileyim, Hayalet getirmiş."

"O nerede?"

"Nerede olacak, müfettişlere ifade veriyor."

Behzat Ç. koltuğun başına eğildi. Açılıp açılmadığını kontrol etti. Tahsin başına dikilmişti: "Ne yapıyorsun?"

Behzat Ç., Tahsin'i yakasından kavrayıp açtığı koltuğun içine sokmak istedi. Hem böylece içine insan sığıp sığmadığını, bunun hacılama nakliyatçıların kullandığı bir yöntem olup olmadığını anlamış olacaktı. Açık koltuğun kalın mukavvadan tabanını kontrol etti. Kapattıktan sonra elini koltuğun kenarıyla kolçak arasındaki boşluğa soktu. Buraya düşürdüğü 216'lar yüzünden, çok sevdiği tekli koltuğu

üç sefer yanma tehlikesi geçirmişti. Eline sert bir cisim çarptı. Ne olduğunu anlaması için çıkarıp uzun uzun bakması gerekti. Bir işitme cihazına benziyordu. Çaktırmadan cebine attı.

Tahsin, Eda'ya, "Cevdet'le Akbaba nerede?" diye sordu.

Selim, Eda'nın yanıtlamasına fırsat vermeden, "Karayolları'na gittiler," dedi. "Beyaz kamyoneti bulmaya."

"Beyaz kamyonetin Karayolları'na ait olduğu kesinleşti mi?"

"Kendini Ahmet Sanan Süleyman'ın verdiği ifadeye göre resmî araçtı, her yeri geziyorlar."

"Onu ne yaptınız?"

"Tavuk döner söyledik, büroda oturuyor."

"İyi, akşama TEM'den elemanlar gelip alacak onu."

Hava kararıyordu. Hayalet otoparkın ucunda gözüktü, rüzgârda savrulan bir kuş tüyü gibi yaklaştı.

Tahsin, "Verdin mi ifadeni?" diye sordu.

"Verdim."

"Eee, ne diyorsun?"

Hayalet "Ne diyeyim," dedi. "İfadeleri karşılaştırıp açık yakalamaya çalışıyorlar."

Hayalet, Behzat Ç. ile Harun'u, görünmez bir jestle otoparkın loş bir bölgesine çekti. "Bakın," dedi. "Müfettişler her şeyi biliyor. Biri konuşmuş. Hem de gereğinden fazla konuşmuş."

Harun çevreye bir göz attı, gözüne yangın söndürme cihazını kestirip sivri favorileriyle oynayan Selim'e ters ters baktı.

Hayalet, "Bürodan biri olduğunu zannetmiyorum," dedi. "Ya da öyle umuyorum."

Harun başını öne arkaya tulumba gibi sallayarak, "Ben kim olduğunu çok iyi biliyorum," dedi. "Benimle gelin." Toros'a bindiler. Tahsin arkalarından "Nereye?" diye seslendi.

"İşimiz var."

"Ne işi?"

"Özel!"

Tahsin, önünden geçen Toros'u kaportasına vurarak durdurdu. Camdan içeri başını uzatıp "Ayaş'taki ekiple irtibatı kesmeyin," dedi. "Deterjan kolisinin nereden alındığını bulunca sizi arayacaklar."

* * *

SSK İşhanı, kentin küçük bir kopyası gibi, her şeyin iç içe geçtiği kaotik bir harmandı. İçinde cami, otopark, umumi tuvalet, sakatatçı, baharatçı, ciğerci, manav, rock bar, türkü bar, pavyon, nüfus müdürlüğü ve çeşitli bakanlıkların saymanlıklarının yan yana durduğu, kapısında porselenciyle dönercinin komşu olduğu bir yer tasavvur edin.

Üç polis, Toros'u Sakarya girişine bırakıp işhanının kare avlusunda yürüdüler, havuzu geçtiler, amaçları umumi tuvaletçiyi bulmaktı. Çeşitli barlardan kesik kesik yükselen şarkılar, kafayı bulmuş bir DJ'nin yaptığı remiksi andırıyordu.

Harun, Hayalet'e dönüp "Olayı dört kişi gördü," dedi. "Sen, ben, Akbaba. Bir de tuvaletçi pezevenk. Biz konuşmadığımıza göre, konuşan o. Gayet açık değil mi?"

Hayalet, "Öyle ama," dedi. "Sen yine de makul bir dille konuş."

Harun makul bir dille konuşmaya tuvaletçiyi yakasından kavrayarak başladı. Adamı oturduğu kulübeden çıkararak, erkekler tuvaletinin içine fırlattı. Ayakları yerden kesilen tuvaletçi, aptes alınan boşluğa düştü, yattığı yerden "Ben valla bir şey söylemedim komiserim," dedi. "Valla söylemedim."

Harun tuvaletçiyi aptes bölgesinden alıp sürükledi, kafasını pisuvara soktu. Bir eli tuvaletçinin ensesindeyken, diğer elini o ara tuvalette işlerini görmekte olan iki gence sallayıp "Çişinizi yaptıktan sonra siktirin gidin," diye bağırdı. "Para falan da bırakmayın."

Gençler fermuarlarını kapamadan çıktılar. Onlar çıkarken umumi tuvalet mafyasından bir tip, elini kolunu sallayarak geldi, "Hooppp! Hişşşş!" diye bağırdı. "Bir durum mu var!"

Harun adamın iyice yaklaşmasını bekledikten sonra, "Seni de sikerim, durumunu da," diyerek burun köküne bir kafa attı. Adam kırılan burnunu tutup kaçarken Behzat Ç. bir tekme savurdu arkasından ama yetiştiremedi. Peşinden koşup taban girdi. Adam yüzüstü yere kapaklandı. Elleriyle fayansa abanıp kalktı, ağzı burnu kan içinde kalmıştı, ardına bakmadan uzaklaştı. Hayalet helanın kapısını sakince kapattı, işlerini kavga gürültü çıkarmadan halletmeyi severdi, büroda yeterince kavgacı adam vardı zaten.

Tuvaletçiye döndüler.

"Sen mi konuştun lan!"

"Valla konuşmadım komiserim!"

Harun, tuvaletçinin kafasını pisuvara vurmaya başladı, bir süre sonra pisuvar yere düşüp kırıldı. Gider borusu yerinden söküldüğü için her tarafa pislik fışkırdı.

Yüzünden sidik akan tuvaletçi, "Çocuğumun ölüsünü öpeyim ben bir şey söylemedim komiserim," dedi. "'Bir şey görmedim,' dedim. Konuştuysam Allah belamı versin. Savcıya da bir şey söylemedim, sonradan gelen müfettişlere de."

"Hiç mi konuşmadın lan? Kim konuştu o zaman?"

"'Olay esnasında içerideydim, tuvaletleri temizliyordum,' dedim. Aynen sizin söyle dediğiniz gibi söyledim ben. Onun dışında bir şey söylemedim."

Hayalet, Harun'un koluna girip "Tamam bırak," dedi.

Polislerin de paçaları pislik olmuştu. Çıkışa doğru yürüdüler. Harun çıkarken döndü, "Bir iki güne kadar işin aslını öğrenip geleceğim," diye bağırdı. "Seni de bu bokun içinde boğacağım."

18.

müdürün kaplumbağası

Red Kit, Selma'nın refakatinde bekleme odasına giren polisleri görünce kendisini almaya geldiler zannetmişti. Allah'tan kısa sürmüştü bu şüphe. İriyarı olanda pek zekâ pırıltısı yoktu gerçi ama öbüründen işkillenmişti biraz. Hatta bu oklava yutmuş gibi duran kırçıl sakallı polis, giderayak, Selma'nın önündeki randevu defterine bakıp 216 paketinin üstüne bir şeyler not etmişti.

Polisler gittikten sonra, ceptelefonuyla tuvalete giren Selma'nın, sevgilisi Refik'le konuşmaya başladığından emin olunca, –en kısa konuşmaları on beş dakika sürerdi– kalan işini tamamlamak üzere tekrar sandalyenin üstüne çıktı. Artık fazla zamanı kalmadığını hissediyordu. Cebinden çıkardığı ses kayıt cihazını yapışkanlı bölgeye yerleştirdi.

Kapı birden açıldı. Profesör, "Ne yapıyorsun orada?" diye sordu.

Cevap önceden hazırdı: "Perde kornişten çıkmış, onu düzeltiyorum."

"Böyle takıntıların da mı var senin?"

"Olmaz mı? Simetri hastalığı var bende."

Sandalyeden inip "Ayrıca," dedi. "Ters dönmüş terlik görsem hemen düzüne çeviririm." Tokalaştıktan sonra odaya girerken, profesörün yeşil kazağının üstündeki tüyü aldı.

Bugün, işinden neden ayrıldığını konuşacaklardı.

"Yine benzer bir öykü mü?" diye sordu profesör elindeki Küba purosuyla oynarken.

Red Kit, "Evet," dedi. "Bencil adamlardaki evcil hayvan tutkusu."

* * *

Müdürün ofisinde üç mühendis vardı. Biri Red Kit'ti, diğer ikisinin kayda değer bir kişiliği yoktu. Üçü de AR-GE'deydi; iki yıl önce sessiz çalışan orbital çamaşır makinesini üretmişlerdi. Kayışsız tambur sistemiyle motoru direkt kazana bağlamışlardı, böylece makine çalışırken hiç ses çıkarmıyordu neredeyse. Gerçi ev hanımları sese değil, makinenin aldığı çamaşır kapasitesine önem verdiklerinden, çok da büyük bir ticari başarı sağlamamıştı bu buluş. Yine de önemli bir atılımdı.

Mühendislerden biri, "Şu Maltepe'yi söndür, çok pis kokuyor," dedi.

Öbürü, Maltepe içen birinin, alelade bir sigara tiryakisi olmadığını, onun yerine başka bir sigara koyamayacağını bilmediğinden, "O kadar paran pulun var," dedi. "Neden hâlâ Maltepe içiyorsun?" Kayda değer bir kişiliği olmayan adamların kaygıları birbirine ne çok benzer.

"Eski alışkanlık," dedi Red Kit.

"Ne zaman alıştın?"

Anlamaya çalışırmış pozlarına yatıp ufaktan bir sorguya girişmişlerdi.

"Yedi-sekiz yaşında falan. Bizim yurdun müdürü Maltepe içiyordu, ondan araklarken alıştık."

Şimdi de fabrikanın müdürünü bekliyorlardı. Onun hak-

kında konuştular, arkasından atıp tuttular biraz. Red Kit'in gözü masanın arkasındaki su kaplumbağasındaydı. Bu kaplumbağa, ayda bir iki santim falan kıpırdayan cinsten bir şeydi.

Mühendislerden biri konuyu değiştirip "Ağbi adam bütün derdimi sıkıntımı aldı," deyince Red Kit başını kaldırdı. "Kim?" diye sordu. Bir terapistten bahsediyorlardı. "Sen de bir uğra! Sana bile iyi gelir," denilince Red Kit, önüne uzatılan kâğıttan profesörün ismini ve adresini not etti. "Tunalı Hilmi kaça kaç yazıyor burada?" diye sordu. Yazısı berbat mühendis kâğıdı eline aldı, kendi el yazısını tanımakta güçlük çektikten sonra "Kırka sekiz," dedi.

O arada müdür geldi. Elindeki minyatür robotu Red Kit'e uzatıp "Şuna bir baksana," dedi. "Şarkı söyleyemiyor. Devreleri mi bozuk ne?" Esasen kendisi de makine mühendisiydi, ama kafası fazla çalışmadığından müdür yapmışlardı.

Esas toplantı meselesine geçtiler. Müdür, "Bu proje olmayacak," dedi. Karşısındaki mühendislerin geliştirdiği, deterjansız çalışan çamaşır makinesi projesinden bahsediyordu.

Müdür ellerini birleştirip "Orta vadede deterjan firmalarıyla aramızı bozamayız," dedi. "Yine de bu işten kârlı çıkacağız, buluşun patentini deterjan firmalarına satabiliriz."

* * *

Toplantı bittiğinde, odada üç mühendis, bir müdür vardı ama kaplumbağa yoktu.

Müdür, "Tamam arkadaşlar. Güzel bir şaka," dedi. "Sosyal bir davranış, prezantabl bir hareket. Ama yeter!"

Diğer iki eleman "valla billa modu"ndaydı. Müdür, esasında onlardan şüpheleniyordu, çünkü Red Kit böyle sulu şakalar yapacak biri değildi. Ayrıca yeni üretecekleri çamaşır makinesinin kapasitesini on kiloya çıkarmak için onunla arasını bozmak istemiyordu.

Red Kit sustu, Maltepe'ye yüklendi. Sonunda müdürle baş başa kaldılar.

Müdür, "Bak," dedi. "Seni sevdiğimi bilirsin."

İkisi de bunun yalan olduğunu biliyordu.

Red Kit, "Bilirim," dedi.

"Sen mi aldın Donatello'yu? Neden susuyorsun? Konuş-sana! Konuşsana lan!"

19.

Umumi tuvaletçinin ağzını burnunu kırdıkları akşam Ahlâk Büro Amiri Ekrem'i görmeye gittiler. Ekrem, Birlik Mahallesi'nde oturuyordu. Harun Toros'u apartmanın önüne çekti. Daire numarasını bilmiyorlardı. Apartmana girince Hayalet, "Balık kokusuna doğru yürüyün, buluruz," dedi. "Ekrem rakıyı açmış."

"Cepten arasaydık."

"Gerek yok."

Hayalet, kokunun yoğunlaştığı kapının önünde durdu. Ahşap süsü verilmiş kahverengi çelik kapının üstünde isim yazmıyordu. Zili çaldı. Kapıyı yirmi yaşlarında bir kâinat güzeli açtı. Ekrem'in bir kız kardeşi olduğunu biliyorlardı ama bu kadarını beklemiyorlardı. Yüz seksen santim civarında, incecik endamlı, saçları beline inen güzellik tanrıçası, Behzat Ç.'nin tam gözlerinin içine bakarak, "Ben Çelik, Arçelik," dedi. "Ya sen kimsin?"

Üç polis birbirine şaşkın şavalak baktı. Ekrem ellerini kurulayarak koşar adım geldi. "Gel Songül şöyle," deyip onu bir köşeye çekti. "Hani 'Kim o?' demeden kapıyı açmak yoktu!"

Songül'ün mavi gözleri hafif buğuluydu, ağlamaklı olmuştu. "Unuttum ağbi," dedi. "Özür dilerim."

Ekrem cinayetçileri salona alıp "Nerede kaldınız yahu?" dedi. "Daha erken bekliyordum."

"Özel bir iş çıktı da."

"Tamam siz oturun, nevaleyi alıp geliyorum."

Üçlü kanepeye yan yana oturdular. Ortaya oturan Hayalet, Behzat Ç.'yle Harun'un arasında çocuk gibi kalmıştı. Behzat Ç. ıslak mendille, çaktırmadan paçalarındaki pisliği temizlemeye çalıştı. Songül, pil kapağı bantlanmış televizyon kumandasıyla kanal değiştirip duruyor, sadece reklam olan kanallarda biraz soluklanıyor, sonra zapinge devam ediyordu. Robotlu Arçelik reklamını bulunca el çırpıp "Arçelik demek yenilik demek" şarkısına gönülden eşlik etmeye başladı.

Ekrem kayık tabağa yerleştirdiği tepeleme istavritle geldi, tabağı sofraya bıraktıktan sonra Songül'ün elindeki kumandayı alıp televizyonu kapattı. "Hadi yatma zamanı," dedi.

Songül biraz küskün kalktı, salon kapısında durdu, üçlü koltuktaki güvenlik güçlerine dönüp "Burası bok kokuyor," dedi. Üç polis utançla paçalarındaki pisliklere baktılar.

Ekrem, "Çok ayıp," diyerek Songül'ün ağzını kapattı.

Songül'ün kirpikleri kocamandı, kaşları titredi, yine ağlamaklı olmuştu.

"Ne yapayım, kokuyor," dedi.

"Sus!"

Ekrem, Songül'ü dirseğinden tutup arka odaya götürdü.

Hayalet, Harun'a bir dirsek attıktan sonra sessizce, "Bok mu vardı adamın kafasını pisuvara vuracak?" dedi.

Harun, "Ne yapayım," diye yanıtladı. "O öttüğü için bizi ihraç ediyorlar. Islak mendil var mı amirim?" Behzat Ç., Harun'a bir ıslak mendil verdi. Ekrem gelince sofraya geçtiler. Üç polisin de kafasında aynı soru vardı, bu Songül'ün

olayı neydi acaba? Ekrem "Zekâ geriliği var," diye açıkladı. "Doğuştan. Şimdi yirmi bir yaşında ama kavrayışı altı yaşındaki bir çocuk gibi."

Ekrem, anne-babası öldükten sonra kardeşini kendi büyütmüştü, bu yüzden aşçılığı iyiydi. İstavritleri tabaklara dağıttı. Eli rakının kapağına gitti. Hayalet ve Harun, Behzat Ç.'ye baktılar. Başkomiser sıra kendi bardağına gelince, istemediğini işaret etti, çok istiyordu halbuki. Ekrem'in bozulduğunu gören Harun, "Bıraktı," dedi.

"Neden?"

"Uzun hikâye."

Harun birden kalktı, "Ben gidip sana Tekel birası alayım bari."

Behzat Ç. eliyle oturmasını işaret etti. Ayak işlerini başkasına yaptırmayı sevmezdi. Bahar'ın da arama ihtimali olmadığına göre en azından bira içmesinde bir sakınca yoktu. Ekrem, Tekel bayisinin yerini "Sola dön, elli metre yürü," diyerek tarif etti.

Behzat Ç. kapı önünde ayakkabılarını giyerken, Songül odasının kapısını yavaşça açtı, loş koridordan yaklaştı, vücut hatlarını belli eden kırmızı bir gecelik giymişti, bir eli duvardaydı ve ancak bir doğal afet bu kadar etkileyici olabilirdi. "Nereye?" diye sordu fısıldayarak.

Behzat Ç. elini kulak hizasında paralel sallamak suretiyle dışarı çıkmakta olduğunu anlatmaya çalıştı.

Songül, "Bana Çelik getirir misin?" diye sordu arkasından. Behzat Ç. döndü, iki elini açıp kafasını sağa sola sallayarak Çelik'in ne mene bir şey olduğunu sormaya çalıştı.

Songül, "Robot," dedi. "Reklamlarda çıkıyor ya, ağbim almıyor."

Behzat Ç. üzüldü, Tekel bayisinde bulabileceği bir şey olsa paraya kıyar alırdı. Ucunda bir çocuğu mutlu etmek varsa, bütçeden açılan gedikler o kadar da önemli değildi.

Behzat Ç. altı Tekel birasıyla döndüğünde Harun, "Sen bilirsin ağbi," diyordu Ekrem'e. "Nedir bu iş?"

Ekrem, "Bunlar alengirli işler," dedi. "Ben de size o yüzden uğrayın dedim. Bu ziyaret aramızda kalsın ama."

"Tabii ki de..."

"Bu Avarel Memduh'la Coşkun Ağbi'nin ortak bir düşmanı var muhtemelen. Benim anladığım o."

Harun, "Biz de öyle tahmin ediyoruz," dedi. "Ama ortak düşmanları varsa, niye analarını babalarını öldürüyor? Nasıl bir düşman ağbi bu?"

Hayalet, "Ben size söyleyeyim," dedi. "Anası babası öldürülmüş bir çocuk, şimdi büyüdü ve intikam alıyor. Anasını babasını öldürmüş polislerin anasını babasını öldürüyor. Buna intikam alan çocuk teorisi diyorum."

"Buna nereden hükmettin?"

"İhbarları yaptığında ne dedi? 'Gençlik Parkı'na bir tabut gömdüm, tabutun içinde bir anne var,' dedi."

Harun, "Hayır," dedi. "Bize gelen bilgi öyle değil. 'Tabutun içinde bir kadın var, dedi,' dediler."

"Sen telefon kayıtlarını dinledin mi?"

"Hayır."

"Ben dinledim. 'Tabutun içinde bir anne var,' diyor. İkincisinde de 'Kurtuluş Parkı'na bir tabut gömdüm. Tabutun içinde bir baba var,' diyor."

"Ses kayıtları neden bize gelmedi?"

"İkinci olaydan sonra gidip dinledim. Ama birileri 'Bu kayıtları fazla kurcalamayın,' demiş."

"Kim?"

"Söylemeyeyim şimdi, tadımız kaçmasın."

Harun, "Söyle ağbi söyle," diyerek Hayalet'in üstüne gitti.

Hayalet yüksek mevkilerden birileri olduğunu anlatmak için başparmağıyla tavanı gösterdi. Ekrem ve Harun, Hayalet'in parmağına bakarken Behzat Ç. tavana baktı.

Ekrem, "Benim tahminim de bu intikam alan çocuk teorisi yönünde," dedi. "Bu Coşkun'la Memduh'un katıldığı bir sürü operasyon var, bir sürü infaz var."

Harun, "Aklım almıyor Ekrem Ağbi," dedi. "Niye gömüyor o zaman?"

"Bilmiyorum."

"O başta gömdüğü köpek neydi?"

"Bilmiyorum. Polis köpeği ve adı Rin Tin Tin, olayla bağı bu."

"Kendine niye Red Kit diyor?"

"Bak onu tahmin edebiliyorum," dedi Ekrem. "Bu Coşkun Ağbilerin ekibi Daltonlar olarak bilinirdi."

Ekrem, Behzat Ç.'ye bir dosya uzattı. "Şuna bir bak," dedi. "Burada Coşkun Ağbi'yle Avarel Memduh hakkında açılan bazı soruşturmalar var. Bunlar arşiv dışı, polis müfettişleri dışında bir Allah'ın kulunda bulamazsın. Belki bir şey çıkar."

Behzat Ç. dosyayı ikiye katlayıp ceketinin iç cebine koydu.

Harun, "Ağbi sen bunu nereden buldun?" diye sordu Ekrem'e.

Ekrem arkasına yaslanıp "Onu sormayacaksın," dedi. "Ama şu kadarını söyleyeyim, Teşkilat içinde bir çekişme olduğu zaman bütün kirli çamaşırlar ortaya dökülür. Raporlar, sicil kayıtları, soruşturma tutanakları havada uçuşur. Öyle bir dönemden kalma diyelim. Tabii bu dosyayı benden almadınız. Hatta hiç görmediniz."

Bir süre konuşmadan içtiler. Behzat Ç. biten 216 paketini buruşturup atacakken vazgeçti, üstünde psikologda aldığı notlar vardı. İkiye katlayıp ceketinin iç cebine koydu. Rakının dibini görmeye yakın terfi tayin işlerinden, kıdemlerden, zamların maaşlara yansıma biçiminden falan söz etmeye başladılar.

Harun, "Polis olduğum günün ta amına koyayım," diye-

rek muhabbete son noktayı koydu, yumruğunu da masaya vurmuştu hafiften. "Ben büfe açacaktım!"

Hayalet, "Yavaş!" diye uyardı. "İçeride uyuyan var."

Ekrem, "Önemli değil," dedi. "Songül'ün uykusu ağırdır."

Harun ikisini de duymadı, bünyesi içkiyi pek kaldırmazdı. "Babama dedim ki," dedi kafayı bulmuş bir adamın kendi kendine acıyan duygusallığıyla. "Hazır elimizde üç kuruş para varken gel bir büfe açalım. Gazete-dergi olsun, Tekel kuruyemiş, tost çeşitleri, yerine göre İddaası Sayısal'ı, köşeyi dönecektik. Tam Sakarya'nın köşedeki 20 No'lu büfe var ya, Babacan'la Otlangaç'ın arasındaki, onun için ihaleye girecektik, belediyeden araya adam da sokmuştum. Hava parasını taksit taksit verecektik. İsmini Köşem Büfe koyacaktık. İsmi ben buldum, nasıl?"

"Çok güzel düşünmüşsün."

"Ama bu benim deli babam, olmaz dedi, polislik dedi, devlet kapısı dedi. Şimdi kendi delirdi, beni de delirtti."

Harun'un babası emekli belediye otobüsü şoförüydü. Kendi bırakmak istememiş, yaş haddinden emekli etmişlerdi. O da emeklilik meşgalesi olarak ara sıra belediyenin garajına gidip otobüs kaçırıyordu. Harun'un maaşının büyük bölümü, babasının sağa sola çarptığı otobüslerin masraflarına gidiyordu. Elini Ekrem'in omzuna koyup "Ekrem Ağbi," dedi büyük bir samimiyetle. "Sen niye TEM'i bırakıp Allah'ın Ahlâk Bürosu'na sürdürdün kendini? Megane var diye mi?"

Ekrem kol saatini gömlek kolundan içeri sokup "Uzun hikâye," dedi.

"Özetle ağbi."

"Özetlemesi zor."

"Anlat be ağbi. Biz dinleriz."

Ekrem salon kapısının camını gösterip "Şu buzlu cam yüzünden," dedi. Üç polis, sanki hikâye orada yazıyormuş gibi, merakla salon kapısının buzlu camına baktılar.

Hayalet, "Anlamadım," dedi. Bu fiili pek sık kullanmazdı.

Ekrem, "Sene '85," diye girdi söze. "Ben yirmi bir yaşındayım, akademiden yeni çıkmışım." Başıyla Behzat Ç.'yi gösterdi, "Bu amirinizle beraber mezun olduk."

Behzat Ç. eski günleri yâd eden bir tebessümle gözlerini kapatıp başını hafif eğdi.

Ekrem "O zaman TEM yoktu," diye devam etti. "Birinci Şube diye geçiyordu. Notlarım iyi diye beni oraya verdiler. O zaman tabii ortamlar karışık, her gün bir operasyon var. Lafı fazla uzatmayayım, bir gün bir örgüt evine girdik Abidinpaşa'nın arka taraflarında. Tecrübeli ekip önden girdi, iki teröristi vurdular. Ben arkalarını kolluyordum. Yatak odasının camı buzluydu, sonra işte birden o buzlu camın arkasında bir terörist belirdi, ateş ettim iki el. Sonra açtık kapıyı baktık, ölen altı yaşında bir kız çocuğu. Ortam loştu, gölgesi camda büyümüştü, bilmiyordum. Sonra işte kafayı yedim biraz, yerimde duramıyorum, doğru düzgün konuşamıyorum falan, 'Beni rahat bir yere verin,' dedim, Ahlâk'a verdiler."

"Soruşturma falan açılmadı mı?"

"Bir ara müfettiş bir karı geldi, didikledi biraz. Teşkilat olayı kapattı ama vicdan azabı diye bir şey var."

Hayalet, "Pis iş," dedi.

"Evet, pis iş."

Polisler sanki öykünün kalan kısmı orada yazıyormuş gibi, salon kapısının buzlu camına döndüler yine. Camın ardında bir karartı belirdi, yaklaştıkça gölgesi büyüdü. Kapı açılınca ürktüler hafiften. Songül ayaklarını sürüyerek yaklaştı. Ağlıyordu. Ekrem kardeşinin saçlarını okşadı.

"Ne oldu Songül?"

"Asansör gördüm. Korktum."

İki damla iri gözyaşı masa örtüsüne düştü. Ekrem, Songül'e sarılıp yanaklarından öptü, başparmaklarıyla gözyaşlarını sildi, "Korkma," dedi. "Ben yanındayım." Ekrem,

Behzat Ç.'ye dönüp "Geçen ay asansörde kaldık," diye fısıldadı. "Çok korktu. O günden beri hep aynı kâbusu görüyor." Behzat Ç., Songül'e hak verdi. Dört yerden kesilmiş sol eline baktı. Kamber'e otuz lira vermesi gerekiyordu.

Songül, "Burada yatabilir miyim ağbi?" diye sordu en sevimli ifadesiyle.

Ekrem, "Tamam," dedi. Çarşaf ve battaniye getirmek için içeri gidince Songül Behzat Ç.'ye, "Getirecek misin?" diye sordu. "Çelik getirecek misin?"

Behzat Ç. tam emin değildi ama başını öne arkaya sallamak suretiyle getireceğini işaret etti. Harun ve Hayalet ne olduğunu anlamaya çalışıyorlardı. Songül sevindi, yerinde zıpladı. İki eliyle Behzat Ç.'yi yanaklarından tutup "Seni çok sevdim," dedi. Behzat Ç. hafif mahcup önüne baktı.

Songül alnındaki çiziğe dokunup "Ama sen niye hiç konuşmuyorsun?" diye sordu. "Devrelerin mi bozuldu? Çelik çok güzel konuşuyor, şarkı bile söylüyor."

Elinde battaniye ve çarşafla salona giren Ekrem, "Rahat bırak ağbiyi bakalım," dedi. "Ben sana kimseden Çelik istemek yok demedim mi?"

Songül'ün çenesi titredi.

"Ama sen getirmiyorsun!"

Ekrem üçlü koltuğa yatırdığı kardeşinin yanına oturup "Tamam ağlama," dedi. "Kaç sefer bunları konuşmadık mı canım? Fabrikada yok, üretmiyorlar artık, o yüzden getiremiyorum."

Songül eliyle Behzat Ç.'yi gösterip "O getirecekmiş ama," dedi. Ekrem, Behzat Ç.'ye baktı. Başkomiser pişman oldu, herhangi bir Arçelik bayisinden Songül'ün istediği robotu alabileceğini düşünmüştü.

Cinayetçiler ayağa kalkıp "Hadi bize müsaade," dediler.

Ekrem yanlarına geldi, "Oturun yahu," dedi. "Bir büyük daha açacaktık."

"Artık başka zaman."

Tam kapıdan çıkarken, Ekrem Behzat Ç.'nin koluna girdi. "Ben her yere sordum bulamadım. O robotu sen nereden bulacaksın?" diye sordu.

Behzat Ç. iki elini açıp çok üzgün olduğunu belirtti. Hayalet, "Zaten o koca robotu nasıl alacaksınız?" diye sordu. "Çok pahalı bir şeydir o."

Ekrem, "Mevzu o şekil değil," dedi. "Songül çok isteyince ben araştırdım. Bunun minyatürünü üretmişler vaktinde. Bayilerde satılıyor, aynen konuşuyor, şarkı söylüyor falan. Ama artık yok. Üretimi durdurmuşlar. Fabrikasına kadar gittim, mühendislerle konuştum, 'Belki bir tane ayarlayabiliriz,' dediler; haber bekliyorum."

* * *

Behzat Ç., ertesi gün, Ankara il sınırlarının sonuna doğru, Ayaş'a yaklaşırken rahat bir nefes alınca anladı bunu. Aslında bütün kent, insanların diri diri gömüldüğü bir tabuttu. Farklı olan ebattı, yoksa mantık üç aşağı beş yukarı aynıydı. Senin için ayrılan hava bitince ölüyordun, bir daha gömüyorlardı.

Harun, "Tıraşı kes," dedi. Eli, deterjan kolisini şüpheli şahsa veren market çırağının omzundaydı.

"Emredersiniz komiserim."

Teşkilat'ta kafası çalışan adamlar da vardı. Eda'nın çabalarıyla üretim tarihinden koliyi takip etmişler, biraz geç de olsa çırağa ulaşmışlardı.

"Müslüman mısın?"

"Elhamdülillah."

"Türk müsün?"

"Özbeöz."

"Aferin. O zaman sorduklarıma iyice düşünüp cevap ver. Bu koliyi senden alan nasıl bir tipti?"

"Valla, tipsiz biriydi."

"Tek kişi miydi?"

"Yok, biri de arabada bekliyordu."

"Nasıl bir araba?"

"Arabayı görmedim."

"Nereden biliyorsun o zaman arabada beklediğini?"

"Bagajın kapanma sesini duydum."

"Koliyi bagaja mı koydular?"

"Öyle olabilir."

"Adam tipsiz diyorsun, başka bir özelliği yok mu bunun? Kaç yaşında? Alnında leke var mı? Sakız çiğniyor mu? Ağzında sigara var mı?"

Behzat Ç. elini ceket cebine attı, bitmiş tuvalet kâğıdının silindir kartonunu çıkardı. Diğerleri anlamaya çalışan gözlerle ona baktılar. Kartonu geç de olsa çöp tenekesine attı. Harun hafiften güldü. Behzat Ç. elini ceket cebine tekrar daldırdı, işitme cihazını çıkarıp çırağa gösterdi.

Çırak, "Evet," dedi. "Kulağında bundan vardı. Arkasından bakınca gördüm."

Harun, "Lan oğlum," dedi. "Adamın yüzüne doğru düzgün bakmadın da giderken kıçına mı baktın?"

"Yanlış anladınız komiserim, o ara benim işim yoğundu. Mal yerleştiriyordum. Adam geldi, marketin önündeki koliyi gösterip 'Şunu alabilir miyim?' dedi. Ben de 'Al,' dedim. Giderken de arkasından baktım, hani dışarıda mallar var, bir şey araklamasın diye."

Çırağı bırakıp dar kaldırımda, yan yana yürümeye başladılar. Hayalet ortadaydı. Behzat Ç.'nin gözleri az ötedeki arsada top oynayan çocuklardaydı. Dünya Kupası, 2. Lig B Kategorisi ya da mahalle maçı fark etmezdi onun için, bir topun peşinden koşan herkese ilgiyle bakardı. Televizyonda kanal değiştirirken bile öncelikle bir yeşillik arardı gözleri. Arsadaki maçta, hep beraber atağa kalkan takım,

defansa koşmaya üşenenler yüzünden kendi sahasında az adamla yakalanmıştı. Allah'tan libero cengaver çıktı, topun dibine girip taca gönderdikten sonra karşı kale önünde bekleyen arkadaşlarına ana avrat sövdü. Top Behzat Ç.'ye doğru geliyordu. Daha yere inmeden "At ağbi at at at," demeye başladılar. Behzat Ç. topu göğsünde yumuşatıp dizinde sektirdi, sonra da ayak içiyle tacı atacak elemana milimetrik bir şekilde gönderdi. Çocuklar şaşırdılar. Behzat Ç.'nin vaktiyle Birinci Amatör'ün tozunu attıran bir stoper olduğunu, hatta bir ara Şekerspor'a transferinin gündeme geldiğini bilmiyorlardı tabii. Şekerspor'un varlığından bile haberleri yoktu belki de.

Hayalet, Toros'un önüne gelince, "Üç gün," dedi.

"Ne üç gün?"

"Üç günde bir gömüyor."

"Nasıl yani?"

"Herifin gömdüğü tarihler. 16 Şubat'ta köpeği gömdü. 19 Şubat'ta Necmiye Teyze'yi. 22 Şubat'ta Hamdullah Amca'yı. Bugün 24 Şubat Cumartesi, birini daha gömecekse yarın gömecek. Buna üç gün teorisi diyorum."

Harun, Toros'un kapısını açarken, "Ama senin iki teorin birbiriyle çelişiyor," dedi Hayalet'e. "İntikam alan çocuk teorisine göre, anayı babayı gömdü, intikamı aldı. Artık kimseyi gömmeyecek."

Hayalet, "Onu yarın anlayacağız," dedi. Behzat Ç.'nin canı sıkıldı bu teoriye. Çünkü yarın Gençler'in Fener'le maçı vardı. Maç günü işlenen cinayetlerden nefret ederdi.

Harun, "Sen bu üç gün teorisini Tahsin Müdür'e anlattın mı?" diye sordu dikiz aynasını düzeltirken.

"Anlattım."

Harun kontak anahtarını çevirdi, vitesi boşa alıp hafiften gaz verdi, geri vitese takarken anladı. "Akbaba o yüzden mi parkları bahçeleri geziyor?"

"Evet."

Asayiş Şube'den on adamı ve polis kolejinden son sınıf öğrencilerini yanına alan Akbaba, parkları bahçeleri gezip açık mezar aramaya başlamıştı.

Hayalet, "Herifin yöntemlerinden biri de mezarları önceden açması," dedi. "Bunu unutmayalım."

Behzat Ç. telefonu titremeye başlayınca heyecanlandı, telaşla çıkarırken yere düşürdü, telefonu alayım derken kafasını torpido gözüne vurdu.

"Bir sakin ol amirim."

Behzat Ç. telefonu buldu. Arayanın Tahsin olduğunu görünce bakması için Harun'a uzattı.

Tahsin, "Hemen dönün," dedi. "Vaka çözüldü."

Harun, "Ne!" diye bağırdı.

"TEM'den aradılar, adam suçunu kabul etmiş."

"Kim?"

"Kendini Ahmet Sanan Süleyman."

20.

Kim olduğu ve geçmişindeki eylemler soruldu.

Cevaben:

"Yukarıda belirttiğim adreste ikamet ederim, verdiğim kimlik bilgileri bana aittir ve doğrudur. Adım Süleyman ama yaşadığım psikolojik sorunlar nedeniyle uzun süredir kendimi Ahmet sanmaktayım ve mütemadiyen o şekilde tanıtmaktayım. İllegal düşüncelerle lise çağında tanıştım. Arkadaşlarımın etkisinde kaldım. TKP/ML, MLKP, Dev-Sol (DHKP-C) ve PKK sempatizanı oldum. Aşırı sol fikirler yüzünden psikolojim bozuldu. 26.09.2000 tarihinde, Ulucanlar Cezaevi'nde on mahkûmun ölümüyle sonuçlanan olayları, birinci yıldönümünde protesto etmek amacıyla, Ahmet Karaman adlı, benimle aynı örgütlere sempati duyan biriyle bombalı eylem hazırlığı içine girdim. Fünyeyi pastanenin tuvaletinde Süleyman taktı (yani ben taktım). İkisi ağır üç kişinin yaralandığı eylemdeki suçumu kabul etmeme rağmen mahkemede beraat ettim," dedi.

Necmiye Karapınar ve Hamdullah Özdal'a karşı neden böyle tabutlu bir eyleme giriştiği soruldu.

Cevaben:

"26.09.2000 tarihindeki bombalı eylem olayından sonra, emniyetteki sorgum sırasında haksız yere suçlandığımı ve kötü muamele gördüğümü düşündüğüm için polis teşkilatına düşman oldum. Polis teşkilatından intikam almaya karar verdim. Uzun yıllar, bana kötü muamele yaptığını düşündüğüm Memduh Karapınar ve Coşkun Özdal isimli polislerin izlerini sürdüm, ikamet ettikleri adresleri tespit ettim, sadece kendilerine değil, ailelerine de düşman oldum," dedi.

Suç ortağı olup olmadığı soruldu.

Cevaben:

"Suç ortağım Süleyman'dır. Ondan böyle şeyler beklenir. Soyadını bilmiyorum. Karayolları'nda şoför olduğunu biliyorum," dedi.

Eylemi nasıl gerçekleştirdikleri soruldu.

Cevaben:

"NATO biber gazıyla sersemleterek, koli bandıyla ellerini ayaklarını ağızlarını bantladık. Üçlü koltuğun içine koyduk. Taşınıyorlarmış süsü vererek koltuğu kamyonete taşıdık. Oradan kendilerini tabuta koyduk. Tabutları Cebeci Asri Mezarlığı'ndan Süleyman'la beraber çaldık. Mezar yerlerini önceden açtık. Belli olmasın diye üstünü kamyonetle ileri geri yapmak suretiyle düzledik," dedi.

Eylemi neden gömme usulüyle gerçekleştirdiği soruldu.

Cevaben:

"Sovyetler Birliği'nin dağılmasından ve komünist rejimlerin arka arkaya çökmesinden sonra iyice psikolojim bozuldu ve böyle öldürme planları yapmaya başladım," dedi.

Rin Tin Tin isimli emekli Çevik Kuvvet köpeğini neden gömdüğü soruldu?

Cevaben:

"Polis teşkilatına düşman olduğum için, deneme amacıyla Moral Eğitim Merkezi bahçesinde ikamet eden Rin Tin Tin isimli emekli Çevik Kuvvet köpeğini de gömdüm. Diğer eylemlerim için hazırlık oldu," dedi.

Gömdükten sonra neden 155 polis imdat hattına ihbarda bulunduğu soruldu.

Cevaben:

"Heyecan olsun diye," dedi.

Bu ihbarlarda neden kod adı olarak Red Kit'i kullandığı soruldu.

Cevaben:

"Red Kit okumayı çok sevdiğim için kendime kod adı olarak Red Kit'i seçtim," dedi.

İlave edeceği başka bir husus olup olmadığı soruldu. "Yoktur," dedi. Tutanak kendisine okundu. Yazılanların söylediklerinin aynısı olduğunu beyan etmesi üzerine tutanak birlikte imzalandı.

İlgili tahkikat evrakıyla beraber savcılığa sevkine, imza, tarih, bok püsür.

Behzat Ç. atlaya zıplaya okuduğu ifade tutanağının kendisine verilen kopyasını buruşturup çöp tenekesine attı. Bütün bakışlar ona döndü, ıskalamamıştı. 25 Şubat Pazar günü, TEM müdürünün odasında savcıyı bekliyorlardı. Cinayet ekibi, TEM'den olaya bakan ekip ve üst düzey bir Emniyet yetkilisi vardı odada. Üst düzey Emniyet yetkilisi Behzat Ç.'nin akademiden sınıf arkadaşıydı, bu hareketi

başka bir başkomiser yapsa anasını bellerdi. Tahsin'e Behzat Ç.'yi gösterip ne iş gibilerden bir el hareketi yaptı. Tahsin cevaben ellerini ovuşturdu, ezilip büzüldü, yere baktı. Savcıyla yapılacak toplantıya girmeden önce, yanındaki Cinayetçilere, "Siz konuşmayacaksınız, gerekirse ben konuşurum," demişti. Behzat Ç.'nin konuşmayacağını bildiğinden içi rahattı, ama bu hareketi beklemiyordu.

Kirpi bıyıklı genç savcı odaya girince polisler ayağa kalktı. Behzat Ç.'nin sevmediği bir tipti. Geçen yıl, şüpheli bir intihar olayında, önce çözün diye gaz vermiş, olay dallanıp budaklanınca da yarı yolda bırakmıştı kendisini. Savcı konuya kafadan girdi: "Bu adamın cezai ehliyeti var mı? Böyle gözlerini belertmiş manyak manyak bakıyor."

Üst düzey Emniyet yetkilisi, "Zamanı geldiğinde gerekli raporlar alınır," dedi. Savcının elini sıkıp karşısındaki koltuğa oturttu. Savcı pantolon paçalarını düzeltip "Bunun suç ortağım dediği adamı buldunuz mu?" diye sordu.

TEM'den olaya bakan ekibin başındaki kişi, "Bulduk savcı bey," dedi. "Karayolları'nda şoför. Resmî kamyoneti kullanmışlar."

"Onun da adı Süleyman'mış ha!"

"Evet. Zaten Karayolları'nda şoförlük yapan bir tane Süleyman var. Elimizle koymuş gibi bulduk. 'Olayla bir alakam yok,' diyor ama biraz üstüne gitmek lazım. KESK'e üyeymiş zaten. Geçmişi de var."

"İyi."

Savcı, Tahsin'e dönüp "Koordineli çalıştınız değil mi?" diye sordu.

Tahsin, "Evet savcı bey," dedi. "Bulduğumuz ipuçları aynı yönde, tahkikat dosyasına ekleyeceğiz."

"Bu adamı ilk siz almışsınız tanık olarak."

Tahsin bocaladı, "Evet savcı bey," dedi. Titreyen sesini düzeltmek için öksürüp "İlk biz almıştık tanık olarak," diye

devam etti. "Ama o zaman henüz olaylar arasındaki rabıtayı kuramamıştık."

Behzat Ç. ayağa kalkınca bütün bakışlar ona döndü. Kapıya doğru yürüdü, çarpıp çıktı. Cinayet Bürosu'na girdiğinde, Cevdet arkasından başka gelen olur diye kapıyı kapatmadı, kimsenin gelmediğini görünce şaşırdı. Behzat Ç.'nin yanında koşar adım yürümeye başladı. Başkomiser odasına girip Cevdet'in yüzüne kapattı kapıyı. Pencereyi açtı, otoparkta üst üste yığılmış gibi duran arabalara baktı. Biri el salladı gibi geldi arabaların arasında. Bir an, acaba O mu diye yüreği ağzına geldi.

On dakika sonra Tahsin hışımla daldı odaya, Behzat Ç.'nin üstüne yürüdü.

"Ulan sen kimsin!"

Hayalet ve Harun peşinden girdiler. Tahsin'i tuttular. Tahsin ceketini çıkarıp Hayalet'i göbeğiyle ekarte etti ama Harun'un iri ellerinden kurtulamadı.

"Sen kimsin lan savcının yüzüne kapıyı çarpıp çıkıyorsun! Allah'ın psikopatı! Neden beni zor durumda bırakıyorsun! Senin arkanda ben olmasam, senin gibi deliyi bu büroda kim tutar! Benim hayatımı kararttın lan! Senin yüzünden burada çakılıp kaldım lan! Kendini yaktın, beni de yaktın! Herkes müdür oldu, ben vekil kaldım! Beş yıldır terfi edemiyorum. Yeter lan!"

Tahsin'i "Sakin ol müdürüm," "Yapma müdürüm," diye diye güçbela oturttular. Tahsin'in yüzü kıpkırmızı olmuştu, kalbine inmesinden korkuyorlardı. Özel okula giden iki kızı vardı. Maaşının büyük kısmı, okulun müdürü kallavi bir iskonto yapmasına rağmen, onların okul masraflarına gidiyordu. Karısı çalışmasa boku yemişti. Tahsin biraz sakinleştikten sonra Cevdet geldi, burnuna açık bir çay dayadı. Tahsin sakarin kutusunu çıkarıp "Akbaba nerede?" diye sordu.

"Parkları geziyor, açık mezar arıyor."

"Gidin getirin o manyağı da. Ben ona geri dön demedim mi? Aramasın! Kapandı olay!"

Tahsin, hâlâ otoparka bakan Behzat Ç.'ye döndü, "Olacağı bu," dedi. "İmam osurursa cemaat sıçar. Amiri psikopat, memuru manyak. Sizin gibi Cinayet ekibi olmaz olsun. Bundan sonra sizin hakkınızda olumlu rapor yazan Tahsin'in ta Allah belasını versin!"

Harun, "O kadar sinir yapma müdürüm," dedi.

"Müdürüm deme bana. Sizin yüzünüzden müdür vekili kaldım."

"Sen şimdi onu bırak da müdürüm, bizim şu Megane işi ne oldu? Meganelar gelmiş, garajda bekliyor diye duyduk."

* * *

Behzat Ç. bürodan çıkarken duvar saatine baktı, 10.15. Akbaba'yı bulmaya gidiyorlardı, iki saattir telefona da telsize de cevap vermiyordu. Cevdet, "Ben biliyorum nerede olduğunu," diyerek peşlerine takıldı. "Altınpark'a, Seğmenler'e, sonra da Botanik Parkı'na bakalım."

Harun, "Aferin lan," dedi. "Çok iyi biliyormuşsun."

Behzat Ç. yollarda kazı çalışması yapanlara dikkatle bakıyordu. Akay Kavşağı civarında kompresörle refüjü delen birinden şüphelendi. Adam toprağı delerken yaprak gibi titriyordu, arkasında başka biri vardı, çıkan toprağı kürekle bir yana yığıyordu. Bir ara Toros'u durdurmayı düşündü ama vazgeçti. Tunus Caddesi'ne saptılar. Cevdet de Harun'a küstüğünden konuşan eden yoktu. Allah'tan Toros'un her tarafından ses geliyordu. Harun, Polis Radyosu'nu açtı. Hava durumu başladığında Cevdet birden öyle bir "Dur dur dur dur!" dedi ki Harun tüm gücüyle fren pedalına asıldı. Lastiklerin anasını ağlatarak durdular. Cevdet kapıyı açıp fırladı. Tekel&Kuruyemiş dükkânının önünde arabasını

yıkayan adamın başında durup "Ne yapıyorsun sen?" diye bağırdı.

"Ne yapayım! Arabayı yıkıyorum!

"Barajlardaki dolululuk oranını biliyor musun sen?"

"Ne barajı?"

"Çubuk, Çamlıdere! Ankara'ya su veren barajlar. Hiçbirinde su kalmadı, yaz gelsin, havaya bakacaksınız."

"İyi de komiserim, oto yıkamada yirmi lira istiyorlar. Ben de ne yapayım, kendim yıkarın o zaman."

"Kendin yıkayacaksan kovayla yıka. Öyle fırçanın ucuna hortum takarak yıkanmaz."

"Fesuphanallah!"

Harun camı açıp kolunu dışarı sarkıttı, "Yıka birader yıka," dedi. "Bakma sen ona!"

Cevdet, "Sen ne biçim polissin!" diye Harun'a döndü. "Ne kadar sorumsuz bir insansın ya! Ankara'da son kırk bir yılın en kurak kışı yaşanıyor."

"Bin şu arabaya Cevdet. İşimiz gücümüz var."

Cevdet tekrar adama döndü.

"Kapat o hortumu!"

Adam şaşkın şaşkın bakmaktaydı. Cevdet yerden bir sopa aldı.

"Kapat lan!"

Adam musluğu kapatınca Cevdet, Toros'a döndü. Açık camdan, "Şimdi kovaya doldur, öyle yıka," diye bağırdı. Harun gaza bastığında başını camdan çıkarıp yumruğunu salladı: "Plakanı aldım, peşindeyim AFK 46! Bundan sonra peşindeyim senin! Su faturana kadar kontrol edeceğim!"

Harun biraz yavaşlayıp "Girsene oğlum içeri. Manyak mısın?" dedi. Cevdet içeri girdi, sinirden eli kolu titriyordu "Yaz gelsin, susuz kalacağız. Bidonlarla gezeceğiz. Salgın hastalıklarla boğuşacağız."

"Kızılırmak'tan su getireceklermiş."

"Oranın suyu içilmez."

Harun, "Oranın suyu içilmez, buranın suyu içilmez. Yeter ya!" diye söylendi. "Strese sokmayın adamı! Ben zaten su içmiyorum, çay içiyorum."

"Aferin."

* * *

Akbaba'yı üç saat sonra Botanik Parkı'nda buldular. Cevdet önce Seğmenler'e ve Altınpark'a bakmayı önermişti çünkü. Akbaba bir çukurun başına eğilmiş, ne mene bir şey olduğunu anlamaya çalışıyordu. Çukurun az ötesinde –inanması güç ama– uzuneşek oynayan çocukları tasvir eden bronzdan bir heykel vardı.

Akbaba, "Doğalgaz desen değil, elektrik desen değil, bu ne çukuru Allah aşkına," dedi Behzat Ç.'ye.

Harun, "Kalk ağbi," dedi. "Olay kapandı. Tahsin Müdür çağırıyor, işimize gücümüze bakalım."

Akbaba, Atakule'nin altında ezilen puslu gökyüzüne baktı. Yüzü buruşturulmuş bir sayfa gibiydi. "Siz gidin," dedi.

Harun, "Ağbi saçmalama," dedi. "Olay kapandı. Gel gidelim."

Akbaba kalktı, üstünü başını silkeledikten sonra elini Behzat Ç.'nin omzuna koydu, "O delinin yapacağı iş değil bu, biliyorsun değil mi?" diye sordu. Behzat Ç. başıyla onayladı.

"Siz gidin! Ben daha Güvenpark'a bakacağım."

Harun, Akbaba'nın koluna girdi, "Ağbi ne Güvenpark'ı, saçmalama ya," dedi. "Olayı kapattılar diyorum sana. Savcı karışmıyor, sana ne oluyor!"

"Hangi savcı?"

"Kirpi bıyıklı olan."

Akbaba çamurlu elleriyle Behzat Ç.'nin uzattığı 216'yı aldı, yaktıktan sonra dumanını, türünü bilmediği tropik bir ağaca

üfledi. "O savcının var ya," dedi. "Ebesinin kör kandilini sikeyim. Görürsen, Akbaba sana böyle böyle dedi dersin."

"Savcıya küfredemem, altı aydan başlar."

"İyi, bir şey deme o zaman. Siz gidin, ben daha Güvenpark'a bakacağım."

Harun önce boynunu sağ sol yaparak kütletti, sonra da ellerini. Sabrının sonuna geldiğini belli etmek istiyordu. "Ağbi taktın ha Güvenpark'a," dedi.

"Her yere baktım, bir oraya bakmadım."

"Orası da kalsın. Zaten oraya gömeceğine Emniyet'in bahçesine gömsün daha iyi."

Akbaba, banka oturup uzuneşek heykelini inceleyen Behzat Ç.'nin yanına çöktü, "O delinin üstüne yıktılar, kapattılar bu işi," dedi.

Harun, "Biz de anladık o kadarını," dedi. "Salak değiliz."

"Ne kadarını anladın?"

Harun telsizin dibini bankın kolçağına sürtüyordu. "Yani, devlet meselesi olunca kapanır," dedi. "Deşersin altından başka bir şey çıkar, orada dur derler, durursun, bu kadar basit."

Akbaba, "Bok çukuru," dedi.

"Ne çukuru?"

"Şu az ötedeki çukur. On metre ötesinde logar kapağı var. Salağın biri vaktinde hizayı tutturmadan kazmış. Öyle bırakmışlar."

Harun çukurun başına eğilip "Doğru," dedi. "Ama madem yanlış kazdın, insan bir kapatır ya. Çoluk çocuk oynuyor, içine düşer Allah muhafaza."

Akbaba, Behzat Ç.'yi dirseğinden tutup "Amirim," dedi. Behzat Ç. şaşırdı. Akademiden değil, çekirdekten yetişen Akbaba, kendisinden on yaş büyüktü ve bu "amirim" sıfatını hemen hemen hiç kullanmazdı. Akbaba, 216'dan derin bir nefes çekti, işaretparmağıyla burnunun ucundaki siğili

kaşıyıp "Kaç yıldır yüz yüze bakıyoruz," dedi. "Ne olursa olsun, seni sevdiğimi bil. Tamam mı? Bunu unutma!" Behzat Ç.'nin sırtını sıvazladı, kalktı, telsizini sallaya sallaya, sarsak adımlarla Botanik Parkı'nın çıkışındaki merdivenlere doğru yürüdü. Behzat Ç. bu zamansız sevgi gösterisine bir anlam veremedi.

Harun, Akbaba'nın arkasından, "Ağbi nereye?" diye seslendi.

"Nereye olacak, Numune'ye."

"Telsizi açtın mı?"

"Açtım."

Harun, "Ha iyi," dedi. "Şöyle normale dönelim yahu."

Behzat Ç. saatine baktı. Vakti gelmişti. Dünya döndükçe ve Gençlerbirliği sahaya çıktıkça, Maraton Tribün'deki yerini alması gerekiyordu. Toros'u Rüzgârlı girişine bıraktı. Maraton'un önü kuyruktu. Gençler'in öyle pek fazla taraftarı yoktu ama dört giriş kapısından sadece biri açılınca, kuyruk kaçınılmaz oluyordu. Köfte ve çekirdek satışları iyiydi. Behzat Ç. kuyruğa girse maçın ilk dakikalarını kaçıracağını anladı. En yakın Çevik Kuvvet amirinin yanına gitti, Maraton'un ana çıkış kapısını açıp başkomiseri içeri aldılar. Tam içeri girecekken, Eskrim Kulübü'nün önündeki beyaz kamyoneti gördü. Çevresinde kazma kürekli adamlar vardı, biri de kompresörle betonu deliyordu. Bir an geri dönmeyi düşündü ama koca kapıya da "aç kapa artema" muamelesi yaptırmak istemiyordu.

Fener, maçın ilk yirmi dakikasında, öyle çok matah bir futbol oynamamasına rağmen art arda iki gol buldu. Çünkü Cavcav, ara transfer döneminde defansın ve orta sahanın yarısını satmıştı. Maraton'un göbeğindeki iki yüz kadar Gençler taraftarı yıllar sonra ayaklanıp isyan etti. Hep bir ağızdan "Cavcav paranın turşusunu kur!" diye tempo tutmaya başladılar.

Behzat Ç.'nin bir kulağı telsizdeydi. Maraton'un bir köşesinde, olanı biteni izliyordu. O kadar kızmıştı ki, neredeyse o da eşlik edecekti bu turşu muhabbetine. İçinde tarif edemediği bir rahatsızlık vardı, çıkış kapısına doğru yürümeye başladı, artık bir içgüdü mü, sezgi mi, kötü futbol mu, yoksa önünde oturan kırçıl sakallı adamın içtiği piponun kokusundan mı nedir bilinmez, bir aydınlanma yaşamıştı. Çevik Kuvvet amirine ana kapıyı açtırdı. Eskrim'in önündeki beyaz minibüse doğru koşup 14'lüyü çekti. Kompresörlü adam delmeyi bıraktı. Kazma kürekli olanlar ellerini havaya kaldırdı. Behzat Ç. adamları tek tek kontrol etti, hiçbirinin dudağının kenarında sigara, ağzında sakız, alnında leke, kulağında işitme cihazı yoktu.

"Amirim bir yanlışlık olmasın, biz ASKİ çalışanıyız," dedi dört adamın en yaşlısı. Şoför mahalline gidip birtakım belgeler getirdi.

Behzat Ç. belgelere bakmadı. Özür dileyip vaziyeti anlatmak istiyordu ama boğazına bir yumru oturduğu için konuşamıyordu. Kaldırımın kenarına oturdu, başını ellerinin arasına aldı, yaşamaktan bıkmıştı. Bir 216 yakmak istedi ama titreyen elleriyle bir türlü çakamadı çakmağı.

Maraton'dan güçlü bir uğultu yükseldi, ardından da "Çak Çak Çak Çakır," sesleri. Gençler durumu 1-2 yapmıştı. Haliyle Mehmet Çakır çakmıştı.

21.

26 Şubat Pazartesi günü, Cinayet Büro'nun sorgu odasında, Kendini Ahmet Sanan Süleyman'ın –kısaca KASS– çevresinde oturuyorlardı. Onu savcılığa götüreceklerdi. Tavandaki yuvarlak floresan lamba yanıp sönüyor, bu arada mütemadiyen sinir bozucu bir cızırtı yayıyordu. KASS avuç içlerini, deli gibi salladığı bacaklarına sürtüyor, hasır şapkasının lifleriyle oynuyor, sakalını kaşıyor, kafasını sağa sola sallıyor, hâsılı götünde kurt varmış gibi yerinde duramıyordu. Birden durdu, "Neyi bekliyoruz?" dedi.

"Mahkemeye gideceğiz," denince sevindi, kırışık dolu yüzü aydınlandı. "Süleyman da gelecek mi ağbi?" diye sordu.

"Haa, gelecek."

"Ben yapmadım ağbi, Süleyman yaptı."

"Öyledir."

"Ben Ahmet'im ağbi, ben yapmadım."

Harun, "Tamam lan, kes!" dedi. "Yapmadım etmedim diyorsun da, yirmi sayfa ifade vermişsin TEM'de."

Tahsin, elinde iki tane polis yeleğiyle girdi, birini Selim'e, birini de Harun'a attı. Cinayet Büro'nun en irikıyım elemanla-

rı olduklarından, KASS'ı iki kolundan tutup adliyeye sokma işi onlara kalmıştı.

Selim yeleği başından geçirip "Nereden bağlanıyordu bu meret?" diye sordu. Harun bildiği halde cevap vermedi. Behzat Ç. hakkındaki soruşturmada müfettişlere ötenin Selim olduğunu düşündüğünden, ona iyice ters davranmaya başlamıştı. Hatta durup dururken attığı bir omuz yüzünden iki saat önce birbirlerine giriyorlardı. Harun, Selim'in içlerindeki ispiyoncu olduğu teorisini Hayalet'e anlatmış, ama Hayalet, Eda meselesi yüzünden işe duygusal yaklaştığını söylemiş, inanmamıştı.

Harun yeleği bağlayıp "Neden biz götürüyoruz?" diye sordu belli belirsiz bir öfkeyle. "Madem TEM yakaladı, onlar götürsün."

Tahsin, "Tek laf daha edersen seni Cinayet'ten alırım," dedi. Biraz düşünüp "Ahlâk'a veririm," diye ekledi.

Harun, "Ver!" diye bağırdı. "Bütün Meganeları Ahlâk'a verdin, beni de ver. Orospunun pezevengin peşinden koşmuyoruz ya, suçumuz Cinayetçi olmak."

Tahsin elini kalbine götürdü. "Aman müdürüm," "Sakin ol müdürüm," diyerek demir ayaklı sandalyelerden birine oturttular. Tahsin nefes nefeseydi, Harun'a "Çık git, gözüm görmesin seni," dedi. Harun "Tamam," deyip yeleği çözdü. Odadan çıkacakken Behzat Ç. bileğinden yakaladı. Harun'u geldiği yere gönderdi, Tahsin'e ters ters baktı. Herkes şimdi ne olacak diye düşünürken Cevdet, odaya bir hışımla girip elinde kalan kapı koluyla beraber yere kapaklandı. Harun, "Aferin," dedi. "Kırmadığın bir kapı kolu kalmıştı, onu da kırdın." Cevdet yerden kalkıp elindeki kapı koluna hayretle baktı. Kolu masaya koyup üstünü başını düzeltti. Tahsin'e, "Mümü- müdürüm," dedi. "Savcılıktan aradılar, getirin diyorlar."

Tahsin, "Hadi bakalım," deyip kalktı. Tam Cinayet Büro'dan çıkarken döndü, KASS'a baktı. "Bu ne?" diye sordu.

"Ne ne?"

"Hasır şapkayla mı gidecek bu adam? Alın şu şapkayı elinden!"

Harun dişlerinin arasından, "Sıkıysa sen al," dedi. Tahsin şapkaya uzandı ama KASS iki büklüm olup içine kapandı, şapkayı vermedi. Harun ve Selim kaskatı kesilen KASS'ı açtılar. Cevdet ve Tahsin şapkaya asılıp bir süre çekiştikten sonra güçbela aldılar. KASS şapkası alınınca öyle bir çığlık atmaya başladı ki bütün Asayiş Şube'yi ayağa kaldırdı, adam boğazlasalar o kadar ses çıkmazdı.

"Lan oğlum bağırma! Bağırma lan! Sus lan!"

KASS kendinden geçmişti, hiçbir şeyi duymuyor, deli gibi bağırıyordu.

Tahsin, "Kapatın şunun ağzını," dedi. KASS ağzını kapamaya çalışan Selim'in elini ısırdı. Behzat Ç., Cevdet'in elindeki hasır şapkayı aldı, sağ eliyle duvara yaslayıp soluyla yamyassı etti. KASS'ın kazağını çıkarıp şapkayı iplerinden göğsüne bağladı. KASS susmuştu. Kazağı şapkanın üstüne giydirip Toros'a doğru yürüdüler.

Hayalet direksiyonun başına geçti. Behzat Ç. öne bindi. KASS arkada, Harun'la Selim'in arasında oturuyordu. Adliyeye yaklaşırken Ankara Radyosu'nun önünde Behzat Ç.'nin telefonu çalmaya başladı. Heyecanla çıkardı, ağbisi Şevket'in aradığını görünce sessize aldı, cebine geri koydu.

Behzat Ç. gibi Ankara'da doğup büyüyen bir adamın duyup duyabileceği bütün sıkıntıların mimari karşılığı Ankara Adliyesi'dir. Kafka burayı görseydi, "Adamlar yapmış," deyip yazarlığı bırakırdı.

Toros'tan çıkar çıkmaz basın mensupları çevrelerini sardı.

"Neden yaptın Süleyman?"

"Süleyman pişman mısın?"

"Süleyman neden gömdün?"

"Bir şey söyleyecek misin Süleyman?"

KASS basın mensuplarına dönüp "Ahmet'im lan ben!" diye bağırdı. "Ahmet'im ben! Sizsiniz Süleyman! Şerefsizler! Ahmet'im lan ben!" Harun, KASS'ın ağzını kapadı, merdivenlerden koşar adım çıktılar.

* * *

Behzat Ç. savcının odasının önünde beklerken telefonunu kontrol etti. Bahar'ın aradığını anlayınca heyecandan açamadı bir süre, öksürüp ses ayarı yaptı. Yine de konuşmasına gerek kalmamıştı. Bahar öğlen yemeği için buluşma yerini söyleyip çattadanak kapatmıştı. Behzat Ç.'nin yüzü aydınlandı. Ceplerini kontrol etti. Hayalet'in yanına gitti. Başparmağını, işaret ve ortaparmağına sürterek evrensel para isteme işaretini yaptı.

Hayalet ince cüzdanını çıkardı, elli lira verip "Yeter mi?" diye sordu.

Behzat Ç. başını yetmez anlamında yukarı kaldırdı. Hayalet bir elli lira daha verdi, boş cüzdanı gösterip "Bende de başka yok," dedi. Küf yeşili gömleğiyle adliyenin soluk koridorlarına renk katıyordu.

Behzat Ç. omuzlarından kavrayıp minnetle bakarak teşekkür etti on dört yıllık dostuna. Gerçi kredi kartının limiti vardı daha, ama yine de nakit paranın verdiği güven başkaydı. Gidecekken Hayalet kolundan tuttu. "Gorbaçov'la Pembo'yu bulayım mı?" diye sordu. Behzat Ç. elini bilek ekseninde sağa sola çevirip ne bul ne bulma anlamına gelecek muğlak bir hareket yaptı. Hayalet, "Tamam," dedi. "Bulursam haber veririm."

Behzat Ç. kirli bir cam bulup eşkâline baktı. Tıraş olma zamanı gelmişti. Adliyeye yirmi iki senedir gün aşırı gelmesine rağmen, labirenti andıran koridorlarda çıkışı bulmakta hâlâ güçlük çektiği zamanlar oluyordu. Eli ayağı birbirine dolaştığından iyice zorlandı bu sefer. Dönüp dolaşıp ana

kapı önüne çıkınca rahat bir nefes aldı. Soğuk havada, tarif edemediği güzel bir koku vardı.

Adliyenin bahçesinde, iki parmağını ağzına götürüp "Bir cigaran var mı?" diye soran berduşa iki tane 216 verdi. Behzat Ç.'nin bonkörlüğüne şahit olan başka biri geldi, "Numune Hastanesi'ne nasıl gidebilirim?" diye sordu. Behzat Ç. adamı omuzlarından tutup DTCF tarafına çevirdi. Bulvarın karşısında, Tarih Kurumu'nun olduğu sokağı gösterip elini ileri geri sallamak suretiyle oradan dümdüz gitmesi gerektiğini anlattı. Dur işareti yaparak dönemeçte durmasını, elinin dışını sola bükerek de sapacağı tarafı gösterdi. Bu tariften sonra bulamazsa bütün suç adamdaydı.

Toros'a atlayıp en yakın berberin önüne çekti. Berber koltuğuna oturdu. Berberin tipini görmesiyle keyfinin kaçması bir oldu.

"Saç sakal?"

Eliyle sakalını sıvazladı.

Berber, "Nerelisiniz ağbicim?" diyerek muhabbete klasik bir giriş yapmak istedi. Behzat Ç. cevap vermeyince dudağındaki iğneyle duraksadı, boyna bağlayacağı örtüyü, matadorun pelerini tuttuğu gibi tuttu bir süre. Arkadaki ikili koltukta *Posta* okuyan emekli, aynadan Behzat Ç.'ye baktı. Hafiften tüten soba içerideki havayı büsbütün boğuyordu.

"Ne işle meşgulsünüz ağbicim?"

Çene kası gerektirdiğine inanılan meslekler vardır, berberler de bunun en sıkıcı kolunu temsil eder. Behzat Ç. telsizi çıkarıp tezgâhın üstüne koydu. Berber metal kapta sabunu köpürtürken, "Polisin işi de zor," dedi.

Behzat Ç.'nin konuşmayı bıraktıktan sonra söylemek istediği tek şey kalmıştı: "Saçma sapan konuşmayın!" Bakışlarını kaçırdı, tezgâhın üstündeki yazarkasaya, aynalı dolaba, dolabın içindeki yirmi yıllık parfümlere, ambalajı sararmış losyonlara baktı. Kaşlarını çattı, burnundan solu-

du. Berberin taarruzlarına karşı bütün suskunluk taktiklerini uyguladı. Berber, Behzat Ç.'den yüz bulamayınca, her gün *Posta* ve *Gözcü* okumak için dükkânına gelen emekliye anlatır gibi devam etti: "Bir tane Ermeni vuruldu diye ortalığı ayağa kaldırdılar. Tamam, doğrudur demiyorum, çok yanlış bir hareket. Her şeyden önce, keskin sirke küpüne zarar. Bu işin sorumlusu zaten internet kafeler."

Köpüklü fırçayı Behzat Ç.'nin yüzüne vururken sümüklü çırağa döndü: "Sen gitmiyorsun de mi lan internete?"

Burnunu çeken çırak, "Gitmiyorum usta, ne işim olacak," dedi. "Ercan gidiyor."

"O kim?"

"Bizim kahveci Bahattin Ağbi'nin çırağı."

"Aferin, sen gitme."

Berber ortadan ikiye kırdığı jileti usturaya taktı. İki parmağını Behzat Ç.'nin şakağına bastırıp yanağa ilk usturayı vurdu. Usturanın üstündeki kıllı köpüğü elinin dışına sildi. İyice sokuldu, Behzat Ç. berberin kirli soluğunu boynunda, kokan nefesini, askerî lisedeyken yüzbaşının kırdığı burnunda hissediyordu.

"Ama 'Hepimiz Ermeni'yiz,' demek ne demek. Çok daha büyük yanlış. Sen önce Türk'sün! Hepimiz Türk'üz! Ne çabuk unuttuk ya, bizim kaç tane konsolosumuzu vurdu Ermeniler."

Emekli bu noktada söze karışma ihtiyacı duydu, *Posta*'nın ve gözlüklerinin üstünden bakarak "Bu millet balık hafızalı kardeşim," dedi. "Hafızayı nisyan beşerle malul olur."

Berber başparmağını Behzat Ç.'nin şakağına bastırıp öbür yanağı almaya başlarken, "O laf öyle değil," dedi. "Hafızayı malul nisyanla beşer olur. Onun gibi bir şeylerdi işte. Oraya takılmayalım, beşer şaşar!"

Öğlen ezanı okunmaya başlayınca, sümüklü çırak Bağa

Gel Bostana Gel türküsünün ortasında radyoyu kapattı. Berber, "Oğlum şu kapıyı da kapat," dedi. "Havalar ne güzel gidiyordu, gayet de ılımandı. Küresel ısınma var diye tutturdular. Soğudu yine. Tövbe estağfurullah. Sen Allah'ın işine ne karışıyorsun! Kaldık mı karda ayazda! Şimdi mutlu musunuz küresel ısınmacılar? Amacınıza ulaştınız mı? Favoriler nasıl olsun?"

Behzat Ç. eliyle alması gereken hizayı gösterdi. Berber favorinin birini aldı, diğeri için eğildi, bir soluk mesafesine kadar yaklaştı. Behzat Ç. ıslak nefesi duydu şakağında. Kokuyu, teri, tükürüğü.

"Polisin de işi zor. Polis yakalıyor, mahkeme salıyor. Her sene bir af. Aslında var ya, hırsızlık yapanın elini, tecavüz edenin sikini keseceksin. Bu iş başka türlü çözülmez. Haksız mıyım amirim?"

Behzat Ç. nefessiz kaldı.

"İyi misin?"

Boynundaki örtüyü atıp kalktı. Berberi kemerinden ve ensesinden tutup aynaya çarptı. Kafayı yiyen ayna ortadan ikiye çatladı. Behzat Ç. havluyla yüzünde kalan köpüğü sildi, ayaklanan emekliye oturmasını işaret etti. Tezgâhın üstüne yirmi lira bıraktı. Çıkacakken durdu, aynadaki hasara bakıp bir yirmi lira daha bıraktı. Sonra biraz düşünüp on lirasını geri aldı. Kapıyı çarpıp çıktı.

Yan kahvenin sahibi Bahattin Ağbi, elini alnına siper edip berberin içine göz gezdirdikten sonra Behzat Ç.'nin arkasından, "Hopp! Hişşş!" diye seslendi. "Bir bak bakayım buraya sen!"

Behzat Ç. dönüp telsizi salladı, ıskaladı. Bir tekme savurdu, boşa gitti. Kovalamaya başladı, yaklaşınca bir tekme daha savurdu. Bahattin Ağbi iyi kaçıyordu, kıl payı kurtuldu, önüne çıkan ilk bahçenin duvarından atladı. Behzat Ç. kovalamaktan vazgeçti. Saatine baktı. Üstüne başına çeki düzen

verip Toros'a doğru yürüdü. Cumhuriyet Bulvarı'ndan Tren Garı'na sürdü. Bahar'la Gar Lokantası'nda buluşacaktı.

* * *

Gar Lokantası, bir garın faniliğiyle bir meyhanenin bakiliğini harmanlamış, yüksek tavanlı ferah bir yerdi. Doğu Ekspresi ve Kuşetli İstanbul Treni yeni kalktığından masalar hemen hemen boştu. Behzat Ç. bir eliyle şakağını kapatmıştı, berberdeki kavga yüzünden favorilerin biri uzun kalmıştı çünkü.

Yolda her türlü ses talimini yapmıştı. Garson başlarında bitip de "Ne alırsınız?" diye sorana kadar da konuşmaya kararlıydı. Ama sen konuşma konuşma, ondan sonra garsona sipariş ver. Siparişleri Bahar verdi. "Öğleden sonra işe gitmiyorum, istersen bir ufak da rakı söyleyelim," dedi. Behzat Ç. başıyla onayladı, Bahar'ın iki tutam saç düşmüş zarif ense kıvrımına baktı, böyle bir günde kim olsa rakıya başlardı.

Bahar, dershanede Türkçe öğretmenliği yapıyordu. Başkomiser, takip sürecinde dershaneyi ve çevresindeki bütün yolları avcunun içi gibi öğrenmişti. Bahar başka işler de yapıyordu –bir dergide editörlük falan– ama bunlar para getiren ya da konuyla alakalı olan şeyler değildi. Garson siparişleri getirdiğinde, kısacık bir an, iki insanın birbirini anlaması için illaki konuşmanın gerekmediğini anladılar.

Sonra işte Behzat Ç. rakıya su ilave ederken, bardağın içindeki şeffaf sıvı süt beyaza döndü dönecek bir dengedeyken yani, Bahar, "Sana bir şey söylemek istiyorum," dedi. Telefonu çaldığı için gerisini getiremedi. Telefonu kulağına götürdü, kaşlarını çattı. "Ne!" diyerek ayağa kalktı. "Neredesiniz?" Behzat Ç. de gayri ihtiyari ayağa kalkmıştı, rakı şişesi hâlâ elindeydi. Bahar titreyen elleriyle telefonu kapatıp "Oğlum," dedi. Behzat Ç. biliyordu bu afacanı.

"Anaokulundan aradılar, düşmüş. Numune'ye götürmüşler. Sen otur, ben taksiyle giderim."

Behzat Ç. başını "hayatta olmaz" manasında sağa sola salladı. Cebinden çıkardığı elli lirayı masaya bıraktı. Hayalet bu dar zamanda kredi kartını beklemekten kurtarmıştı kendisini. Talat Paşa Bulvarı'nın ve Toros'un bütün imkânlarını kullanarak, en kısa sürede Numune'ye vardı. Acil girişinin önünde acı bir fren yaptı.

Acil servis sedyelere, tekerlekli sandalyelere, tekerleksiz sandalyelere ve mümkün olan her boşluğa serilmiş hastalarla, sağa sola koşturan hemşirelerle, hastabakıcılarla ve hastalardan daha hasta gözüken hasta yakınlarıyla doluydu. Doktor haricinde her meslek grubundan insan vardı. Telefonla bağıra çağıra konuşanların uğultusundan bir şey duymanın imkânı yoktu. Başkomiser bu mahşer yerinde birbirlerini kaybetmesinler diye Bahar'ı bileğinden tuttu, diğer eliyle önünü açtı, yere atılmış serumlara, kanlı pamuklara basarak yürüdüler. Çocuğu, mavi örtüsünde kan lekeleri olan bir sedyenin üstünde buldular. Yanında gencecik bir kız vardı. İkisi de ağlıyordu. Bahar oğluna sarıldı. Oğlan bir çığlık attı, kolunu dirseğinden tutuyordu. Bahar, "Ne oldu?" diye sordu.

"Öğlen uykusunda ranzadan düştü," diye açıkladı anaokulunda çalışan gencecik kız. "Bir hastabakıcı geldi, 'Burada bekleyin,' dedi, yarım saattir bir röntgen çekemediler."

Behzat Ç. röntgen odasının kapısını tıklattı. Cevap veren yoktu, kolu zorladı, kilitliydi. Sedyede yatan bir hasta, kendi serumunu havaya kaldırmış tutarken, "İçeriden kilitli," dedi. "Aciliyet sırasına göre çağıracaklarmış." Behzat Ç. acil serviste aciliyet sırasının ne olduğunu tartışacak cinsten bir adam değildi. Kapıya iki yumruk attı. Röntgen çekmekten yüzü beyazlamış, radyasyon sinirlisi çılgın bir kadın kapıyı aralayıp "Ne var be, ne var!" dedi. Behzat Ç. kadını itip

kapıyı açtı, duvardaki hemşire portresinde olduğu gibi "sus" işareti yaptı. Bahar'a Barış'ı –çocuğun adı buydu– getirmesini işaret etti. Barış'ı röntgen masasına yatırdılar, Behzat Ç. çılgın kadını kolundan tutup aletin başına geçirdi.

Çılgın kadın insafa geldi, "Ben röntgen çekerken sen de Hasta Müracaat'a git, çocuğun girişini yaptır," dedi. Bahar, Behzat Ç.'ye oğlunun nüfus cüzdanıyla sağlık karnesini verdi. Behzat Ç. resmî nevaleyi alıp acilin girişindeki bankoya gitti. Bankonun arkasındaki kadın, "Burası değil," diye cırladı. "Burası Hasta Yatış. Hasta Müracaat'a gideceksin." Elini bilek ekseninde çevirip oranın nerede olduğunu sordu. Kadın tam karşıyı gösterdi.

Tam karşıda doldurması için bir form verdiler. Ad, soyad, vatandaşlık numarası, adres, telefon, sağlık karnesi tarihi, bağlı olduğu kurum sigorta sicil numarası derken, başkomiserin nevri döndü, bankonun arkasındaki kadına işaretparmağını gösterip biraz beklemesini rica etti. Döndü, polis noktasındaki polislere el etti. İki polis koşarak geldi, birine doldurması gereken formu, diğerine Toros'un anahtarını verdi. Toros acilin önünü kapattığından ambulans yanaşamıyordu. Omzunda bir el hissetti. Döndü, Akbaba'ydı.

"Hayrola!"

Rahat bir nefes aldı. Akbaba'yı kolundan tutup röntgen odasına götürdü. Akbaba röntgeni ışığa tutup inceledi. Yıllardır hastanelerdeki yaralama ihbarlarına baka baka o da bir nevi tıp eğitiminden geçmiş sayılırdı. Akbaba, röntgenci kadına, "Kol kırılmış, yen içinde kalmış," dedi. "Çabuk Selçuk Bey'e haber ver."

Bahar "Selçuk Bey kim?" diye sordu.

"Ortopedi uzmanı. Buradakilerin yapacağı işi ben de yaparım. Gelsin o baksın."

Selçuk Bey, yuvarlak çerçeveli gözlükleriyle Troçki'ye benzeyen bir adamdı. Sürgünden dönmüş gibi gülümseye-

rek girdi röntgen odasına. Kolu alçıya aldılar. Behzat Ç.'nin formu teslim ettiği polis, "Giriş işlemlerini yaptım amirim," diyerek geldi. Akbaba, Barış'ın başını okşayıp "İyi," dedi. "Şimdi de çıkış işlemlerini yap."

* * *

Bahar mutfağa çay koymaya gitmişti. Behzat Ç. salonda, Barış'la oturuyordu. Temiz, düzenli bir evdi. Bahar defalarca teşekkür edip üstüne bir de çaya davet edince, Behzat Ç. ilk defa yaptığı mesleğin bir işe yaradığını düşünmüştü.

Bahar mutfaktayken, kırık kolunun alçısı bir bezle boynuna bağlı olan Barış, mütemadiyen "Ver ver," diye mızıldanıyordu. Behzat Ç.'nin belindeki 14'lüyü gördüğünden beri başka bir şey söylememişti zaten. Behzat Ç. gülümseyip Barış'ın başını okşadı. Barış, sağlam eliyle, kuyruğundan tuttuğu plastik ördeği başkomiserin kafasına geçirdi. "Ver!"

Kendi oğlu olsa, şarjörü çıkarıp verirdi ama Bahar'ın bunu militarist bir tavır olarak algılamasından çekiniyordu. Ceplerini karıştırıp Barış'ı oyalayacak bir şeyler aradı. Dibinde fener olan çakmağı çıkardı. Feneri yakınca Barış'ın gözleri ışıldadı, silahı unuttu, çakmağı gösterip "Ver ver," demeye başladı. Behzat Ç. çakmağı verdim kurtuldum diye düşünürken kapı çaldı. Bir misafirin başka bir misafir gelmek üzereyken duyduğu tedirginliği duydu. İçeri, on üç-on dört yaşlarında, ince uzun, çakır gözlü bir delikanlı girdi. Üstünde Iron Maiden tişörtü vardı. Ipod'dan dinlediği müzik, kulaklıklardan taşıp bütün salona yayılıyordu.

"Only the good die young
All the evil seem to live forever"

Bahar, "Tanıştırayım," dedi. "Büyük oğlum Ulaş."

Takip sürecinde hiç rastlamadığı bu delikanlı büyük bir sürpriz olmuştu Behzat Ç. için. Bahar "Siz oturun, ben çay-

ları getireyim," diyerek mutfağa gitti. Salona bir sessizlik çöktü. Oğlu, kocası, eski kocası, babası ya da kardeşi fark etmez, sevilen bir kadının hayatındaki erkekler her zaman tedirginlik vesilesidir. Onun çöpsüz üzüm olmadığını hatırlatır, moral bozar.

Ulaş kulaklıkları çıkardı, önce kardeşinin kolundaki alçıya, sonra da Behzat Ç.'ye baktı. "Annemle yatmak mı istiyorsun?" diye sordu. Bu gereğinden fazla açıksözlü yaklaşım karşısında Behzat Ç.'nin yüzündeki tebessüm dondu, gitgide salakça bir ifadeye büründü. Barış, Behzat Ç.'yi omzundan dürtüp, "Uykun mu geldi?" diye sordu. "Benim uykum gelmiyor, zorla yatırıyorlar. Bugün ranzadan atlayıp düştüm. Geçen ay da burnuma pastel boya kaçmıştı, örtmenimiz elektrik süpürgesiyle çekip çıkardı. Herkes alkışladı."

Ulaş kalktı, salona tepsiyle giren annesine bakmadan çıktı, odasına girip kapıyı çarptı. Bahar, Barış'a, "Ne oldu?" diye sordu. Barış sağlam eliyle pötibör bisküviyi paşa çayına batırırken Behzat Ç.'yi gösterip "Uykusu gelmiş," dedi. "Yatmak istiyormuş."

Barış çayını bir dikişte bitirdikten sonra arka odaya doğru koşmaya başladı. "Dur düşeceksin," demeye kalmadan, koridorda sağlam kolunun üstüne düştü. Bahar küçük çaplı bir çığlık atıp Barış'ın peşinden koştu. Barış hiçbir şey olmamış gibi kalktı, düşünce ağlayan cinsten bir çocuk değildi. Üstüne düştüğü kolu, kırık kolun alçısına sürterek sıvazladı. Arka odadan keçeli kalemle gelip Behzat Ç.'ye uzattı. "Yaz," dedi. Behzat Ç., Barış'ın ne istediğini anlayamadı ilk başta. Barış, "Hakan'ın kolu kırıldığında herkes yazdı, sen de yaz," deyince bunun alçıya imza atma geleneği olduğunu anladı. Kalemi aldı, biraz düşündü ama aklına bir şey gelmedi.

"Büyük Geçmiş Olsun.
Başkomiser Behzat Ç."

Yazarken başkomiser sıfatını atmaya karar verdi, çocuğun kolunu ifade tutanağına çevirmenin âlemi yoktu. Onun yerine acemi bir çiçek figürü çizdi. Olaylar o kadar seri gelişmişti ki hiçbir şey konuşmaya fırsat kalmamıştı. Ama konuşmadığı için hiç sıkıntı çekmiyordu. Bahar da, oğulları da gayet doğal bir şeymiş gibi karşılıyorlardı bu durumu. Sanki çok uzaklardan dilsiz bir akraba gelmiş gibi. Çayını bitirdikten sonra, "eh ben artık gideyim" der gibi ellerini açıp kalktı. Bahar, "Otur, bir çay daha koyayım," dedi.

Tam o anda bir yanık kokusu duydular ve Barış'ın aynı zamanda piromanyak olduğunu anladılar. Behzat Ç.'nin verdiği çakmakla perdeyi tutuşturmuştu. Behzat Ç. koştu, ceketini çıkarıp yanan perdeye vurmaya başladı. Yüzbaşını yumruklayıp askerî okuldan atıldıktan sonra Kurtuluş Lisesi'ne yazılmış, Bahar'la orada tanışmıştı. Liseden sonra polis akademisine girmeye karar verince ayrılmışlardı. Behzat Ç.'ye göre aşırı sol fikirler Bahar'ın psikolojisini bozmuştu, Bahar'a göre ise Behzat Ç. yanlış safı seçmişti. Böylece, Cebeci'de başlayan aşk Kurtuluş Parkı'nda bitmişti. Tam İtfaiye'nin karşısındaki bankların önünde. Şimdi ceketiyle yanan perdeye vururken ayrıldıkları o günü düşünüyordu. O zaman, polislikten vazgeçip itfaiyeye başvurmayı bile geçirmişti aklından. Sonra en yakın büfeye gidip "Bir sigara ver," demişti. Büfeci zamanın en pahalı sigarası olan 216'yı uzatmıştı. Amatör Küme'de stoperlik yaptığından tütün mamullerini kullanmadığı zamanlardı. Orada hava kararana kadar oturup bir paket 216'yı bitirmişti.

Kapı önünde ayakkabılarını giyerken, Bahar, Barış'tan aldığı çakmağı, hafif sitemkâr bir nazarla Behzat Ç.'ye geri verdi. "Hoşça kal," dedi. "Daha ferah bir zamanda görüşelim."

* * *

Eve gelirken Tekel birası almayı unuttu. Bu unutkanlığı hayra yordu, karaciğeri dinlendirmek için iyi bir vesileydi. Çöpleri toplamaya hazırlanan Kamber'e otuz lira verip eve girdi. Hayalet'ten aldığı yüz liranın dibine darı ekmişti. Hoppa yine kayıptı. Bakılabilecek her yere baktı. Zaman ilerledikçe endişesi arttı. Tekli koltuğuna oturup bir 216 yaktı. Hoppa'nın bir yerlerden çıkıp gelmesini beklemekten başka yapılacak bir şey yoktu.

Gözlerini tavana dikip karşı cinsle ilişkiler bilançosunu çıkarmaya çalıştı. Sağ köşede sekiz ayrı noktayı ve çeşitli çıkıntıları birleştirdikten sonra boşandığı karısı Ceyda'yı gördü. İyi bir insandı, hatayı kendisiyle evlenmekle yapmıştı. Kolay kolay baştan çıkarılabilecek bir adam olmasa da, tavanın karanlıkta kalan noktalarında, yaşadığı küçük maceraları da görmek mümkündü. Sol köşedeki düzensiz eğriler, boşandıktan sonra Gönül'le olan inişli çıkışlı cinsî münasebetini temsil ediyordu. Ama tüm bu çizgilerin, eğrilerin, karanlık köşelerin arasında Bahar, hep göz kırpıyordu kendisine. Yıllar yılı bir fikrisabit olarak yer etmişti içinde.

Anahtar kilitte döndü. Şule, "Esat, küçük ve büyük olmak üzere ikiye ayrılan, şirin bir semtimizdir," diyerek daldı salona. "Burada, aşk acısı çeken sempatik insanlar oturur. Bu semtimizin bir diğer özelliği de sınırlarının..."

Behzat Ç. kalktı, sert bir el hareketiyle Şule'nin sözünü böldü, bu sefer çok kızmıştı. Şule'nin yüzünde tedirgin bir ifade vardı, "Eee," dedi. "Nasıl gitti yıllar sonra ilk buluşma?"

Behzat Ç., Hoppa'yı Şule'den alıp göğsüne bastırdı. Topal tavşanı ilk defa kucağına alıyordu.

Şule, "Sen de herkes gibisin," dedi. "Gözünün önündeyken kıymetini bilmezsin. Bir gün de şu hayvancağızı alayım da gezmeye götüreyim demedin."

Behzat Ç. başını eğdi, haklıydı kız.

"İnsan bir gün de alır şu hayvancağızı, ne bileyim parka falan götürür. Çayırda çimende hoplamasına yardımcı olur. Aşılarını bile yaptırmadın. İki ayda bir tırnaklarının kesilmesi lazım, onu bile kesmedin. Topal bıraktığın yetmiyormuş gibi bir de evin içine hapsettin, bunalıma soktun zavallıyı. Sorumluluğunu alamayacaksan bırak ben bakayım."

Behzat Ç., gönlünce topallaması için Hoppa'yı halının üstüne bıraktı. Şule, "Kusura bakma," dedi. "Biraz sert mi oldu?" Behzat Ç. başını yukarı kaldırmak suretiyle "Hayır, önemli değil," demeye çalıştı.

Şule, Behzat Ç.'nin tıraşlı yüzünü avuç içlerine alıp, "Şimdi biraz adama benzemişsin," dedi. "*Bir insan rolü için başvursan ve şansın yaver gitse, belki bir figüranlık kapabilirsin.* Paul Auster, *Köşeye Kıstırmak*, sayfa 80. Bu arada favorinin biri niye uzun? Tıraşın sonuna kadar sabredemedin mi? Neyse, nerede kalmıştım? Bana sorarsan, Bahar'la evlensen iyi olur. Hazır iki tane çocuk da var, ayrıyeten yapmaya uğraşmazsınız. Senin de hayatın bir düzene girer, içkiyi azaltırsın, ufaktan konuşmaya başlarsın falan. Ama olacak iş değil. Çok zor."

Behzat Ç. ellerini dua eder gibi açıp "Neden?" diye sormaya çalıştı. Şule, "Nasıl desem?.." dedi. "Her şeyden önce çocuklu dul kadınlar teoremi buna engel. Bahar, çocuklarını mutlu etmek istiyorsa, babalarını, yani eski kocasını hayatından çıkaramaz. Bu arada çocuk derken, Oidipus Kompleksi'yle hiperaktifleşmiş altı yaşındaki bir zıpırdan ve Teoman'ın on üç-on dört yaşlarındaki halinden bahsediyoruz. Iron Maiden dinleyen bir delikanlıya üvey babalık mı taslayacaksın, çocuğun hayatını bir anda Kemalettin Tuğcu romanına mı çevireceksin? Özetle Bahar, yüzde seksen altı eski kocasına döner. Bunun dışında, kadın seni polis olmadan önce sevmiş. Şimdiki haline alışması çok

zor. Senin bütün davranışlarına sinmiş sorgucu bir tavır var. Polis tavrı. Konuşmana gerek yok, oturuşun, kalkışın, yürüyüşün, her şeyin polis olmuş. Bahar bunu kaldıramaz. Vaktinde içeri girmiş çıkmış, polisten jandarmadan bir ton dayak yemiş. Edebiyatta olsun, sinemada olsun, yavaş yavaş dal budak saran imkânsız bir aşk her zaman ilgi çekici bir tema olmuştur, eyvallah... Ama hayatta böyle olmuyor. Böyle bir ilişki memleketin gerçeğine aykırı. Burası İsveç değil, sen de Martin Beck değilsin. Aklını başına al, kendine apolitik birini bul. Tabii bunları da, eldeki verileri unutma diye söylüyorum, yoksa kendi bildiğini okuyacağının farkındayım."

Biri kapı zilini çılgınlar gibi çalmaya başlayınca başkomiserin eli, farkında olmadan 14'lüye gitti.

22.

müdürün kaplumbağasının ıstırabı

Red Kit kot pantolonunun paçalarını kıvırmıştı. Kemeri hafif sola eğikti. Avuç içlerini bacaklarına sürtüyordu. Profesör, "Eee," dedi. "Müdürün kaplumbağasını nereye saklamıştın?"

Red Kit elindeki Maltepe'yle perdeyi işaret etti, "Kornişin arkasına. Biliyorsun, benim bazı takıntılarım var."

* * *

Müdür müdür olalı böyle zulüm görmemişti. Kırk yıl düşünse, en güvendiği mühendislerinden birinin, canından çok sevdiği Donatello'nun hayatına kastedeceği aklına gelmezdi. Sinirden bıyıklarını çekiştiriyordu.

"Donatello'yu sakladım diyorsun?"

Red Kit başıyla onayladı.

"Ofisin içinde bir yerde?"

Baş onayı.

"Fazla ömrü kalmadı?"

Onay.

"Ben arayıp bulacağım."

Müdür bıyıklarını bırakıp tombik yanaklarını sıvazlamaya

başladı. Gülüyordu ama asabiyetten. "Ne biçim şaka bu?" dedi. Bazı olaylar böyledir, şaka gibi başlar, giderek karabasana döner. Fakat müdür bunu takdir edebilecek bir ruh halinde değildi. Telefonun ahizesini kaldırdı, güvenliğe haber verdi.

Güvenlik şefi, yanında en güvendiği adamıyla –insan azmanı bir tipti tabii– geldi. Esasen Red Kit'i severdi, sessiz, sakin, mülayim, burnu havada olmayan efendi bir mühendis olarak bilirdi onu. Müdür kapıyı kilitleyip jaluzileri kapattı. Baş başa kaldılar. Güvenlik şefinin olayı idrak etmesi bir beş dakika kadar sürdü. Yanında getirdiği zırhlı aracın olayı idrak etmek gibi bir kaygısı yoktu.

On dakikalık bir sorgu sual evresinden sonra güvenlik şefi, müdürün ısrarlarına daha fazla dayanamadı. "Kusura bakma ama," dedikten sonra durdu, bir tokat çıkardı. Karşılığında iki yumruk yedi. Red Kit karambolde müdüre, yeşil sahalarda plase olarak tabir edilen sert bir ayak içi çıkarmayı da ihmal etmemişti. Hatta gaza gelmişken, kaptığı demir sandalyeyi de King Kong'un kafasına geçiriverdi. Arada emir komuta zincirinin olmaması iyiydi, nispeten daha adil bir dövüş imkânı sağlıyordu ve Red Kit de gölgesinden hızlı dövüşen bir kardeşimizdi. Ama bire karşı üç, özellikle dar alanda tehlikelidir. Burnuna bir sağ direk yiyince gözleri yaşardı. Güvenlik şefinin yanındaki insan-ı kebir, kafaya sandalye yediğinden olsa gerek, bir hayli kızmıştı.

Red Kit sustalıyı şırrak diye çekti.

"Açın o kapıyı, hepinizin belasını sikerim," dedi.

Kapıyı açtılar.

"Başka yerde de iş bulamayacaksın," diye bağırdı müdür arkasından. Ofisin her yerine baktılar ama Donatello'nun izine rastlayamadılar. Bir saat sonra orta şiddette bir patlama sesi duyuldu.

* * *

Profesör, "Nasıl yani?" dedi. "Ne patlaması? Yöntem olarak diğerlerinden farklı."

Red Kit, "Takdir edersin ki," diye açıkladı. "Bir kaplumbağayı öldürmek, söz konusu olan su kaplumbağası da olsa, öyle kolay bir iş değildir. Ama üç tane torpil, biraz barut ve zaman ayarlı bir patlayıcı düzenek bu işi görür."

Profesörün yüzünden bir bulut geçti, anlayamadığı şeyler vardı, olayın kökenine inmeye karar verdi. "Hadi Hayri Baba'nın balıklarını anladım," dedi. "Yüzbaşının kedisini de anladım. Bu adamlar bir nevi baskı figürü, onların karşısında kendini çaresiz hissettin, saldırıya geçtin diyelim. Ama fabrika müdürü, anlattığın kadarıyla öyle biri değil."

Red Kit, "Ben belki de müdürlere gıcık kapıyorum," dedi. "Nerede bir müdür görsem tokatlayasım gelir."

Dalga mı geçiyordu, yoksa ciddi miydi? Profesör işte bunu anlayamadı. Red Kit'te en başından beri anlayamadığı şeylerden biri de buydu. Dalga geçen bir adamın söylediklerini ciddiye almak kadar korkunç bir şey yoktur.

Profesör, "Peki," dedi. "Fabrikadan kovulunca ne yaptın?"

"Başka yerde iş bulamadım tabii. Müdürün çevresi hayli genişmiş. Heykel işine girdim."

"Nasıl ya? Sende güzel sanatlara da mı ilgi var?"

"Öyle değil. Ben heykel dökümü işine girdim. Zaten teknik bir iştir. Makine mühendisleri yapar."

"Bilmiyordum."

"Sadece döküm değil. Bir heykelde kritik bir çatlak olduğu zaman, aynı alaşımdan mukavemet kaynağı falan yaparsın; teknik bir iştir. Kimisinde model bellidir zaten, sen sadece döküm yaparsın. Okullarda gördüğün standart Atatürk büstleri vardır ya, onları çok iyi yaparım ben. Şimdi de Kültür Bakanlığı'yla anlaştım, önemli bir anıtın tadilatı için çalışıyorum."

Profesör, "Peki," dedi. "Sen daha en başında neden çama-

şır makinesi fabrikasına girdin?" Çok da derine inmeden, yüzeydeki birtakım ayrıntıları düzene sokarak hakikate –en azından bir kısmına– ereceğini zannediyordu.

Red Kit, "Sen," dedi. "Merdaneli çamaşır makinelerini bilir misin?"

Profesör, "Evet," dedi. "Otomatik çıkmadan önce hangimiz kullanmadık ki merdaneliyi? Hangimiz kan ter içinde saatler geçirmedik onun karşısında?"

Profesör de ciddiyetle şakacılık sınırında konuşurdu bazen. Özellikle karşısındaki kendisiyle konuşurken bu taktiği kullanıyorsa. Kayda değer bir kişiliği olmayan adamlar böyledir, karşı tarafın argümanlarını ters yüz edip kullandıklarında yaratıcı bir eylem içine girdiklerini düşünürler.

Red Kit, "Merdaneli çamaşır makinesi senin hayatını kurtardı mı?" diye sordu.

"Ne! Hayır."

"Benim kurtardı."

"Ne! Nasıl?"

"İçine saklanabilecek bir yaştaydım."

"O gün mü?"

"Evet."

"O günü konuşmanın zamanı gelmedi mi?" diye sordu profesör. "Kendini böyle kapatırsan, ilerleyemeyiz."

Bu sefer saate bakan Red Kit oldu. "Vaktimiz doldu," dedi. "Öbür randevuyu ne zaman yapalım?"

Profesör not defterini açtı. "28 Şubat Çarşamba uygun mu?" diye sordu.

Red Kit "Çok güzel," dedi. "Gayet uygun."

"Hayret, o gün bir işin yok mu?"

"Var. Ama sana da uğramak istiyorum."

"Saat iki iyi mi?"

"İyi."

23.

Behzat Ç. elini kapı zilinden çekmeyen işitme engelli şahsın kim olduğunu anlamak için delikten baktı; ağbisi Şevket. Kapıyı açtı. Şevket elindeki yassı JB şişesinden hararetli bir yudum çekti, yalpalayarak içeri girdi. "Battım," dedi. "Hiçbir şeyim kalmadı." Siyah bir takım giymişti, içindeki uçuk mavi gömleğin üstten iki düğmesi kopuktu, çözük yeşil kravatı, okulu asmış bir liseli gibi gömleğinin iki yanından sarkıyordu. İçinde Tekel biraları olan siyah poşeti Behzat Ç.'ye uzatıp "Al," dedi. "Seversin. Siyah poşet kanser yapıyormuş ama sana bir bok yapamaz. Sen siyah poşeti kanser yaparsın."

Behzat Ç. poşeti alıp boştaki eliyle kendisine sarılmaya çalışan Şevket'i uzaklaştırdı. Şevket, "Sen benim bir kardeşimsin," dedi. "Severim seni. Neden böyle yapıyorsun?" Şevket düşecek gibi olunca koluna girdi, ince uzun koridorda yürüyüp salona geçtiler. Şevket'in elinde kocaman, kahverengi bir zarf vardı. Hastanelerde verilen röntgen zarflarına benziyordu.

Salona girince, üçlü koltuğun sırt koyacak yerini destek

noktası yaparak amuda kalkmış Şule'yi gördüler. Şule, "Merhaba," dedi tersten gördüğü Şevket'e. "Ben Hegelciyim de, bir Marksist'in gelip beni ayaklarımın üstüne oturtmasını bekliyorum." Şevket yüzündeki şapşal sırıtışla Behzat Ç.'ye döndü. "Seni çapkın," diye fısıldadı. "Rahatsız ettiysem sonra geleyim." Behzat Ç. yumruğunu sıktı ama kendini tuttu, ne olursa olsun insanın ağbisini yumruklaması kolay bir iş değildir. Şule bir yarım perendeyle, iki ayağının üstüne basan insanlar dünyasına geri döndü, alnına düşen buklelerini düzeltip "Merak etme," dedi Şevket'e. "Yatmıyoruz. Benim cinsel hayatım yok zaten, bu dünyaya düşünce balonu olarak geldim. Aynı zamanda arkadaşın tavşan bakıcısıyım."

Şevket, Şule'nin elini sıkıp "Memnum oldum," dedi. "Ben de ağbisiyim. Bu var ya bu, elime doğdu, şu kadarcıktı." Behzat Ç. kendi konuşmadığı gibi, konuşma mezesi olmaktan da pek hazzetmezdi.

Şule, "Hadi ya, o kadar ufak mıydı?" diye sordu. "Bir zamanlar bebek olduğuna inanmak o kadar güç ki. Dünyaya elinde telsizle geldi zannediyordum."

Şevket ironiyi anlamadı. "O kadarcıktı işte," diyerek kardeşinin doğduktan sonraki boyutları hakkındaki yorumlarını el kol desteğiyle anlatmaya devam etti. Üçlü koltuğun köşesine oturmuş, JB şişesini sehpa olarak kullandığı göbeğinin üstüne koymuştu. Şişeyi, "Viski?" deyip Şule'ye uzattı. Şule şişeyi aldı, "Çok matrak bir adamsın aslında," diyerek kafasına dikti. Bardak hesabıyla bir duble kadar içtikten sonra iade etti. Yüzünü ekşitip yumruk yemiş bir panda gibi mahzun gözlerle baktı bir an. Behzat Ç. onun genç ve güzel bir kadın olduğunun ayrımına vardı aylar sonra. Bir zaman makinesi Şule'yi sabit bırakıp kendisini on beş-yirmi yıl önceye götürse, birtakım olaylar gelişebilirdi.

Şevket, Şule'yi boylu boyunca süzüp "Gençliğinin, güzelliğinin kıymetini bil," dedi. "Her şey geçici. Bak insanlar

batıyor, ben battım. Yedi sülalem birleşse çıkaramaz beni düze."

Behzat Ç. ağbisine ısıracakmış gibi bakıyordu.

Şevket, "Sen de öyle bakma," dedi. "Sen benim bir kardeşimsin. Bir!" Işaretparmağını tavana dikip "Bir!" diye bağırdı yine. "Bir kardeşimsin! Severim seni."

Şule, "Neyse siz konuşun, hesaplaşın, dövüşün, ben gideyim," dedi. Hoppa'yı burnundan öptü. Tam çıkacakken aklına bir şey gelmiş gibi durdu, koşarak geldi, kulağını Şevket'in göğsüne yasladı. Bir süre dinledikten sonra, "Kendine dikkat et," dedi. "Seni iyi görmedim."

Şule koşar adım çıktı. Behzat Ç. tekli koltuğuna oturdu, gözü Tekel biralarındaydı, kendini tuttu. Elleri hafiften titremeye başlamıştı. Pil kapağı bantlanmış kumandayla, anlamsızca kanal değiştirmeye başladı. Şevket "Kim bu kız?" diye sordu. Behzat Ç. cevap vermedi. Gözleri art arda değişen kanallardaydı. Bu haliyle bir yabancıya ait, hızla çevrilen bir fotoğraf albümünü andırıyordu televizyon. O büyük kavgayı ettikleri günden beri görüşmemişlerdi. Şevket babalarının ölümünden ötürü Behzat Ç.'yi suçlamıştı. Pek haksız da sayılmazdı; babaları Rahmet Albay, Behzat Ç. yüzbaşıyı yumruklayıp askerî okuldan atıldıktan altı ay sonra kalp krizi geçirip faniler dünyasından ayrılmıştı.

Şevket, "Her şeye rağmen ben senin ağbinim," dedi. "Bunu unutma! Severim seni! Aslında gelmezdim. Ama düşündüm, dedim ki, Şevket, bu dünyada bir tane kardeşin var. Bir tane! Ne olursa olsun, o senin kardeşin. Anlıyor musun bunu? Bana bak!"

Behzat Ç. baktı. Şevket ceketini çıkarmış, terden üstüne yapışan gömleğiyle oturuyordu. Tıraşı birkaç günlüktü, kafası kocamandı. Behzat Ç. sararmış perdeyi çekip pencereyi açtı, ay bulutların arkasındaydı, yaydığı belli belirsiz ışıkla gökyü-

zünü düzensizce sürülmüş bir tarlaya benzetmişti. Otoparkta da geri geri yanaşmaya çalışan bir Clio vardı.

Şevket, Behzat Ç.'yi çevirdi, "Neden benimle konuşmuyorsun?" diye sordu. "Ben ne yaptım sana! Tamam, bazı yanlışlarım oldu. Ama ben senin ağbinim, senin gelip benden özür dilemen lazım. Yine de severim seni, ben geldim. Sen hâlâ bu işi yapıyorsan benim sayemde. Senin gibi sarhoş, arıza adamı Asayiş ne yapsın? Yine ben girdim araya, sen her akşam bir büyük içerken idari izinli saydırdık. Hâlâ her ay, 'Nodülü var, konuşması yasak' diye rapor yazdırıyoruz tam teşekküllü hastaneden. Sen ne bok yesen arkandan ben temizliyorum. Reşat bile senin için kaç sefer araya girdi. Koca Reşat girdi lan."

Behzat Ç. ağbisini ittirdi, bir daha Reşat derse ağzının ortasına yumruğu vurmaya kararlıydı. Reşat büyük patrondu, Şevket'in batırdığı dört yıldızlı otelin ve bir oteller zincirinin esas sahibiydi. Otomobil işleri de yapardı. Akladığı kara parayla dört kişilik bir ailenin uzaydaki masrafları karşılanabilirdi. Clio otuz altı manevradan sonra park yerine yanaşmıştı. Behzat Ç. aşağı baktı, şoför kadındı, merakı geçti.

Şevket, "Gel bir konuşalım," diyerek eski yerine oturdu. "Ben dertleşmeye geldim. Sana öğüt vermeye gelmedim. Beni unutma diye geldim. Aklını başına topla demeye gelmedim."

Şevket bütün gelme ve gelmeme sebeplerini, yüzüne dinginlik çökmüş bir müflisin samimiyetiyle saydıktan sonra, "Ama en son öyle bir bok yedin ki," dedi. "Öyle uluorta sıkmışsın ki elin adamına, müsteşarın kulağına kadar gitti. Bunu bil." İki parmağını ağzına götürüp sigara istedi. Behzat Ç. iki tane 216 yaktı, birini Şevket'e verdi.

"Hemen açığa alacaklardı. Allah'tan Reşat girdi yine araya. 'O benim bir kardeşimdir,' dedi senin için, bitirdi işi. Sen sevmiyorsun, terbiyesizlik yapıyorsun ama Reşat sağ-

lam adamdır. Onu üzemezler, Emniyet'in o kadar ihalesini aldı, daha yeni bir sürü Megane verdi. Teşkilat seni koruyacak. Amma velakin..."

Şevket durdu, içine çektiği 216'nın dumanını ateş çıkan ucuna üfledi. Yüzü kıpkırmızıydı, alnında boncuk boncuk biriken terleri elinin dışıyla sildi. "Bir tane manyak karı var," dedi. "Mülkiye müfettişi. Sen susma hakkını kullandın, o yüzden görmedin. Harun'a, Hayalet'e sor, onlar bilir. Karı sana takmış. Biz araya girmesek belanı sikecekti, meslekten ihracı geç, üç-dört sene de yatacaktın. Bu aralar harcayacak adam arıyorlar. Şu Ermeni bir unutulsun, bir iki aya kadar her şey normale döner. Bu soruşturmadan da hiçbir şey çıkmaz. Bir kınama cezasıyla yırtacaksın, en fazla altı ay kıdem tenzili. Manyak karı bastırmasaydı o da olmazdı. Tutturdu vurulan adamın gömleğini getirin, barut izine bakacağız, atış mesafesini tespit ettireceğiz. Sana ne lan amına kodumun karısı. Neyse ben gittim, bir sürü adamla görüştüm, gömleği kanıt dosyasından çıkardık..."

Elindeki büyük kahverengi zarfı Behzat Ç.'nin önüne attı. "Al," dedi. "Sen bize bir merhaba bile demiyorsun o ayrı." Behzat Ç. zarfın içine göz attı, kanlı bir gömlek vardı.

Şevket, "Allah'tan ekibin sağlam," dedi. "Biri ispiyonlamadığı sürece karı sana hiçbir bok yapamaz. Her şeyi kitabına uydurduk."

Şevket yassı şişeyi başına dikti, ağzına viski gelmeyince kontrol etti, bittiğini anladı. "Şuradan bana da bir Tekel açsana," dedi. Behzat Ç. çakmağının tersiyle bir Tekel açtı. Bira buz gibiydi, kararsızdı. Şevket, "Sen içmiyor musun?" diye sordu. Behzat Ç.'nin yüreğinde büyük bir meydan muharebesi yaşanıyordu. Başını ellerinin arasına alıp düşündü. Bir tane içse arkasının geleceğini biliyordu. Vazgeçti. Ya da en azından beş dakika ertelemeye karar verdi.

Şevket, "Ben bütün gün senin için koşturuyorum,"

diyordu. "Severim seni, sen benim bir kardeşimsin. Biz çok acı çektik, hayatımız mahvoldu, lüzumundan fazla acı çektik. Senin kızın... Berna! Benim de kızım sayılırdı. Berna öldü, ben de öldüm biraz. Cenazeye bile gelmedin ama bu ölümü kabul etmen şart artık, başka türlü düzelemezsin. Tamam, şimdi konuşma. Sonra konuşalım, ama konuşalım... Geçen Rasim amcamla görüştüm, o da babamla küstü biliyorsun. Konuşmuyorlardı. Sonra ne oldu, babam tak gitti kalpten, artık cehennemde görüşürler. Ben de çok yanlış yaptım sana karşı. Ama ne bok yersen ye, ben senin her zaman arkandayım. Sen benim bir kardeşimsin, ben battım, benim bu dünyada senden başka kimsem yok. Bir ihtiyacın varsa söyle."

Behzat Ç. işaretparmağıyla televizyonu gösterdi. Şevket gözlerini kısıp reklamı seyretmeye başladı, "Ne?" dedi. "Çamaşır makinesi mi istiyorsun?" Behzat Ç. başını yukarı kaldırıp hayır demeye çalıştı. İki eliyle, pozisyonu avantaja bırakan bir hakem gibi Çelik'i göstermeye çalıştı.

Şevket, "Bulaşık makinesi mi? Buzdolabı mı? Neye ihtiyacın var? Sessiz sinema mı oynuyoruz? Konuşsana lan! Bu kadar zor mu? Dilini mi yuttun?" Behzat Ç. Şevket'in anlamasından umudu kesince bir kâğıda ne istediğini yazdı.

Şevket kâğıdı okuyup "Ne yapacaksın robotu?" diye sordu. "Benimle konuşmuyorsun. Robotla mı konuşacaksın?"

Şevket'e bu durumu, vücut dilini bırak, konuşarak anlatmak bile çok zordu. Şevket, "Neyse tamam, ben bir soruşturayım," dedi. "Onların müdür bizim Reşat'ın tanıdığıdır. Ellerinde varsa ayarlarız. Sen benim bir kardeşimsin. Severim seni. İstediğin robot olsun."

Şevket, Tekel'i bitirmeden üçlü koltuğa kıvrıldı. "Sen benim bir kardeşimsin," dedi yine. "Hani hatırlıyor musun? Belediye Çomar'ı zehirlediğinde sen yine böyle sessize almıştın, bir hafta kimseyle konuşmamıştın. Ama o zaman

çocuktuk, artık büyüdük. Kimseyle konuşmazsan, sağda solda silah çekersen, çocuktur işte demezler, rahat bırakmazlar, kapatırlar bir tımarhaneye görürsün ebenin amını! Biz profesörden sağlamdır raporu aldırdık gerçi, ama nereye kadar!"

Şevket, "Sen benim bir kardeşimsin," diye diye sızdı. Hoppa topallayarak geldi, Şevket'in gömleğinden sarkan yeşil kravatın ucunu kemirmeye başladı. Behzat Ç.'nin gözleri siyah poşetteydi. Telefon çalmaya başlayınca Şevket birden doğruldu, Behzat Ç. eliyle sakin olmasını işaret etti. Hoppa kravatı bırakıp koltuğun arkasına saklandı. Behzat Ç. ahizeyi kaldırdı.

"Alo! Bahattin Ağbi! Alo! Geçen telefona bakan o kız kimdi ağbi? Yakışmıyor sana böyle numaralar. 'Borcum borç,' dedin, kaçtın. Ondan sonra da telefonu karıya kıza açtırıyorsun."

Ahizeyi kapatmasıyla Tekel'i açması bir oldu. Bir dikişte yarıladı. Bu berbat adamların dünyasında içkiyi bırakmak o kadar zor bir meziyetti ki. Telefon tekrar çalmaya başlayınca iki buçuk saniye düşündü; sen konuşma konuşma, ondan sonra ana avrat söv. Aslında iyi fikirdi. Konuşmaya başlamak için mükemmeldi hatta. Açtı. Hayalet'ti. "Ağbi çabuk gel," dedi. "Gorbaçov Hasan'la Pembo'yu buldum."

* * *

Behzat Ç., Hayalet'in tarif ettiği birahaneye girdi. Ulus'ta, ayaküstü bira içenlerin mesken tuttuğu, geniş olduğu oranda havasız bir mekândı. Hoppa paltonun cebinden kafasını uzatmış, çakırkeyif insanları seyrediyordu, kendi keyfi de yerindeydi. Behzat Ç., Hoppa sığsın diye paltosunun cebini dikiş yerlerinden keserek genişletmişti. Yürürken de sağ kolunu, düşmesin diye korkuluk gibi dayıyordu cebe.

Hayalet, Harun ve Cevdet, uzun masalardan birine dir-

seklerini yaslamış duruyorlardı. Masada iki bira, bir vişne suyu, bir de karışık çerez vardı. Harun, Cevdet'e, "Seçerek yeme lan," dedi. "Bütün Antep fıstıklarını bitirdin! Bira içtiğin de yok." Cevdet küskün baktı.

Behzat Ç. geldi, dirseğini masaya dayadı, Tekel birası aldıracak zaman yoktu, fıçı biraya talim etmek için garsonlardan birine parmağını şıklattı. Garson elindeki boş fıçı bira bardağını gösterince başkomiser başıyla onayladı. Garsonları severdi, iletişim kurması kolay insanlardı.

Önce Cevdet gördü, "Amirim cebinde tavşan var," dedi. Harun Hoppa'nın başını okşayıp "Sen bilmiyor muydun?" diye sordu. Cevdet, "Nereden bileyim?" dedi. Haklıydı, Behzat Ç. özel hayatından bahsetmeyi pek sevmezdi. Cebinde huysuzlanan Hoppa'yı çıkarıp masanın üstüne koydu.

Hayalet tedirgin gözlerle çevreyi süzüp "Getirmesen iyi olurdu," dedi.

Harun, "Amma da büyümüş ha," dedi. "Neyle besliyorsun bunu? Bunu Selami Kartal yavşağından aldığımızda var ya, parmak kadardı."

Cevdet, "Bu arada sıhhatler olsun amirim," dedi. "Favorinin biri uzun kalmış ama."

Hep beraber Behzat Ç.'ye baktılar. Sanki tıraş olduğu için konuşmaya başlamasını bekliyorlardı. Garson, Behzat Ç. için fıçı bira, Hoppa için de uzun bir bardağın içindeki suya ince ince dilimlediği standart birahane havucundan getirdi. Hoppa'nın başını okşayıp "Niyetçi mi bu?" diye sordu.

Harun "Yok," dedi. "İşsiz."

Behzat Ç. garson gittikten sonra, ellerini açıp "neyi bekliyoruz?" demeye getirdi. Hayalet, "Sekiz masa öteye, saat dört yönünde çaprazlama bak," dedi. "Çaktırmadan." Gorbaçov Hasan ve Pembo orada oturuyordu. Kalabalık mekânda gürültü çıkmasın diye adamların hesabı ödeyip kalkmalarını bekliyorlardı.

Harun, "Nerede kalmıştım," diyerek Hayalet'e ve Cevdet'e baktı. Müfettişlere öten ispiyoncunun Selim olduğu iddiasını bütün yönleriyle ele alma gayreti içindeydi. "Her şeyden önce," dedi. "Müfettişlerin geldiği gün, biz odada konuşurken zırt pırt girip çıkıyordu."

Hayalet, "Boşa uğraşma, o değil," dedi.

Harun, "O değilse kim o zaman?" diye sordu. Cevdet'in ensesine hafif bir tokat atıp "Sen mi ispikledin lan yoksa?" dedi.

Cevdet, Harun'un elini ittirip "Ayıp oluyor ama," dedi.

Hayalet, "Yavaş olun," diye uyardı. "Ben dikkat çekmeyin diyorum, siz itişip kakışıyorsunuz. Ayrıca masada bir tavşan var."

Harun, "Ya ağbi dikkat çeksek ne olacak?" dedi. "Biraları bitirelim de gidip alalım şu yavşakları. Kalkacakları yok." Birasından büyük bir yudum alıp öfkeyle boynunu kütletti. "Selim değilse kim?" diye sordu kendi kendine. Kafayı bu olaya takmıştı, birasını bitirmek üzere olan Behzat Ç.'ye döndü. "Tahsin Müdür konuştu diyeceğim ama," dedi. "Müfettişlere uydurduğumuz öyküyü kendisi kurdu. Sana bir şey olsa o da gider. Kesin Selim. Zaten delikanlı bir adam olsa saç uzatmaz. Eda'yı da evleneceğim diye kandırdı, sikip attı. Ben size o zaman da dedim, bu adamın kulağını çekecektiniz, çekmediniz. Kendi bürosundaki arkadaşını sikip atan insan seni beni hayli hayli ihbar eder."

Cevdet, "Küfretmene gerek yok," dedi. "Eda iyi kızdır."

"Sen sus lan! Ben kötü kız mı dedim?"

Hayalet, "Hişş," diye sükûneti sağladı yine. "Ayıp oluyor ama. Nişanlandılar, geçinemeyip ayrıldılar. Böyle laflara lüzum yok."

Harun, "Ya bırak ağbi," dedi. "Sen de şu Selim pezevengini kolluyorsun ya, gıcık oluyorum. Bu yavşakların da kalkacağı yok. Hadi gidip alalım."

Behzat Ç.'ye baktılar. İçkili mekânda gürültü çıkarmayı

sevmezdi ama başıyla onayladı. Biranın dibinde kalanı içti. Hoppa'yı geniş cebine yerleştirdi, bardakta kalan ıslak havuçları normal cebine attı.

Hayalet, Cevdet'e, "Sen önden git, bir ateş iste adamlardan," dedi. "Gerisini bize bırak."

"İyi de ağbi ben sigara içmiyorum ki?"

Harun bir Marlboro Light uzatıp "Başla o zaman," dedi. "Ne biçim Cinayetçisin."

Cevdet sigarayı alıp "Ta- ta- tamam," dedi. Heyecandan dizleri titriyordu.

Harun, Cevdet'in sırtını sıvazlayıp "Hadi göreyim seni koçum," diye gaz verdi. "Cinayet'in yüzünü kara çıkartma! Yavşak Tavşan Operasyonu başlıyor."

* * *

Gorbaçov Hasan, "Karıda bir göğüs var ağbicim," diyordu. "Kaçak inşaat çıkmış. Safkan Rus. Saatine yüz dolar verdim ama helali hoş olsun."

Pembo, "Rusya'nın neresindenmiş?" diye sordu.

Gorbaçov Hasan dudağında kalan bira köpüğünü silip "Lan salak oğlu salak," dedi. "Ne yapacaksın neresindenmiş. Sibirya'nın içindenmiş. Nüfus kâğıdına baktım. Allah Allah! Konuyu niye dağıtıyorsun?"

Pembo, "Sen safkan Rus deyince merak ettim," dedi. "Takılma anlat."

Gorbaçov Hasan dirseğiyle masaya abanıp sır verir gibi yaklaştı, "Neyse," dedi. "Yatırdım. Ağbicim karıda bir bacak var, na şu masanın ayağını düşün ki o safhada sütun. Na şu peçeteyi düşün ki o safhada beyaz. Önce bir el yoklaması, ondan sonra, ben tabii ufaktan başladım ayarı vermeye. Eee, bize de bu âlemde Gorbaçov diyorlar, anlıyorum karının dilinden. Ondan sonra ağbicim malı bir dayamışım. Bir dayamı..."

"Sö- sö- sözünüzü böldüm, pardon. Ateşiniz var mı?"

Gorbaçov Hasan cümlenin ortasında fotoğraf çektirir gibi durdu, Cevdet'e baktı, yanan sigarasını uzattı.

Cevdet, "Yo- yok," dedi. "Arkadaş için istiyorum. Çakmağı alayım ben."

Harun arkadan sinsi adımlarla yaklaşıp Gorbaçov Hasan'ın omzuna koymuştu elini.

"Gorbaçov Hasan sen misin?"

"Hangi Hasan?"

"Florhasan!"

Çat! Harun ikinciyi vurmak için elini kaldırdı, Gorbaçov Hasan kendini kollayıp "Vurma ağbi benim," dedi.

"Baştan söylesene. Hesabı ödeyin gidiyoruz. Sen de Pembo denen ibne misin?"

Pembo, "Pembo benim de, ibne sensin!" dedi.

Harun, halk arasında sille olarak tabir edilen, tokattan ağır yumruktan hafif bir el darbesi vurunca Pembo masayla beraber yere kapaklandı. Behzat Ç. kaçmaya yeltenen Gorbaçov'u yakasından tuttu, kendine doğru çekip Hoppa'yı düşürmemeye dikkat ederek bir tokat attı.

O arada Hayalet garsona el edip, "Koçum, bak bakayım buraya!" dedi. "Bunların hesabını al."

Hesabı dudağı patlayan Pembo ödedi. Gorbaçov Hasan birahaneden çıkarken, "Konu neydi ağbicim?" diye sordu.

"Kes!"

Dışarı çıkınca soğuk havayı çektiler ciğerlerine. Toros'a binerken Gorbaçov Hasan, "Ağbi bu gece deplasmana çıkacaktık. Ankaragücü'nün maçı var da yarın, yetişir miyiz?" diye sordu.

Harun, "Ben sana anlatacağım maçı," dedi. "Merak etme."

* * *

"Sana niye Gorbaçov diyorlar?"

Hasan iki eliyle alnını gösterip "Tamamen kafadaki

lekeyle alakalı bir durum komiserim," dedi. "Komünizmayla alakası yok." Saçları alnından açılmaya başladığı için yıllar geçtikçe leke daha da belirginleşmişti. Harun sorgu odasının içinde ileri geri dolaşıyordu. Behzat Ç. standart demir sandalyede arkasına yaslanmış, elleri ceplerinde tavanı seyrediyordu.

Harun ceketini çıkarıp sandalyenin arkasına astı, Gorbaçov'un başına dikilip ellerini beline götürdü. "Peki," dedi. "Sen bu küresel ısınma işlerine ne diyorsun Hasan?"

Behzat Ç., aydınlıkla karanlık arasında bocalayan kifayetsiz floresan cızırdarken gözlerini kapattı, doğru düzgün çekmeyen bir radyoda alakasız bir gece programı dinlediğini hayal etti.

Hasan, "Valla komiserim," dedi biraz düşünüp. "Ben işimdeyim gücümdeyim. Küresel falan bunları fazla kafaya takmamak lazım."

Harun sert bir tokat çıkarıp "Lan duyarsız ibne!" diye bağırdı. "Türkiye çöl olunca ne bok yiyeceksin? Barajlarda su kalmadı lan it! Ankara'da son kırk bir yılın en kurak kışı yaşanıyor."

Hasan fikir değiştirdi. "Tabii komiserim," dedi. "Küresel de ciddi bir konu."

Harun ilkinden daha sert bir tokat attı.

"Sus lan! Delikanlı ol! Baştan öyle demedin."

Harun ceketinin cebinden NATO biber gazını çıkarıp sıkacakmış gibi salladı. Bir tur attı, Gorbaçov'u yakasından kavradı. "Ulan Suudi Arabistan'a kar yağdı geçen yıl."

"Yağsın amirim. Allah'ın Arap'ından bize ne! Pilavı elle yiyen bir millet."

"O senin din kardeşin değil mi Allahsız!"

"Hepimiz Müslüman'ız elhamdülillah! Ama onlar da bizi sırtımızdan vurdu Birinci Dünya Savaşı'nda." Gorbaçov Hasan başını hafif eğip inkılap tarihi dersinden kalma bir

sinirle elini salladı. "Zaten Almanya yenilince biz de yenik sayıldık!"

Harun "Çok biliyorsun sen," deyip Gorbaçov'a doğru eğildi. Aralarında bir karışlık mesafe vardı. Biber gazını havaya sıkıp "Peki, söyle bakalım," dedi. "Endüstriyel gazlar yüzünden atmosferi bir tabaka kaplıyor, bir etki yaratıyor o. Ne etkisi?"

Sessizlikte floresan cızırtısı gitgide büyüyordu.

"Yaaaa... Öyle bakarsın işte. Sera etkisi, cahil it! Sera etkisi."

"Valla biz bir etkisini görmedik."

"Kiyoto Protokolü'nü duydun mu?"

"Yok amirim! Ben Atatürk milliyetçisiyim."

"Ulan madem Atatürkçüsün, niye kamyon dayayıp bütün mahalleyi soydun?"

"Bütün mahalle değil komiserim, iki tane eve girdik Birlik'te. *Posta* abarttı, bütün mahalleyi soydular diye haber yaptı. İki eve girdik biz, onlar da tatildeydi zaten."

"Sus lan! Tatildeymiş."

Harun silah askısını başparmağıyla çekip şaklattı, "Şimdi gelelim asıl meseleye," dedi. "Evet, anlat bakalım?"

Hasan, cızırdayan floresana göz atıp "Neyi anlatayım komiserim," dedi. "Anlamadım. Neyi anlatayım?"

"Sus lan! Anlat!"

"Susayım mı? Anlatayım mı?"

"Anlat."

"Ne anlatayım?"

"Sen anlat bir şeyler, ben seni yönlendiririm."

Hasan, "Valla komiserim," dedi. "Bugünü soruyorsan. Akşamüstü bizim Pembo'yla GİMA'nın önünde buluştuk."

"Hangi GİMA'nın?"

"Kızılay'daki GİMA yok mu?"

"Carrefour oldu orası."

"Neyse işte, önünde buluştuk. Ulus'ta bir iki bira atalım

dedik. Bu gece biliyorsun deplasmana çıkacaktık, ama bu gidişle biraz zor gözüküyor. Yani bir şey yapmadık. Ne soruyorsun anlamadım."

Harun, "Sen bu işleri bilirsin Hasan," dedi.

"Hangi işleri?"

"Gözaltına alma, tutuklama. Girmiş çıkmış adamsın."

Hasan masum bir bebek gibi, "Tabii, iftiradan girdik çıktık ama bu işleri de öğrendik biraz mecburen," dedi.

"Ben sana yakalama tutanağı imzalattım mı?"

"Hayır."

"Burada olduğunu kimse biliyor mu?"

"Hayır."

"Şimdi ben senin gözünün çapağına şu elimde gördüğün biber gazını sıksam, elini, ayağını, ağzını koli bandıyla bağlayıp bir tabuta koysam, sonra da tabutu bir parka gömsem, ne olur? Hiçbir şey olmaz. Dünyadan senin gibi bir malak eksilir."

"Anlamadım komiserim, ne diyorsun?"

"Sen biraz daha düşün!"

Harun, "Cevdet," diye seslendi. Hasan'ı kolundan tutup ona postaladı. Cevdet iki elini açıp üstüne gelen Hasan'ı karşıladı. "Ne yapalım bunu?" diye sordu.

"Ağzını burnunu kırın! Sonra bırakın biraz düşünsün, ben gelip bir daha konuşacağım."

Gorbaçov Hasan ağlayacak gibi oldu, sesi titredi, Cevdet'in elinden kurtulmaya çalışırken, "Bir saniye dinleyin amirim beni," dedi. "Bir saniye lütfen. Ben devletçiyim, milletçiyim. Devlet büyüttü beni! Askere polise bir yanlışım olmaz. Ermeni miyim? Rum muyum? PKK'lı mıyım?"

Cevdet Gorbaçov'u çıkarırken Hayalet odaya girdi. Küf yeşili gömleğinin yakasını düzeltip masanın üstüne oturdu. Harun, "Ağbi sana bir şey soracağım," dedi. "Niye hep bu gömleği giyiyorsun?"

Hayalet, "Yoo," dedi. "Hep aynı gömleği giymiyorum."

Harun, "Nasıl ya!" dedi hayret içinde. Behzat Ç. de konuyu merak ettiğinden gözlerini açmıştı.

"Hep bunu giyiyorsun işte. Ben sende başka gömlek görmedim."

Hayalet "Sene, '93," dedi. "Bu gömlekten on dört tane aldım. Değiştirip değiştirip giyiyorum. Daha yedi tanesini hiç açmadım."

"Niye aynı gömlekten on dört tane aldın?"

"Rengi hoşuma gitti."

Harun güldü, "Kusura bakma ağbi ama," dedi. "Sen de bir değişiksin."

Behzat Ç. kendi odasında telefonun çaldığını duyunca hızla kalktı. Hoppa, kalorifer peteğinin altına pısmış, korkulu viyk viykler çıkarıyordu. Behzat Ç. telefon ahizesini kaldırdı, kulağına götürmeden masasının üstüne koydu. Ardından kaloriferin önüne çöküp cebindeki nemli havuçları çıkardı, Hoppa'nın önüne koydu. Hoppa gönülsüzce kokladı havuçları. Ahizeden ısrarla "Alo! Alo! Ahlâk'tan..." gibi sesler yükseliyordu. Behzat Ç., önemli bir şey olsa cepten ararlar felsefesine gönül vermiş başkomiserlerden biri olarak sorgu odasına döndü. Hayalet, "Sen onu bırak da," diyordu Harun'a. "Bu adamlar dayağa şerbetli. Öyle kolay kolay, 'Tamam biz yaptık ağbi,' diyecek tarzda adamlar değil."

"Eee?"

"E'si, başka bir yöntem bulmak lazım."

"Nasıl bir yöntem?"

"Bilmiyorum. Birileri bunlara konuşmayın demiş. Belki de bu işte kullandılar, sonra ortaya bıraktılar yakalayalım diye. Yoksa bu adamları daha ilk gün tak diye bulmamız lazımdı. Benden kaçmazdı. O arada bir yerde saklamış olabilirler. Pembo'nun cebinden beş bin dolar çıktı. Öbüründen de dört bin dokuz yüz."

"Yüz doları ne yapmış?"

"Ne bileyim. Ama bu beş bin nereden gelmiş? Onun üstüne gidelim."

"Tamam."

Cevdet kapıyı omuzlayarak odaya girdi. Kolu kırdığı için açması zor oluyordu. "Öbürünü getireyim mi?" diye sordu.

"Getir."

Pembo girdi. Elinin dışını kanayan dudağına bastırmıştı. Patates burunlu yüzünde çocukça bir ifade vardı. Harun büyük boy panço paketini açtı, polislere tuttu, sonra da üç tane cipsi aynı anda attı ağzına. Biraz düşündükten sonra, canı çekmiştir diye Pembo'ya da tuttu. "Sana niye Pembo diyorlar?" diye sordu.

"Eskiden öyle bir sakız vardı. Arkadaşlar lakap taktı. Ama şimdi yok, piyasadan kaldırdılar."

"Şimdi ne çiğniyorsun?"

"Turbo'ya geçtik. Ama onun da eski tadı yok."

"Ne diyorsun bu işlere?"

"Hangi işlere?"

"Hacılama nakliyat falan."

Pembo "Vaktinde yaptık bir şeyler," dedi eski bir arkadaşına anlatır gibi rahat. "Cezamız neyse yattık çıktık. Kimseye borcumuz yok. Bitmiş kapanmış hadiseler."

"Ne yapıyordunuz birahanede?"

"Ne yapalım, bira içiyorduk. Gorbaçov bir Rus hatun indirmiş, onu anlatıyordu."

"Kaç dolara?"

"Saati yüz. Sonra böyle, Ten Ten'e benzeyen bir eleman geldi ateş istedi. Temiz bir yüzü vardı. Hani polise de benzemiyordu pek?"

Harun, "Polis değil zaten o," dedi. "Ziraat mühendisi. İş bulana kadar polislik yapıyor."

Behzat Ç. gözlerini floresana dikti, cızırtı her geçen an

biraz daha yükseliyor gibi geliyordu. Başparmaklarının üstünde yükselip eliyle düzeltmeye çalıştı. Floresan yanıp söndü, biraz düzelir gibi oldu, sonra daha beter cızırdamaya başladı.

Harun çiğnediği panço yüzünden hafif homurtulu sesiyle "Anlatmak istediğin başka bir şey var mı?" diye sordu.

"Yok."

Pembo, ağzındaki fermuarı kapatır gibi yaptı: "Susma hakkımı kullanmak istiyorum."

Harun iki buçuk saniye düşündükten sonra Pembo'nun başına gitti, "Senin amına koyarım, ondan sonra karşılıklı susarız," dedi.

Pembo, "Küfretme lan puşt!" diye bağırdı. Harun panço paketini Hayalet'e attı. Pembo'yu yakasından tutup duvara fırlattı. Sektiği yerde karşılayıp tekme tokat girişti. Hırsını alamadı, demir sandalyeyi alıp sırtına indirdi. Pembo'nun kürek kemikleri çatırdadı ama gülüyordu.

"Sen kimsin lan devletin polisine küfrediyorsun!"

Pembo, "Sikeyim devletinizi de polisinizi de," dedi yattığı yerden. "Bana ne verdi lan bu devlet! Ne verdi lan amına koyayım! Ne dayaklar gördüm ben, senden mi korkacağım? Orospunun evladı."

Pembo'da dayağa doymayan, psikopatça bir yön vardı. Sanki kendi dayak yemiyor da başkasının başına gelen bir hadiseyi dışarıdan seyrediyordu. Harun sandalyeyi kafasına indirdi: "Sus lan ibne!"

"Sen sus lan puşt!"

Tahsin sorgu odasının kapısını tekmeleyerek içeri girdi. Selim de arkasındaydı. Tahsin, Selim'e yerdeki Pembo'yu gösterdi. Selim, Pembo'yu kaldırıp dirseğinden tuttu, kapı önündeki Cevdet'e teslim etti. Tahsin, "Kapıyı kapat," dedi. Selim kapıyı ittirdi, kapanmadığını görünce hafiften omuzladı. İki eliyle başını sıvazlayıp saçındaki lastiği düzeltti.

"Ne oluyor!"

Tahsin'e cevap veren yoktu. Sorgu odasında, floresandaki cızırtı dışında ses de yoktu. Tahsin ilkinden daha güçlü bağırdı: "Ne oluyor lan!"

Harun, "Olduğu şu amirim," dedi. "Adamları yakaladık. Biraz üstlerine gidip olayı çözeceğiz."

"Kim dedi size yakalayın diye?"

Harun sandalyede gözleri kapalı oturan Behzat Ç.'ye baktı. Hayalet yanağını kaşıyordu.

"Kim dedi lan?"

Hayalet öksürüp ses ayarı yaptı, "Birinin demesine gerek var mı?" diye sordu. "Olay ortada. Biz adamları aldık, bağlantıyı kuracağız, gerisini savcılık halletsin."

Tahsin, "Olay kapandı," dedi.

Harun, "Kim kapattı?" diye sordu.

"Ben kapattım amına koyayım. Var mı itirazın?"

"Var."

"Nah var. Benimle konuşurken 'Emredersin amirim,' diyeceksin. Derhal adamları bırakın, sonra da işinize gücünüze bakın."

Behzat Ç. gözlerini açıp yavaşça kalktı. Floresanın önünde durdu, parmak uçlarında yükselip bir yumruk attı. Tavana çarpan lamba tuz buz oldu, parçaları odadaki polislerin üstüne başına yağdı. Kapıyı açıp çıktı. Koridordan gelen loş ışıkta, odadaki polisler şaşkınca birbirlerine bakıyorlardı. Harun burnundan soluyordu, durdu durdu, en sonunda "Sen ne sırıtıyon lan ispiyoncu pezevenk," diyerek Selim'in ağzının ortasına bir yumruk attı. Bir anda ortalık karıştı. Kim kime dum duma bir vaziyet oluştu. Cinayet Büro'nun sorgu odasında mübalağa cenk olundu.

Behzat Ç. kaloriferin altında, pıstığı yerde kıpırtısız duran Hoppa'yı aldı, geniş cebine attı. Hayvancağızın Cinayet Büro'dan pek hoşlandığı söylenemezdi. Titreyen telefo-

nunu çıkardı. Bilmediği bir numara arıyordu. Hafiften heyecanlandı. Saat gecenin üçüydü. "Alo, ben Ahlâk'tan Ekrem," dedi karşı taraftaki ses. "Bir bizim büroya kadar uğrayabilir misin? Seni tanıdığını söyleyen bir kadın var."

* * *

Behzat Ç. Ahlâk Büro Amirliği'ne girdi. Her zaman olduğu gibi önüne bakarak seri adımlarla yürüdüğünden kendisini selamlayan bir iki polisi görmedi. Ekrem'in kapısını tıklatıp açtı. Ekrem ayakta karşıladı. Masanın önünde oturan kadın Gönül'dü. Behzat Ç.'ye baktı, "Kusura bakma," dedi. Başkomiser gözlerini kapatıp başını öne eğerek önemli olmadığını belirtti.

Ekrem, Behzat Ç.'nin koluna girdi. Geniş pencerenin önüne gittiler. "Bir ihbar gelmiş, evde fuhuş yapılıyor diye. Bizim çocuklar almış ifadesine başvurmak için. Resmî mevzuat neyse o. Ben senin tanıdığın olduğunu bilseydim tabii, böyle olmazdı."

Behzat Ç. sağ gözünü kapatıp omzunu sıvazlayarak hak verdi Ekrem'e.

"Sizin iş ne oldu? Sana verdiğim dosyaya bakabildin mi?"

Dosya hâlâ ceketinin cebindeydi. Elini bilek ekseninde çevirip "şöyle bir göz attım" anlamına gelecek bir hareket yaptı.

Ekrem, "Tahmin ettiğim gibi, kapattılar işi," dedi. "Bu mesele seni aşıyor. Kafana takma, boş ver."

Behzat Ç., Gönül'ün yanına geldi, eliyle kapıyı gösterdi. Tam kapıdan çıkarken Ekrem yaklaştı, Hoppa'nın başını okşadı, "Robota bakabildin mi?" diye fısıldadı. Behzat Ç. başını eğerek konuyla ilgilendiğini belirtti. Ekrem masanın üstündeki ceptelefonu çalınca koşarak açtı. "Efendim canım," dedi. "Tamam, hemen geliyorum. Sen yat yine. Korkarsan tuşa uzun bas, otomatikten beni ara."

Ekrem, "Songül," diye açıkladı durumu. "Yine rüyasında asansör görmüş."

Gönül ve Behzat Ç. dışarı çıktıklarında, Ekrem çoktan Megane'a binip eve doğru gazlamıştı.

Toros'a binince, başkomiser iki 216 yakıp birini Gönül'e verdi. Yan camı hafif araladı, yol boyunca konuşmadılar. Demetevler'de, Demet Apartmanı'nın önünde durdular. Gönül ağlıyordu. Elindeki kâğıt mendil parça pinçik olmuştu. Behzat Ç. onu kendine çevirdi. Gözyaşlarını sildi. Daha fazla ağlamasın diye göz kenarlarındaki çizgilerden öptü.

Gönül, hafif kırık sesiyle, "Eve müşteri getiriyor muyum?" diye sordu kendi kendine. "Getirmiyorum. Sekiz numara, takip etmiş, öğrenmiş. Önce bir yanaştı, tersledim. Sonra bir iki tehdit etti. 'Orospuysam orospuyum, sana vermek zorunda mıyım şerefsiz,' dedim. Sonra işte polisi aramış, evde fuhuş var diye ihbar etmiş. Aman gözünü seveyim, beni burada bırak, sen git. Bir hadise çıkmasın. Allah'ını seversen git. Bak söz ver, gideceksin değil mi? Sakın bir hadise çıkarma, ölümü gör, hadise çıkmasın."

Sabah ezanı okunuyordu. Behzat Ç., Gönül'ün elini sıktı "dediğin olacak" manasında. Gönül torpido gözüne sinmiş, ne olduğunu anlamaya çalışan gözlerle etrafı kolaçan eden Hoppa'yı burnundan öpüp çıktı. Sarhoş polisle topal tavşan, Toros'un içinde, Gönül'ün apartmana girmesini, pencereden ışığının yanmasını beklediler. Behzat Ç., Gönül'ün perdeyi açıp baktığını görünce, kontağı çevirdi, geri vitese taktı. İki sokak öteye çekip durdu. Sokakta, sarı gözlü bir kedi dışında canlı varlık yoktu. Çakmağın tersiyle bir Tekel birası açtı. Allah'tan evden çıkarken Şevket'in getirdiği siyah poşeti yanına almıştı. Bira bittikten sonra boş şişeyle beraber Toros'tan çıktı. Hoppa'ya sakin olmasını, birazdan döneceğini belirten bir hareket yaptı. Şişeyi çöp konteynırı-

nın yanına bıraktı. Demet Apartmanı'na girdi. Sekiz numaranın kapısını elinin dışıyla vurdu.

"Kim o?"

Cevap vermedi. Adamın kapı deliğinden baktığını görünce telsizini kaldırdı. Adam kapıyı aralayıp "Polis misiniz?" diye sordu. "Biz toprak sahibiyiz, apartman bizim; adını babam koydu. Fuhuş vardı, aradım söyledim, ekip geldi. Üst katta oturuyor. Eve erkek alıyor, fuhuş yapıyor."

Adam sır verir gibi yaklaştı: "Dışarıda da çalışıyormuş diye duyduk..."

Behzat Ç. adamı sol eliyle boğazından kavradı. Sağ eliyle ağzını kapadı. İçeri girdiler. Gözünü gözlerinin içine dikti. Bir dakikaya yakın öyle durdular. Sonra Behzat Ç. başını "ne demek istediğimi anladın mı?" manasında öne arkaya salladı. Adam anladığını beyan edince boğazını bıraktı.

Sokağa çıkınca keskin bir ayaz çarptı yüzüne. İnceden, soğuk bir yağmur çiseliyordu. Gecenin bittiği ama yeni günün başlamadığı bir vakitti, hava aydınlandıkça sokak lambalarının ışığı sönükleşiyordu. Yolun sonunda bir çöpçü, kaldırımların kenarına günün ilk süpürgesini vuruyordu. Etrafta hiç araba olmamasına rağmen trafik ışıkları kırmızıdan yeşile, yeşilden kırmızıya geçiyordu. Uzaklardan, durağa yetişmeye çalışan otobüslerin motor gürültüsü geliyordu. Caddenin ortasında yapayalnız durunca, yağmur asfalta usulca inerken, tarif etmesi güç ama, evrenin sonsuzluğu karşısında duyulan çaresizliğe benzer bir çaresizlik hissetti.

24.

Bir el, soğuktan buğulanmış camı tıklatınca gözlerini açtı. Toros'un içinde uyuyakalmıştı. Kemikli elin sahibine baktı, trafik polisiydi. Mevki'ine baktı, Güvenpark'ta anıtın önündeydi. Hoppa omzuna tırmanmış, burnunu yanağına sürtüyordu. Demetevler'den Kızılay'a nasıl geldiğini, bariyerleri aşıp trafiğe kapalı alana nasıl girdiğini hatırlamıyordu. Yorgunluk ve Tekel birası birleşince film kopmuştu.

Behzat Ç. kan çanağına dönen gözleriyle, buğulu camın ötesinde belli belirsiz gözüken anıta baktı. Tadilatta olduğundan üstüne mavi bir branda gerilmişti. Rüzgârda açılıp kapanan branda bezinin altından, dikkatli gözler için "Türk. Öğün. Çalış. Güven" talimatları seçiliyordu. Anıt, Türk ulusunun polis ve jandarmaya armağanı olduğundan, Emniyet Anıtı olarak da bilinirdi. Belki de bu yüzden Toros'u, farkında olmadan buraya sürmüştü. Sonuçta Pet Shop'a dalmaktan iyiydi, kendine geldiği yerde simgesel bir bağlantı vardı en azından.

Saatin kaç olduğunu anlamak için ceptelefonuna bakınca

Hayalet'in on beş dakika önce çektiği mesajı gördü: *"Rumeliye gidiyoruz istersen gel."*

Hoppa'yı yan koltuğa koydu. Kontağı çevirdi ama motor çalışmadı. Birkaç sefer daha ısrarla denedi, Toros güçlü iniltilerin ardından titreyip duruyor, çalışacağına dair pek umut vermiyordu. Zorbela çalıştırdıktan sonra motorun ısınması için bir süre bekledi. Geri vitese takıp anıtın karşısında bir yarım daire çizdi. Birinci vitese atıp Milli Piyango İdaresi tarafına sürdü. Yaya geçidinden karşıya geçmeyi bekleyenlerin arasından yola çıktı. Ankaralı yayalar, insanlardan ziyade araçlara yol vermeye alışık olduklarından, kaldırımın ortasında yol açtılar hemen.

Sakarya'daki Rumeli İşkembecisi'nin önüne çekti. Cevdet, önündeki mercimek çorbasını üfleyip soğutmaya çalışırken, Harun kelle paçanın –beyinli– yarısını bitirmişti. Hayalet önündeki çayı karıştırıyordu, henüz onun ekmek yediğini gören bir insan evladı olmamıştı. Behzat Ç.'ye kaşarlı tost söylediler, Hoppa'ya da mevsim salata.

Hayalet, "Sen bu tavşanı yanında fazla gezdirme," dedi. "Korkudan ödü bokuna karışmış. Baksana nasıl bakıyor."

Behzat Ç., Hoppa'ya hafif sitemkâr baktı. Evde bıraksa bunalıma girer, yanına alsa korkar, Allah belanı versin Selami Kartal.

Harun'un elmacık kemiği şişmişti. Hayalet dokununca yüzünde acı bir ifade belirdi. Sinirden konuşamıyordu. Yirmi dokuz yıllık hayatında ilk defa, bir saat boyunca susmuştu. Hayalet, "Selim'in hali senden daha beter," diyerek teselli etti.

Soğutma çalışmalarını bitirip mercimekten ilk kaşığı alan Cevdet "E, şimdi ne olacak?" diye sordu.

Hayalet çayından ince bir yudum aldı, "Valla bilmiyorum," dedi. "Tahsin Müdür buna, 'Git gözüm görmesin seni,' dedi." Harun'un kolunu tuttu, "Sen bir iki gün orta-

larda gözükme," diye ekledi. "Siniri geçsin, ben konuşurum. Aslında seni kovmazdı da, o karambolde galiba bir yumruk da ona sallamışsın. Ona kızdı asıl."

Hayalet, Harun'un omzunu sıvazladı. "Sakin ol artık biraz," dedi. "Topla kendini."

Harun önüne bakıp gözlerini kapatarak "tamam" demeye çalıştı.

Garson, hafif yanmış, az yağlı tostu Behzat Ç.'nin önüne koydu. "Salata kimin?" diye sordu. Behzat Ç. ceketinin iç cebindeki dosyayı çıkarmış, işaretparmağını diline dokundurup sayfaları çeviriyordu, başıyla Hoppa'yı gösterdi.

Garson, "Hayvana mı servis açacağım?" dedi.

Burnundan soluyan Harun garsona baktı, "Hayvan sensin servisi de ebene aç o salatayı da bırak siktir git ağzına sıçarım şimdi senin ha!" dedi tek nefeste. Eli kolu titrerken "Üstüme gelmeyin lan!" diye bağırdı. "Zaten iki haftadır fazla mesai yapıyorum, sinirim bozuk!"

Garson tabağı Hoppa'nın önüne bırakıp kaçtı.

Cevdet, "Bence ağır bir tepki gösterdin," dedi. Harun, Cevdet'i kaşlarını çatarak susturdu.

Hayalet başını iki yana sallayıp "Yanlış yaptın," dedi Harun'a. "Bu işte çok büyük yanlış yaptın."

"Nesi yanlış ağbi! Selim değilse kim?"

Harun, çorba kâsesini ittirip –ilk defa bir kelle paçayı yarım bırakıyordu– peçeteyle ağzını sildi. Cevdet'i omzundan dürttü, "Sen ispiklemedin, de mi lan!" dedi. "Biz krokinin başındayken sen de odaya girip çıkıyordun."

Cevdet ayağa kalktı, sandalyeyi ucundan tutup "Ba- babak," dedi. "Bir daha bunu söylersen, şu sandalyeyi alırım, kafana geçiririm ha!"

"Sıkar biraz!"

"Gö- gö- görürsün."

Hayalet, "Oğlum yeter lan!" diye bağırdı. "Yeter lan! Bir

rahat durun!" Behzat Ç. on dört yıl sonra ilk defa Hayalet'in sesini yükselttiğini duyuyordu. Sakin bir adamın çileden çıkması, ortamlarda her zaman etkileyici bir unsurdur.

"Dakika başı bir kavga, yeter lan!"

Cevdet oturdu. Harun, "Kusura bakma ağbi," dedi. Akşamdan kalma bir iki sarhoş "ne oluyor" gibilerden baktı. Hoppa marulları dişledi.

Hayalet sağladığı otoritenin güveniyle ve hatta bu güvenden biraz da mahcup olarak, "Şimdi beni iyi dinleyin," dedi. "Bizzat bana ait olan, üç günde bir gömüyor teorisi çöktü. Anası babası öldürülmüş bir çocuk, büyüdü ve intikam aldı. Teorimiz bu."

Cevdet kaşığındaki mercimeği incelerken, "Yani olay kapandı mı?" diye sordu. "Başka kimseyi gömmeyecek mi?"

Hayalet, "Büyük ihtimalle öyle," dedi. "Zaten bu Pembo'yla Gorbaçov Hasan'ı da bu işte kullandı, sonra bıraktı. Bu ikisi yetiştirme yurdunda büyüdüğüne göre, Red Kit denen herifle ta o zamandan arkadaş olabilirler."

"Nereden biliyorsun?"

"Bilmiyorum, olabilir diyorum. Anası babası öldürüldüyse, yetiştirme yurduna verilmiş olabilir. Sonuçta bu adamların kaybedecek bir şeyi yok. Gorbaçov'la Pembo zaten, parayı verdin mi, her boku yerler. Gorbaçov biraz daha hesapçı ama öbürünü biliyorsun, 'Sokarım devletine,' diyor. Elimizde ne var? Şimdi bir, bunlara on bin dolar verdiğine göre bu Red Kit'in maddi durumu iyi. İki, anasını babasını öldürmüşler. Üç, yetiştirme yurdunda büyümüş. Gider yurdun kayıtlarına bakar, buluruz."

Cevdet garsona el edip "Bu mercimek süzme mi?" diye bağırdı.

Garson masaya gelmeye çekiniyordu, bir iki adım yaklaşıp "Süzme komiserim," diye yanıtladı.

Cevdet masadaki meslektaşlarının kendisine düşmanca

baktıklarını görünce, "Kusura bakmayın, bir an emin olamadım da," dedi.

Harun, Hayalet'e "İyi hoş diyorsun da ağbi," dedi. "Tahsin Müdür serbest bıraktı adamları."

Hayalet, "Tahsin kim?" dedi. "Gider savcıya anlatırız. Tabii, çözmek istiyorsa."

Harun, "Ya bırak ağbi," dedi. "O kirpi bıyıklı savcıdan bir yol olmaz. Başta asarım keserim, kimse bana karışamaz diyor, zoru görünce işi kapatıyor. Geçen yıl olan şüpheli intihar olayını biliyorsun, terörcüler kızı damdan attırdı, atanı yakaladık, bağlantıyı çözmeden işi kapattı. Ondan sonra, her temas iz bırakır, nah bırakır! Bir yerden sonra bana ne! Devletin savcısı bir bok yapmıyor, ben niye başıma dert alayım? Niye kapattılar bu olayı? Altında başka bir bok var. Tamam, bu Red Kit denen pezevenk bunların anasını babasını gömdü. Ama bu çocuğun anasını babasını kim öldürdü? Nerede bunların mezarı? Kim yazdı ölü kâğıtlarını? Red Kit'i bulsalar, bunları da sorgulamak gerekecek, karışacak iş. İşte bu yüzden o delinin üstüne yıktılar, kapattılar. Deliyi de kendileri delirtmiş zaten, yüklemişler kaçak elektriği, copu, adam Allah'ını şaşırmış, 'Ahmet'im Ahmet'im,' diye dolanıyor. Yarın öbür gün Red Kit'i de bulup kafasına bir tane sıktılar mı tam kapanacak iş. Planları bu. Yani biri gelip bana dese ki, 'Bu devlet meselesidir Harun'cuğum, işi kapattıysak devlet için kapattık,' tamam, eyvallah diyeceğim, ama onu da demiyorlar. Tahsin de salak değil. Her şeyin farkında. Şimdi adamların önüne taş koyarsa, ömrü billah müdür vekili olarak kalır. İnşallah bu olaydan sonra yükselir de, bizim başımızdan siktirir gider, biz de rahat ederiz."

Harun tiradını bitirdikten sonra parmağını şıklattı, "Bir bak bakayım buraya," diye seslendi garsona. "Ağzımız dilimiz kurudu, bir çay vermedin."

"Kaç tane olsun amirim?"

Harun masaya baktı, Hayalet ve Behzat Ç.'nin önünde çay vardı zaten, Hoppa da salatayla meşguldü. Cevdet'e "Sen içiyor musun?" diye sordu.

Cevdet bu soruya, "Şebeke suyuyla mı demlemişler, şaşalla mı?" diye başka bir soruyla karşılık verdi.

"Ne bileyim lan şebeke mi şaşal mı? Biz burada ne konuşuyoruz, senin derdine bak. Çorba süzme mi? Su şebeke mi?"

Cevdet, "Ya tamam uzatma," dedi. "Barajlardaki doluluk oranı azaldığından şebeke suyunda bakteri oluyor, o açıdan sordum."

"İçiyor musun onu söyle. Delirtme beni!"

"Açık olsun."

Harun, iki çay söyledi orada, biri açık. Cevdet çayın kenarındaki iki şekeri garsona iade etti ziyan olmasın diye. Çayından ilk yudumu alıp "Aklım almıyor ağbi?" dedi Hayalet'e.

"Neyi?"

"Şimdi bu çocuk büyüdü, intikam aldı diyorsun. Orasına eyvallah. Peki, operasyonu yapan polisleri nasıl buldu? Kim söyledi ona?"

Hayalet, "Güzel soru," dedi. "Ben de sekiz gündür bunu düşünüyorum. Bazı örgütler, üyelerini öldüren polisleri takip eder, bulurlarsa öldürür, şu yüzden cezalandırdık derler."

Hayalet'in sekiz gündür düşündüğünü bir haftadır düşünen Behzat Ç., elini Ekrem'in verdiği dosyadaki bir ismin üstüne koydu. Ardından ismi ve adresi 216 paketinin üstüne not etmeye çalıştı. Allah'ın unuttuğu bir adresti, paketin üstüne zor sığdı.

Masadaki memur beyler amirlerine baktı. Harun bakmakla kalmadı, "Şimdi ne yapacağız?" diye sordu. Behzat Ç. önündeki tosttan bir ısırık aldı, yutmadan önce bayağı çiğnemesi gerekti. Yuttuktan sonra maçın bitiş düdüğünü çalan bir hakem gibi, ellerini iki yana açtı. "Olay kapandı, daha fazla kurcalamayın" demeye getirdi.

Hayalet, "Sen ne okuyorsun ağbi?" diye sordu. "Ekrem'in verdiği dosya mı o?"

Behzat Ç. dosyayı kapattı, başını "hayır" anlamında yukarı kaldırdı. Yarım ekmeğe yapılan tostun dörtte birini yedi. Dudağının arasına bir 216 koyup puslu günün ilk nikotinini aldı. Kalktı, Hoppa'yı cebine attı. Harun arkasından, "Nereye gidiyorsun amirim?" diye sordu. Cevap vermedi.

* * *

Toros'un içinde, hedefin evden çıkmasını bekliyordu. Hedef, Abidinpaşa'nın arka çukurunda, Allah'ın unuttuğu bir mahallede –Misket Mahallesi–, tek katlı bir gecekonduda oturuyordu. Kentsel dönüşüm planında yıkılıp yerine otobüs durağı falan yapılması öngörüldüğünden, evin duvarında kırmızı bir çarpı işareti vardı.

Hedef üç saat sonra evden ayrıldı, yerçekimine meydan okuyan bir yokuşu tırmanıp NATO Yolu'na çıktı. Behzat Ç. peşindeydi. Otobüs durağına yaklaşmışken hedef koşmaya başladı. 334 Tuzluçayır –Kızılay otobüsünü kaçırıp arkasından gelen 339 Ege Mahallesi– Sıhhiye otobüsüne bindi. Behzat Ç. de otobüse atladı, EGO kartını, tedbirli yolcular gibi önceden hazırlamadığı için, cüzdanından çıkarıp yeşil okuma cihazına sokana kadar bayağı zaman geçti. Arkasındaki bir iki kişi homurdandı. Bedava aktarma süresi geçen adamın biri, "Senin yüzünden kırk beş dakikam doldu, kırk beş dakikam!" diye bağırdı.

Tam kartı okuttuktan sonra şoför, "Hayvanla binemezsin," deyip 'Toplu Taşıma Araçları Yönetmeliği' falan gibi bir şeyler gevelemeye başladı. Behzat Ç. "sus" işareti yaptı, hedefin başka bir tarafa baktığı ânı kolladı, hafif yan dönüp belindeki 14'lüyü gösterdi. Şoför, yönetmelik konusunda ısrar etmemeye karar verdi. Güya polis kimliğini gösterip dikkat çekmemek için kart basayım demişti. Ama

kimliği gösterip polisim diye bağırsa bu kadar dikkat çekmezdi.

Hedef, Sıhhiye Köprüsü'nün üstünde, orta kapıdan inip Kızılay'a doğru yürümeye başladı. Behzat Ç. de arka kapıdan inip peşine düştü. Mithatpaşa'dan Sakarya'ya saptılar. Hedef, Karanfil'i çıkıp Konur Sokak'a döndü. Behzat Ç. Dost Kitabevi'nin önündeyken kendisinin de takip edildiğine dair paranoyakça bir hisse kapıldı. Köşede durup arkasını kontrol etti. Dost'un önüne serilmiş gitar çalan asi gençlerin dışında şüpheli şahıs yoktu.

Bu arada hedef, arkadaşlarıyla tokalaştı, İnsan Hakları Anıtı'nın önündeki stantta oturup bir çay içti. Sonra da eline bildiri demetini alıp Yüksel'den geçenlere dağıtmaya başladı.

Behzat Ç. hedefi görebileceği, Mülkiyeliler'in duvarına paralel banklardan birine oturdu. Yüksel'deki akasyaların gölgesi puslu günü daha da kararttığından iyi bir kamufle imkânı sağlıyordu. Ve inanması güç ama, tam yanında Ankara'nın en ilginç heykellerinden biri oturuyordu. Banka oturan, omzuna şal atmış kadın heykeli yapma fikri kimin aklına geldiyse, bir akşam karşılıklı oturup iki bira içmek isterdi. Akşamüstüne doğru hedefin arkadaşları çoğaldı. İnsan Hakları Anıtı'nın önünde yüz kişilik bir grup oluştu. Behzat Ç. bunu ilk başta olağan bir basın açıklaması zannetti. Önünden iki sıra halinde elli kişilik bir Çevik Kuvvet ekibi geçti. Yüksel'in Karanfil'le birleştiği köşeyi tuttular. Zaman ilerledikçe polis sayısı arttı, toplanan grubun sayısını geçti.

Behzat Ç. gruba yaklaştı, Hoppa'yı koluyla kamufle edip yanındaki sivil meslektaşları arasında gözden kayboldu. Gözü hedefteydi. Hedef, on yıl öncesine kadar, kendi üyelerini yargısız infazla öldüren polisleri cezalandırma hazırlığı içinde olan bir örgüte üyeydi. Elinde bir isim ve adres listesi

bulunmuştu. Coşkun Ağbi ve Avarel Memduh da vardı bu listenin içinde. Kendine Red Kit diyen herifin, polislerin isim ve adresini alabileceği ender kaynaklardan biri oydu.

Önce bir alkış duyuldu, ardından sloganlar yükseldi. Grup içinde, bendini çiğneyip aşmaya meyilli bir sinerji oluştu. Omzunda sarı hilalle yıldız olan dördüncü sınıf bir emniyet müdürü –her açıdan dördüncü sınıf– elindeki telsizi sallayarak yaklaştı. Grubun temsilcisini eliyle yanına çağırdı. Temsilci aynı hareketi yapıp "Sen gel," dedi. Ortada buluştular. Robocoplar grubun çevresini sardı. Ne olacağı belliydi ama müdür, çevrede bir iki basın mensubu olduğundan, âdet yerini bulsun diye, "Açıklamanızı yapın, dağılın," dedi.

"Adalet Bakanlığı'nın önünde yapacağız."

"Burada yapın."

"Hayır, orada yapacağız."

"Yapamazsın."

"Yaparız."

"Dayak mı istiyorsun?"

"Düzgün konuş!"

"Alın bunları!"

Polisle grup arasındaki pazarlık bu kadar sürdü. Dördüncü sınıf müdürün sekizinci sınıf şoförü temsilciye bir tokat attı. Karşılığında kafasına arka taraflardan, kızıl bir bayrağın tahta sopası indi. Müdürü kaçırdılar.

Ekip amirleri ellerindeki biber gazlarını gruba sıkmaya başladılar. Gazdan sonra Robocoplar, önlerini görmekte ve nefes almakta zorlanan eylemcilere coplarla girişti. Önden gidenler yere düşürene kadar copluyor, arkadan gelenler yerdekileri tekmeliyordu. Eylemci başına vasati üç Robocop çökmüştü. Erkeklere kuru dayak atıyorlardı. Saçından sürükledikleri kadınlara, kuru dayağın yanında fırsat buldukça tacizde de bulunuyorlardı.

Konur Sokak'ta, TKP'nin ve eski Dost'un önünden durumu protesto eden sloganlar yükseldi. Ardından Yüksel çevresindeki binalardan alkışlı yuhalamalı tepkiler eklendi buna. Olaylar başladığında Turhan Kitabevi'nin üstündeki kafede spagettisini yiyen bir yorgun demokrat, bu zulme daha fazla dayanamadı, gözüne kestirdiği bir Robocop'a salçalı kaşığı fırlattı. Polislerin kafeye baktığını görünce de tuvalete kaçtı.

Yüksel'deki atmosfer polis açısından tehlike oluşturmaya başlamıştı. Bu grubu başka yerde dövseler millet alkış tutardı ama buranın ahalisi bir değişikti. Bunun üzerine metronun önünden gelen takviye kuvvet, eylemci eylemsiz ayrımı yapmadan, önüne geleni indirerek Konur'a daldı. Elli yaşlarında bir kadın doçent, Mülkiyeliler'in duvarına çıkıp "Ne yapıyorsunuz?" diye bağırdı.

Dördüncü sınıf müdür, "Sus lan, gir içeri!" dedi.

"Sen bana lan diyemezsin."

"Amına bile korum! Gir lan içeri, orospu!"

Doçent öfkeden ve utançtan kızardı, "Allah belanızı versin," dedi. Öğrencileri, ağlamaklı olan kadını kolundan içeri çektiler.

Behzat Ç. cebinde bir ıslaklık duydu, Hoppa korkudan cebine işemişti. Hoppa'ya tehditkâr bir ifadeyle parmağını sallayınca hayvancağız özür diler gibi başını eğdi. Artık korkulu viyk viykler bile çıkaramıyordu, telefon sesinden korkan bir tavşan olarak bu tip çatışmaların içine girmesi psikolojisini iyice bozmuştu.

Behzat Ç.'nin gözü hedefteydi. Hedef, yere düşen bir arkadaşını kaldırmaya çalışırken kafasına bir cop yedi. Sendeledi. Ellerini Arkasında Kavuşturmuş Hafif Göbekli Kravatlı ve Hüzünlü Memur Heykeli'nin önüne serildi. Biraz tekmeleyip üstünde tepindikten sonra hedefi kaldırdılar, kolunu büküp kafasını eğdiler, polis minibüsüne doğru götürmeye başladılar. Behzat Ç. hedefi Robocop'un elinden aldı.

Robocop, "Ben götürürdüm amirim," dedi.

Behzat Ç. elinin dışıyla uzaklaşmasını işaret edince Robocop, "Tamam," dedi. Polis minibüsüne koştu, içeri girmemek için direnen bir kızı kalçasından avuçlayarak taciz etti.

Behzat Ç. hedefi kolundan sıkı sıkı tutup Selanik Caddesi'ne saptı. Adam biber gazından, tekmeden ve coplardan şaşkına dönmüştü. Bir yirmi metre kadar yürüdükten sonra yaşarmış gözlerini aralayıp Behzat Ç.'ye baktı.

"Sen kimsin?"

Behzat Ç. "sus" işareti yapıp yürümesini işaret etti. Adam silkinip kolunu kurtardı. Behzat Ç. sağıyla Hoppa'yı tutarken soluyla bir yumruk salladı, ıskaladığı için sendeledi. Adam sıcak bir kavgadan yeni çıktığı için daha atikti, bu sendelemeden faydalanıp Behzat Ç.'nin böğrüne taban girdi, başkomiser kaldırımı öperken de Kocatepe'ye doğru kaçmaya başladı. Hoppa cepten fırlamış, "nedir bu başımıza gelenler" diyen ağlamaklı gözlerle Behzat Ç.'ye bakıyordu. Behzat Ç. kalktı, Hoppa'yı kucağına aldı, hedefin peşinden koştu, Meşrutiyet'i geçerken siyah bir Volvo tam önünde acı bir fren yaptı.

"Üstgeçidi kullansana eşşoğlueşşek!"

Behzat Ç. umursamadı, Selanik'in Meşrutiyet'ten sonraki kısmını tırmanmaya başladı. Hedef Kocatepe Camisi'ne saptı, otoparkın önünden çıkıp çay bahçelerinin arasına daldı. Behzat Ç. son bir gayretle koştu, ciğerleri ağzından çıkacakmış gibi geliyordu. Hedef de nefes nefese kalmıştı, soluklanmak için durdu. Bir çay bahçesinden tahta sandalye aldı. Kaçacak dermanı kalmadığından durup dövüşmeyi tercih ediyordu. Behzat Ç. hedefe yaklaştı, tufaya gelmemek için çevreyi dikkatle süzdü.

Sonra işte bir an, çevreyi kolaçan ederken, Kızılırmak Sineması'nın önünde O'nu gördü. Üstünde kırmızı bir palto vardı, başını yanındaki adamın omzuna yaslamıştı.

Huzurlu bir ifadeyle bakıyordu. Behzat Ç. hedefi bırakıp O'na döndü. Farkında olmadan koşmaya başladı. Artık şüphesi kalmamıştı, yaşıyordu. İntihar ettiği falan yoktu. Geçen yıl baktığı şüpheli intihar olayıyla öyle içli dışlı olmuştu ki kendi kızı da intihar etti zannetmişti. O ve yanındaki adam sinemanın önünden taksiye bindiler. Behzat Ç. 14'lüyü çekti, taksinin tekerine ateş edecekti ama eli titrediği için vazgeçti. Ne olursa olsun O'nun hayatını tehlikeye atmak istemezdi. "Durun, durun," diye bağırdı ama nefes nefese kaldığı için sesi çıkmamış, çıksa bile sadece kendi duymuştu. Yine de mutluydu, yaşadığını bilmek iyiydi. Şimdi elinden kaçırmış olabilirdi ama bugün değilse yarın mutlaka bulacaktı O'nu. İşi buydu zaten, adam bulmak. Yaptığı işle gurur duyması gerektiğini düşünürken...

Tak. Başkomiser Allah'ını şaşırdı. Biri kafasına sert bir cisimle –sanki bir ütüyle falan– vurmuştu. Sendeledikten sonra diz çöktü, Kocatepe'nin minareleri gözlerinin etrafında dönüyordu, başını ellerinin arasına aldı. Sırtına bir tekme yiyince rükûdan secdeye geçti. Bir el saçından tutup başını kaldırdı, on üç-on dört yaşlarında bir delikanlıydı, üstünde Iron Maiden tişörtü vardı, çakır gözlerini Behzat Ç.'nin gözlerine dikti, "Annemin peşini bırak," dedi.

* * *

Orada ne kadar yattığını hatırlamıyordu. Yatsı ezanı okunurken kendine geldi. Elini başına götürdü, ceviz büyüklüğünde bir şişlik vardı, parmaklarına kan bulaşmıştı. Paltosunun cebini kontrol etti, Hoppa yoktu. Kaldırımların kenarlarına baktı, çöp tenekelerine, arabaların altına, yoktu. Çıldıracak gibi oldu. Yolun ortasında, sağından solundan geçen arabalara aldırmadan, Kötü Kedi Şerafettin'in Kocatepe Şubesi gibi sırıtan kirli bir kedi başkomisere

pis pis baktı. Bir an Hoppa'yı onun yemiş olabileceğini düşündü, bir tekme savurdu ama ıskaladı. Şerafettin uzaklaştı, biraz ötede durup küfreder gibi başını eğdi.

Behzat Ç. saatin kaç olduğunu anlamak için telefona bakınca Hayalet'in on beş dakika önce çektiği mesajı gördü: *"Numunedeyiz acil gel."*

Toros'u Talat Paşa Bulvarı'na çekmiş, Numune'nin acil çıkışına bakıyorlardı. Behzat Ç. arka kapıyı açıp bindi. Hayalet direksiyonda oturuyordu. Harun'un başı sargılıydı. Hayalet, durumu "Cevdet kafasına sandalye geçirdi," diyerek açıkladı. Ardından Harun'a döndü, "Ben sana o adamın üstüne o kadar gitme dedim," dedi. "Gözün dönmüş. Yok yere suçluyorsun herkesi."

Behzat Ç., Harun'un elinden oksijenli suyla pamuğu aldı. Pamuğa döktüğü sıvıyı kafasına bastı. Şişliğin çevresinde pıhtılaşmış kan hafiften köpürdü. Hayalet ve Harun arkaya döndüler. Hayalet, "Senin kafana ne oldu ağbi?" diye sordu. Behzat Ç. "boş ver önemli değil" manasında bir mimik yaptı. Harun, "Bende fazladan gazlı bez var," dedi. "Vereyim mi?"

Hayalet, Behzat Ç.'nin başındaki şişliği inceleyip "Hazır Numune'deyken sen de bir röntgen çektirseydin iyi olurdu," dedi. "Sandalye kırıldı ama bu taş kafalının röntgeninden bir şey çıkmadı."

Harun kafatası röntgenini Behzat Ç.'ye gösterdi, "Şuna bir bak amirim," dedi. "Tepede sanki çatlak gibi bir şey var. Doktor, 'Miden bulanırsa, başın çok şiddetli ağrırsa, gel tomografi çekelim,' dedi zaten. O Cevdet şerefsizi sandalyeyi vurdu kaçtı. Bir elime geçerse çok pis benzeteceğim." Harun sağ yumruğunu sol avuç içine vurdu, amirine biraz şüpheyle bakıp "Tavşan nerede?" diye sordu.

Behzat Ç. ellerini iki yana çaresizce açtı, başını kaygıyla salladı.

Hayalet, "İşte geliyor," dedi.

Akbaba, Numune'den çıkmıştı. Harun, "Bak ağbi," dedi Hayalet'e, "bence yanlış bir iş yapıyoruz."

Hayalet, "Çeneni kapa sinirimi bozma," dedi. "Yanlışı doğruyu şimdi göreceğiz."

Toros'u Akbaba'nın önüne kırdılar. Behzat Ç. arka kapıyı açtı. Akbaba bindi, Harun ve Hayalet'e, "Siz gitmemiş miydiniz ya?" dedi.

Hayalet, "Seni bekledik," dedi. "Konuşmak istediğimiz şeyler var."

Akbaba, "Nedir?" diye sordu.

Hayalet cevap vermedi. Toros'u Ulucanlar Caddesi'ne doğru sürdü. Tezveren Sultan Türbesi'nin önünde yolun karşısına geçmek için durunca, Akbaba iki eliyle Behzat Ç.'nin kafasındaki şişliği inceledi. "Tas sağlam," dedi. "Ama tetanos aşısı olman lazım."

Hayalet, Ulucanlar Cezaevi'nin karşısında, Akbaş Mahallesi olarak bilinen muhite saptı. Gecekonduların olduğu daracık sokakların arasında ilerleyip Allah'ın siktir ettiği bir arsada durdular. Arsada esrar çekip şarap içenler, farların yaklaştığını görünce başka bir kuytu bulmaya gittiler. Hayalet farları kapattı. Çevredeki tek ışık Behzat Ç.'nin 216'sından yükseliyordu.

Hayalet dikiz aynasının üstündeki lambayı yakıp arkaya döndü, Akbaba'ya "Bize söylemek istediğin bir şey var mı?" diye sordu.

Akbaba, "Öğrendiniz mi?" diye sordu.

Harun, "Nasıl ya!" diye bağırdı. "Ağbi böyle bir şey yapmadın değil mi? Müfettişlere o Selim yavşağı öttü, sen bir şey söylemedin."

Akbaba önüne bakıyordu.

Harun ilkinden daha güçlü, "Nasıl ya!" diye bağırdı. "Ağbi niye susuyorsun? 'Ben konuşmadım,' desene. Tuvaletçiyi boşuna mı dövdük? Elmacık kemiğim şişti, kafam

yarıldı. Bu iş yüzünden kavga etmediğim adam kalmadı. Şu halime bir bak! Bir bak benim yüzüme!"

Akbaba göz ucuyla baktı.

Harun, "'Ben konuşmadım,' desene ağbi!" dedi. "Sen bunu yapacak adam değilsin, Selim yapmıştır, Tahsin Müdür yapmıştır. O Cevdet bile yapmış olabilir. İyi çocuk ama ne de olsa ziraat mühendisi, polis terbiyesiyle yetişmemiş. Ağbi niye susuyorsun! 'Ben konuşmadım,' desene!"

Akbaba'nın gözlerinden iki damla yaş süzüldü.

Harun, Akbaba'yı yakasından kavradı, "'Ben konuşmadım,' desene ağbi," diye silkelemeye başladı. "Yoksa sikerim böyle yaşamayı, amına korum böyle hayatın! Kaç yıldır yüz yüze bakıyoruz, yediğimiz içtiğimiz ayrı gitmiyor. Ulan ben anamı babamı senin kadar görmedim." Behzat Ç., Harun'un ellerini Akbaba'nın yakasından ayırdı.

Hayalet, "Neden konuştun?" diye sordu.

Akbaba burnunu çekti, "O müfettiş karı," dedi. Gerisini getiremedi.

"Eee, ne olmuş karıya?"

"'İhraç ederim,' dedi. 'Seni meslekten ihraç ederim,' dedi."

Harun, "Ya kolay mı öyle meslekten ihraç etmek," dedi. "Ortada ölen yok, kalan yok. Şerefsizin biri omzundan vuruldu."

"Müfettişler ölene kalana bakmıyor ki. 'İhraç ederim,' diyorlar."

Hayalet, "Seni çocuk gibi kandırmışlar," dedi. "Sen bir bok yapmadın ki! Seni niye ihraç etsinler?"

Akbaba, vazoyu kırmış suçlu çocuk bakışıyla, "Edemezler mi?" diye sordu.

Harun, "Edemezler!" diye bağırdı. "Hem etseler ne olacak! Bize de 'İhraç ederiz,' dediler, biz konuştuk mu?"

Akbaba, "Sizle ben bir değilim," dedi. "Siz akademilisiniz, okumuş adamlarsınız."

Harun, "Ne alakası var ya!" diye homurdandı.

Akbaba, "Çok alakası var," dedi. "Sen daha gençsin, önün açık. Bir kınama cezasıyla, bir kıdem tenziliyle yırtarsın. Hayalet zaten seni saymıyorum, seni her büroya alırlar, ne bok yersen ye Teşkilat senden vazgeçmez."

Akbaba, Behzat Ç.'ye döndü, "Seni de kollayanlar var," dedi. "Ağbin var, onun çevresi var. Benim kimsem yok. Bende cinayetten başka bir şey yok. Ben cinayet oldum artık. Anlıyor musun bunu? Benim işim değil bu, ben cinayet oldum. Cinayeti benden alırsan, ben biterim. Anlıyor musun? 'Meslekten ihraç ederiz,' dediler. 'Konuşmazsan atarız,' dediler."

Behzat Ç., Akbaba'ya sarıldı. Sırtını sıvazladı sakinleşmesi için. Ceptelefonu titremeye başladı, konuşacak ya da dinleyecek durumda değildi. Harun'a uzattı. Harun telefonu açtı, "Evet," dedi. "Ben yardımcısıyım. Bana söyleyin. Ne! Ne dedin! Hangi hastane? Durumu nasıl? Tamam."

Harun telefonu kapattı, Behzat Ç.'ye baktı. "Şevket Ağbi kalp krizi geçirmiş," dedi. "Bayındır'a kaldırmışlar."

25.

Özel Kavaklıdere Bayındır'a girdiler. Kardiyoloji katına çıktılar. Yanlarına kıvırcık saçlı, hafif makyajlı, gençten bir doktor geldi. "Şevket Bey'e anjiyoplasti yaptık," diye açıkladı durumu. "Şu an yoğun bakımda."

Akbaba "Stent kullandınız mı?" diye sordu.

"Evet."

"İlaçlı stent mi, dandik stent mi?"

Kıvırcık, Akbaba'yı boylu boyunca süzdü, "İlaç kaplı stent kullandık," dedi. "Meslekten misiniz?"

Akbaba, "Yok," dedi. "Ben lise ikiden terk ettim."

Harun, "Görebilir miyiz?" diye sordu.

"Stenti mi?"

"Ne stenti, Şevket Ağbi'yi."

"Şu an mümkün değil."

Behzat Ç. bir köşede oturan yeğenlerinin yanına gitti. Ne söyleyeceğini bilemiyordu, önüne baktı. Onlar da bir şey demeden, biraz ürkek, ağlamaya hazır baktılar amcalarına. O kadar uzun zamandır görmemişlerdi ki, belki de bir amcaları olduğunu bile unutmuşlardı.

Behzat Ç. hastaneden çıkıp en yakın ATM'ye gitti. Kredi kartı limitinden çekebileceği kadar nakdi çekip içinden aldığı yüz lirayı sol cebine, kalanını sağ cebine koydu. Hastaneye girince büyük yeğenini bir köşeye çekti, sağ cebindeki parayı çaktırmadan uzattı.

Büyük yeğeni on sekiz yaşlarında bir delikanlıydı, "Gerek yok amca," dedi. "Reşat Bey annemi aramış, hastane masraflarını karşılayacakmış. Babam sıfırı tüketti ama Reşat Bey insaniyetli adam. Yarın ziyarete de gelecekmiş."

Behzat Ç. parayı yeğeninin cebine usulca koyup gözünü kırptı. Reşat Bey'inki kadar bol olmasa da, biraz nakit her zaman iyidir, ufak da olsa bir ihtiyacı görürdü. Ferah koridordaki ikili demir sandalyelerden birine oturup bir 216 yaktı. Cinayet ekibi geldi, "biz kalabalık yapmayalım, kapının önündeyiz, bir gelişme olursa çaldır kapat" babında bir şeyler geveleddiler. Oysa Numune ne kadar kalabalıksa burası o kadar boştu. Ortalık pırıl pırıldı, etrafta gezinen bir sürü doktor ve hemşire vardı ama hasta yoktu. Zenginler ya fazla hastalanmıyordu ya da bu canı kıymetli dallamaların nüfustaki oranı azalmıştı.

Elindeki metal ilaç kabını ve kıçını sallayarak yürüyen bir hemşire, 216'nın kokusunu alıp başını çevirdi, Behzat Ç.'yi gözleriyle ısırıp doktor odasına girdi. Kıvırcık saçlı doktor on beş saniye sonra odasından çıktı. Başkomiserin koluna girip "Gelin," dedi. Behzat Ç. kalp krizi geçiren kendisiymiş gibi itaat etti. Kıvırcık, doktor odasına girince, kâğıt bardakta kahveyle, metal bir kül tablası ikram etti. Gözleri TUS sınavından yeni çıkmış gibi kanlıydı, elleri önlük cebindeydi, boynundan stetoskop sarkıyordu. "Kardeşi misiniz?" diye sordu. Behzat Ç. başıyla onayladı.

"Sakinleştirici ister misiniz?"

Başını yukarı kaldırarak istemediğini belirtti. Aslında bir iki aspirin olsa fena olmaz, diye düşünüyordu, çünkü başı çatla-

yacakmış gibi –bir kısmı çatlamıştı zaten– ağrıyordu. İşaret-parmağıyla, sehpanın üstündeki Bayer ajandasını gösterdi. Kıvırcık, zeki biriydi, iki aspirin verdi. Tepesine damacana bağlı, bir yanında soğuk bir yanında sıcak su musluğu olan makineden kâğıt bardağa su doldurana kadar Behzat Ç. aspirinleri yemişti. Kıvırcık elindeki bardakla geldi, Behzat Ç.'nin başındaki şişliği görüp "Bir bakayım," dedi.

Behzat Ç. iki elini sağa sola sallayıp istemediğini belirtti.

Kıvırcık, "Ne zaman oldu?" diye sordu.

Unutmuştu. Her şey o kadar üst üste gelmişti ki. Üst üste de değil, iç içe. Anlaşılırlık sınırlarını aşan tuhaf bir karışım. Hatırlamaya çalıştıkça aklına parça pinçik görüntüler geliyor, mekânlar, kişiler, nesneler ve kavramlar bir girdap olup yakasından çekiyordu. Tekme, tokat, cop, biber gazı, kızıl bayrak sopası, kelle paça, mevsim salata, şebeke suyu, hedef, Şevket'in yeşil kravatı, Hoppa, Cevdet, ceket cebi, Harun'un kafasındaki sargı bezi, ihanet, Kocatepe, Kızılırmak, O, taksi, taksinin tekeri, O, Tak! Hatırladı. Boğazına bir şey düğümlendi. Hoppa'yı da kaybetmişti. Yumruğunu dişledi.

Kıvırcık, başa ve ayağa geçirilecek galoşları uzatıp "Şunları giyin," dedi. O kadar yumuşak bir ses tonuyla söylemişti ki ister istemez giyiverdi. Birtakım koridorlardan geçip bir odaya girdiler. Şevket yatakta, makinelere bağlı yatıyordu. Ağzından, burnundan, göğsünden ve her yerinden kablolar, borular, serumlar ve de ne olduğunu anlayamadığı bir tıbbi teçhizat ordusu sarkıyordu. Elini tutunca, ağbisi gözlerini açmış gibi geldi bir an. Orada ne kadar durduğunu hatırlamıyordu. Konuşmak istiyordu ama Şevket konuşacak durumda değildi.

Yoğun bakımdan çıkınca sırtını duvara yaslamış bekleyen yengesini gördü. Yanına gitti. Yengesi, "Şevket ambulanstayken sana şeyi söylememi istedi," dedi, ağlamaklı oldu, gerisini getiremedi. Derin bir nefes alıp kendini topla-

dı, dirayetli bir kadındı. "'Merak etmesin,' dedi, 'bir robot işi mi ne varmış, onu ayarladım, robot hazır,' dedi. Bir de şey dedi, sen onun bir kardeşiymişsin. 'Mutlaka söyle,' dedi, bir bir diye sayıklayıp durdu."

Yengesini omuzlarından tutarak sakinleştirmeye çalıştı. Yoğun bakımdan çıktı, kafasındaki ve ayağındaki galoşları çıkarıp çöpe attı, derin bir nefes aldı. Amcası Rasim, sağa sola sallanarak geldi. Behzat Ç.'yi sıkı sıkı tuttu, "Ben sana dedim!" diye bağırdı. "Ben sana dedim. Vakit varken konuşun, barışın dedim sana. Ben de babanla küstüm, baban da gitti böyle tak diye."

Behzat Ç. amcasının ağzını kapadı. Rasim salya sümük ağlıyor, bir yandan da çevreye keskin bir anason kokusu yayıyordu. Behzat Ç., sakinleşene kadar elini amcasının ağzından çekmedi. Rasim sakinleştiğini gözleriyle ifade edince elini çekti. Rasim cebinden mendilini çıkarıp ağzını, burnunu ve kafasını sildi. "Kusura bakma," dedi. "Biraz alkollüyüm galiba."

Adamın biri gelip Rasim'in önünde durdu.

"Dahiliye servisine nasıl gidebilirim acaba?" diye sordu.

Rasim ipli gözlüğünü burun üstüne alıp adama baktı. "Şuradan asansöre bin," dedi. "İki kat aşağı in, sola dön, bankoyu geç, dimdirek yürü."

Hastanenin önüne çıktılar. Kuğulu Kavşağı'ndan ağır ağır, kırmızı-sarı bir ışık seli halinde akan trafiğe baktılar. Rasim, Behzat Ç.'nin kulağına eğilip "Bana bir elli lira çıkabilir misin?" dedi. "Aybaşında veririm." Behzat Ç. sol cebindeki iki ellilikten birini çaktırmadan uzattı.

Harun geldi. Ceptelefonunu Behzat Ç.'ye geri verdi. "Bahar Hanım aradı," dedi. "Tavşan onlardaymış, 'Merak etmesin, istediği zaman gelsin alsın,' dedi."

* * *

Ayrancı, aşağı ve yukarı olmak üzere ikiye ayrılan bir semtimizdir. Burada, temiz kalpli, munis insanlar yaşar. Aşağı olsun Yukarı olsun bütün Ayrancılılar telefon faturalarını vaktinde yatırır, askerlikten kaçmak için açıköğretime yazılmaz ve kesinlikle ironiden anlamazlar. Behzat Ç. Aşağı Ayrancı tarafına sapıp yukarıdan Hoşdere Caddesi'ne çıktı. Bahar'ın oturduğu apartmanın önünde durdu. Avuç içleriyle eski dostu Toros'un direksiyonuna vurdu, bu sefer konuşmaya kararlıydı. Öksürüp ses ayarı yaptı.

Kapıyı çalmadan önce, Tahsin'in yüz altmış karakter kapasitesini sonuna kadar zorlayan mesajı geldi: *"Bayindirdayim simdi duydum buyuk gecmis olsun yarin sabahtan buroya gel müfettisler seni görecek, resmi yazi geldi isler karisti sakin ihmal etme vaziyet bombok."*

Bahar kapıyı "Çok özür dilerim," diyerek açtı. "Çok özür dilerim." İçeri girmesi için bir adım geri çekilip "Kafana mı vurmuş? Neyle vurdu?" diye sordu. Başkomiserin kafasındaki ceviz büyüklüğünde şişliği görünce orta çaplı bir çığlık attı. Ardından, oğlu bir nane yemiş her anne gibi, bunu yapan benim çocuğum olamaz hissine kapıldı. Behzat Ç. gözlerini kapatarak "önemli değil" demeye çalıştı.

Sessizce mutfağa geçtiler. Çünkü Barış, Hoppa'yı çok sevmiş, sağlam koluyla sarılmış, beraber uyumuşlardı. Haliyle Hoppa için de zor bir gündü, erken yatması gerekmişti. Bahar'ın üstünde, minnacık örtek desenlerinin olduğu sevimli bir gecelik vardı. Güzelliğiyle, cinsel istekten ziyade garip bir hüzün uyandıran, şu yaşadığımız berbat dünyada değil de, bir Çehov öyküsünde falan belki, rastlanabilecek türden bir kadındı. "Bir saniye," deyip içeri gitti.

Behzat Ç. temiz, düzenli mutfağa göz attı. Gözleri tost makinesi aradı. İçeride, Bahar'ın sesinin yükseldiğini duydu. Ne dediğini çıkaramadı, ama birine bağırdığı belliydi. Bahar, Ulaş'la beraber döndü, sevimli geceliğin üstüne

çatık kaşlı bir şal örtmüştü. Ulaş önüne bakıyordu, boğuk bir sesle, "Özür dilerim," dedi. Ardından saklamaya lüzum görmediği bir öfkeyle başkomisere baktı, annesinin zoruyla özür dilediğini belli etmek istiyordu.

Bahar, "Size kahve yapayım mı beyler?" diye sordu. Behzat Ç. tam, "Zahmet vermeyeyim," demeye kendini hazırlamış, sesi titremesin diye de bir soluk almışken... Bahar, "Bir saniye bir saniye bir saniye," deyip içeri koştu. "Ecza dolabına gidecektim, unuttum. Senin kafan şişmiş ben kahve düşünüyorum, elim ayağım birbirine dolaştı."

Behzat Ç., "Lüzum yok," demeye hazırlanırken Bahar çoktan gitmişti. Ulaş mutfak masasında Behzat Ç.'nin karşısındaki sandalyeye oturdu. Dirseğini masaya yasladı, "Annemin peşini bırakacak mısın?" diye sordu. Behzat Ç. başını eğdi, ne bırakacağım ne bırakmayacağım anlamına gelen muğlak ve hüzünlü bir ifadeye büründü.

Ulaş "Bir dahaki sefere kafana ütü yiyeceksin ama," dedi.

Başkomiser bu delikanlıda kendisine benzeyen, gözükara bir yan görüyordu, bundan memnun kaldığı için tebessüm etti. Ulaş, "Sen bayılınca," dedi. "Tavşanı alıp getirdim. Çok da umurumda değildi ama, çevrede bir sürü kedi vardı, acıdım hayvancağıza. Niye konuşmuyorsun? Konuşursan hanzonun teki olduğun mu ortaya çıkacak?"

Ulaş, Bahar'ın ayak seslerinin yaklaştığını duyunca sustu, kalktı. Annesi elindeki ilkyardım setiyle mutfağa girerken çıktı. Kulaklıklarından taşan müzik bir an mutfakta yankılandı.

"Only the good die young..."

Bahar, Behzat Ç.'nin bütün jestli mimikli itirazlarına rağmen tentürdiyotla yarayı temizledi. Bir merhem sürdü. Sargı beziyle sarmaya başladı. Florence Nightingale'in Hoşdere Şubesi gibiydi. İşini bilen, sıcak elleri vardı. Sargı bezini kesmek için ilkyardım çantasına dönünce Behzat Ç., buna nasıl

cesaret ettiğine şaşarak Bahar'a yaklaştı, üstüne iki tutam saç düşmüş ense kıvrımından öptü. Bahar birden döndü, saniyeler dondu. Bahar donmuş saniyeleri kırıp kendini geri çekti, hafif titrek bir sesle, "Yapamam," dedi. "Anla beni."

İlkyardım çantasını toplayıp çocuklu dul kadınlar teoremine uygun bir şekilde, yalnız ve gururlu adımlarla uzaklaştı. İki dakika sonra elinde Hoppa'yla döndü. Hoppa sahibini görünce hafif tedirgin baktı, başını "istemiyorum" manasında sağa sola sallamaya başladı. Sıcak bir yuvadan çıkıp kavganın gürültünün ortasına gitmek istemiyordu. Behzat Ç., Hoppa'yı kucağına alırken cebindeki telsiz dürülülü etti.

"45 36 Merkez 45 32."

Merkez "Duydun mu 45 32?" diye sordu.

45 32, Hoppa'yı masaya bıraktı, telsizi kısayım derken heyecandan iyice açtı. Telsiz sesine uyanan Barış, "Anne anneeee!" diye bağırmaya başladı. "Tavşanım yok!"

Bahar, "Barış görmeden git," dedi.

Behzat Ç., Hoppa'yı alıp sokak kapısına yürüdü. Kapının önündeyken bir an durdular. Birini kapıya kadar geçirmek ya da kapıya geçirilmek böyle bir şeydir zaten, iki tarafın da durması gereken bir nokta vardır.

Bahar, "Yanlış anlamanı istemem," dedi. "Çocuklar istemediği için değil. Ya da eski kocam yüzünden değil. Ben istemediğim için."

Behzat Ç. hafif sitemkâr baktı, bu kadarına hakkı olduğunu düşünüyordu. Konuşmayı bırakmamış olsa bile, "O zaman niye geldin? Hayatımı altüst ettin," diyecek cinsten bir adam değildi.

Bahar, "Çünkü o çılgın kız geldi, ağzımdan girdi burnumdan çıktı," dedi. "Gelmezsem, senin kendini öldüreceğini söyledi. Bak Behzat..."

Bahar, bunu o kadar içten söylemişti ki, sanki ilk defa biri kendisine ismiyle hitap ediyordu.

"Benim sevdiğim Behzat sen değilsin. Seni sevmiştim ama..."

"45 36 Merkez 45 32."

"Ama uzun zaman önceydi, bu halinle değildi. Burada kapatalım bu mevzuyu. Lütfen beni bir daha takip etme."

"Duydun mu 45 32?"

45 32, Toros'un camını açınca soğuk hava akımından yüzü yandı. Hava kar topluyordu. Ameliyattan sonra narkozun dağılmasını bekleyen bir hasta gibi, birtakım hayallerden sonra gerçeğin sıkıcılığına avdet ediyordu. Bir eli direksiyonda, diğer eli Tekel birasındayken, cebinde Hoppa'yla ve göğsünün ortasında matkapla açılmış bir yarayla, farkında olmadan Esat'a gelmişti. Çünkü Esat, küçük ve büyük olmak üzere ikiye ayrılan, şirin bir semtimizdir. Burada, aşk acısı çeken sempatik insanlar oturur. Bu semtimizin bir diğer özelliği de sınırlarının belirsiz olmasıdır. Bu yüzden pek çok Ankaralı, Esat'ta oturmadığı halde kendini Esatlı zanneder.

26.

rin tin tin'in ıstırabı

28 Şubat'taki randevusuna 13.40'ta, her zaman olduğu gibi yirmi dakika önce gelmişti. Bekleme odası loştu, ışıkları kapatınca düpedüz karanlık oldu. Selma, profesörün odasındaydı.

Cebindeki minik hoparlörü çıkardı, ruh sağlığını bozan tablonun yanına yaklaştı. Ama Selma, içeriden beklediğinden erken çıktı, gözlerinin karanlığa alışmasını beklemeden ışıkları yaktı. Red Kit'i tablonun yanında gördü.

"Ne yapıyorsun orada?"

"Çerçeve biraz eğik duruyordu, onu düzelttim. Biliyorsun, bende simetri rahatsızlığı var."

Selma'nın yüzü asıldı, tedirgin bir ifade aldı. Buradaki iki buçuk yıllık sekreterlik hayatında neler görmüş geçirmişti. Bir seferinde büroyu kundaklamaya kalkan biri bile olmuştu. Yaklaştı, Red Kit'in çehresini şüpheyle inceledi.

"Simetri rahatsızlığın varsa favorinin biri niye uzun?"

Red Kit tıraşlı yüzünü sıvazlayıp "Sorma," dedi. "Berber çok konuşuyordu, tıraşın sonuna kadar bekleyemedim."

Selma, "Benim de birazdan kuaförle randevum var," dedi. "Bizimki de çok konuşur ama muhabbeti iyidir."

"Sakal tıraşı da yapıyor mu?"

Selma güldü, biraz çapkın ama ölçüyü kaçırmayan, hatta ölçüyü kaçırmadığını belli etmeye de gayret eden bir gülüştü bu. Belki de geceleri aynanın karşısına geçiyor, çapkın ama ölçülü gülme provaları yapıyordu. Kahkaha atan kadının aynı zamanda orospu olabileceğine yönelik kolektif bilinçteki ciddi şüphe kırıntıları nedeniyle, bir terapistin sekreteri de, haliyle yer yer bu tip ölçü talimlerine mecbur kalabilir; Aşağı Ayrancılılar ayıplamayın, kınamayın.

Selma, öğleden sonra izinli olmaktan memnundu, giderayak, "Bu havada neden böyle kovboy gibi giyindin?" diye sordu.

Red Kit gölgesinden hızlı dönüp pencereden dışarı göz attı. Lapa lapa kar yağıyordu. Tunalı Hilmi Caddesi bembeyazdı. Sarı gömleğinin üstüne kırmızı bir fular bağlamıştı. Üstüne de siyah bir yelek giymişti. Mavi kotunun paçalarını kıvırmıştı. Ve inanması güç ama çizmelerinin arkasında yıldız bile vardı. Elindeyse beyaz bir kovboy şapkası.

Selma, yine biraz çapkın ve fakat "aramızda bir şeyler yaşanmasına müsaade etmem, sana mı kaldım lan bir kere" edasıyla tebessüm etti. Bu tebessümün ardından sorulabilecek tek soru vardı: "Evli misin?"

Red Kit, Selma ve gölgesine baktı, "Bir sefer nişanlanmıştım," dedi. "Son anda kurtuldum."

"O kutuda ne var?"

Sehpanın üstünde, *Cosmopolitan*'ın yanında kırmızı bir kutu vardı.

"Küçük bir hediye..."

"Kimin için?"

"Güzel bir kız için."

Selma çıktı, profesör geldi. Kutuyu inceledi, "Bu benim için mi?" diye sordu.

Red Kit, "Hayır profesör," dedi. "Senin için başka bir hediyem var."

Odasına geçtiler. Profesör ince uzun biriydi, Lacoste gömleğinin cebine Parker marka bir dolmakalem iliştirmişti. Danışanı Red Kit'in –hastalarına danışanım demek gibi mütevazı olduğu oranda gıcık bir âdeti vardı– davranışlarını çözümleyebilmek ya da en azından onun kendisini daha iyi tanıyabilmesini sağlamak için, o travmatik güne gitmelerinin şart olduğunu iddia ediyordu.

Red Kit, "Gidelim," dedi. "Nereye gideceksek?"

Profesör her zamanki gibi alttan aldı, "Davranışlarına bir patoloji gözüyle bakmadığımı söylemiştim," dedi. Bir an durdu, Parker'ı gömlek cebinden çıkardı, İcraatın İçinden Özal pozisyonunu alıp "Yani," dedi. "Müdürün kaplumbağasından sonra başka bir hadise olmadıysa..."

"Ufak bir köpek hadisesi oldu ama o kadar önemli değil."

"Nedir?"

"Kuğulupark'a bir köpek gömmek zorunda kaldım."

"Kimin köpeği? Neden?"

"Anlatamam, boş ver."

Profesör arkasına yaslandı. "Böyle giderse, bu görüşmeleri sürdüremeyiz," dedi.

Red Kit resti görüp "İyi," dedi. "Sürdürmeyelim. Bugün son olsun."

"Yapma böyle ama, böyle ortasında yarım bırakamayız."

"Yarım kalsın, ne olacak?"

Beş on saniye kadar birbirlerini tartarak sustular.

Red Kit, "O günü anlatayım," dedi. "Sen de rahatla, ben de..."

* * *

Evleri, Abidinpaşa'nın arka çukurunda, Allah'ın unuttuğu bir mahalledeydi. Hava kirliliği zamanlarıydı, bacalar-

dan çıkan dumandan göz gözü görmüyordu, kömür kokusu bütün mahalleye sinmişti. Bahçedeki kavak ağacına bağlı Rin Tin Tin, yoldan geçenlerden ziyade soğuktan havlarken, Red Kit ve kız kardeşi, sobanın önündeki yollukta oturuyorlardı. Red Kit önündeki kitaplara göz atmaya çalışıyordu –okumayı dört yaşında sökmüş çalışkan bir öğrenciydi kendisi– lakin kız kardeşi, kolundan çekip duruyor, mütemadiyen, "Sadık dostum yap, sadık dostum yap," diyordu. Ağbisi çok iyi Rin Tin Tin taklidi yapardı da.

Ama Red Kit'in içinden gelmiyordu. Çünkü, annesinin mutfakta ağladığını görmüştü. Daha fazla dayanamadı, belki de önündeki kitaba dönebilmek için, gözlerini açıp kafasını kaldırdı, "Sadık dostum Red Kit," diye bağırdı. Kanepeye bir plonjon çekip "Dur üstüne atlayayım da sevinsin," diye ekledi. Kız kardeşi sevinçle ellerini çırparken Red Kit yattığı yerden, golü yemiş kaleci gibi baktı. Annesinin neden ağladığını düşünüyordu. Babası iki aydır ortalıkta yoktu.

Bir ev oturması esnasında, komşu karısının kaçmış Müjde çorabına –müjde müjde size, parizyenden Müjde size– bakarken duyduğuna göre, babası kaçak yaşıyordu. Annesine kaçak yaşamanın ne demek olduğunu sormuş, tatmin edici bir yanıt alamamıştı. Aynı gün, aşağı konduda oturan Sarhoş Ahmet Amcagilin oğlu Jetgil Servet, Japon kale maç yaparken, "Baban terörist miş, televizyonda görmüşler," demişti. Tabii, golü yiyince pislik yapmıştı adi. Teşhir zamanlarıydı, iki ay işkence yaptıkları devrimcileri derbeder bir şekilde televizyona çıkarıp işte bu örgütü çökerttik, bunlar da çökmüş örgütün çökmüş elemanları, operasyonlar sürüyor, akıllı olun, siz de böyle çökmeyin mesajı veriliyordu her akşam.

Kız kardeşi tekrar koluna asıldı. "Petrolcüler'i anlat, Bıngıl'ı anlat," demeye başladı. Kız kardeşi henüz altı buçuk yaşında olduğundan, çizgi kahramanları resimlerden, çoğunlukla da ağbisinin anlattıklarından biliyordu.

"Petrolcüler'i anlat, Bıngıl'ı anlat!"

Küçük kızlar böyledir, bir şeyi tutturmaya görsünler. Red Kit, kız kardeşini kolundan itti ve ömrü boyunca pişman olacağı şeyi söyledi: "Git başımdan."

Kız kardeşi sessizce ağlamaya başladı. Sonradan Red Kit dersini bırakıp ne kadar "Gel anlatayım," dese de ikna edemedi. İnatçı bir kızdı. Küstü ve uyudu. Annesi, "Hadi sen de," deyince Red Kit de uyudu. Uykusu hafifti, gecenin bir vakti kapının tıklatıldığını duydu. Annesinin de uykusu tavşan uykusu gibi olduğundan hemen kapıya seğirtmişti.

Seslerden anladığına göre babası gelmişti. Kulağı iyiydi, bir duyduğu sesi bir daha unutmazdı. Babası başını okşadı. "Yat oğlum, sabah okula geç kalma," dedi. Tekrar yattı. Gözüne uyku girmiyordu. Bir ara dalar gibi oldu, sonra karıştı iş. Sonradan pek çok kez, uyumasa başına bunların gelmeyeceğini, o kâbusu görmeyeceğini düşündü. Önce Rin Tin Tin'in havlamalarını duydu, sonra bir silah sesi. Pencereden baktı, Rin Tin Tin avluda yatıyordu. Kanı, karın üstünde mürekkep lekesi gibi büyümüş, orta ölçekte bir gölcük olmuştu.

Annesi bir hışımla yattıkları odaya daldı. Kız kardeşini dolaba, elbiselerin arasına soktu. Red Kit'i de kolundan tutup iklimi Sibirya'yı aratmayan banyoya götürdü. Evin önünden sesler geliyordu. Annesinin bir şeyler düşündüğü, bir saklanma yeri aradığı belliydi. Merdaneli çamaşır makinesinin kapağını açtı. Red Kit'i koltuk altlarından tutup kaldırdı. İçeri girmek istemiyordu ama annesi zorla soktu, kapağı üstüne kapamadan önce, "Sakın ses çıkarma," dedi. "Ne olursa olsun sus!"

Kapının kırılmasını ve ilk silah seslerini duyunca, merdanelinin güvenli bir yer olduğunu düşündü. Yine de içerideki deterjan kokusu berbattı. Hatta bütün bu olanların, makinenin içindeki o berbat deterjan kokusundan kaynak-

landığına dair salakça ve çocukça bir hisse kapılıp keşke şu makine deterjansız çalışabilseydi, diye düşündü. Silah seslerini acı iniltiler takip etti, bağırışlar, küfürler duydu ama ses çıkarmadı, ne olursa olsun sustu.

27.

Uykusuzluktan gözkapakları ağırlaşmıştı, elleri titriyordu. Betty, titreyen elleri dikkatle inceledi. Barni Moloztaş'a Benzeyen Müfettiş –gerçi soruşturma sürecinde Barnilikten çıkmış, bu Sharon Stone'un Yenimahalle Şubesi gibi tutkulu kadının yanında yavaş yavaş silikleşmiş, Temel İçgüdü'deki aptal şişman polise benzemeye başlamıştı, o da Barni Moloztaş'tan çok Fred Çakmaktaş'a benzer ya, neyse bu muhabbet bitmez– durumu "Susma hakkınız hâlâ geçerli," diyerek açıkladı başkomisere. "Sayın mülkiye müfettişinin size söyleyecekleri var."

Betty, her sözcüğü ve bilhassa yüklemi vurgulayarak "14 Şubat'tan beri, iki haftadır bu olayla uğraşıyorum," dedi. "Şimdi, eğer bir mahsuru yoksa dinleme hakkınızı kullanabilirsiniz. Tabii nodül raporlarınız sahte olduğundan, isterseniz cevap da verebilirsiniz."

Betty, gözlüğünü burun üstüne almış, önündeki kalın dosyanın sayfalarını çeviriyordu. Dosyayı hafif büküp Behzat Ç.'ye gösterdi. "Bu ne, merak ediyor musunuz?" diye sordu. Biraz sessizlikle oynadıktan sonra, "Sizin sicil dosya-

nız," diye yanıtladı kendi sorusunu. Behzat Ç. kendisini okul müdürünün odasına girmiş gibi hissetti, gri çizgili acil durum kravatını düzeltti.

"Sayfa bir, askerî lisedeyken yüzbaşına fiilî saldırı. Askerî okuldan atılmışsınız. Siciliniz Emniyet'e sizden önce gelmiş. Herhangi bir okuldan disiplin suçuyla atılanlar polis akademisine giremez. Ama babanız, emekli albay olduğundan araya hatırlı kişileri sokmuş. Kayıt dosyanıza ufak bir 'Sakıncalıdır' notu düşüp akademiye girişinizi yapmışlar. Öğrenciliğinizde ve mesleğe başladıktan sonraki ilk on senenizde fazla göze batan bir durumunuz olmamış."

Betty, işaretparmağını diline dokundurup dosyadan bir iki sayfa çevirdi. Başkomiser, Betty'nin parmağına baktı, Barni diline.

Betty, "Lakin sene '95," dedi. "Zamanın Ankara emniyet müdürü yanınıza gelip 'İyi misin?' diye sormuş, 'Saçma sapan konuşma,' demişsiniz. Savunmanız: 'O sorudan nefret ederim.' Hatırlı kişiler araya girmiş, iki yıl kıdem tenzili, iki maaş kesinti, olay kapanmış. Aynı sene, ekip aracında alkol alırken yakalanmışsınız. Savunmanız: 'Karımdan yeni boşandım.' Yine hatırlı kişiler araya girmiş, kınama cezası, yarım maaş kesinti, olay kapanmış."

Betty saçlarını geriye atıp sayfaları çevirmeye devam etti. Behzat Ç. titremelerini engelleyemediği ellerini önünde kavuşturdu. Polis Müfettişi Barni, Betty'nin saç stilini inceliyordu.

Betty "Sene '96," diye devam etti. "Dördüncü sınıf emniyet müdürüne fiilî saldırı. Savunmanız: 'Terbiyesizlik yaptı.' Yine hatırlı kişiler, bir yıl kıdem tenzili, iki maaş kesinti, olay kapanmış. Sene '97, asayiş şube müdürüne sözlü saldırı. Parantez içinden okuyorum 'Çok konuşma lan!' demişsiniz. Savunmanız: 'İşime karıştı.' Kınama cezası, iki yıl kıdem tenzili. Müdürlere gıcığınız var herhalde?"

Başkomiser cevap vermedi.

Betty "Sene '98," dedikten sonra bir an durdu, Behzat Ç.'yi alıcı gözle süzdü. "Hizmet içi eğitim kapsamında, başkomiserler arasında yapılan bir ankette," diye devam etti, "'Polis olmasaydınız ne olurdunuz?' sorusuna verdiğiniz yanıt: 'Katil olurdum.' Savunmanız: 'Hayatımda böyle saçma sapan anket görmedim.' Kınama cezası, iki yıl kıdem tenzili. Sene '99, yılbaşı gecesi bir vatandaşın işaretparmağını kırmışsınız. Savunmanız: 'Meskûn mahalde ateş edecekmiş gibi bakıyordu.' Sene 2000, Gençlerbirliği idari menajerine silah çekmişsiniz. Savunmanız: 'Kapıları vaktinde açtırmadı, taraftar dışarıda kaldı.' Ve daha bir sürü sayamadığım şey. Bunlar ilk gözüme çarpanlar."

Betty'nin yanakları öfkeden ve görev heyecanından al al olmuştu. Bacak bacak üstüne atıp başkomisere yiyecekmiş gibi baktı. Behzat Ç.'nin gözleri bir an Betty'nin dizkapaklarına takıldı, hemen kaçırdı bakışlarını.

Betty, "Görev yerini terk etme ve rüşvet alma dışında, disiplin yönetmeliğindeki hemen hemen bütün suçları işlemişsiniz," dedi. "Yirmi iki yılda yirmi üç soruşturma. Toplamda on altı yıl kıdem tenzili, yirmi iki maaş kesinti, on kınama cezası, yedi sefer açığa alınma. Yüz altmış bir yıllık polis teşkilatının yetiştirdiği sicili en kabarık başkomisersiniz. Meslek hayatınız, polis koleji öğrencilerine kötü örnek olarak okutulabilir. Ve şimdi susma hakkınızı kullanıyorsunuz. Aslında geçtiğimiz yıla kadar idari soruşturmalarda susma hakkı olmazdı. Savunma yapmak zorundaydınız. Ama yeni mevzuata göre böyle bir hakkınız var. Gerçi, kendiniz en taze haklardan yararlanırken başkalarının en temel haklarına yeterince saygı gösterdiğiniz söylenemez. Bütün bunlara bir diyeceğiniz var mı?"

Behzat Ç. "ne desem boş" gibi baktı. Haklıydı kadın. Barni öksürdü, Betty, "Gelelim son olaya," dedi. "Aslında

bu olayı incelemeye bile gerek yok. Sicili böyle olan adamın yiyeceği nane budur. Ama her şeyden önce teşkilatınızdan bazı karanlık isimler sizi korudu."

Polis Müfettişi Barni, "Ehem öhöm," yaptı. Dudak arasından, "Yok canım," falan demeye çalıştı ama Betty kaşlarını çatarak susturdu onu. Behzat Ç. oralı olmadı, polis müfettişiyle mülkiye müfettişi birbirine girerse ayırmaya niyeti yoktu.

Betty, "Bu olayda ekibiniz sizi kolladı, bir kişi hariç göz göre göre yalan ifade verdiler. Görgü tanıklarını tehdit ettiniz. Kanıt dosyasından gömleği bile çaldınız. Vurduğunuz şahsın gömleği elimizde olsaydı atış mesafesini tespit edebilecektik. Ekibinizin uydurduğu öykü de açığa çıkacaktı. Şimdiki savunmanız ne olacak? Vurduğunuz şahıs işinize mi karıştı? Terbiyesizlik mi yaptı? Sevmediğiniz bir soruyu mu sordu? Taraftara kapıları mı kapattı? Sizi saçma sapan bir anket doldurmaya mı zorladı?"

Betty, "Yoksa," deyip sustu. Barni de ağzının içine bakıyordu.

"Yoksa vurduğunuz şahıs, o geceki çatışmada kızınızı mı öldürdü zannettiniz? Vurulan kızı karlar içinde görünce, kızınızın ölümünü baştan yaşayıp intikam almaya mı kalktınız? Öyle ters ters bakmayın, sizin hayatınızı sizden daha iyi biliyorum."

Betty, Behzat Ç.'nin zarfın üstünde titreyen ellerine son kez göz attı. "Şahsı neden omzundan vurduğunuzu da söyleyeyim," dedi. "Aslında başına nişan almıştınız, ama eliniz titrediği için omzundan vurdunuz. İkinci sefer nişan aldınız, ama o sırada Hayalet lakabıyla bilinen Sabri Özay üstünüze atladı, ikinci atışınız boşa gitti. Olay tam olarak böyle oldu. Ve ben bunu kanıtlayana kadar ne sizin ne de ekibinizin peşini bırakacağım. Şimdi size tek sorum var."

Behzat Ç. ferah odada, cızırdamadan sakin sakin aydınlatan silindir biçimindeki floresana baktı.

Betty, "Sizin göreviniz," deyip sustu yine. Arada bir susmasa, sanki devam edemeyecekmiş hissi uyandırıyordu. "Sizin göreviniz zanlıları yakalayıp adalete teslim etmek mi? Yoksa onlardan intikam almak mı?"

Behzat Ç. kalktı. İçinde kanlı gömleğin olduğu büyük kahverengi kanıt zarfını Betty'nin önüne koydu. Çıkarken floresanın önünde durup parmak uçlarında yükseldi, lambayı bir de yakından inceledi. Büroya aynısından aldırmaya karar verdi.

Betty, Behzat Ç. dışarı çıkıp kapıyı kapattıktan sonra zarfın üstüne iğneyle iliştirilmiş notu okudu. *"Ekibimin olayla ilgisi yoktur. Şahsa bilerek ateş ettim. Gereğini yapın. İmza: Başkomiser Behzat Ç."*

* * *

Büroya girdiğinde ortalıkta kimseyi göremedi. Uzun zaman sonra ilk defa büro bu kadar ıssızdı. Bir an herkesi kendisi yüzünden açığa aldılar zannetti. Eda bilgisayar ekranından başını kaldırıp "Hepsi otoparktalar," dedi.

Behzat Ç. elini bilek ekseninde çevirip "Ne iş, sen ne arıyorsun o zaman kızım burada?" demeye çalıştı. Eda cevap vermedi, ekrana geri döndü. Cinayet bürosunda, bunca kıllı adamın arasında iyice yalnız kalmıştı. Selim yüzüğü attıktan sonra muhabbet edebileceği tek adam vardı, o da maalesef konuşmayı bırakmıştı.

Behzat Ç. otoparka indi. Akbaba ve Hayalet hariç bütün ekip pırıl pırıl iki Megane'ın başında toplanmıştı. Tahsin başıyla Harun'a Selim'i gösterdi.

Harun öksürüp ses ayarı yaptıktan sonra Selim'den ziyade yere bakarak dudak arasından, "Özür dilerim," dedi. Ardından Selim'e baktı, müdürün zoruyla özür dilediğini belli etti. Tahsin başıyla Selim'e Harun'u gösterdi. Selim öksürüp ses ayarı yaptıktan sonra Harun'dan ziyade yere

bakarak "Önemli değil," dedi. Ardından Harun'a baktı, müdürün zoruyla önemli değil dediğini belli etti.

Tahsin, "E hadi, öpüşün barışın o zaman," dedi.

İkisi birden, "bari bunu yapma" gibilerden Tahsin'e baktı. Zoraki öpüşüp barıştılar. Barışma faslının ardından Tahsin elindeki anahtarlardan birini Harun'a, diğerini Selim'e verdi. Anahtarları verirken üstündeki düğmeyi gösterdi. "Bakın," dedi. "Burada otomatik kilit sisteminin düğmesi var. Araçtan çıktıktan sonra buna mutlaka basın, kilitleyin. Nasılsa polis arabası, nasılsa kimse çalmaz diye düşünmeyin. Ne de olsa sivil araç, acemi bir hırsız gelir götürür. Teybini bile çalsalar, büyük para."

Harun kontağı çevirdi, gaza yüklenip hızlı bir deneme kalkışı yaptı.

Tahsin arkasından, "Yavaş yavaş! Öküz gibi kaldırma öyle!" diye bağırdı. "Bunlar nazik araçlar. Bak ikinize birden söylüyorum: Dikkatli sürün, çukura girmeyin, kasislerden önce yavaşlayın, kaportayı çizdirmeyin, altını sürttürmeyin, hor kullanmayın. Bunlar Toros değil, insan gibi kullanın. Hadi bakayım, bu kıyağımı da unutmayın."

Behzat Ç. bir Meganelara baktı, bir de az ötede duran emektar Toros'a, içi acıdı. Her tarafından ses gelirdi, basık tavanlıydı, havasızdı, dandik kliması soğuğa çare olmazdı, sabahları çalışmamak için nazlanırdı, ama bir kere çalıştıktan sonra yolda bırakmazdı. Çıtkırıldım arabalar gibi, bir çukura girince hemen şaftı kaymazdı. Hayatının üçte biri bizzat onun içinde, ihbardan ihbara giderken geçmişti. Vosvos'tan sonra en sevdiği arabaydı.

Tahsin koluna girip "Ne haber?" dedi. "Ne dedi müfettişler?"

Behzat Ç. eliyle bir eğri çizdi, "koy götüne rahvan gitsin" anlamına gelebilecek bir hareket yaptı. Otoparktan çıkıp Asayiş Şube'nin karanlık merdivenlerini çıkmaya başladılar.

Tahsin, "Onu gönderdik," dedi.

Behzat Ç. basamakta durdu, "Kimi?" der gibi baktı.

Tahsin "Akbaba'yı," dedi. "İspiyoncu adama bu büroda yer yok. Müdürün kulağına kadar gitti ispiyonculuğu. Müdür küplere bindi, trafiğe verdirecekti de yine ben girdim araya, 'Ahlâk'a verelim,' dedim. Ahlâk Büro'da orospunun, pezevengin, porno CD'cinin peşinde takılsın biraz. Geldi bana çok ağladı, 'Ben cinayet oldum,' falan diye saçmaladı, ama gönderdim. Bakmam gözünün yaşına. Top zaten benden de çıkmıştı, müdürün kulağına gitmiş bir kere. Sen kendi götünü kurtarmak için Teşkilat'ı hiçe sayarsan Teşkilat da gereğini yapar. Gerçi iyi çalışıyordu, onun yokluğunda bu hastane işlerini nasıl yapacağız bilmiyorum. Numune'ye Cevdet'i verelim diyorum. O da ziraat mühendisi sonuçta, eli yüzü düzgün, hemşiresiyle doktoruyla muhatap olabilir. Sen ne dersin?"

Behzat Ç. bir şey demedi. Tahsin'in odasına girdiler. Tahsin masasının üstündeki kutuyu Behzat Ç.'ye uzatıp "Al," dedi. "Şevket ağbin göndermiş. İçinde robot mu ne var? Ne yapacaksın sen robotu?"

Behzat Ç. kutuyu açtı, robotu incelerken Tahsin, "Şevket Ağbi'nin de durumu iyiye gidiyormuş," dedi.

İki çay geldi, biri açık. Tahsin açık olana sakarin atıp karıştırdı.

Tahsin, "Aslında çok şanslı bir adamsın," dedi. "Şevket benim ağbim olsaydı, şimdiye emniyet müdürü olmuştum. Şevket ağbin olsun, Reşat Bey olsun, bunlar nüfuzlu adamlar. İnsaniyetli adamlar. Reşat Bey'le az önce konuştum, müsteşarla görüşmüş, müfettiş karıyı bu soruşturmadan aldırmış, daha o manyak karının bile haberi yok ama biz biliyoruz. Yerine daha makul bir müfettiş verecekler. Yeni müfettiş, soruşturma bitene kadar seni bir ay açığa alacak, o arada tatil yaparsın biraz. Sonra döneceksin, bir yıl kıdem

tenzili, iki maaş kesinti verecekler. Ben de bir kınama yazısı yazacağım. Yani hiçbir şey. Yükselme ihtimalin olmadığına göre kıdem tenzili vermek, ceza vermek anlamına gelmiyor. Maaş kesintisini de dert etme. On iki taksitte azar azar alacaklar. Başkomiser geldin, başkomiser gideceksin. Bu işi atlattık. Sen bir tuğlaydın, seni çekseler bütün duvar yıkılırdı. Ben de giderdim. Otur, daha çayını içmedin..."

Başkomiser kutuyu alıp çıkmıştı. Seri adımlarla Ahlâk Büro'ya girdi. Ekrem yerinde yoktu. Bir polis, "Bitpazarı'na, porno CD operasyonuna gittiler," dedi. Behzat Ç. kararsızdı, robotu orada bırakmak istemiyordu.

Polis, "İsmet Ağbi'yi bizim büroya vermişler diye duyduk," dedi.

Behzat Ç., "O kim?" gibilerden baktı.

Polis "Sizin Akbaba," dedi.

Behzat Ç. hafif kanlı gözleriyle, büronun içinde Akbaba'yı aradı.

Polis, "Biraz oturdu çıktı," dedi. "Büroda oturmayı pek sevmiyor galiba."

Behzat Ç. Ahlâk Büro'dan çıktı.

Kapı önünde, kar kokusunu ciğerlerine çekerken Ekrem'e mesaj attı: *"Robotu buldum beni gor."*

28.

28 Şubat Çarşamba... Dışarıda biraz takıldıktan sonra dönecek bir evi, ıslak giysilerini kurutacak orta karar bir kalorifer peteği olanlar açısından bakıldığında, harikulade bir gündü. Sabahtan beri iri taneler halinde aralıksız yağan kar, en kuru ağaçların en ince dallarında, hatta çamaşır iplerinde bile, yerçekimine posta koyan bir dengeyle birikmişti. Her tarafta bir dinginlik, bir okul kütüphanesi sessizliği, tarif etmesi güç bir yavaşlık, ağırkanlılık vardı.

Harun'sa iklime meydan okuyan bir enerjiyle, istediği oyuncağa yıllar sonra kavuşmuş çocuklar gibi şendi. Oyuncağıyla ilgili her şeyi bir an önce öğrenme gayretiyle silecekleri çalıştırıyor, klimayı ayarlıyor, ön camı yıkıyor, selektör yapıyor, alakasız yerlerde vites atıyor, hâsılı Megane'ın ve trafik akışının anasını ağlatıyordu. Direksiyona vurup "Boşuna değil," dedi. "Boşuna değil. Dünyada 2003 yılının otomobili seçildi. Sıfırdan yüz kilometreye on saniyede çıkıyor."

Behzat Ç. tıraşı iki günlük, kanı çekilmiş yüzüyle, kendi korsanıymışçasına soluktu. Harun sağa çekti, Bizpazarı'ndan aldığı Casio saatin kronometresini ayarladı. Sıfırdan yüz kilometreye uygulamalı olarak çıkmak için gaza yükle-

nip Sıhhiye Köprüaltı'ndan Hitit Heykeli'ne doğru akıllara ziyan bir atağa kalktı. Bulvardaki diğer şoförler bu karda atağa kalkan manyağa bulaşmamak için sağa sola kaçtılar. Harun yüzden altmışa inip "Çok dengeli araç çok," dedi. "Bu atağı Toros'la yapsaydık, şimdiye dört sefer takla atmıştık. Gerçi yüze çıkana kadar on beş saniye geçti, ama bu süre seni yanıltmasın. Yol durumu müsait değil."

Behzat Ç. bir 216 yakıp ters baktı.

Harun ön konsoldan kül tablasını çekip "Her şeyden önce yerden yüksek," dedi. "Altı kolay kolay sürtmez. Çarpışma testinden de beş yıldız almış. Dört tane hava yastığı var. Bir yere çarparsak yastığın biri önünden çıkacak biri yanından, haberin olsun."

Behzat Ç. "İyi, çarp bir yere, hava yastıklarını da deneyelim," diyecekti ya, tuttu kendini. Pürüzsüz tavan döşemesini görünce canı sıkıldı. Camdan dışarı baktı. Kar, araç ve yaya trafiğini yavaşlatmakla kalmamış, insanların aklından gelip geçenleri bile kendi ritmine çekmişti. Herkes, bilinmeyen uzaklara doğru boş boş bakıyordu. Bütün kent, sanki bir suyun içinde ağır ağır yüzüyordu. Önce, biri ismini çağırıyor zannetti. Sanki biri kendisine, suların altından usul usul sesleniyordu. Önemsemedi. Bir daha duydu. Radyoyu kapattı. Bir daha! Başını çevirdi, O. Megane ilerlerken, gözden kaçırmamak için saat beş yönüne kadar döndü. O, kırmızı paltosuyla. Başını yanındaki adamın omzuna yaslamıştı. Dört yolun kesiştiği yaya geçidinde. Yaşıyordu işte, bulmuştu. Kesin O'ydu. Bütün bu solgunluğun ortasında tek renk O'ydu. Bir iğne kalbini deldi, kapıya asıldı.

Harun, "Hiç zorlama amirim," dedi. "Otomatik kilit sistemi var."

Behzat Ç. zorlamaya devam edince Harun dörtlüleri yakıp Megane'ı sağa çekti. Bulvarda, ışıklarda bekleyen taksilerin arkasında durdu. "Hiç uğraşma açamazsın," dedi.

"Bak amirim, o öldü. Sana rapor yazan psikologla da konuştum o gün, profesör adam bir bildiği vardır diye. Bir kapıyı bırak da beni dinle! Adam dedi ki..."

Behzat Ç. belinden 14'lüyü çekti, ne yapıyorsun demeye fırsat kalmadan namlusundan tuttuğu silahın kabzasını yan cama geçirdi. Cam ortadan çatladı, bir daha vurunca şangır şungur sesleri arasında tuz buz oldu. Behzat Ç. kurbağalama stiliyle cam boşluğundan çıktı, Megane'ın tepesinden destek alıp sırt üstüne geçti, ayaklarını da çıkardıktan sonra özgürlüğüne kavuştu. Yeşil yanınca, Ankara'nın en merkezî yaya geçinde, yüzlerce insan yola dökülmüştü. Dünya, Megane'ın içindeki kadar sessiz değildi. O'nu kaybetmişti. Gözleriyle çevreyi taradı! Binlerce insan vardı. Neredesin!

Harun el frenini çekip aşağı indi. Kırık cama baktı, başını ellerinin arasına aldı, "Amirim sen ne yaptın ya, ne yaptın ya!" dedi. Behzat Ç. koşmaya başlayınca peşinden seğirtti. Yüzlerce, binlerce insanın arasında amirini gözden kaybetti.

Onları, umudunu kaybettiği bir anda, GİMA'dan sonraki en önemli resmî buluşma noktasında, YKM'nin önünde gördü. Behzat Ç., kırmızı paltolu kızı omuzlarından tutmuştu. Kız çığlık çığlığa bağırıyordu. Kızın yanındaki adam, Behzat Ç.'nin ellerini omuzlardan ayırmaya çalışıyor, mütemadiyen "Bıraksana kardeşim, bıraksana lan," diyordu. Adam esasen efendi birine benziyordu ama baktı olmayacak, bir tokat attı. Başkomiser oralı olmadı.

Harun adamı dirseğinden tuttu, "Yavaş ol birader," dedi. "Zararsızdır." Ardından kıza döndü, "Sakin olun bayan," dedi. "Kendisi Cinayet Büro amiridir, sizi biriyle karıştırdı."

Harun'un telkinlerinden sonra kız çığlık atmayı bıraktı. Harun "Hadi amirim," dedi. "Bırak! Bak bayanı korkutuyorsun." Harun, Behzat Ç.'nin ellerini kızın omzundan ayırmak için bir hamle yaptı. Eller kenetlenmişti. Meşakkatli bir operasyon gerekiyordu.

Çevrelerinde meraklı bir kalabalık birikmişti. Her yerde birikmeye hazır, en küçük yangında, kavgada, trafik kazasında, felaket seyircileri. Harun, "Dağılın lan!" diye bağırdı. "Film mi oynuyor?" Seyirciler bir iki adım geriledi.

Harun elleri ayırmak için tekrar yüklendi. Asıldıkça Behzat Ç.'nin elleri daha sıkı kenetleniyordu. Kız yeniden bağırmaya başlamıştı. Harun biraz daha zorlarsa kızın omzunu çıkaracaklarını anladı. Behzat Ç.'yle kızı hafif yan çevirdi. "Kafanızı geri çekin, biraz uzak durun bayan," dedi. Ondan sonra da "Kusura bakma amirim," deyip Behzat Ç.'nin alnının ortasına kafayı gömdü. Harun'dan kafa yemek derken, kafaya bir bowling topu yiyip bayılmaktan bahsediyoruz. Behzat Ç. bir tarafa kız bir tarafa savruldu. Felaket seyircileri alkışladı.

Harun bayılttığı amirini sırtına attı.

Biri "Sapık mıymış?" diye sordu.

"Ne olmuş? Kızı taciz mi etmiş?"

Harun konuşanlara "sus" işareti yaptı. Sırtında taşıdığı amiriyle yaya geçidinde bekledi, yüz yirmi saniye sonra yeşil yanınca, dörtlüleri göz kırpan Megane'a doğru yürüdü.

* * *

Gözlerini açtığında nerede olduğunu anlayamadı. Uyananın ilk şaşkınlığıyla, henüz anlamını bulamamış bir yüz ifadesiyle, kaybolmuş gibi baktı. Gözüne yaklaşan iri bir el gördü. Harun'du. Onun uzattığı iki aspirini ağır ağır çiğnedi. Elini alnına götürdü, kafasındaki şişliğin yanına alnında da bir kardeş eklenmişti.

Harun şoför mahallinden indi, geldi yan kapıyı açtı. Megane'dan çıkıp yürümeye başladılar. Uçsuz bucaksız beyazlıktan gözleri kamaşıyordu. Sadece gözleri değil, zihni de. Çekilen dalgaların ardında bıraktığı çakıl taşlarından çıkan ses gibi, öyle bir uğultu. Harun'a baktı. Karşıyaka

Mezarlığı'ndaydılar. Binlerce ölünün üstünü kar kaplamıştı. Berrak, lekesiz bir kar. Kentin içinde ikinci bir ölüler kenti. Harun dirseğinden sıkıca tuttu. Binlerce mezarı geçip bir mezarın önünde durdular. Taşına baktı.

Berna Ç
28 Ocak 1985 - 28 Ocak 2006
Ruhuna Fatiha

Mezar taşının üstünde, soyadının geri kalan kısmı buz tutmuştu. Orada, bir şeyleri ilk kez görüyor olmanın korkusuyla, bir buluşmaya haddinden fazla geç kalmanın sıkıntısıyla, öylece durdu. Buzları kazırken elleri yandı. Bitirdikten sonra biri koluna girdi. Hayalet'ti; başkomiseri biraz öteye çekip "Gel ağbi," dedi. "İyiler çok yaşamaz."

Yumruklarıyla gözlerini ovdu, şaşalla yüzünü yıkadı, suyun kalanını içti.

Harun omuzlarından tutup "İyi misin?" diye sordu.

Behzat Ç., Harun'a baktı. Konuşmayı bıraktıktan sonra söylemek istediği tek şey kalmıştı. Öksürüp ses ayarı yaptı. "Saçma sapan konuşma," dedi. Sesi kendine o kadar da yabancı gelmemişti.

Harun, "Amirim!" diye bağırdı bir mezarlıkta bağırılabileceği kadar ölçülü. "Konuşmaya mı başladın?"

"Sayende..."

Üç polis, ölü parsellerinin ortasındaki yolda, ayaklarının altındaki kar çıtırtısıyla yürüdüler.

Harun, "Eeee," dedi. "Başka bir şey söylemeyecek misin?"

Behzat Ç. "Sus!" dedi.

Harun, bunu da bir kazanım olarak gördü, sonuçta hiç konuşmamasından iyiydi. Hayalet'e, "Sen burada ne arıyorsun ağbi?" diye sordu.

Hayalet, "Gelin benimle," dedi. "Tabutların nereden alındığını buldum galiba."

29.

Kulübenin ortasında gürül gürül yanan teneke sobanın teline iç çamaşırları asılıydı. Satılmış Aga, kürek tutmaktan nasır bağlamış elleriyle bir cıgaralık sardı, yaktı, çekti, Harun'a uzattı. Çamaşırlardan süzülen iki damla su, kızarmış tenekenin üstünde cızcızladı.

Harun cıgaralığı aldı, "Narkotik görmesin ama," dedi.

"Ne tik?"

Satılmış Aga cidden sormuştu, Harun üstelemedi. Polisler cıgaralığı döndürüp iade ettiler.

Hayalet, "Kimden alıyorsun?" diye sordu.

"Neyi?"

"Bu cıgaralığı."

Satılmış Aga, "Ha bu cağralığı mı?" dedi. "Bahçede yetiştiriyorum. Kış gelince saksılara ekerim ama bahçe kadar bereketli olmuyor."

Kapı önüne dizilmiş kenevirli saksılara baktılar. Behzat Ç. rutubetli tahta kulübenin kırık camı poşetle yamanmış penceresinden dışarıyı inceledi. Binlerce taşsız mezar.

Hayalet, "Kimsesizler Mezarlığı aha da burası," dedi.

Satılmış Aga'nın elmacık kemikleri fırlamış, girintili çıkıntılı yüzü de bizatihi bu tümsekli mezarlığa benziyordu. Adamın yeri sağlamdı, Kimsesizler Mezarlığı'nda mezar kazıcılığı; böyle bir işin kolay kolay talibi çıkmazdı. Haliyle, kimsenin istemediği işleri yapanların kendi çaplarında bazı ayrıcalıkları olur.

Satılmış Aga cıgaralığa yüklenip "Aslında normal mezarlıkta başladım da," dedi. "Müdür şarap içerken yakaladı, buraya verdi deyyus. O zaman burada bir Osman Aga vardı, sene '85, büyük mezarcıydı, beş bin mezar açmış, standart. Sırtında kireçlenme olup da eski hızını kaybedince buraya vermişler, bana büyük babalık yaptı, meslek öğretti, onun mezarını açmak da bana nasip oldu, nur içinde yatsın."

Harun, "Sen şimdi Osman Aga'yı bırak da," dedi. "Birileri buradan tabut almış. Ne diyorsun?"

Satılmış Aga, sardığı ikinci cıgaralığı yakıp-çekip "Ne diyeyim," dedi. "Dozer geldi, mertlik bozuldu. Dozerin başındaki adam mezarcı oldu."

Ne sorarsan sor kendi bildiğini okuyan ama tuhaf bir şekilde dinletmesini de bilen bir adamdı. "Şimdi dozerle elli mezarı birden açıyorlar," dedi. "Aralarına beton dökü-yorlar, mevta toprağa değil, duvara bakıyor. Bunlar kâfir mezarıdır, Ankara'nın yarısı kâfir mezarında yatıyor. Mezarlıklar müdürüyle belediye reisi Ankara'nın en kâfir iki adamıdır. Ahrette bütün Ankaralı milleti yakalarına yapışacak. Çünkü bu dozer usulünü getirdiler. Kimsesizlere dozer girmez, ben Osman Aga'dan gördüğüm Müslüman mezarı açıyorum."

Hayalet, "Şu tabutları kim aldı, bir onu anlatsana baştan," dedi.

Satılmış Aga, "E sana anlattım ya," diye terslendi biraz. "Niye hâlâ soruyorsun?"

Harun, "Bak amirle geldik, bir de ona anlat," diyerek Behzat Ç.'yi gösterdi. Behzat Ç. başını öne eğip onayladı.

Satılmış Aga, "İki kişi geldiler aldılar," dedi. "Beyaz bir kamyonetleri vardı."

"Ne zaman?"

"Ne bileyim ne zaman? Çok olmadı."

"Niye aldılar?"

"Niyesini bilemem. İstediler verdim."

"Niye verdin?"

"Ama sen de çok soruyorsun ha," dedi Satılmış Aga, Harun'a.

Harun, "Devlet meselesi, soracağız tabii," deyince Satılmış Aga sobanın yanındaki değneği çekti. "Devlet meselesiyse paşa gelsin," dedi. "Omzu fırfırlı paşa gelsin. Ben inzibata polise konuşmam."

Hayalet araya girdi.

Satılmış Aga, "Bak bu ellerin ahını almayın ha!" diye bağırdı. "Bu ellerin ahını alan bir daha iflah olmaz. Tabut verdik diye sen bana hırsız mı diyorsun?"

Hayalet, "Yok Satılmış Aga," dedi. "Sana hırsız diyen yok. Bizim işimiz tabutla değil, adamlarla. Kimlere verdin onu anlat."

Satılmış Aga, "İki kişi geldiler Düldül Nakliyat'tan," dedi.

"Ne nakliyat?"

"Düldül. Hz. Ali'nin atı olur. 'Bir babalık yap bize tabut lazım,' dediler, ben de verdim."

"Nasıl kişilerdi bunlar?"

"Öyle insan evladıydılar işte. İt uğursuz değil."

"Kafada leke var mıydı?"

"Birinin vardı. Biri de karı gibi sakız çiğniyordu."

"Başka kimse var mıydı?"

"Bir de kamyonette oturan vardı, onu görmedim yakından."

"Tabut için para verdiler mi?"

Satılmış Aga'nın eli tekrar değneğe gitti: "Sen bana hırsız mı diyorsun?"

"Yok Aga! Hiç mi bir şey vermedi bu Düldül Nakliyatçılar?"

"Sevabına biraz şarap bıraktılar."

Behzat Ç. pencerenin önünde duran on ikilik Derdalan kolilerine baktı. Üç koli vardı, ikisi boştu.

Hayalet, "Kaç tabut aldılar?" diye sordu.

Satılmış Aga, "On tabutum vardı, üçünü verdim," dedi. "İkisiyle de geçen gün damı onardım, kaldı beş tabutum. Burada fazla ihtiyaç olmaz. Belediye tabutuyla getirir mevtayı. Getirmeden haberi gelir zaten, bir mezar iki mezar, artık kaç mevta varsa ona göre kaz diye. Sabahtan kazarım. Terörist oldu mu, ta akşamından askeriyeden iki inzibat gönderirler. Sabaha da kontrole gelirler. Askeriye ciddi çalışıyor. Çok terörist gömdük buraya. Polisler sizin gibi son dakikacıdır, mevtayı getirirler, hadi Satılmış Aga kaz bize mezar. Yahu kardeşim bari iki saat önceden haber verin. Terörist de olsa o da bir insan. Ben mezarımı standart açarım, iki metre uzunluk bir on derinlik. Polisler sabredemez, hadi Satılmış Aga, yeter bu kadar aga! E sen mezarı standart derinlikte açmazsan, kış günü aç iti var çakalı var, gelir eşeler, çıkarır mevtayı. Osman Aga derdi ki, 'Mezarı standart derinlikte kazmazsan da iti çakalı gelip mevtayı çıkarırsa, o mevtanın iki eli ahrette yakanda olur.'"

Behzat Ç., "Bugün gelecek var mı?" diye sordu.

Satılmış Aga, "Bugün olmaz artık," dedi. "Ama yarın çok olur."

"Neden?"

"Hava bozdu. Evsizler donacak sabaha."

Behzat Ç., "Şu senin beş tabuttan ikisi de bize lazım,"

dedikten sonra Harun ve Hayalet'e dışarı gelmelerini işaret eden bir jest yaptı.

Harun vaziyeti anlayınca, "Amirim olmaz," dedi. "Psikopata mı bağladın?" Behzat Ç. kaşlarını çatarak susturdu onu. Harun botunun ucuyla karları eşeledi, başka bir itiraz noktası arıyordu. Hayalet'e baktı, "Ağbi, mevzuyu kapatmamış mıydık?" dedi. "Bak Tahsin Müdür söz aldı hepimizden. Meganeları verdi. Bir duyarsa geri alır ânında, yaya kalırız. Zaten ilk günden yan camı da kırdık."

Hayalet, "Sana ne deniyorsa onu yap," dedi.

Harun, Behzat Ç.'ye bakıp "Tamam amirim eyvallah," dedi. Bir on metre kadar kös kös gittikten sonra durdu, döndü, "Elemanları getireceğim. Sen ne dersen o! Ama demedi deme."

Hayalet, Behzat Ç.'den aldığı 216'nın külünü çamurla karışık karlara silkti. Paket taşıyacak kadar tiryaki değildi ama kritik zamanlarda bir iki tane tüttürürdü. Uçsuz bucaksız Kimsesizler Mezarlığı'nda, uzaklaştıkça ufalan Harun'un arkasından baktı. "Üç tabut aldılarsa birini daha gömecek," dedi. "Ama kimi?"

Behzat Ç., ceketinin iç cebinden, Ekrem'den aldığı dosyayı çıkardı. Işaretparmağını bir ismin ve Allah'ın unuttuğu bir adresin üstüne koyup Hayalet'e gösterdi. Hayalet ismi ve adresi inceleyip "Hıı," dedi. "Ben de bu isimden şüphelenmiştim bir ara. Ama peşine düşecek vakit olmamıştı."

Behzat Ç., "Bugün lazım," dedi.

Hayalet, "Tamam," deyip yarısını içtiği 216'yı cıvık karda ezdi. Biraz uzaklaştıktan sonra durdu, "Bu adamlar dayakla konuşmuyor eyvallah," dedi. "Ama bu yöntem de biraz aşırı olmayacak mı?"

Behzat Ç. başını yukarı kaldırarak "merak etme olmaz," demeye çalıştı.

* * *

Tarihî eser statüsünde bir Anadol kamyonetin arkasına iki tabut yükleyip girintili çıkıntılı yolda ilerlemeye başladılar. Satılmış Aga Kimsesizler Mezarlığı'nın sonuna doğru kamyoneti sağa çekti. Kürekleri alıp tümsekli yola çıktılar.

Satılmış Aga "Orlara basma," dedi. "Arkamdan gel. Orlar mezar."

Mezarlığın sonunda durdular. Önce kazacakları yerdeki karları küreDiler. Sonra Satılmış Aga, Anadol'dan bir kompresör getirip donmuş toprağı yumuşattı. 'Ya Bismillah,' deyip iki standart Müslüman mezarı açmak için küreklere asıldılar. Başkomiser diz derinliğine indikten sonra paltosunu çıkardı.

Satılmış Aga tecrübesiyle daha hızlıydı, beline kadar toprağın içine girmişti. Behzat Ç. de derine inmeye başlamıştı ama kazdıkça topraklar üstüne yıkılıyordu. Satılmış Aga, standart dikdörtgen mezar taşlarıyla geldi. Çökme olan yerlere dayadı.

"Kazdıkça küreğin dışıyla toprağın kenarını düzle, taşla destekle," dedi. "Jilet gibi olsun. Mezarda çökme olursa, o mevta da ahrette senin üstüne çöker. Toprağı örttün mü, Fatiha'nı okuyacaksın. Gerçi bizim duamızın yarardan çok zararı olabilir ama Osman Aga'dan gördüğümüz usul budur. Büyük mezarcıydı, beş bin mezarı vardı. Sene '96, teröristin birini gömmüşüz..."

Satılmış Aga, gözlerini kısıp mezarlığın ta öbür ucunda bir yeri gösterdi, "Na şuraya gömmüştük," dedi. "Canlı bomba, kendini patlatmış, zaten görmedim, kutuda getirdiler. Standart mezarı açtık gömdük, Fatiha'yı okuyorum. 'İyya kena'büdü,' derken biri bana bir tokat attı, ama nasıl bir tokat attı. 'Bu köpeğin mi arkasından Fatiha okuyorsun!' diye bağırdı. Yakasında fırfırlar var, esaslı asker. Ben

buna dedim ki, 'Paşam çok adam yuttu burası, bir Ankara yaşıyorsa bir Ankara da Karşıyaka'da yatıyor. Bu ellerin iki bin ölüsü var. Usul neyse onu yaparım. Benim ahımı alan adam da bir daha iflah olmaz.' Paşa durdu durdu, 'Kusura bakma Satılmış Aga,' dedi, gitti."

Mezarları açtıktan sonra tabutları getirip kenarda biriken toprağın üstüne koydular. Behzat Ç., Satılmış Aga'nın yardımıyla açtığı mezara baktı, iki metre uzunluk bir on derinlik, ilk tecrübe için fena sayılmazdı.

Anadol'a döndüler. Felaket soğuktu. Satılmış Aga frenle debriyaj pedalının arasından, plastik tıpalı bir Derdalan şarabı çıkardı. Tıpayı ön dişleriyle çekip açtı. İlk yudumu çekmesi için başkomisere uzattı.

Yaşını belli etmeyen bir adamdı, kırk yaşında da olabilirdi, yüz yaşında da. "Bu Anadol benim elim ayağım," dedi. "Geldiler, almaya kalktılar geçen ay."

Behzat Ç. "niye?" gibilerden baktı.

Satılmış Aga, Derdalan'a yüklenip dertli dertli iç çekti. "Avrupalı birliğinden kriter gelmiş," dedi. "Anadolları toplayacaklarmış çevreyi kirletiyor diye. Beş bin lira vereceklermiş sahiplerine. Yoksa gelip zorla alacaklarmış. Alsınlar da göreyim... Osman Aga'nın yadigârıdır bu. On bin de verseler vermem. Yirmi bine belki. Sanki ben Avrupalıya 'Gel bunu kullan,' dedim. Bu mezarlık da Avrupa'ya girmesin."

Behzat Ç. telefondan saate baktı, Harun gideli üç saat olmuştu. Satılmış Aga ikinci Derdalan'ın tıpasını çekti, uzattı. "Kimsesizlere geldim de rahat ettim," dedi. "Öbür tarafta insan kılığında gezen it çakal çoktu. 'Satılmış Aga, hangi mezarda altın diş var söyle, sana komisyon verelim.' İstesem Ankara'nın en zengin adamı olurdum. Ama Osman Aga derdi ki, 'Her kim ki mevtanın altın dişini söker, ahrette o mevta yakasına yapışır bütün dişlerini kerpetenle söker.'"

Derdalan, ikinci şişenin sonuna kadar sarhoşluktan ziya-

de sinir yapan bir tat vermişti. Yavaş yavaş güzelleşiyordu. Behzat Ç. dikiz aynasından bakıp Osman Aga olmasaydı bu adam ne yapardı acaba, diye düşündü.

Satılmış Aga'nın gözleri dolmuştu. "Osman Aga ehlikeyif adamdı," dedi. "Şarap içmezdi günah diye, lakin iyi cağralık çekerdi. O da senin gibi fazla konuşmazdı. Ama ölünce çok yalnız kaldım."

Harun, Gorbaçov Hasan'la Pembo'yu önüne katmış geliyordu. Behzat Ç. sol cebindeki son elliliği uzatıp Anadol'dan çıktı. "Hadi sağlıcakla kal" manasında bir hareket yapıp uzaklaşması için kaportaya vurdu.

* * *

Gorbaçov, açılmış iki mezarı ve tabutları görünce kaçmaya başladı. Harun arkasından havaya ateş etti.

"Dur lan! Dur!"

Gorbaçov durdu.

"Ellerini kaldır! Kaldır lan! Başının üstüne koy! Başının üstüne koy lan!"

Gorbaçov ellerini kaldırdı, başının üstüne koydu. Harun arkasından yaklaştı, silahın kabzasıyla ensesine vurdu, yere düşünce kafasına bastı. NATO biber gazıyla iyice sersemletti. Elini ayağını koli bandıyla bağladı.

Behzat Ç., Pembo'ya arkasını dönmesini işaret etti. Pembo "Ne diyon lan?" deyince, başkomiser 14'lünün kabzasını alnına geçirdi. Yere düşünce kafasına basıp elini ayağını koli bandıyla bağladı. Adamları tabutların içine yerleştirdiler.

Gorbaçov Hasan, "Amirim bir saniye müsaade edin," dedi. "Bir saniye dinleyin. Adamın ismini bilmiyoruz. Geldi bize biner dolar verdi. Biz her zamanki hacılama nakliyat işi zannettik, böyle olacağını bilseydik yapar mıydık? Tabutlar sonradan devreye girdi, insan gömülür mü? Günah bir kere! Haberimiz yoktu."

Harun, "Lan amına kodumun çocuğu," dedi. "Mezara girerken bile yalan söylüyorsun. Hâlâ katakulli peşindesin."

Behzat Ç. tabutların kapağını kapattı. İçine toprak girmesin diye silahın kabzasıyla bir çivi çaktı, çiviyi eğdi. Tabutları çukura indirdiler. Mezarın kenarlarında birikmiş toprağı hızla üstüne yığdılar.

İşlerini bitirdikten sonra Behzat Ç., Gorbaçov Hasan'ın mezarının üstüne oturup bir 216 yaktı. Harun telaşla sağa sola gidip duruyordu. "Arayalım hadi," dedi.

Behzat Ç. bir şey söylemedi, 216 bitince ekleme usulüyle bir tane daha yaktı.

Harun, "On dakika oldu," dedi. "Arayalım hadi. Toprak altından çeker mi acaba?"

Behzat Ç. ceptelefonunu çıkarıp "Göreceğiz," dedi. "Her yerden çekiyor diye reklam yapıyor ibneler!" Harun'un uzattığı kâğıttaki numaraya bakıp Gorbaçov Hasan'ı cepten aradı.

Üçüncü çalışta açıldı. Gorbaçov soluk soluğaydı, sesi sanki yerin altından geliyormuş gibi boğuktu. "Ağbi söyleyeceğim," dedi. "Ağbi Allah'ınızı peygamberinizi kitabınızı seviyorsanız çıkarın beni. Söyleyeceğim ağbi. Geldi beş bin dolar verdi. Ağbi söyleyeceğim ağbi. İsmi şu..."

Gorbaçov ismi söyledi, Behzat Ç.'ye tanıdık gelen bir isimdi.

"Daha yetiştirme yurdundan arkadaşımız. Ağbi beni çıkarın buradan! Allah'ını peygamberini kitabını seviyorsan çıkar! Ağbi niye gömdün beni! Rum muyum, Ermeni miyim, PKK'lı mıyım?"

Behzat Ç., "Bir sus!" dedi. Ceplerini karıştırmaya başladı. Ceketinin iç cebinden çıkardığı 216 paketinin üstündeki isme baktı, psikoloğa gittiği gün not almıştı. Oydu. Elini alnına vurdu, o zaman da şüphelenmişti. Gorbaçov'a, "Üçüncü kim?" diye sordu. "Kimi gömecek?"

"Üçüncü mü? Üçüncü yok. İki kişi! Bize 'İki kişi,' dedi. Biz iki kişi için anlaştık. Üçüncü yok, Allah belamı versin ki bilmiyorum! Ağbi Allah'ınızı peygamberinizi kitabınızı seviyorsanız çıkarın beni buradan! Çıkarın!"

Behzat Ç. telefonu kapattı. Cepten Pembo'yu aradı. "Üçüncü kim?" diye sordu.

Pembo "Ananın amı," dedi. "Buradan bir çıkayım, senin Allah'ını kitabını sikeceğim. Ne karanlıklar gördüm lan ben, tabuttan mı korkacağım orospunun evladı."

Behzat Ç. telefonu kapattı. Gorbaçov arıyordu. Açtı, "Ne var lan?" dedi.

Gorbaçov derin derin nefes alıyor, bir yandan da ağlıyordu. "Ağbi numaranı son arayanlardan buldum," dedi. "Bilsem söylemez miyim? Allah belamı versin bilmiyorum. İki kişi için anlaştık. Ayaşlı diye biri daha vardı yanında, asker arkadaşıymış, hafiften sağır, belki o bilir. Ağbi Allah'ını kitabını peygamberini seviyorsan..."

Behzat Ç. telefonu kapattı. Bir 216 yaktı.

Harun, "Çıkaralım," dedi. "İsmi aldık, üçüncüyü bilmiyorlar işte. Bilseler söylerler, kendi canlarından kıymetli mi?"

Behzat Ç. "sus" işareti yaptı.

Harun, "Amirim sen manyak mısın?" diye bağırdı. "Psikopat mısın? O esrarkeş Satılmış Aga ne içirdi sana!"

Harun yumruğunu ısırdı.

"Bunların eti ne budu ne ciğeri ne!" dedi. "Ölmüştür lan adamlar!"

Behzat Ç., Gorbaçov'u aradı. Telefon bir süre açılmadı. Gorbaçov arka arkaya nefes almaya çalışmaktan ve ağlamaktan konuşamıyordu.

Bir çığlık attı. Ardından "Bilmiyorum," diye haykırdı. "Ben bilmiyorum!"

Behzat Ç. telefonu kapattı. "Galiba bilmiyorlar," dedi. "Red Kit denen herif üçüncüyü bunlara söylememiş."

Küreklere asıldılar. Gorbaçov'u çıkarıp kürekleri eline verdiler. Gorbaçov biraz soluklandıktan sonra küreklere asılıp Pembo'yu çıkardı.

"Pembo! Kardeşim benim," diye sarıldı.

Pembo'nun yüzü kıpkırmızıydı. Gorbaçov'u göğsünden itti, "Öttün mü lan it," diye bağırdı. "Öttün mü lan!"

Gorbaçov, "Lan salak oğlu salak," dedi. "Lan Allah'ın psikopatı. Ötmeyip de ne yapayım. Adamlar bizi gömdü lan! Ciğerim ağzıma geldi lan!"

Pembo üstünü başını silkeledi, "Seni bu kafayla daha çok gömerler," dedi.

Behzat Ç. ve Harun çoktan Megane'a atlamış son sürat şehre dönüyorlardı.

30.

zıpır'ın ıstırabı

Profesör, "Eee, sonra ne oldu," diyecekti ama çekiniyordu. Aklına saçma sapan bir detay geldi. "O merdaneli makineye nasıl sığdın sen?" diye sordu.

Red Kit duvardaki diplomaya göz atıp "Merdanelinin içinde çalkalayıcı bir düzenek vardır," diye açıkladı. "Yerinden çıkabilir. Annem onu çıkarıp beni koydu. Orada ne kadar kaldığımı bilmiyorum. Bulsalar beni de öldüreceklerdi."

"Neden?"

"Arkada şahit bırakmamak için."

"Kim buldu seni?"

"Aşağı kondudan Sarhoş Ahmet Amcagil. Yetiştirme yurduna götürdü. İnsaniyetli adamdı. 'Anası babası terörist olsa da alıverin garibi,' demiş."

"Akraban yok muydu?"

"Bizim ailenin durumu biraz karışık. Babam yetiştirme yurdunda büyümüş benim gibi, annemi de babama kaçtığı için ailesi reddetmiş." Kırmızı fularını düzeltti, "Onlar da ölünce, çekirdek aileden geriye bir tek ben kaldım," dedi.

Profesör, Parker kalemi cebine geri koydu. "Mezarları?" dedi.

Red Kit güldü, "Karşıyaka Mezarlığı'nı bilir misin?"

"Evet."

"Onun bittiği yerde Kimsesizler Mezarlığı başlar. Orada bir Satılmış Aga vardır, iyi şarap içer, cağra çeker. Satılmış Aga derdi ki, 'Mezarda çökme olursa, o mevta da ahrette senin üstüne çöker.' Ona da Osman Aga söylemiş."

"Onlar kim?"

"Benim ailemi gömenler. Dahası Osman Aga gömmüş, Satılmış Aga'ya anlatmış. Ben Osman Aga öldükten sonra öğrendim durumu. Satılmış Aga da yerlerini bilmiyordu. Mezarlığı biliyorum ama nerede olduklarını bilmiyorum. Bir ara bütün mezarları kazıp tek tek kontrol etmek geldi içimden ama vazgeçtim. Satılmış Aga'nın da muhabbeti çok iyidir, bana ikinci bir meslek öğretti."

"Nedir?"

"Çok iyi mezar açarın, ikiye bir on, standart."

Profesörün aklına, hatır gönül nedeniyle verdiği bir polis raporu geldi.

"Kimisi mezardan kaçar," dedi. "Kimisi de mezar arar."

Red Kit, "Kaybettiğin kişinin bir mezarı varsa, kaçabilirsin," dedi. "Karşılaşmaktan korkabilirsin. Ama mezar yoksa korku da yoktur. Korkunun olmaması çok korkunç bir şey."

Profesör, "Polisler ne oldu?" diye sordu. "Ceza almadılar mı?"

Red Kit omzunu silkti.

"Ben olayın üstüne düşünce, davasıydı, mahkemesiydi falan. Bir ara bir mülkiye müfettişi gelmiş, böyle hafif tırlatmış, tutkulu bir kadın. Olayı incelemek istedi. Ama Teşkilat polisleri korudu. Polisler de yalan ifade verip birbirlerini korudular. Kapandı."

Profesörün kafasında parçalar yerine oturuyordu. Böylece Red Kit de ilginç bir vaka olmaktan çıkmıştı. Biraz morali bozuldu. İnsanların sebepsiz yere akla mantığa savaş açma-

sı, ruhbilim dünyası adına daha verimli çözümleme imkânları sunar. Nedenli davranışlarsa biraz moral bozar. Yani, sadece profesörün değil, herkesin anlayabileceği nedenler.

Profesör, "Hep ailenin mezarını aradın," dedi. "Bu yüzden onlara da mezar arattın. Balıkları saklaman. Yüzbaşının kedisi... Havasızlıktan öldüler. Kaplumbağa tabii biraz daha kompleks bir canlı. Kendini Red Kit zannetmen de doğal. Hep ona anlatmak istedin. Küçük kız kardeşine."

Red Kit, "Her şeyi çok güzel yorumluyorsun," dedi. "İçinden bunun dışında da bir şeyler yapmak geçti mi hiç?"

"Ne gibi?"

"Birilerinin acı çekmesi gerektiğini düşündün mü hiç? Birilerinin hesap vermesi gerektiğini. Bu dünyada adalet yok, ahlâk imkânsız. Adaletin olmadığı yerde hesap görmek kolay değil. Aslında karmaşık bir konu... Üstüne biraz daha düşünmem lazım."

Profesör, Parker'ı tekrar çıkarma ihtiyacı duydu. "Tamam," dedi. "Bu dünyada adalet yok, ahlâk da imkânsız. Peki, intikam çözüm mü? İntikamla hiçbir şey çözülmez."

"Amacımın bir şeyi çözmek olduğunu söylemedim ki. Amacım bir şeyi anlamanız."

"Neyi anlamamız? Niye çoğul konuştun? Beni de onlarla bir mi tutuyorsun?"

"Şu bekleme odasındaki kuşun adını niye Zıpır koydun? Senden daha yaratıcı bir isim beklerdim."

Profesörde şafak attı.

Red Kit kalktı, "Zıpır'ı sakladım," dedi. "Büronun içinde bir yerde, fazla ömrü yok, sen arayıp bulacaksın."

"Ne! Zıpır'ı mı sakladın?"

Red Kit başını öne arkaya sallayıp onayladı.

"Büronun içinde bir yerde?"

Red Kit başıyla onayladı.

"Fazla ömrü yok?"

Baş onayı.

"Ben arayıp bulacağım?"

Onay.

Red Kit şapkasını alıp çıktı. Profesôr arkasından, "Dur dur," diye seslendi ama çoktan gitmişti. Profesôr kafese baktı. Zıpır yoktu. Kornişin arkasından bir cikcik sesi geliyordu. Duvara yasladığı sandalyenin üstüne çıktı. Ses kayıt cihazı gibi bir alet, minik hoparlôründen kulak tırmalayan cikcikler çıkarıyordu. Sehpanın altından başka bir cikcik duydu. Sandalyeden inip sehpanın altına eğildi. Yine aynı cihazın çıkardığı cikcikler. Tablolardan, perdelerden, koltuğun altından, her yerden "cik cik cik" sesleri gelmeye başlamıştı. Bekleme odası sanki bir ormandı, sabah olmuş da kuşlar uyanmıştı. Her yeri altüst etti. Dôşemeleri sôktü, koltuğu parçaladı. Bulduğu hoparlôrleri kırdı.

Yarım saat sonra polisler odaya daldı.

Harun, "Bu kendini Red Kit sanan herif senin hastandı değil mi?" diye sordu.

"Evet, benim danışanımdı."

"Adresi telefonu var mı?"

"Şurada, sekretâryadaki randevu defterinde vardır."

"Sen ne yapıyorsun burada! Bu cikcikler ne?"

"Kuşumu sakladı."

Harun titreyen telefonunu çıkardı. "Hayalet arıyor," dedi.

Hayalet, "Adamı buldum," dedi.

"Hangi adamı?"

"Elinde polislerin listesi olan adam. İsimleri Red Kit'e veren adam."

"İyi, buraya getir."

"Nereye?"

Harun, profesôre, "Burası kaça kaç?" diye sordu.

"Kırka sekiz."

"Tunalı Hilmi, kırka sekiz."

* * *

Hayalet, hedefin ellerini koli bandıyla bağlamış, silahını sırtına yaslamıştı. Muayenehaneye girdiler. Harun, "Ağbi sen ne yaptın ya?" dedi.

Hayalet, "Ne yapayım, dövüşmeyi sevmiyorum," diye yanıtladı. Hedefi profesörün odasına sokup kapıyı kapattılar.

Behzat Ç., profesörün koltuğuna oturdu. Harun hedefin karşısındaki deri koltuğa çöktü. Hayalet ayaktaydı.

Harun, "Sen bu Red Kit denen herife bir liste verdin mi?" diye sordu.

Hedef, "Ben Red Kit falan bilmem," dedi.

Harun, "Neydi şunun ismini bir gösterin amirim," deyince, Behzat Ç. 216 paketinin üstündeki ismi gösterdi.

Hedef, "Evet," dedi. "Verdim."

"Hangi polislerin ismi vardı orada?"

"Ailesini öldüren polislerin."

"Sende ne geziyor o liste!"

Hedef, "Bizim de kendi çapımızda istihbaratımız var," dedi. "Polisleri cezalandıracaktık. '91 tahliyesinden sonra legal alana geçince cezalandırmalar rafa kalktı, liste bende kaldı. Ben o çocuk da öldü zannediyordum. Ama ölmemiş. Ölmediğini bilseydik biz sahip çıkardık zaten, yurda verdirmezdik. Olayın peşine düşmüş, geldi beni buldu. Ben de listeyi verdim."

"Niye verdin?"

"Belki bu dünyadan birkaç şerefsiz katil eksilir diye."

Harun, "Düzgün konuş lan it," dedi.

"Sen düzgün konuş!"

Hayalet, "Adam analarını babalarını öldürüyor ama," dedi. "Polisleri değil."

Hedef, "Öyle yapacağını bilmiyordum," dedi. "Bilseydim isimleri vermezdim. Şimdi de sizle konuşuyor olmazdım."

Hayalet, "Kim vardı o operasyonda?" diye sordu.

Hedef, "Coşkun Özdal," dedi. "Tescilli faşist, katil. Yoldaşımızı vuran oydu. İkincisi Memduh Karapınar, tescilli faşist, katil ve geri zekâlı. Avarel olarak biliniyor zaten, yoldaşımızın karısını vurdu. Bir de üçüncü vardı. Küçük kızı vuran!"

"O kimdi?"

"O genç, yeni mezun biriymiş. İlk operasyonlarından biriymiş. Sonradan zaten Ahlâk Büro'ya geçmiş. Ekrem diye biri, soyadını bilmiyorum."

Polislerde şafak attı. Ekrem'e gittikleri akşamı hatırladılar, buzlu cam öyküsünü.

Hedef, "Bugün o katliamın yıldönümü," dedi. "28 Şubat."

Bekleme odasından orta şiddette bir patlama sesi geldi. Behzat Ç. ve Harun'un eli silahlarına gitti. Hayalet kapıyı açtı. Profesör elinde kanlı bir muhabbet kuşuyla duruyordu.

Behzat Ç. titreyen telefonunu çıkardı. Ekrem arıyordu. Açıp açmamakta kararsızdı, telefon ısrarla çalıyordu. Açtı. Ekrem, "Alo! Alo!" dedi heyecanla. "Mesajını gördüm ama operasyon hengâmesinde arayamadım. Robotu buldun mu sahiden? Neredesin söyle, gelip alayım."

* * *

Ahşap süsü verilmiş kahverengi çelik kapının üstünde isim yazmıyordu. Red Kit zili çaldı. Songül delikten bakıp "Kim o?" diye sordu ama kapıyı açmadı.

"Kim o?"

Red Kit, kırmızı kutuyu açıp hediyeyi çıkardı, kapının gözüne yaklaştırdı, düğmesine basınca robot, "Ben Çelik Arçelik," dedi. "Ya sen kimsin?" Ardından da ellerini sallayarak "Arçelik demek yenilik demek" şarkısını söylemeye başladı. Yirmi yaşlarında bir kâinat güzeli, kapıyı ardına kadar açtı. Elini şaşkınlıkla ağzına götürdü, Çelik'i görünce sevinçten ağladı.

Red Kit, kız kardeşini vuran Ekrem'in bir kız kardeşi olduğunu biliyordu ama bu kadar güzel olacağını beklemiyordu. Ekrem vaktinde, çalıştığı fabrikaya kadar gelmiş, kız kardeşinin Çelik'e hayran olduğunu anlatmış, üretimini durdurdukları robottan istemişti yana yakıla. Red Kit de bir tane ayarlamaya sôz vermişti.

Songül, "Seni ağbim mi gönderdi?" diye sordu.

Red Kit, "Evet," dedi. "Ağbin gönderdi. Çelik'in büyüğü de aşağıda, arabada bekliyor. Hadi gel."

Songül, "Ama gelemem," dedi. "Ağbim kızar." Cebinden bir telefon çıkarıp "Dur arayıp sorayım," dedi. "Şu tuşa uzun basınca otomatikten ağbimi arıyor."

Red Kit telefonu çekip aldı, "Gel," dedi. "Yolda ararız."

Songül, "Dur o zaman paltomu alayım, kar yağıyor," dedi. Kırmızı paltosunu giydi. Kapıyı çekti. Merdivenlerden indiler.

* * *

Harun, Megane'ın ve yolun bütün imkânlarını kullanarak, Birlik Mahallesi'ne, Ekrem'in evine doğru sürüyordu. Tam eve yaklaşmışken Tahsin aradı. "Çabuk gelin," dedi. "Red Kit denen herif aradı. 'Güvenpark'a bir tabut gömdüm, içinde bir kız kardeş var,' diyor."

Hayalet, "Çabuk dôn," dedi.

Harun, gazı kôkleyip Megane'ın burnunu dönüş yapacağı yere kırdı ve birden el frenine asıldı. Arka taraf merkezkaç kuvvetiyle savrulunca, spin atmamak için direksiyonu viraj istikametinin ters yönüne çevirmeye çalıştı ama çok geçti. Toplayamadı, Megane karlı yolda takla attı, içindeki güvenlik güçlerinin Allah'ı şaştı.

Arka koltukta oturan Hayalet, tersten gördüğü Harun'a "Kaç sefer dedim," dedi. "Şu hareketi yapacaksan vites küçült!"

Harun, "Kahretsin," dedi. "Otomatik kilit sistemi yüzünden kapılar açılmıyor."

Vites kutusuna doğru gerildi, el freninden destek alarak cama iki tekme geçirdi ama cam bana mısın demedi. Belindeki silahın kabzasıyla kırıp çıktı. Başkomiserin kapısını zorladı ama açılmıyordu. Bu arada önden ve yandan çıkan hava yastıkları Behzat Ç.'yi boğmaktaydı.

Harun, "İyi misin?" diye sordu.

Behzat Ç. hava yastıklarının arasından "Saçma sapan konuşma," diye homurdandı.

Harun, hava yastıklarını aralayıp Behzat Ç.'nin kolunu buldu, bütün gücüyle asılıp kırık camdan çekip çıkardı. "Amirim iyi ki vaktinde camı kırmışsın," dedi. "Kapılar açılmıyordu çünkü."

Harun, Hayalet'i çıkarmak için arka kapının camını kıracak büyüklükte bir taş arıyordu. Taşı bulup geldiğinde Hayalet'in bir köşede üstünü başını silkelediğini gördü. "Sen nasıl çıktın ağbi?" diye sordu.

Hayalet küf yeşili gömleğinin yakasını düzeltip "Kapıyı açtım çıktım," dedi. "Ne var?"

"Kapılar kilitliydi, nasıl açtın?"

Hayalet, "Kolu çektim açıldı, Allah Allah!" dedi.

"Bir şeyin var mı bari?"

"Bana bir şey olmaz, olayım bu."

Harun ve Hayalet, Megane'ın kilit sistemini tartışırken Behzat Ç., yoldan geçen taksilere baktı. Gözüne sağlamca bir Şahin ilişince önünü kesip kaportasına vurdu. Taksiciyi yakasından çekip çıkardı, şoför mahalline geçti. Hayalet ve Harun da bindiler. Harun uzaklaşırken başını camdan çıkardı, taksiciye, "Aracı Emniyet'ten alırsın," diye bağırdı.

"Hangisinden?"

"Yenimahalle'ye gel. Asayiş Şube'ye."

Harun içeri girip "Ben kullansaydım amirim," dedi. Behzat Ç. ters bakıp bir 216 yaktı.

* * *

Taksiyi Atatürk Bulvarı'ndaki otobüs duraklarından birinin önüne çekti. Taksiden çıkıp Güvenpark'a doğru koşmaya başladılar.

Tahsin önlerini kesti, "Megane nerede?" diye bağırdı. "Niye taksiyle geldiniz?"

Harun, "Ya sorma müdürüm," dedi.

"Bir şey mi yaptınız Megane'a? Selim de zaten stop lambasını kırmış park ederken."

Hayalet, "Ya bir sus müdürüm," dedi. "Sikicem Megane'ını da, ızdırabını da!"

Tahsin, Hayalet'i itip "Ne oluyor lan," dedi. Hayalet'in on dört yıl sonra ilk defa küfrettiğini duymuşlardı. Harun, "Herif bizim Ekrem Ağbi'nin kız kardeşini gömmüş," diye açıkladı.

Tahsin, "Hadi ya," dedi. "Şu güzel kızı mı? Zekâ engelli."

"Evet."

"Ekrem'in haberi var mı?"

"Yok. Söylemedik."

Tahsin polisleri bir ağaç altına çekti. "Şimdi sakin olacaksınız," dedi. "Hepimiz sakin olacağız. Herif teslim oldu, burada. 'İşimi tamamladım, o yüzden teslim oldum,' diyor. Ama tabutun yerini söylemiyor. Akademiden bir psikolojik danışman geldi, herifi konuşturmaya çalışıyor. Müdürün kesin emri var, hiçbirimiz yanına yaklaşmayacağız, sadece psikologlar konuşacak. Parkı kordon altına aldık, bütün ekipler dört koldan arıyor. TÜBİTAK'tan hoca da geldi, Yüzeyaltı Tomografi şeysini kurdu. Herif söylemese bile kızı bulacağız."

Behzat Ç., "Herif nerede?" diye sordu.

Tahsin şaşkın gözlerle Behzat Ç.'yi süzdü. "Sen konuşmaya mı başladın?" diye sordu.

Behzat Ç., "Herif nerede?" diye yineledi.

Tahsin, "Şu BELSO araçlarının arkasında," dedi. "Minibüse aldık." Behzat Ç.'yi kolundan tuttu. "Kesinlikle yanına yaklaşmayacaksın," dedi. "Özellikle sen! Psikolog konuşacak, biz işimizi yapacağız."

Tahsin çalan telefonunu çıkarıp "Hiç merak etmeyin müdürüm," dedi. "Hoca geldi, sistemi kurdu, laptopa da format atmış, on beş dakikaya kadar bulacağız. Tabutun içinde daha bir saatlik hava var. Belediyeden on beş dozer aldık. Evet, bu sefer tek tek değil, blok halinde kazdıracağız. Psikolog konuşturamasa bile biz bulacağız. Emredersiniz müdürüm. Kesinlikle yanına yaklaşmıyoruz. Psikolog ne derse o!"

Behzat Ç. kordonu kaldırıp Güvenpark'a girdi. Ağaç altlarına, banklara, çocuk bahçesine göz attı. Bütün şubelerden gelip parkı dolduran polisler, yerlere eğilmiş, karların üstünde emekleyerek bir tümsek arıyor, en ufak girinti çıkıntıyı yokluyorlardı.

Behzat Ç. parkı geçip BELSO araçlarının arasından yola çıktı. Resmî kıyafetli bir polis kolundan tuttu, "Geçiş yasak," dedi.

Behzat Ç. kolunu kurtardı, polis tekrar tutunca, "Çek o elini, sikerim belanı!" dedi. Minibüse doğru yürüdü, elini alnına siper edip minibüsün camından içeri baktı. İyi giyimli, temiz yüzlü bir adam, Red Kit denen herifle konuşuyordu. Red Kit'in bir şey dediği yoktu. Arada tebessüm ediyordu sadece.

Başkomiser tekrar parka döndü. Tahsin, Hayalet ve Harun, bilim insanının başındaydı.

Tahsin, "Taramayı yaptınız mı hocam?" diye sordu.

Bilim insanı, "Evet," dedi. "Yüzeyaltı taramasını yaptık.

Bin üç yüz otuz yedi yerde obje var, bunlardan üç yüz kırk dördü prizmatik. Şehir merkezindeyiz... Görüldüğü üzere yeraltı yerüstünden daha karışık."

"Bulmanız ne kadar sürer hocam?"

"En erken bir hafta."

"Bir saatte bulunmaz mı?"

"İmkânsız."

Tahsin elini başına götürdü. "Hocam Allah belanı versin," dedi. "Aletini edevatını topla siktir git!" Ardından ceketini çıkardı, "Akbaba'yı arayın," diye bağırdı. "Akbaba'yı bulun bana!"

Selim, "Aradık," dedi. "Telefonunu açmıyor, küsmüş."

Behzat Ç. minibüse doğru yürümeye başladı, Harun peşindeydi. Başkomiser minibüsün sürgülü kapısını açtı, psikolojik danışmanı yakasından tutup dışarı attı. Harun'a "Kapıyı kilitle," dedi. "İçeri kimse girmesin!"

Behzat Ç., Red Kit'in dudağının kenarından sarkan Maltepe'yi dibinde minik fener olan çakmağıyla yaktı. Red Kit, Maltepe'den derin bir nefes çekti, "Ben de başlamak için bu günü bekliyordum," dedi. Behzat Ç. ağzının ortasına bir sol direk çıkınca Maltepe, Red Kit'in yanağına yapıştı. Red Kit elinin dışıyla yanağındaki ateşi silkip "Bu kasabanın sert çocuğu sen misin?" diye sordu.

Behzat Ç., "O kız ölürse var ya," deyip 14'lüyü çekti. "Şu silahı kafana sıkarım!"

Harun, "Yapar," dedi. "Çok olayı var."

Bütün bunlar olurken psikolojik danışman, minibüsün kapısını yumrukluyor, mütemadiyen "Ne yapıyorsunuz siz, manyak herifler," diyordu.

Behzat Ç. silahın kabzasını Red Kit'in çenesine geçirdi.

"Konuş lan!"

Red Kit sustu.

Kabzayı aynı yere daha sıkı vurdu.

"Konuş lan!"

Red Kit kırılan köpek dişini Behzat Ç.'nin yüzüne tükürdü, sustu.

Omzu kalabalık müdürler ve bir dünya polis minibüsün kapısını yumrukluyordu.

Behzat Ç. silahı bırakıp bütün gücüyle kombine girişti. Bir sol, bir sağ, bir sol, bir sağ ve son bir sol daha.

"Konuş lan! Nerede?"

Ağzı gözü dağılan Red Kit kanla karışık tükürdü, sustu.

Harun kapıyı sıkı sıkı tutarken, "Senin vicdanın kalbin Allah'ın kitabın yok mu lan it!" dedi tek nefeste. "Asansörden korkan kızı tabuta koydun."

Red Kit sustu.

Behzat Ç. tırnak kontrolü yapan bir öğretmen gibi Red Kit'in elini kaldırdı, sağ elinin ayasıyla bastırıp işaretparmağını kırdı.

"Konuş lan!"

Red Kit inledi, sustu.

Behzat Ç. öbür eli tuttu, işaretparmağını kırdı.

"Konuş lan!"

Red Kit inledi, sustu.

Kaval kemiğine bir tekme attı.

"Konuş lan!"

Red Kit sustu.

Behzat Ç. biraz gerilip çok sert ikinci bir tekme çıkardı. Stoperlik hayatında bile kimseye böyle tekme atmamıştı. Red Kit'in kaval kemiği kırıldı. Aynı anda polisler de minibüsün camını kırdılar. Dördüncü sınıf emniyet müdürü "Sen ne yapıyorsun lan!" diyerek Behzat Ç.'ye bir yumruk attı. Behzat Ç. karşılık verecekken, dördüncü sınıf müdürün sekizinci sınıf şoförü üstüne atladı. Üç tane ızbandut gibi polis Behzat Ç.'yi kollarından tutup minibüsten çıkardı.

Başkomiser dünyaya baktı, kalabalığa... Gördüğü her şey titriyor, yakasından çekiyordu. Neredesin!

Akbaba koluna girdi. "Gel benimle," dedi. "Gelmeyecektim ama yine kan çekti." Behzat Ç.'yi Emniyet Anıtı olarak da bilinen anıta götürdü.

"Tabut buralarda bir yerde," dedi. "Tam olarak nerede bilmiyorum ama buralarda bir yerde. Ben size dedim, 'Güvenpark'a bakayım,' dedim, 'mezarları önceden açıyor,' dedim, dinlemediniz."

Behzat Ç. anıta baktı. Brandayı kaldırıp içeri girdi. "Türk. Öğün. Çalış. Güven." talimatlarına sırtını yaslayıp bir 216 yaktı.

Hayalet ve Harun geldi. Başkomiserin yanında durdular.

Hayalet, "Şimdi neden gömdüğünü anladınız mı?" diye sordu. "Adam hayatı boyunca ailesinin mezarlarını aramış. Şimdi de polislere mezar aratıyor."

Cevap veren ya da muhabbeti sürdüren olmadı. Akbaba anıtın önündeki bir taşı kaldırmaya çalışıyordu.

"Ne yapıyorsun?" diye sordular.

"Bu taş sanki biraz yamuk duruyor," dedi.

Hayalet geldi, taşa asıldı. Taş çıktı. "Gelin," dedi. "Buraya gömmüş."

"Buraya mı?"

Taşları kaldırıp toprağı eşelemeye başladılar.

Akbaba "Kürek bulun kürek!" diye bağırdı.

Kürek getirdiler.

Adamın biri koşarak yaklaştı, "Durun," diye bağırdı. "Ne yapıyorsunuz? Burası tadilatta."

"Sen kimsin?"

"Kültür Bakanlığı Heykel İşleri Koruma Dairesi..." falan feşmekân... Adamın sıfatı bitmek bilmiyordu. "Bu heykelde kritik bir çatlak var. Mukavemet kaynağı yapıyoruz," dedi.

"Kim yapıyor?"

"Makine mühendisi bilmem kim..."

Onun adıydı. Brandanın altında beyaz bir kamyonet duruyordu. Behzat Ç. brandayı kaldırdı, kamyonetin üstünde Düldül Nakliyat yazıyordu. Ön kapıyı açıp direksiyonda oturan adamı yaka paça indirdi. Kare çeneli, tipi kayık biriydi, kulağında işitme cihazı vardı.

Harun, "Ayaşlı denen ibne sen misin?" diye sordu.

Ayaşlı, "Ayaşlı benim de, ibne sensin," dedi.

Harun eliyle taşların altındaki toprağı eşelerken, "Sen dur," dedi. "Şu tabutu bir çıkaralım, ben sana soracağım!"

Ayaşlı, "Artık çok geç," dedi.

On beş dakika sonra tabutu çıkardılar. Behzat Ç. 14'lünün kabzasıyla eğik çiviye vurdu. Kapağı açtılar. Kırmızı paltosuyla Songül. Başkomiser elini şahdamarına bastırdı. Nabız atmıyordu. Songül'ün kucağındaki robot, "Ben Çelik Arçelik," dedi. "Ya Sen kimsin?"

"Arçelik demek yenilik demek!"

Behzat Ç. sağ elinin ayasıyla 14'lünün şarjörünü yuvasına itip havaya iki el ateş etti. Silah sesleri Sakarya'ya kadar yankılandı. Minibüse doğru yürümeye başladı. Tabutun önünde, ilk şaşkınlığı atan polisler peşine düştü.

Dördüncü sınıf müdür "Dur!" diye bağırdı. "At silahını! At silahını başkomiser! At lan!" Baktı olmayacak, "Vurun bacağından," dedi.

Behzat Ç. minibüsün içindeki Red Kit'e bakıyordu. Red Kit'in yaralarını saran ilkyardım ekibi ve psikolojik danışman kaçtı. 14'lüyü doğrulttu, alnına nişan aldı, eli titremiyordu. Acı, silah sesinden önce geldi. Behzat Ç. bacağından vurulmuştu, sendeledi. Doğruldu, tekrar nişan aldı. 14'lü Red Kit'in alnını görüyordu. Tetiği çektiği an, uçarak gelen bir adam üstüne atladı. Karların üstünde yuvarlandılar. Baktı, Hayalet. Red Kit omzundan vurulmuştu.

Bir görgü tanığı, "Ağbi adam ne uçtu ya," dedi.

Yanındaki, "Kaç kaç kaç," dedi. "Biz karışmayalım."

Görgü tanığı, "Sen de ne pısırık bir insanmışsın Bahattin Ağbi," dedi.

Üçüncü arkadaşları görgü tanığının koluna girdi. "Bahattin Ağbi'ye öyle deme," dedi. "Özünde iyi bir insandır."

2007 / Ankara

"Behzat Ç., Cinayet Büro Amirliği'nde başkomiser, hayata karşı işlenen suçlar uzmanı, cıvık karda mürekkep lekesi gibi büyüyen kana baktı ve yine onu gördü. Gözlerini kapadı."

Behzat Ç., hâlâ işinin başında! Ama ağzını bıçak açmıyor. Tek bir laf çıkmıyor ağzından. El işaretleriyle, çehresiyle, suskunluklarla anlatıyor anlatacağını - ve tabii dellenmeleriyle... Behzat Ç. ve ekibi, kötü bir Renault Toros'la Sakarya Caddesi'nden Ayaş'a kadar altını üstüne getiriyor Ankara'nın.

Sadece cinayetçiler değil, belediyenin envai çeşit birimi de altını üstüne getiriyor Ankara'nın. Her yer hafriyat: Kavşak inşaatıydı, kabloydu, boruydu, tamirattı...

Sadece onlar da değil ama... Kendine "Red Kit" diyen bir adam da çukurlar kazıp duruyor. Belli, polisle bir meselesi var.

Behzat Ç. ve ekibi, Ahlâk Bürosu'na bile nasip olup da hâlâ kendilerine verilmeyen bir Megane'in hayalini kurarak, kötü Renault'yla Ankara'da fink atıp Red Kit'i arıyor.

Bir AnKara polisiyesi...

iletişim

ISBN-13: 978-975-05-0566-9